

EUROOPAN KESKUSPANKKI

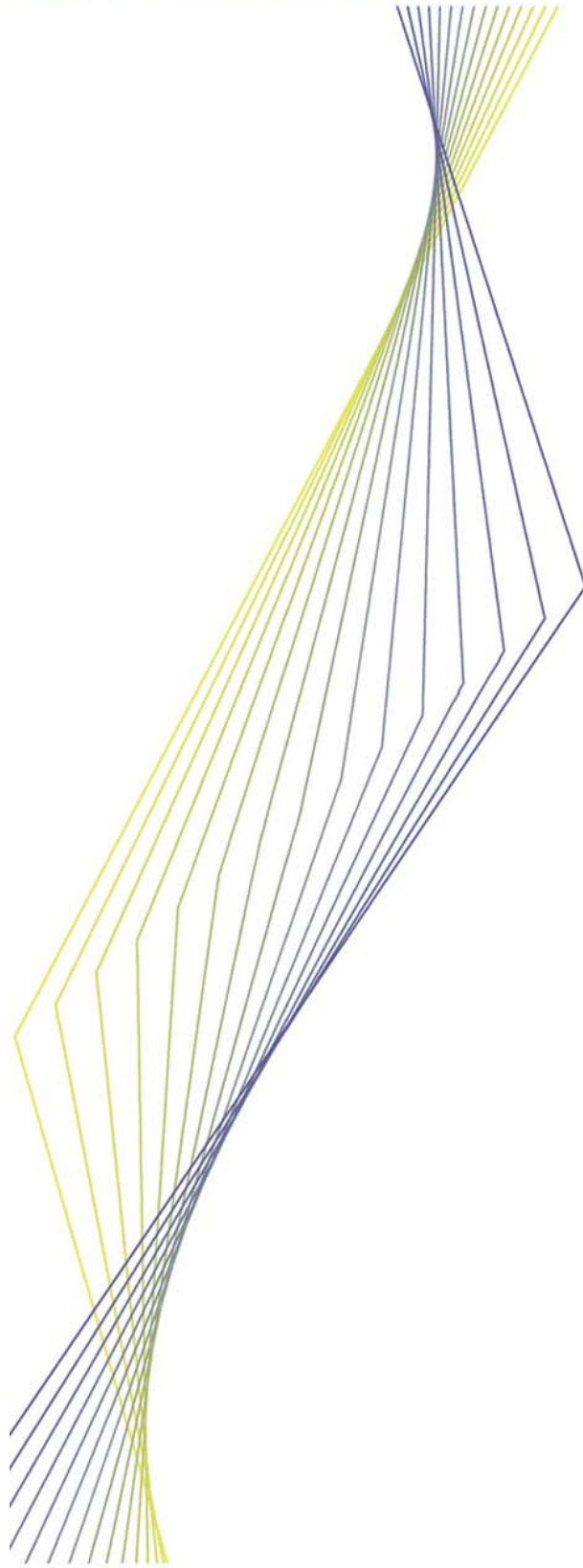
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Heinäkuu 2003

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Heinäkuu 2003

© Euroopan keskuspankki, 2003

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 9.7.2003 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322 (painettu julkaisu)

ISSN 1725-3020 (verkkojulkaisu)

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	20
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	25
Valuuttakurssit ja maksutase	35
Kehikot:	
1 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.6.2003 päätyneenä pitoajanjaksona	13
2 Euroalueen osakemarkkinoiden häiriöiden leviämisen mittaaminen implisiittisen volatilitietin indikaattoreilla	18
3 Uusi perusvuosi euroalueen lyhyen aikavälin indikaattoreille	23
4 Yrityksissä liikaa työvoimaa euroalueella	30
5 Vuoden 2003 talouspolitiikan laajat suuntaviivat	32
Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys euroalueella	41
Varhaisia kokemuksia euroseteleiden painannasta ja liikkeeseenlaskusta	53
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	95*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	99*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 10.7.2003 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 3,0 ja 1,0 prosenttiin.

Päätös pitää korot ennallaan heijastaa EKP:n neuvoston arviota, että rahapolitiikan tämänhetkinen viritys on sopiva, kun otetaan huomioon keskipitkän aikavälin suotuisat hintavakaushälykset. Neuvosto totesi myös sekä nimellis- että reaalkorkojen olevan euroalueella historiallisesti katsoen alhaiset, mikä tukee taloudellista toimeliaisuutta ja auttaa suojautumaan talouskasvua uhkaavilta riskeiltä. EKP:n neuvosto seuraa edelleen huolellisesti kaikkia tekijöitä, joilla voi olla vaikutusta tähän arvioon.

Taloudellisen analyysin perusteella voidaan todeta, että tuoreimmat tiedot viittaavat edelleen siihen, että euroalueen talouskasvu pysyi vuoden toisella neljänneksellä vaimeana jäätyään Eurostatin toisen arvion mukaan neljännesvuositasolla 0,1 prosenttiin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Käytettävissä olevat indikaattorit viittaavat yleisesti ottaen taloudellisen toimeliaisuuden vakaantumiseen, mutta vielä ei ole nähtävissä merkkejä sitä tukevasta tuotannon kasvun tai luottamuksen vahvistumisesta. Rahoitusmarkkinoiden tapahtumat näyttävät kuitenkin heijastavan jonkin verran optimistisempää arviota talousnäköistä sekä euroalueella että sen ulkopuolella. Kaiken kaikkiaan taloudellisen toimeliaisuuden odotetaan paranevan asteittain euroalueella vuoden 2003 jälkipuoliskolla ja voimistuvan edelleen vuonna 2004. Inflaatiovauhdin hidastumisen ja siten käytettävissä olevien reaalityulojen kasvun, alhaisten korkojen ja euroalueen tavaroiden ja palveluiden ulkomaisen kysynnän elpymisen odotetaan tukevan tätä kehitystä. Tämä arvio on kaikkien käytettävissä olevien ennusteiden ja kokonaistaloudellisten arvioiden mukainen.

Näihin yleisnäköisiin kohdistuvia riskejä ei kuitenkaan voi jättää huomiotta. Vaikka SARS-virukseen liittyneet huolet ovat hälvenneet, varsinkin makrotaloudellisten tasapainottomuuksien kasaantumiseen euroalueen ulkopuolella liittyy yhä riskejä, samoin kuin siihen, miten laa-

joja sopeutustoimia euroalueen yrityssectorilla vielä tarvitaan tuottavuuden ja kannattavuuden parantamiseksi.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että keskipitkän aikavälin hintavakaushälykset ovat edelleen suotuisat. Vuotuisen YKHI-inflaatiovauhdin odotetaan vaihtelevan loppuvuoden ajan nykyisen 2 prosentin (Eurostatin julkaisema arvio kesäkuun inflaatiovauhdista) tuntumassa ja hidastuvan alle 2 prosenttiin alkuvuodesta 2004 pääasiassa vertailuajankohdan energian hintoihin liittyvän vaikutuksen vuoksi. Sen jälkeen inflaatiovauhdin pitäisi pysyä alle 2 prosentissa, sillä valuuttakurssin aiemman vahvistumisen välillisen vaikutuksen ja talouden maltillisen elpymisen pitäisi osaltaan hillitä hintapaineita. Erityisesti palkkakehityksen odotetaan pysyvän suotuisia hintavakaushälyksiä edistävänä. Muut hintaindikaattorit, kuten tuottajahintojen kehitys, tukevat yleisesti ottaen tätä arviota. Lisäksi kaikki käytettävissä olevat ennusteet ja arviot samoin kuin inflaatio-odotuksia kuvaavat indikaattorit viittaavat siihen suuntaan, että inflaatiovauhti säilyy keskipitkällä aikavälillä EKP:n hintavakauden määritelmän mukaisena eli alle 2 prosentissa mutta kuitenkin lähellä kahta prosenttia.

Rahatalouden analyysin perusteella voidaan todeta, että M3:n pitkään jatkuneen voimakkaan kasvun seurauksena euroalueelle on kertynyt runsaasti ylimääräistä likviditeettiä. Tämä kasvu on pysynyt viime kuukausina voimakkaana, kun talouteen liittyvä epävarmuus ja matala korkotaso kaikissa maturiteeteissa ovat lisänneet likvidien omaisuuserien houkuttelevuutta. Matala korkotaso on myös osaltaan tukenut yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen määrän viimeaikaista kasvua. Vaikka runsaan likviditeetin ei pitäisi olla kovin huolestuttavaa talouskasvun ollessa vaimeaa, rahatalouden kehitystä ja sen mahdollisia vaikutuksia hintavakauteen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä on syytä seurata tarkoin.

Kaiken kaikkiaan taloudellinen analyysi vahvistaa odotukset, että hintakehitys pysyy euroalueella maltillisena, kun talous asteittain elpyy ja euron valuuttakurssi on aiempaa vahvempi. Rahatalouden analyysin perusteella M3:n voimakkaan kasvun ei pitäisi tällä hetkellä tulkita

vaikuttavan haitallisesti näihin näkymiin. Taloudellisesta ja rahatalouden analyysistä saatujen tietojen vertailun perusteella johtopäätöksenä on, että keskipitkän aikavälin hintavakaasunäkymät pysyvät suotuisina.

Rahapolitiikalla on tehty paljon olosuhteiden parantamiseksi talouskasvun elpymisen kannalta: keskipitkän aikavälin inflaatio-odotukset on nyt ankkuroitu vakaasti hintavakauden määritelmän mukaiseen inflaatiovauhtiin ja korot ovat historiallisen alhaiset. Myös muiden poliittisten päättäjien on nyt tehtävä osuutensa. Euroalueen talouskasvun heikkous liittyy osittain siihen, että finanssipoliittisilla ja rakenteellisilla uudistuksilla ei ole pyritty riittävän kunnianhimoisesti kehittämään olosuhteita yhä suotuisammiksi investointien ja työllisyyden kannalta.

Vahva sitoutuminen vakaas- ja kasvusopimuksen noudattamiseen ja hyvin suunniteltujen keskipitkän aikavälin julkisen talouden vakauttamisohjelmien toteuttaminen niissä maissa, joissa julkisen talouden epätasapaino vain kasvaa,

edistäisi selvästi luottamuksen vahvistumista. Samaan tapaan rakenteellisten uudistusten eteneminen työ- ja hyödykemarkkinoilla paitsi parantaisi euroalueen kasvupotentiaalia ja lisääisi sen kykyä sietää ulkoisia sokkeja myös vähentäisi selvästi epävarmuutta, joka tällä hetkellä varjostaa pitkän aikavälin suunnittelua ja näkymiä.

Nykytilanteessa, kun talouskasvu on vaimeaa ja luottamus heikkoa, rakenteelliset uudistukset ja Euroopan finanssipoliittisen linjan mukainen vakaa ja luotettava finanssipoliitikka ovat ensisijaisen tärkeitä.

Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kaksi muuta artikkelia. Ensimmäinen artikkeli käsittelee kiinteän pääoman bruttomuodostuksen (eli investointien) yleistä kehitystä euroalueella viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana. Toisessa käydään läpi varhaisia kokemuksia eurosetelien tuotannosta ja liikkeeseenlaskusta sekä luodaan yleissilmäys toimiin väärentämisen torjumiseksi.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 10.7.2003 EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 3,0 prosentissa ja talletuskorko 1,0 prosentissa (ks. kuvio 1).

M3:n kasvu pysyi nopeana toukokuussa

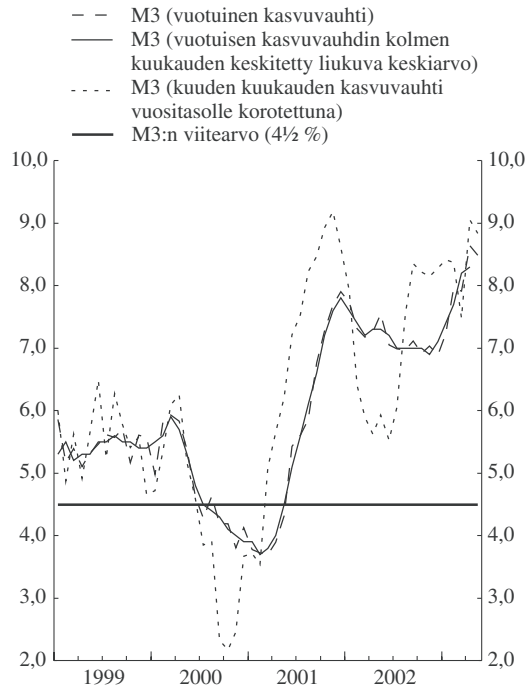
Toukokuussa 2003 lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman ja oli 8,5 %, kun se oli edellisessä kuussa ollut 8,6 % (ks. kuvio 2). Maalis-toukokuussa 2003 M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo oli 8,3 %, kun se oli helmi-huhtikuussa 2003 ollut 8,2 %.

Rahan määrän voimakkaan kasvun jatkuminen sekä huhti- että toukokuussa geopoliittisen tilanteen epävarmuuden ja osakemarkkinoiden

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

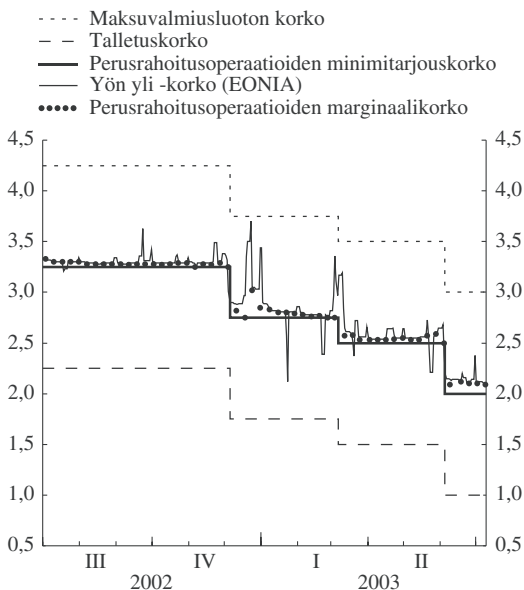

Lähde: EKP.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

volatiliteetin vähenemisen jälkeenkin liittyy todennäköisesti alhaisiin korkoihin kaikissa maturiteeteissa ja rahan hallussapidon verrattain pieniin vaihtoehtokustannuksiin. Lisäksi joukkolainojen tuottojen supistuminen ennätyksellisen pieniksi on mahdollisesti aiheuttanut joukkolainamarkkinoiden volatiliteetin lisääntymistä toukokuussa, mikä on saattanut osaltaan kasvattaa lyhytaikaisten likvidien instrumenttien suosiota. Myös talouskasvun ja työmarkkinoiden näkyvien epävarmuus on saattanut lisätä varovaisuussyistä tapahtuvaa säästämistä.

Koska M3:n kasvu on ollut voimakasta jo pitkään, euroalueelle on kertynyt huomattavasti ylimääräistä likviditeettiä. Tämä ylimääräinen likviditeetti ei merkinne inflaatoriskiä niin kauan kuin talouskasvu jatkuu vaimeana. Mikäli ylimääräisen likviditeetin kertyminen kuitenkin edelleen jatkuu talouden voimakkaan elpymisen aikana, se saattaa keskipitkällä aikavälillä johtaa

inflaatiopaineiden syntymiseen. Tästä syystä rahatalouden kehitystä on seurattava tarkasti.

Kun tarkastellaan M3:n pääeriä, suppean rahaaggregaatin M1:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 11,4 prosenttiin toukokuussa, kun se oli huhtikuussa ollut 11,2 % (ks. taulukko 1). M1:n eristä liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuussa 34,3 prosenttiin (huhtikuussa 37,5 %), kun yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti sen sijaan kiihtyi 8,3 prosenttiin (huhtikuun 7,6 prosentista). Liikkeessä olevan rahan määrä on kasvanut lyhyellä aikavälillä edelleen verrattain voimakkaasti, vaikka käteisvarantojen kasvattaminen on vähitellen hidastumassa, sillä käteisvarannot ovat lähellä tasoa, jolla ne olivat ennen käteiseuron käyttöönottoa. Yön yli -talletusten nopea kasvu liittyy todennäköisesti myös siihen, että niiden vaihtoehtoiskustannukset ovat pienet.

Kuten M3:n muidenkin erien, myös muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi toukokuussa 5,8 prosenttiin huhtikuisesta 5,1 prosentista. Tämä johtui siitä, että irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi (toukokuussa 9,7 prosenttiin huhtikuun 9,4 prosentista) samoin kuin enin-

tään kahden vuoden määräaikaistalletusten (toukokuussa 0,7 prosenttiin huhtikuun -0,1 prosentista).

Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuussa 8,9 prosenttiin, kun se oli huhtikuussa ollut 12,7 %. Tämä kehitys johtui erityisesti siitä, että enintään kahden vuoden velkapaperien poikkeuksellisen voimakas lyhyen aikavälin kasvu huhtikuussa taittui, kun vuotuinen muutosvauhti hidastui toukokuussa -10,9 prosenttiin oltuaan huhtikuussa 11,1 %. Myös takaisnostosopimusten vuotuinen kasvuvauhti heikkeni (2,8 prosenttiin huhtikuisesta 5,6 prosentista), mutta rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien muutosvauhti sitä vastoin kiihtyi toukokuussa 17,6 prosenttiin edellisestä 16,7 prosentista. Koska viimeksi mainitut instrumentit ovat erityisen soveliaita varallisuuden tilapäiseen säilyttämiseen silloin, kun rahamarkkinat ovat epävarmat, tämä tukee oletusta likvidien varojen kysynnän kasvusta varotoimenpiteenä.

Rahalaitossektorin taseessa olevista M3:n vastaeristä rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (laskettuna ilman omaa pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti pysyi ennallaan ja oli toukokuussa 5,0 %.

Taulukko 1.

Euroalueen rahataloudelliset muuttujat

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 Helmikuu	2003 Maaliskuu	2003 Huhtikuu	2003 Toukokuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>							
M1	7,6	8,8	10,1	10,3	11,7	11,2	11,4
<i>josta: liikkeessä oleva raha</i>	-7,6	12,9	39,1	41,4	39,8	37,5	34,3
<i>josta: yön yli -talletukset</i>	10,3	8,1	6,4	6,4	8,0	7,6	8,3
M2-M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	5,5	4,9	4,3	4,7	4,6	5,1	5,8
M2	6,5	6,7	7,0	7,3	7,9	7,9	8,4
M3-M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	10,3	8,6	10,5	11,7	8,1	12,7	8,9
M3	7,0	7,0	7,5	8,0	7,9	8,6	8,5
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>							
Pitkäaikaiset velat							
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)	5,1	5,2	5,0	5,1	4,8	5,0	5,0
Luotot euroalueelle	4,2	4,1	4,2	4,3	4,1	4,7	4,9
Luotot julkisyhteisöille	1,1	1,9	2,1	2,4	2,0	3,6	4,5
<i>joista: lainat julkisyhteisöille</i>	-0,9	-1,2	-1,1	-1,2	-1,7	0,0	-0,1
Luotot muille euroalueella oleville	5,0	4,7	4,8	4,9	4,7	5,0	5,1
<i>joista: lainat yksityiselle sektorille</i>	5,3	4,8	4,9	5,1	4,7	4,6	4,6

Lähde: EKP.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvu vakaata toukokuussa

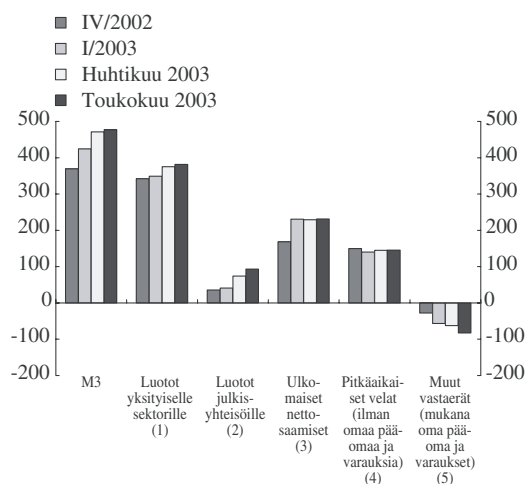
Rahalaitossektorin konsolidoidun taseen vastaavaa-puolella euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi toukokuussa 4,9 prosenttiin, kun se oli huhtikuussa ollut 4,7 %. Tämä johtui siitä, että sekä julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui: julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen 4,5 prosenttiin huhtikuisesta 3,6 prosentista ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen 5,1 prosenttiin edellisestä 5,0 prosentista. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti on vakautunut: kasvuvauhti pysyi toukokuussa ennallaan ja oli 4,6 %. Vuoden 2000 lopusta alkanut lainojen kasvun hidastuminen ilmeisesti päättyi vuoden 2002 lopussa, mihin viittaa myös lainojen viimeaikainen voimakas lyhyen aikavälin kasvu. Reaalisesti rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen kasvuvauhti ei ole pitkällä aikavälillä tarkasteltuna hidas, kun otetaan huomioon taloudellinen toimintaympäristö.

Euroalueen rahalaitosten ulkoinen nettoasema koheni toukokuussa 2003 absoluuttisten ja kau-

Kuvio 3.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kuusi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

$M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$.

sivaihtelusta puhdistamattomien tietojen perusteella 41 miljardia euroa. Toukokuuhun ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset kasvoivat 231 miljardia euroa, kun ne huhtikuuhun ulottuneena vastaavanpituisena jaksoneen olivat kasvaneet 229 miljardia euroa (ks. kuvio 3). Huhtikuuhun ulottuvat luvut sisältävän euroalueen maksutaseen mukaan rahalaitossektorin ulkoisen nettoaseman voimakas elpyminen huhtikuuhun päättyneen 12 kuukauden jakson aikana johtui pääoman nettotuonnista euroalueelle suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina ja jossain määrin myös euroalueen vaihtotaseen kohenemisestä.

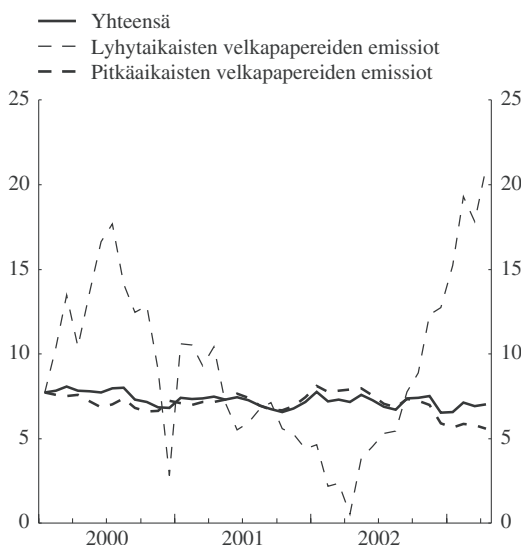
Velkapaperiemissiot pysyvät verrattain vakaina huhtikuussa

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2003 huhtikuussa 7,0 % eli suurin piirtein sama kuin edellisessä kuussa (ks. kuvio 4).

Kuvio 4.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti

(prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Vuotuiset kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Kokonaistilanteen erittely osoittaa, että huhtikuussa pitkäaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui maaliskuisesta 5,8 prosentista hieman eli 5,6 prosenttiin. Lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti sitä vastoin kiihtyi huhtikuussa 3,2 prosenttiyksikköä ja oli 21,0 %.

Velkapaperien erittely valuutoittain osoittaa, että euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi huhtikuussa hieman eli 6,6 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 6,4 %. Sen sijaan euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien muiden valuttojen kuin euron määräisten velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti hidastui samana aikana 1 prosenttiyksikön eli 11,8 prosenttiin, koska erityisesti euroalueen valtioiden ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten emissiot olivat vähäisiä.

Euromääräisten velkapaperien emissioiden tarkastelu sektoreittain osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui huhtikuussa 4,2 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 3,9 %. Tämä johtui lähinnä siitä, että rahalaitokset laskivat liikkeeseen runsaasti lyhytaikaisia velkapapereita.

Yritysten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli huhtikuussa 10,5 % eli 1,6 prosenttiyksikköä nopeampi kuin edellisessä kuussa. Yritysten joukkolainojen tuottojen huomattava supistuminen edellisinä kuukausina johti siihen, että liikkeeseenlaskijat hyödynsivät pienentyneitä varainhankintakustannuksia kaikissa maturiteeteissa. Koska valtion joukkolainojen tuotot olivat samaan aikaan hyvin pienet, rahoitusta tarvitsevilla yrityksillä ei todennäköisesti ole ollut vaikeuksia tyydyttää niiden sijoittajien kysyntää, jotka etsivät verrattain korkeatuottoisia sijoituskohteita. Yritysten liikkeeseen laskemien pitkäaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui huhtikuussa 0,5 prosenttiyksikköä eli 11,6 prosenttiin. Yritysten lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi huhtikuussa 6,4 prosenttiin oltuaan maaliskuussa 0,9 % sen jälkeen, kun vuotuiset kasvuvauhdit

olivat huhtikuusta 2002 lähtien olleet negatiivisia. Yritystodistukset ovat tärkeä lyhytaikaisen rahoituksen lähde yrityksille, joiden luottoluokitus on erittäin hyvä, sillä ne ovat yksi halvimpia ulkoisen rahoituksen lähteitä. Koska lyhytaikaista rahoitusta käytetään usein varastojen rahoittamiseen, tämä kehitys saattaa liittyä siihen, että euroalueen yritykset ovat olleet varovaisen optimistisia liiketoimintansa lyhyen aikavälin näkymien suhteen. Toisin kuin yritysten joukkolainamarkkinoilla, joilla emissiot olivat runsaita, euroalueen osakemarkkinoilla listautumisannit ja uusannit pysyivät samaan aikaan vaimeina.

Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi huhtikuussa suurin piirtein ennallaan ja oli 30,3 %. Tämän sektorin edelleen runsaat emissiot ovat yleensä keskittyneet muutamaamaan maahan, joissa yritysten on lähinnä verotuksellisista syistä ollut vaivatonta käyttää ns. erillisyhtiöitä (special purpose vehicles, SPVs) ja muita rahoituksen välittäjiä hankkiakseen pääomaa yritysten joukkolainamarkkinoilta.

Julkisella sektorilla valtion liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuussa hieman eli 4,2 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 4,3 %. Tosin valtionhallinnon sektori lisäsi lyhytaikaisten velkapapereiden emissioitaan, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi huhtikuussa huomattavasti eli maaliskuun 21,3 prosentista 25,9 prosenttiin. Samaa aikaan julkisyhteisöjen muiden alasektoreiden liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana, vaikka hidastuikin maaliskuisesta 30,7 prosentista hieman eli 29,0 prosenttiin huhtikuussa.

Pankkikorot laskivat edelleen toukokuussa

Lyhyet pankkikorot laskivat toukokuussa 2003 edelleen hieman, useimmissa tapauksissa noin 5 peruspistettä, joten toukokuusta 2002 alkanut suuntaus jatkui. Enintään yhden vuoden määräaikaistalletusten keskimääräinen pankkikorko on laskenut 80 peruspistettä toukokuusta 2002 toukokuuhun 2003. Samaa aikaan yrityksille myönnettyjen enintään yhden vuoden lainojen

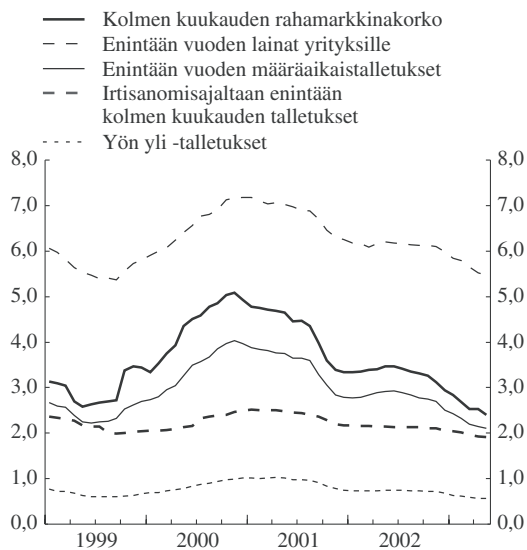
keskimääräinen pankkikorko laski noin 70 peruspistettä eli tasolle, jolla se on viimeksi ollut vuoden 1999 jälkipuoliskolla (ks. kuvio 5). Muut lyhyet korot eli irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korot laskivat tuona aikana noin 20 peruspistettä, joten nämä korot mukautuivat tavalliseen tapaan hitaammin markkinoiden kehitykseen.

Koska pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat merkittävästi vuoden 2003 ensimmäisinä kuukausina, pitkät pankkikorot laskivat toukokuussa 2003 edelleen 15 peruspistettä, ja näin toukokuusta 2002 alkanut yleinen suuntaus jatkui

Kuvio 5.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.
Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 6.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.
Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

(ks. kuvio 6). Toukokuuhun 2003 mennessä kotitalouksien asuntolainojen korot olivat noin 120 peruspistettä ja yrityksille myönnettyjen pitkäaikaisten lainojen korot noin 100 peruspistettä alemmat kuin toukokuussa 2002. Näiden korkojen lasku vastaa samanaikaista valtion viiden vuoden joukkolainojen keskituoton supistumista 190 peruspisteellä. Pidemmällä aikavälillä arvioiden pitkät markkinakorot ovat viime kuukausina välittyneet useimpiin pitkiin pankkikorkoihin suurin piirtein samalla tavoin kuin aikaisemminkin.

Rahamarkkinakorot laskivat hieman kesäkuussa

Rahamarkkinakorot laskivat kesäkuussa edelleen, joten toukokuun 2002 puolivälistä alkanut kehitys jatkui. Sen jälkeen kun EKP:n ohjauskorjoja oli laskettu 5.6.2003, hyvin lyhyet rahamarkkinakorot laskivat kesäkuussa enemmän kuin pitkät rahamarkkinakorot (ks. kuvio 7). Tästä syystä 12 kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä, joka oli toukokuun lopussa negatiivinen, loiveni hieman heinäkuun alussa.

Eoniakorkona mitattu yön yli -korko vaihteli toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään 2,10 prosentin ja 2,68 prosentin välillä. Sen jälkeen kun EKP:n ohjauskorjoja oli 5.6. alennettu 0,50 prosenttiyksikköä, eoniakorko vaihteli 10–20 peruspistettä korkeampana kuin EKP:n perusrahoitusoperaatioiden uusi minimitarjouskorko 2,0 % lukuun ottamatta vuosipuoliskon päätty-

misestä johtunutta lyhytaikaista jyrkkää nousua kesäkuun viimeisenä päivänä. Kahden viikon eoniaswapkorko vaihteli toukokuun lopusta heinäkuun alkuun 2,09 prosentin ja 2,14 prosentin välillä ja oli heinäkuun 9. päivänä 2,09 %. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 4.6., sekä marginaali- että keskikorko olivat 2,50 % eli samat kuin tuolloinen minimitarjouskorko. Marginaalikorko oli sitä vastoin myöhemmissä operaatioissa 10 peruspistettä ja keskikorko 12 peruspistettä korkeampi kuin uusi minimitarjouskorko (ks. kehikko 1).

Toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään yhden kuukauden euribor laski 26 peruspistettä ja kolmen kuukauden euribor 14 pistettä. Heinäkuun 9. päivänä molemmat korot olivat 2,13 %. Kolmen kuukauden euriborkoron kehitys on tavalliseen tapaan näkynyt eurojärjestelmän pitempiä aikaisten rahoitusoperaatioiden koroissa. Operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 25.6., marginaalikorko oli 2,11 % ja keskikorko 2,12 %. Näin ollen ne olivat noin 15 peruspistettä alemmat kuin pitempiä aikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 29.5.

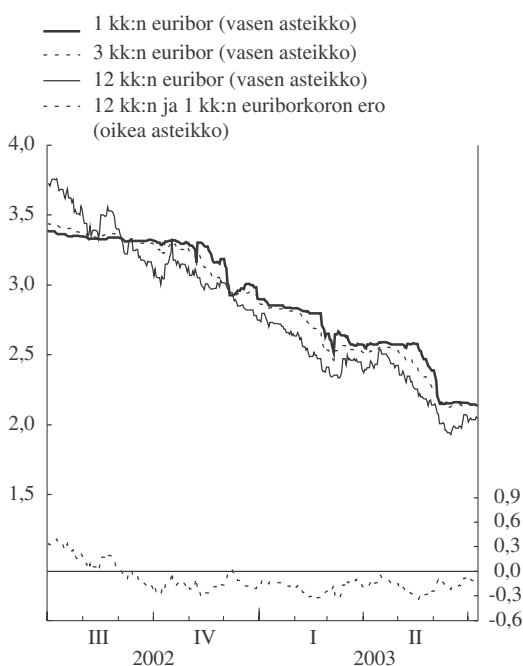
Toukokuun lopun ja heinäkuun 9. päivän välisenä aikana kuuden kuukauden euriborkorko laski 13 peruspistettä eli 2,08 prosenttiin ja 12 kuukauden euriborkorko 10 peruspistettä eli 2,04 prosenttiin. Kahdentoista kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrän jyrkkyys (–9 peruspistettä) oli heinäkuun 9. päivänä hieman loivempi kuin toukokuun lopussa.

Vuoden 2003 jälkimmäisellä puoliskolla ja vuoden 2004 ensimmäisellä puoliskolla erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut 3 kuukauden euriborkorot ovat hieman laskeneet toukokuun lopusta lähtien. Syyskuussa ja joulukuussa 2003 sekä maaliskuussa ja kesäkuussa 2004 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut korot laskivat toukokuun lopun ja heinäkuun 9. päivän välisenä aikana 3–4 peruspistettä. Syyskuussa 2003 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot olivat heinäkuun 9. päivänä 2,03 %, joulukuussa 2003 erääntyvien 1,96 %, maaliskuussa 2004 erääntyvien 1,98 % ja kesäkuussa 2004 erääntyvien 2,11 %.

Kuvio 7.

Euroalueen lyhyet korot ja rahamarkkinoiden tuottokäyrä

(vuotuinen korko, prosenttiyksikköinä, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.6.2003 päättyneenä pitoajanjaksona

Eurojärjestelmä toteutti tarkasteltavana pitoajanjaksona neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiäaikaisen rahoitusoperaation.

Avomarkkinaoperaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset/ jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjouskorko	Marginaalikorko	Painotettu keski-korko	Kiinteä korko
Perusrahoitusoperaatio	28.5.2003	9.6.2003	184,86	106,00	1,74	286	2,50	2,59	2,61	-
Perusrahoitusoperaatio	4.6.2003	18.6.2003	72,37	72,37	1,00	154	2,50	2,50	2,50	-
Perusrahoitusoperaatio	9.6.2003	25.6.2003	145,75	129,00	1,13	238	2,00	2,09	2,11	-
Perusrahoitusoperaatio	18.6.2003	2.7.2003	111,21	62,00	1,79	263	2,00	2,12	2,12	-
Pitempiäaikainen rahoitusoperaatio	29.5.2003	28.8.2003	30,2	15,0	2,01	120	-	2,25	2,27	-

Lähde: EKP.

Kesäkuun 4. päivänä toteutettuun perusrahoitusoperaatioon osallistui vain 154 vastapuolta, ja tarjousten kokonaismäärä jäi pienemmäksi kuin määrä, jolla olisi voitu varmistaa varantovelvoitteiden sujuva täyttäminen. Näin ollen seuraavina päivinä kertyi suuria varantovajeita. Neutraalin likviditeettitilanteen palauttamiseksi seuraavassa perusrahoitusoperaatioissa jaettavan likviditeetin määrää lisättiin vastaavasti.

Pitoajanjakson alussa eoniakorko nousi jonkin verran, koska tarjousten odotettiin jäävän vähäisiksi. Toukokuun 26. päivänä eoniakorko oli 2,56 %, josta se nousi 29. päivään mennessä 2,60 prosenttiin. Toukokuun 30. päivänä se nousi vielä kuukauden lopun kalenterivaikutusten takia 5 peruspistettä eli 2,65 prosenttiin ja pysyi tällä tasolla kesäkuun 2. päivään saakka. Kesäkuun 3. päivänä, jolloin pidettiin huutokauppa, jossa annettiin tavoiteltua vähemmän tarjouksia, eoniakorko nousi vielä 3 peruspistettä eli 2,68 prosenttiin. Eonia-korko laski seuraavana päivänä 2,37 prosenttiin, mikä johtui mahdollisesti siitä, ettei alitarjoustilanne ollut vakava. Kun EKP:n neuvosto laski minimitarjouskorkoa 2,50 prosentista 2,00 prosenttiin 5.5., eoniakorko

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.5.–23.6.2003

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	239,8	0,3	+ 239,5
Perusrahoitusoperaatiot	194,7	-	+ 194,7
Pitempiäaikaiset rahoitusoperaatiot	45,0	-	+ 45,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,4	0,3	+ 0,1
Muut operaatiot	-0,2	-	-0,2
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät¹	331,3	438,9	- 107,7
Liikkeessä olevat setelit	-	373,2	- 373,2
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	52,6	-52,6
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	331,3	-	+ 331,3
Muut tekijät, netto	-	13,2	- 13,2
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) + (b)			131,9
(d) Varantovelvoite			131,2

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

¹ Riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista julkistetut arviot vaihtelivat 98,0 miljardista eurosta 110,5 miljardiin euroon. Ennusteen ja todellisen likviditeetin tarpeen välinen ero oli suurimmillaan pitoajanjakson ensimmäisellä viikolla, jolloin se oli 3,3 miljardia euroa.

laski vielä 2,14 prosenttiin maanantaina 9.6. ja pysyi tällä tasolla lähes kaksi viikkoa. Tällainen verrattain suuri ja kestävä tuottoero eoniakoron ja perusrahoitusoperaation minimitarjouskoron välillä on syntynyt aikaisemminkin, kun EKP:n neuvosto on laskenut EKP:n keskeisiä korkoja. Kesäkuun 23. päivänä eli pitoajanjakson viimeisenä päivänä eoniakorko laski hieman, 2,11 prosenttiin, ja pitoajanjakso päättyi jouhevasti niin, että talletusmahdollisuuden käyttö oli nettomääräisesti 1,6 miljardia euroa.

Luottolaitosten eurojärjestelmässä olevien sekkitilitalletusten ja vähimmäisvarantovelvoitteen välinen ero oli keskimäärin 0,64 miljardia euroa.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot alkoivat kasvaa kesäkuussa ja heinäkuun alussa

Vaikka valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot supistuivat euroalueella ja Yhdysvalloissa aikaisempaan kehitykseen verrattuna erittäin pieniksi kesäkuun puolivälissä, kuukauden loppupuoliskon nopea käänne johti siihen, että tuotto oli euroalueella heinäkuun 9. päivänä noin 20 peruspistettä suurempi kuin toukokuun lopussa eli 4,0 % ja Yhdysvalloissa 30 peruspistettä suurempi eli 3,7 % (ks. kuvio 8). Joukkolainojen tuottojen kehityksen suunnanmuutos näiden kahden alueen taloudessa johtui osittain siitä, että markkinaosapuolet muuttivat käsityksiään

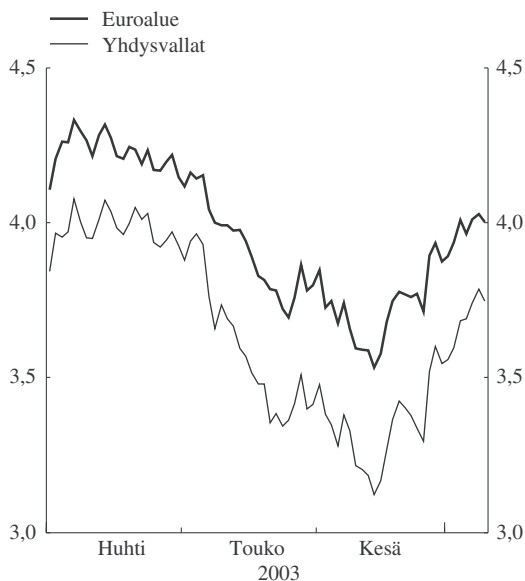
tulevista talousnäkymistä. Yhdysvaltain joukkolainojen tuottojen voimakkaampi kasvu tämän ajanjakson aikana kavensi Yhdysvaltain ja euroalueen välistä valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottoeroa 10 peruspistettä, joten se oli 9.7. noin -25 peruspistettä.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot vaihtelivat Yhdysvalloissa kesäkuussa voimakkaasti, mikä johtui pääasiassa siitä, että markkinaosapuolten makrotalouden näkymiä koskeneet arviot muuttuivat. Vaikka aluksi työmarkkinatilanteeseen liittyneet huolet ja keskustelut siitä, miten paljon inflaatio saattaisi hidastua, pienensivät joukkolainojen tuottoja edelleen, nämä paineet lievenivät myöhemmin odotettua myönteisempien makrotaloudesta ja erityisesti eri luottamusindikaattoreista julkaistujen tietojen vuoksi. Pitkien joukkolainojen tuotot jatkoivat kasvuaan sen jälkeen, kun Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea päätti 24.–25.6. pitämässään kokouksessa alentaa federal funds -tavoitekorkoa 25 peruspistettä eli 1 prosenttiin. Samalla kun joukkolainojen nimellistuotot kautaltaan suurenlivat, myös Yhdysvaltain pitkien joukkolainojen reaalitytuotot kasvoivat, joskin vähemmän kuin pitkät nimellistuotot. Toukokuun lopun ja heinäkuun 9. päivän välisenä aikana valtion indeksisidonnaisten 10 vuoden joukkolainojen reaalitytuotto kasvoi 20 peruspistettä ja oli heinäkuun 9. päivänä 1,8 %. Koska joukkolainojen nimellistuotot kasvoivat enemmän kuin reaalitytuotot, näiden kahden erona mitattu tuotto yhtenäistävä inflaatiovauhti nopeutui 10 peruspistettä toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään, jolloin se oli 2 %.

Kuvio 8.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.

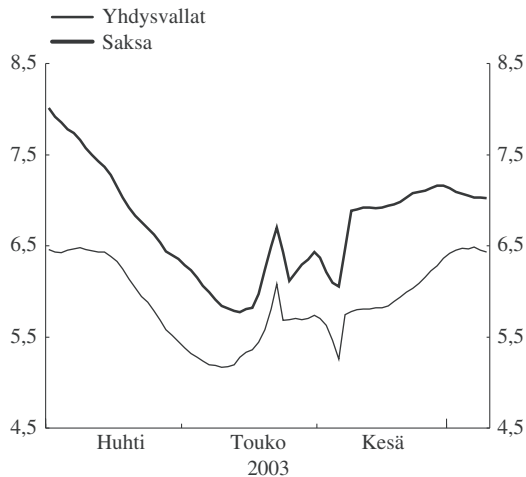
Huom. Valtion pitkillä lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Pitkien joukkolainojen tuottojen huomattavien heilahtelujen vuoksi epävarmuus Yhdysvaltain joukkolainamarkkinoiden tuottojen tulevasta

Kuvio 9.

Saksan ja Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuurisopimuksista laskettu implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatiliiteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatiliiteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

kehityksestä (mitattuna Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuurisopimuksista lasketun implisiittisen volatiliiteetin 10 päivän liukuvana keskiarvona) lisääntyi toukokuun lopun ja heinäkuun 9. päivän välisenä aikana noin 0,2 prosenttiyksikköä ja oli heinäkuun 9. päivänä 7,0 %. Tämä oli kuitenkin edelleen noin 0,6 prosenttiyksikköä pienempi kuin implisiittinen volatiliiteetti kahtena viime vuonna keskimäärin (ks. kuvio 9).

Japanissa valtion joukkolainojen 10 vuoden tuotot, jotka olivat toukokuussa olleet pienemmät kuin koskaan aikaisemmin, alkoivat kasvaa jyrkästi. Ne kasvoivat kaiken kaikkiaan noin 60 peruspistettä toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään, jolloin ne olivat 1,1 %. Tähän kasvuun vaikuttivat useat tekijät, kuten se, että markkinaosapuolten aikaisempi huoli Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) -epidemian taloudellisista vaikutuksista hälveni ja että julkistetut makrotaloustiedot olivat odotettua paremmat. Koska myös osakemarkkinoiden tilanne kohentui, sijoitusten siirtäminen joukkolai-

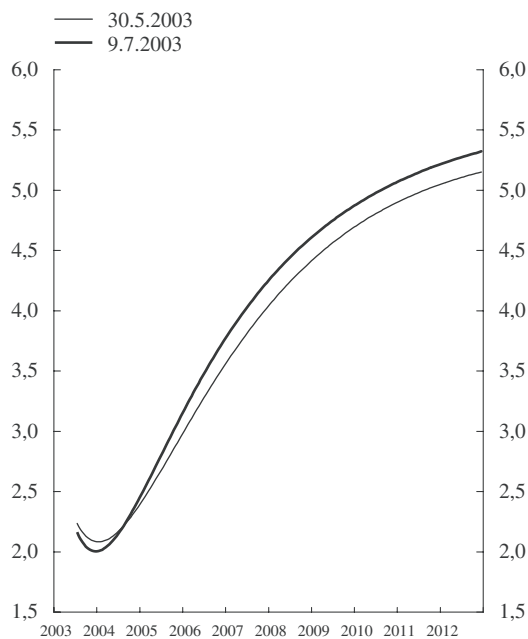
namarkkinoilta osakemarkkinoille aiheutti osaltaan nousupaineita Japanin joukkolainojen tuottoihin.

Myös euroalueen joukkolainamarkkinoilla pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat yleisesti kesäkuussa, kuten Yhdysvalloissakin. Tällaiseen käänteeseen näyttävät vaikuttaneen eniten luottamusindikaattoreiden kohentuminen, sijoittajien kiinnostuminen jälleen osakkeista markkinoiden heilahtelujen vähennyttyä ja Yhdysvaltain joukkolainojen tuottojen nousun heijastusvaikutukset. Euroalueen joukkolainamarkkinoiden kehitys näyttää kaiken kaikkiaan kuvastavan sitä, että markkinaosapuolet arvioivat talouden tulevia kasvunäkymiä aikaisempaa hieman myönteisemmin. Tätä olettamusta tukee erityisesti sekä euroalueen valtion 10 vuoden ja kahden vuoden joukkolainojen tuottoeron suureneminen noin 20 peruspisteellä että 10 vuoden indeksiin (ilman tupakan hintojen vaikutus-

Kuvio 10.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinkorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

ta laskettuun euroalueen YKHLin) sidottujen joukkolainojen tuoton kasvu noin 15 peruspisteellä toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään. Tätä näkemystä tukee myös se, että korkojen aikarakenteesta johdettuja yön yli -korkojen odotuksia kuvaava käyrä jyrkkeni keskipitkissä ja pitkissä maturiteeteissa (ks. kuvio 10). Pitkän aikavälin keskimääräisistä inflaatio-odotuksista euroalueella voidaan todeta, että kymmenen vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti – 10 vuoden nimellistuottojen ja 10 vuoden reaalityottojen erona mitattuna – pysyi suunnilleen ennallaan toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään, jolloin se oli 1,7 %.

Saksan valtion pitkiin lainafutuuureihin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatilitteen 10 päivän liukuvana keskiarvona mitattu euroalueen joukkolainamarkkinoiden epävarmuus lisääntyi jonkin verran euroalueen joukkolainojen tuottojen huomattavien heilahtelujen vuoksi. Tämän mittarin mukaan joukkolainamarkkinoiden volatilitteetti lisääntyi 0,7 prosenttiyksikköä toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään, jolloin se oli 6,4 % eli noin 1 prosenttiyksikön enemmän kuin kahtena viime vuonna keskimäärin.

Osakkeiden hinnat nousivat edelleen kesäkuussa

Sen jälkeen kun osakemarkkinat olivat elpyneet voimakkaasti maaliskuun puolivälistä toukokuuhun 2003, osakkeiden hinnat nousivat vielä kesäkuussa markkinoiden epävarman tilanteen rauhoituttua sekä euroalueen että Yhdysvaltain osakemarkkinoilla. Laajalla Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna euroalueen osakkeiden hinnat nousivat kaiken kaikkiaan 6 % toukokuun lopun ja heinäkuun 9. päivän välisenä aikana (ks. kuvio 11). Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat nousivat Standard & Poor's 500 -indeksillä mitattuna 4 %. Japanissa Nikkei 225 -indeksi nousi samana aikana peräti 16 %.

Yhdysvalloissa osakkeiden hintojen nousu johtui lähinnä siitä, että epävarmuus, joka oli alentanut osakkeiden hintoja vuoden 2003 ensimmäisinä kuukausina, hälveni edelleen. Tässä tilanteessa Standard & Poor's 500 -indeksiin pe-

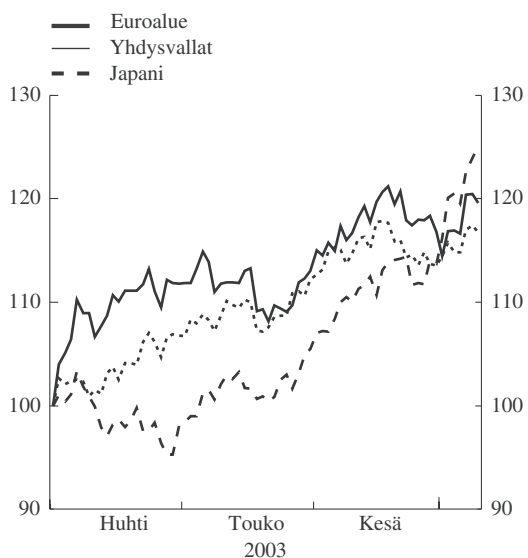
rustuvista optioista johdetun implisiittisen volatilitteen 10 päivän liukuvana keskiarvona mitattu osakemarkkinoiden epävarmuus väheni toukokuun lopun ja heinäkuun 9. päivän välisenä aikana lähes 1 prosenttiyksikön (ks. kuvio 12) ja oli 6 prosenttiyksikköä pienempi kuin kahtena viime vuonna keskimäärin.

Vaikka sotaan liittyneiden epävarmuustekijöiden poistuminen ja sitä seurannut osakemarkkinoiden implisiittisen volatilitteen merkittävä vähentyminen yhdessä pitkien joukkolainojen tuottojen supistumisen kanssa olivat alkusysäys positiiviseen käänteeseen, elpymisen jatkumiseen näyttää vaikuttaneen merkittävästi optimismin lisääntyminen yritysten tulostulosten suhteen. Nämä kaksi yleistä tekijää näyttävät vaikuttaneen eniten osakemarkkinoiden elpymisen laaja-alaisuuteen. Lisäksi useat julkaistut makrotaloustiedot ovat saattaneet tukea osakekurssien nousua. On kuitenkin huomattava, että Yhdysvaltain osakemarkkinoiden hinnat ovat viime kuukausina nousseet eniten tietotekniikka-alan yrityksissä, jotka olivat kärsineet pahimmin osakemarkkinoiden viime vuosien kuohunnasta. Tästä syystä Nasdaq Composite -indeksi nousi 9 % toukokuun lopun ja heinä-

Kuvio 11.

Osakeindeksit

(1.4.2003 = 100, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

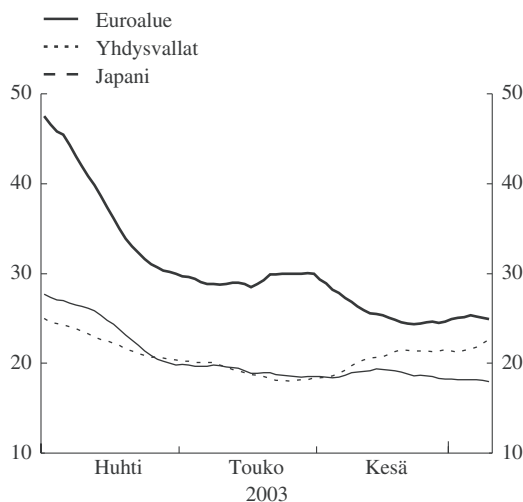
kuun 9. päivän välisenä aikana. Vaikka odotukset siitä, että Federal Reserve alentaisi korkoja 24.–25.6. pidetyn Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitean kokouksen jälkeen, näyttivät tukeneen osakemarkkinoita suurimman osan kesäkuuta, sittemmin toteutunut 25 peruspisteen lasku oli vähemmän kuin markkinaosapuolet olivat odottaneet, ja se vaimensi hieman osakkeiden hintojen nousua.

Japanissa osakkeiden hintoja tukivat toukokuun lopusta heinäkuun 9. päivään julkaistut makrotaloustiedot, jotka viittasivat yleisten talousnäkyvien kohentumiseen. Toisena osakemarkkinoiden kohenemiseen vaikuttavana tekijänä olivat kansainvälisten osakemarkkinoiden yleisestä elpymisestä johtuvat heijastusvaikutukset. Lisäksi osakkeiden hintojen huomattavaa nousua Japanissa ovat ilmeisesti tukeneet ulkomaiset sijoittajat, jotka olivat Japanin osakkeiden nettoostajia huhtikuun lopun jälkeen. Lisäksi joidenkin yritysten antamat osakkeiden takaisinostositoumukset ovat ilmeisesti vaikuttaneet voimakkaasti osakemarkkinoiden kehitykseen. Osakkeiden hintojen nousuun liittyi kuitenkin epävarmuuden lisääntyminen, sillä Nikkei 225 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliiteetin 10 päivän liukuva keskiarvo suureni noin 4 prosenttiyksikköä.

Euroalueella osakkeiden hinnat kehittyivät kesäkuussa hyvin samalla tavoin kuin Yhdysvalloissa. Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliiteetin 10 päivän liukuvana keskiarvona mitattu euroalueen osakemarkkinoiden epävarmuus väheni edelleen ja oli heinäkuun 9. päivänä 5 prosenttiyksikköä pienempi kuin toukokuun lopussa. Epävarmuuden jyrkkä väheneminen viime

Kuvio 12. Osakekurssien implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina laskettujen hinnannuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatiliiteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

kuukausina näyttää johtuneen siitä, että markkinaosapuolet arvioivat euroalueen osakemarkkinoiden väliset tartuntariskit tulevaisuudessa pienemmiksi (ks. kehikko 2). Kuten Yhdysvalloissakin, euroalueen osakkeiden hinnat nousivat kesäkuussa kuitenkin laaja-alaisesti, sillä ne nousivat lähes kaikilla tärkeimmillä markkinoiden alasektoreilla. Vaikka suurin syy tähän on saattanut olla markkinoiden epävarmuuden vähentyminen, on myös mahdollista, että markkinaosapuolet ovat arvioineet euroalueen yritysten liiketoiminnan näkyvien yleisesti parantuneen.

Kehikko 2.

Euroalueen osakemarkkinoiden häiriöiden leviämisen mittaaminen implisiittisen volatiliteetin indikaattoreilla

Euroalueen osakemarkkinoiden epävarmuus Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvista optioista johdetulla implisiittisellä volatiliteetilla mitattuna tasoittui maaliskuun 2003 puolivälin jälkeen. Kaiken kaikkiaan implisiittisen volatiliteetin 10 päivän liukuva keskiarvo laski lähes 18 prosenttiyksikköä maaliskuun puolivälistä heinäkuun 9. päivään. Samaan aikaan myös osakkeiden hinnat laajalla Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna kallistuivat 19 %.

Optioiden hinnoista johdettu osakemarkkinoiden implisiittinen volatiliteetti on tärkeä indikaattori, jolla mitataan markkinaosapuolten epävarmuuden astetta. Aina ei ole kuitenkaan selvää, johtuvatko implisiittisen volatiliteetin muutokset niiden epävarmuustekijöiden yhteisvaikutuksesta, jotka liittyvät tiettyihin yrityksiin tai sektoreihin, vai onko niiden syynä markkinoiden yleinen epävarmuus. Tarkastelemalla yksittäisten osakkeiden implisiittistä volatiliteettia ja täydentämällä siten markkinaindeksien implisiittisen volatiliteetin analyysia voidaan näistä kysymyksistä tehdä joitakin päätelmiä. Tässä kehitössä tarkastellaan indikaattoria, jonka tarkoituksena on tehdä ero sektori- tai jopa yrityskohtaisten epävarmuustekijöiden aiheuttamien volatiliteettijaksojen ja yleisempien tai rahoitusjärjestelmää koskevien epävarmuustekijöiden aiheuttamien volatiliteettijaksojen välillä.

Arvioitaessa tietyn osakemarkkinaindeksin implisiittistä volatiliteettia on tärkeää huomata, että se mittaa hyvin monipuolisesti hajautetun osakesalkun odotettua volatiliteettia. Rahoitusteorian peruserä on, että hyvin hajautetussa salkussa yksittäisten osakkeiden hintojen nousut ja laskut tasapainottavat suureksi osaksi toinen toisensa. Jos kaikki muut tekijät pysyvät muuttumattomina, mitä riskipitoisempi salkku on, sitä suurempi on sijoittajan vaatima tuotto tästä salkusta. Osakesalkun riskipitoisuuteen vaikuttavat useat osatekijät. Yksi osatekijä on salkun kunkin yksittäisen osakkeen hinnan vaihtelu. Kun salkku sisältää vain muutamaa osakelajaa, kunkin yksittäisen osakkeen hinnan vaihtelu vaikuttaa merkittävästi salkun volatiliteettiin. Toinen osatekijä liittyy siihen, missä määrin yksittäisten osakkeiden hinnat vaihtelevat yhtäaikaaisesti. Tavallisesti tätä mitataan korrelaatiolla. Mitä enemmän osakkeiden hinnat vaihtelevat yhtäaikaaisesti, sitä suurempi – muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina – on salkun volatiliteetti. Näin ollen osakemarkkinaindeksiin perustuvien optioiden hinnoista johdetun implisiittisen volatiliteetin tulisi kuvastaa sekä odotuksia indeksiin sisältyvien yksittäisten osakkeiden tulevasta volatiliteetista että odotuksia näiden osakkeiden välisestä korrelaatiosta tulevaisuudessa. Pelkkä indeksin implisiittisen volatiliteetin kehityksen analysoiminen ei tuo esiin, mikä näistä kahdesta tekijästä vaikuttaa merkittävimmin osakemarkkinaindeksin yleiseen volatiliteettiin.

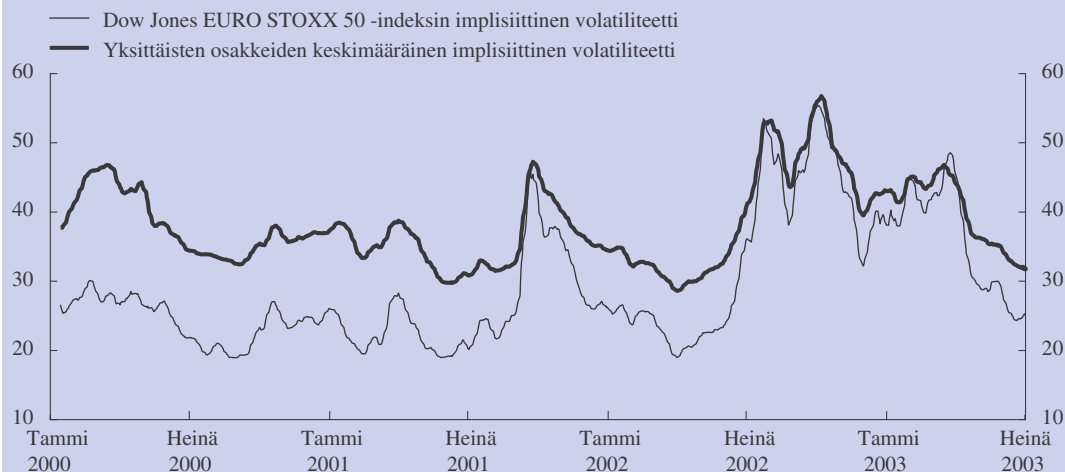
Jotta voitaisiin määritellä, miten pitkälle osakemarkkinaindeksin implisiittinen volatiliteetti määräytyy indeksin muodostavien yksittäisten osakkeiden volatiliteettiin liittyvien odotusten perusteella, tarkastellaan kunkin yksittäisen osakkeen implisiittistä volatiliteettia. Laskemalla kunkin osakkeen implisiittisen volatiliteetin sopivasti painotettu keskiarvo voidaan saada selville, missä määrin Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin implisiittinen volatiliteetti johtuu yksittäisten osakkeiden odotetusta volatiliteetista. Myös vertaamalla tätä keskiarvoa Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin implisiittiseen volatiliteettiin voidaan tehdä joitakin päätelmiä siitä, missä määrin osakemarkkinoiden volatiliteetti kuvastaa odotuksia näiden osakkeiden välisistä korrelaatioista.

Oheisessa kuviossa kuvataan sekä Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin sisältyvien yksittäisten osakkeiden painotettua keskiarvoa että tämän indeksin implisiittistä volatiliteettia kolmen viime vuoden aikana. Tämä keskiarvo perustuu 44:ään¹ Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin 50:stä osakkeesta. Sellaisenaan keskiarvon tulisi vastata hyvin, joskin epätäydellisesti, tämän indeksin kaikkien osakkeiden keskimääräistä volatiliteettia. Vaikka Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin implisiittisen volatiliteetin ja indeksin muodostavien osak-

¹ Tietojen saatavuuden vuoksi laskenta perustuu niiden 44 yrityksen osakkeisiin, jotka edustavat 85 prosenttia Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin markkina-arvosta.

Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin sisältyvien 44 osakkeen keskimääräinen implisiittinen volatiliteetti ja Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin implisiittinen volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

keiden keskimääräisen volatiliteetin kehitys on ollut suurin piirtein samanlaista tänä ajanjaksona, myös erisuuntaista kehitystä on ollut. Ensinnäkin keskimääräinen volatiliteetti Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin kuuluvien osakkeiden välillä on yleisesti ollut suurempaa kuin indeksin implisiittinen volatiliteetti. Kolmena viime vuotena indeksin keskimääräinen implisiittinen volatiliteetti on ollut suunnilleen 30 %, kun taas osakkeiden keskimääräisen idiosykraattisen implisiittisen volatiliteetin keskiarvo on ollut lähes 40 %. Yksittäisten osakkeiden keskimääräisen volatiliteetin positiivinen ero markkinaindeksin implisiittiseen volatiliteettiin nähden on tyypillistä kaikille osakemarkkinoille. Syy tähän on se, että kun yksittäisten osakkeiden välinen korrelaatio ei ole aivan täydellinen, näistä osakkeista koostuvaan salkkuun liittyy vähemmän riskiä kuin mihinkään salkun yksittäiseen osakkeeseen. Tämä kuvastaa yksinkertaisesti hajauttamisen etuja.

Kolmen viime vuoden aikana salkun hajauttamisen edut ovat kuitenkin usein olleet minimaalisia, kuten ilmenee jaksoista, joina oheisen kuvion kaksi volatiliteetin indikaattoria ovat lähentyneet toisiaan. Nämä kaksi indikaattoria voivat lähentyä, jos osakkeiden välinen korrelaatio vahvistuu markkinoiden yleisten epävarmuustekijöiden tai häiriöiden leviämiseen liittyvien pelkojen takia eikä niinkään yksittäisiin yrityksiin tai sektoreihin liittyvien epävarmuustekijöiden lisääntymisen vuoksi. Tällaista lähentymistä tapahtui esimerkiksi syyskuussa 2001 ja jälleen useiden kuukausien ajan kesäkuun 2002 jälkeen. Ensimmäisen jakson voidaan katsoa liittyvän syyskuussa 2001 Yhdysvalloissa tapahtuneiden terrori-iskujen aiheuttamaan yleiseen epävarmuuteen, mikä aiheutti osakekurssien jyrkän laskun. Kesäkuun 2002 jälkeisen lähentymisen voidaan puolestaan katsoa liittyvän epävarmuustekijöihin, jotka johtuivat WorldComissa paljastuneista kirjanpitoepäselvyyksistä ja joiden seurauksena markkinaosapuolten luottamus yritysten antamiin tietoihin horjui vakavasti. Vuoden 2003 alkupuolella yleiset tai rahoitusjärjestelmään liittyvät epävarmuustekijät saivat jälleen jalansijaa osakemarkkinoilla, kun mahdollinen Irakin sota aiheutti huolta.

Yksittäisten osakkeiden implisiittisen volatiliteetin tarkastelusta voidaan saada hyödyllistä täydentävää tietoa markkinaindeksien implisiittisen volatiliteetin analyysiin ja oppia siten paremmin ymmärtämään osakemarkkinakehitystä. Näin voidaan erityisesti saada lisävalaistusta siihen, onko markkinaosapuolten tuntema epävarmuus yleis- vai erityisluonteista. Viimeaikaisen kehityksen valossa näyttäisi siltä, että kun sotaan liittynyt epävarmuus on hälvennyt, sijoittajat ovat alkaneet seurata entistä tarkemmin yksittäisten yritysten riskejä, mikä merkitsee kahden edellä tarkastellun implisiittisen volatiliteetin indikaattorin kehityksen eriytymistä toisistaan aiempaa selvemmin.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaation arvellaan nopeutuneen hieman kesäkuussa 2003

Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen YKHI-inflaatio nopeutui 2,0 prosenttiin kesäkuussa 2003 oltuaan 1,9 % toukokuussa (ks. taulukko 2). YKHIn yksittäisten erien kehityksestä kesäkuussa ei ole vielä saatavissa yksityiskohtaisia tietoja, mutta YKHI-inflaation nopeutuminen johtunee pääasiassa energian hinnasta, johon ovat vaikuttaneet euron viimeaikainen heikkeneminen ja öljyn dollarimääräisen hinnan nousu. Näyttää siltä, että myös jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen muutosvauhti on nopeutunut viime aikoina, mikä johtuu osittain vertailuajankohdan vaikutuksesta.

Euroalueen YKHI-inflaation vuotuinen muutosvauhti hidastui 0,2 prosenttiyksikköä eli 1,9 prosenttiin toukokuussa 2003. Hidastuminen johtui pääasiassa vaihtelevien erien, kuten energian hinnan ja valmismatkojen, hintojen kehityksestä. Öljyn hinta laski maaliskuun puolivälin ja touko-

kuun alun välisenä aikana, minkä seurauksena energian hinnan vuotuinen muutosvauhti hidastui toukokuussa 1,5 prosenttiyksikköä eli 0,7 prosenttiin (ks. kuvio 13). Energian hinnan vaikutuksen heikentymistä YKHIn kokonaisindeksiin tasoitti kuitenkin osittain jalostamattomien elintarvikkeiden vuotuinen muutosvauhti, joka nopeutui 1,2 prosenttiin oltuaan 1,0 % huhtikuussa.

YKHIn kehityksen mukaisesti ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti hidastui myös 0,2 prosenttiyksikköä toukokuussa eli 2,0 prosenttiin. Muutosvauhdin hidastuminen johtui pääosin palvelujen hintojen muutosvauhdin hidastumisesta. Nopeuduttuaan tilapäisesti huhtikuussa 2,9 prosenttiin matkojen hintojen kausivaihtelun vuoksi, palvelujen hintojen muutosvauhti jatkoi elokuussa 2002 alkanutta hidastumistaan ja hidastui toukokuussa 2,5 prosenttiin. Muutosvauhdin hidastumiseen toukokuussa vaikutti merkittävästi pakettimatkojen hintojen vuotuisen muutosvauhdin huomattava hidastu-

Taulukko 2.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2000	2001	2002	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 Tammi	2003 Helmi	2003 Maalis	2003 Huhti	2003 Touko	2003 Kesä
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi ¹⁾	2,1	2,3	2,3	2,1	2,3	2,3	.	2,1	2,4	2,4	2,1	1,9	2,0
<i>josta:</i>													
Tavarat	2,5	2,3	1,7	1,3	1,8	2,0	.	1,6	2,1	2,2	1,5	1,4	.
Elintarvikkeet	1,4	4,5	3,1	2,3	2,3	2,0	.	1,5	2,1	2,3	2,4	2,5	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,2	2,9	3,1	2,9	2,7	3,2	.	2,9	3,3	3,3	3,4	3,4	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,8	7,0	3,1	1,4	1,7	0,2	.	-0,6	0,3	0,8	1,0	1,2	.
Teollisuustuotteet	3,0	1,2	1,0	0,8	1,6	2,0	.	1,7	2,2	2,2	1,1	0,9	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,5	0,9	1,5	1,3	1,2	0,7	.	0,6	0,7	0,8	0,8	1,0	.
Energia	13,0	2,2	-0,6	-0,7	2,9	7,0	.	6,0	7,7	7,5	2,2	0,7	.
Palvelut	1,5	2,5	3,1	3,3	3,1	2,7	.	2,8	2,7	2,6	2,9	2,5	.
Muut hinta- ja kustannus- indikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat	5,3	2,2	0,0	0,0	1,3	2,4	.	2,3	2,6	2,4	1,7	1,3	.
Yksikkötyökustannukset	1,3	2,7	2,1	1,8	1,3	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus	1,3	0,1	0,4	0,6	1,0	0,7	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä	2,6	2,8	2,5	2,4	2,3	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti	2,8	3,3	3,7	3,5	3,7	2,8	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli)	31,0	27,8	26,5	27,2	26,5	28,4	22,7	28,3	29,8	27,2	22,9	21,9	23,3
Raaka-aineiden hinnat (euroina)	16,7	-7,6	-1,7	-1,6	4,4	-4,2	-8,0	-1,5	-3,7	-7,2	-6,7	-8,7	-8,6

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, Thomson Financial Datastream, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

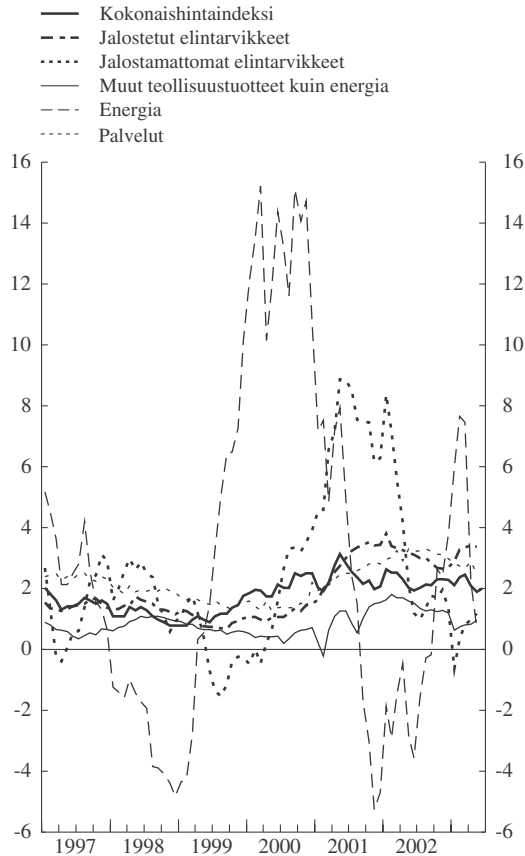
Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIn. Muut hinta- ja kustannusindikaattorit sisältävät Kreikan tiedot myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta. Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Kesäkuun 2003 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

Kuvio 13.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

minen. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi ennallaan toukokuussa eli 3,4 prosentissa, kun taas muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui 0,2 prosenttiyksikköä eli 1,0 prosenttiin. Muutosvauhdin nopeutuminen johtui suurelta osin lääkkeiden hintojen kertaluonteisesta vaikutuksesta ja maakohtaisesta kehityksestä. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti on nyt 0,4 prosenttiyksikköä nopeampi kuin tammikuussa 2003, mikä johtuu osittain yllätyksellisen kausiluontoisen hidastumisen korjaantumisesta. Vuotuinen muutosvauhti on edelleen huomattavasti hitaampi kuin vuonna 2002 keskimäärin (1,5 %). Näin ollen muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuisen muutosvauhdin viimeaikaista nopeutumista ei tule tulkita niin, että tämän YKHI-erän muutosvauhti nopeutuisi uudelleen.

Euroalueen teollisuuden

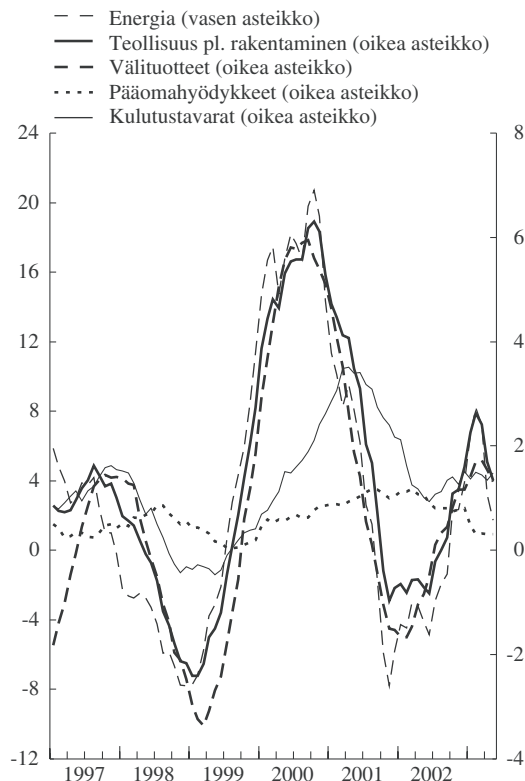
tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui edelleen kesäkuussa 2003

Euroalueen teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui 1,3 prosenttiin toukokuussa 2003, kun se huhtikuussa oli ollut 1,7 % (ks. kuvio 14). Nousuvauhdin hidastuminen johtui pääasiassa energian hinnan vuotuisen muutosvauhdin hidastumisesta, mikä oli seurausta öljyn hinnan laskusta maaliskuun puolivälin ja toukokuun alun välisenä aikana. Ilman energian hintaa laskettujen tuottajahintojen vuotuisen muutosvauhti hidastui toukokuussa 2003 vain vähän (0,1 prosenttiyksikköä) eli 1,0 prosenttiin. Tuottajahinnat on laskettu uudelleen käyttämällä vuoteen 2000 perustuvia päivitettyjä painoja (ks. kehikko 3 euroalueen lyhyen aikavälin indikaattorien uudesta perusvuodesta). Tämä ei kuitenkaan ole aiheuttanut huomattavia tarkistuksia euroalueen tuottajahintatietoihin.

Kuvio 14.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

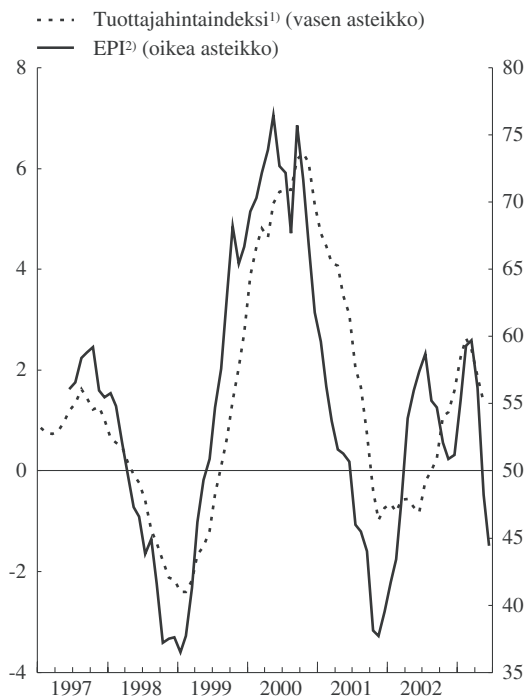
Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Kyselytiedot toukokuusta lähtien viittaavat siihen, että tuottajahintoihin kohdistuneet paineet ovat vähentyneet entisestään kesäkuussa. Ostopäälliköiden kyselyyn perustuvan euroalueen tehdasteollisuuden hintaindeksin (Eurozone Price Index, EPI) indeksiluku laski kesäkuussa 44,4:ään toukokuun 48,2:sta, mikä viittaa siihen, että tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastuu toista kuukautta peräkkäin (ks. kuvio 15). Tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen lasku johtuu pääasiassa öljyn maaliskuun huipputasosta laskeneen hinnan ja alentuneiden tuontihintojen aiheuttamasta raaka-aineiden hintojen laskusta, johon on vaikuttanut euron aiempi vahvistuminen. Euron viimeaikaisella heikkenemisellä ja öljyn hinnan maaliskuun puolivälistä alkaneella nousulla oli kuitenkin vastakkaissuuntainen vaikutus.

Kuvio 15.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.
- 2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun. EPI ei sisällä Kreikan tietoja vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta.

Työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen kasvuvauhti on saattanut nopeutua hieman vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä

Vaikka työvoimakustannuksia koskevat tiedot antoivat ristiriitaisia viitteitä vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä, näyttää kuitenkin edelleen siltä, että työvoimakustannusten nousu on tasoittunut vuoden 2002 puolivälistä lähtien. Käytettävissä olevat kansalliset tiedot viittaavat siihen, että työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä verrattuna vuoden 2002 viimeiseen neljännekseen (2,3 %). Kasvuvauhdin nopeutuminen johtuu todennäköisesti kohonneista sosiaaliturvamaksuista ja sopimuspalkoista.

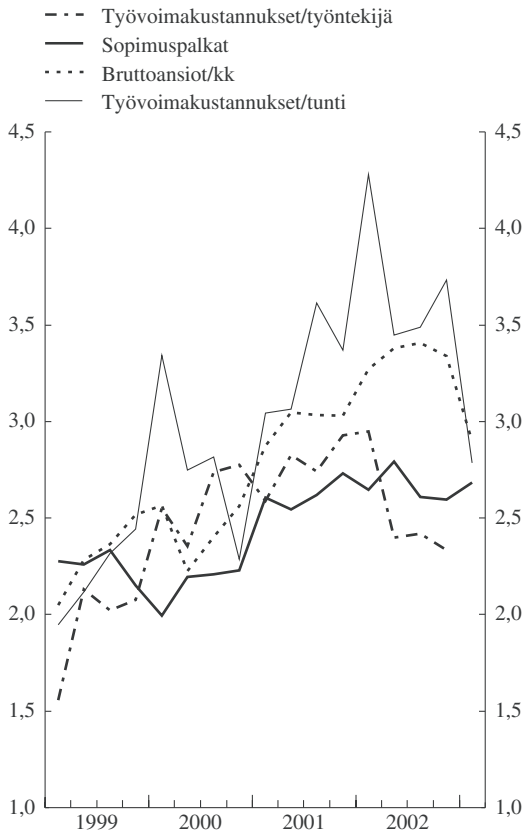
Sopimuspalkkojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä 0,1 prosenttiyksikköä edellisestä neljänneksestä (ks. kuvio 16). Nousuvauhdin nopeutuminen johtuu ehkä osittain tilapäisistä tekijöistä joissain maissa, kuten kertaluonteisista korvauksista vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä. Työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen kasvuvauhti vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä oli kuitenkin todennäköisesti yhtä nopea kuin vuoden 2002 keskimääräinen kasvuvauhti (2,5 %). Vaikka molemmat indikaattorit osoittavat työvoimakustannusten kasvun nopeutuneen vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä, tilannetta arvioitaessa on otettava huomioon näiden indikaattoreiden tyyppillinen vaihtelu. Näin ollen palkkakustannusten vuotuisen kasvuvauhdin viimeaikaista nopeutumista ei tule tällä hetkellä tulkita niin, että palkkojen nousu nopeutuisi uudelleen.

Muut työvoimakustannusindikaattorit antavat toisenlaisen kuvan kehityksestä. Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui huomattavasti (0,9 prosenttiyksikköä) vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä verrattuna vuoden 2002 viimeiseen neljännekseen. Kasvuvauhdin hidastuminen johtui pääosin erityistekijöistä (työpäivien määräästä ja vertailuajankohdasta johtuvista vaikutuk-

Kuvio 16.

Euroalueen työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

sista). Myös kuukausittaisten bruttoansioiden kasvu hidastui ensimmäisellä neljänneksellä, mikä johtui samanlaisista erityistekijöistä.

Yksikkötyökustannusten nousu nopeutui todennäköisesti vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä hidastuttuaan huomattavasti vuonna 2002. Yksikkötyökustannusten nousun nopeutuminen on seurausta työn tuottavuuden kasvun hidastumisesta sekä työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten kasvuvauhdin todennäköisestä nopeutumisesta. Yksikkötyökustannusten nousun nopeutumisen arvioidaan kuitenkin pysyneen maltillisena verrattuna vuoden 2002 ensimmäisen neljänneksen huipputasoon.

Euroalueen inflaation odotetaan vakiintuvan ja sitten hidastuvan

Alustavan arvion mukaan inflaatiovauhti oli kesäkuussa 2,0 %, ja inflaatiovauhdin odotetaan lyhyellä aikavälillä vaihtelevan sen tuntumassa. Inflaatiovauhdin odotetaan hidastuvan vielä merkittävämmän vuoden 2004 alkupuolella alle 2 prosenttiin pääasiassa energian hintaan liittyvän vertailuajankohdan vaikutuksesta. Inflaatiovauhdin pitäisi siten pysyä alle 2 prosentissa, koska euron aikaisemman vahvistumisen vaikutukset hillinnevät osaltaan hintapaineita. Vaikka työvoimakustannusten kasvuvauhdin hienoista nopeutumista vuonna 2003 ei voida sulkea pois, kotimaiset kustannuspaineet pysyvät vähäisinä, koska talouden elpyminen on hidasta. Näiden näkymien toteutuminen edellyttää öljyn hinnan ja valuuttakurssien pysymistä nykyisilaisina sekä palkkamalmin säilymistä vuonna 2004.

Kehikko 3.

Uusi perusvuosi euroalueen lyhyen aikavälin indikaattoreille

Eurostat julkaisi hiljattain euroalueen lyhyen aikavälin indikaattorit, joiden perusvuosi oli 2000. Aiempi perusvuosi oli ollut 1995. Tässä kehiössä selostetaan tätä muutosta ja arvioidaan sen vaikutuksia kolmeen euroalueen indikaattoriin (teollisuustuotanto, tuottajahinnat ja vähittäiskaupan liikevaihto), joista kerrotaan säännöllisesti EKP:n Kuukausikatsauksen euroalueen talouskehityksestä kertovassa osassa ja jotka esiintyvät tilasto-osan taulukoissa 4.2 and 5.2. Kaiken kaikkiaan on todettava, että perusvuoden muutos ei ole johtanut merkittäviin tarkistuksiin euroalueen indikaattorien kehityksessä.

EU:n neuvoston asetus lyhyen aikavälin tilastoista kattaa kuukausittaiset ja neljännesvuosittaiset teollisuutta, rakentamista ja markkinaehtoisia palveluja koskevat indikaattorit. Useimmat näistä tilastoista kootaan toimialoittain tai tuotteittain painotettuina keskiarvoina. Niissä käytetään tietyn perusvuoden painoja ja ne esitetään indeksien muodossa. Asetuksen mukaan kaikki kansalliset painotusjärjestelmät täytyy päivittää vähintään viiden vuoden välein. Monien mutta ei kaikkien kansallisten indeksien perusvuodeksi on jo muutettu vuosi 2000,

ja jäljellä olevien kansallisten indeksien perusvuosi muutetaan lähitulevaisuudessa. Eurostat laatii yhtä usein uudet maakohtaiset painoarvot jokaiselle muuttujalle, jota käytetään euroalueen aggregaattitilastojen koostamisessa kansallisista tilastoista. Painoarvojen säännöllinen päivittäminen on tärkeää, jotta kokonaisindeksi antaa oikean kuva talouden rakenteesta kussakin maassa ja euroalueella kokonaisuudessaan.

Taulukossa A esitetään uudet vuoteen 2000 perustuvat maittaiset painoarvot. Niiden mukaan euroalueen neljän suurimman maan osuus alueen vuoden 2000 kokonaisindeksistä on noin 80 %. Selvimät muutokset aiempaan perusvuoteen 1995 verrattuna ilmenevät rakennusteollisuudessa. Muutoksissa näkyy lähinnä rakennustoiminnan erilainen kehitys euroalueella. Esimerkiksi Saksan painoarvon voimakas pieneneminen (28,2 prosenttiin vuonna 2000, kun se oli vuonna 1995 ollut 38,2 %) kuvastaa sitä, että sen rakennustuotanto laski 15 % viiden vuoden aikana, kun taas Espanjan painoarvon kasvussa (11,3 prosentista 15,0 prosenttiin) näkyy rakentamisen 28 prosentin nousu samana ajanjaksona. Useimmat muut painoarvojen tarkistukset ovat kuitenkin paljon merkityksettömpiä.

Taulukko A. Maittaiset osuudet euroalueen indikaattoreissa

(prosentteina euroalueesta, perusvuosi = 2000)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
Teollisuustuotanto												
Teollisuus pl. rakentaminen	4,0	34,1	1,0	8,9	18,3	2,7	18,0	0,2	5,4	3,2	1,7	2,6
Rakentaminen	3,6	28,2	1,7	15,0	18,5	1,5	15,0	0,4	8,2	4,0	2,1	1,9
Tuottajahinnat												
Teollisuus pl. rakentaminen	3,1	31,3	0,9	9,9	20,9	1,1	21,1	0,1	6,0	1,9	1,8	1,9
Vähittäiskaupan liikevaihto	4,0	27,8	1,0	11,6	24,5	1,4	16,6	0,2	5,6	3,0	2,3	1,9

Lähde: Eurostat.

Tarkasteltaessa euroalueen indeksien koostumusta teollisuuden päätoimialoilla (ks. taulukko B) ilmenee, että tuotantoindeksien ja tuottajahintaindeksien painoarvoissa on eroja lähinnä käytettyjen määritelmien erojen vuoksi. Teollisuustuotannossa arvonlisäystä koskevat tiedot ovat tehdashintaan, mutta tuottajahintojen ja vähittäiskaupan liikevaihdon painoarvot viittaavat kotimaiseen liikevaihtoon (mukaan lukien tullimaksut ja tuotekohtaiset verot). Tämä muun muassa selittää sen, miksi energiatuotteiden painoarvo on tuottajahintaindeksissä suurempi kuin tuotantoindeksissä.

Taulukko B. Toimialojen osuudet euroalueen indikaattoreissa

(prosentteina teollisuudesta ilman rakentamista, perusvuosi = 2000)

	Tuottajahintaindeksi	Tuotantoindeksi
Väli tuotteet	31,6	36,2
Pääomahyödykkeet	21,2	26,9
Kestävät kulutustavarat	4,0	4,3
Ei-kestävät kulutustavarat	25,6	21,7
Energiantuotanto	17,6	10,9
Lisätieto: Tehdasteollisuus	89,5	90,3

Lähde: Eurostat.

Koska tärkein syy painoarvojen muutoksiin ovat erot kansallisten indeksien kasvussa viiden vuoden aikana, painoarvojen tarkistus ei ole muuttanut merkittävästi euroalueen indeksien kehitystä. Vuotuisten kasvuvaihtien tarkistukset tuotannon ja vähittäiskaupan liikevaihdon kokonaisindekseissä ovat yleensä alle 0,5 prosenttiyksikköä ja tuottajahintaindeksissä alle 0,1 prosenttiyksikköä. Muut samaan aikaan tehdyt muutokset ja parannukset, esim. tilastollisten määritelmien yhdenmukaistaminen kaikissa maissa, eivät ole johtaneet euroalueen indeksien merkittäviin tarkistuksiin. On kuitenkin huomattava, että jotkin kansalliset tilastolaitokset eivät ole vielä muuttaneet painotusjärjestelmiensä perusvuotta, joten euroalueen indeksejä saatetaan vielä tarkistaa sitten, kun nuo muutokset on tehty. Viisi maata (BE, ES, IT, PT ja FI) on muuttanut kansallisten tuotantoindeksien perusvuodeksi vuoden 2000, ja kaikkien muiden kansallisten tuotantoindeksien perusvuosi muutetaan lähitulevaisuudessa. Tuottajahintaindeksin perusvuoden on sitä vastoin muuttanut kahdeksan maata (BE, ES, FR, IE, IT, AT, PT ja FI).

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n kasvu vaimeaa vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä

Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan euroalueen BKT:n määrän kasvu vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä oli nolla (ks. taulukko 3). Vuoden 2002 viimeisen neljänneksen 0,1 prosentin vuosineljänneskasvuun verrattuna tiedot osoittivat euroalueen talouskasvun jatkuneen vuoden alussa vaimeana. Sekä yksityisen kulutuksen kasvun että kiinteän pääoman muodostuksen arvioitiin hidastuneen vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä viime vuoden viimeiseen neljännekseen verrattuna. Varsinkin kiinteän pääoman muodostus väheni jyrkästi vuoden 2002 jälkimmäisen puoliskon positiivisen kasvun kauden jälkeen. Samanaikaisesti nettoviennin vaikutus BKT:n kasvuun oli vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä jonkin verran negatiivisempaa kuin vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä, koska viennin heikkeneminen nopeutui. Näitä negatiivisia vaikutuksia

BKT:n määrän kasvuvauhtiin tasoitti varasto-
muutosten vaikutuksen poikkeuksellisen voimakas kasvu. Kuitenkin kuten Kuukausikatsauksen edellisessä numerossa todettiin, tähän varastojen määrän ilmeiseen kasvuun tulisi suhtautua varauksin, koska myöhemmin julkaistaviin kansallista tilinpitoa koskeviin lukuihin tehdään mahdollisesti jälkikäteen tarkistuksia.

Teollisuustuotanto kasvoi ensimmäisellä vuosineljänneksellä mutta kyselytiedot ennakoivat heikkoa toista neljänneistä

Lähinnä tammikuun voimakkaasta kasvusta johtuu, että ilman rakentamista laskettu euroalueen teollisuustuotanto kasvoi vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. taulukko 4). Sen jälkeen teollisuustuotanto kasvoi huhtikuussa kuukausitasolla 0,5 %, kun se oli vähentynyt maaliskuussa. Kolmen kuukauden keskiarvona laskettu teollisuustuotannon kasvu oli hel-

Taulukko 3.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	2000	2001	2002	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I
Bruttokansantuotteen määrä	3,5	1,5	0,8	0,4	0,8	1,0	1,2	0,8	0,4	0,4	0,3	0,1	0,0
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	2,9	1,0	0,2	-0,1	-0,3	0,4	0,9	1,4	0,0	0,2	0,3	0,4	0,5
Yksityinen kulutus	2,5	1,8	0,5	0,5	0,2	0,6	0,9	1,5	-0,2	0,3	0,5	0,4	0,3
Julkinen kulutus	2,1	2,2	2,7	2,6	3,0	2,9	2,4	1,6	1,0	0,8	0,4	0,2	0,2
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	4,9	-0,6	-2,6	-2,8	-3,3	-2,6	-1,7	-2,4	-0,7	-1,3	0,2	0,1	-1,4
Varastojen muutos ³⁾	0,0	-0,4	-0,1	-0,3	-0,3	0,1	0,2	0,7	0,1	0,1	-0,1	0,1	0,5
Nettovienti ³⁾	0,6	0,5	0,6	0,5	1,0	0,6	0,4	-0,5	0,4	0,2	0,1	-0,4	-0,5
Vienti ⁴⁾	12,6	3,0	1,2	-2,7	1,0	3,0	3,7	3,3	-0,2	2,1	2,0	-0,2	-0,6
<i>josta tavarat</i>	12,6	3,0	1,5	-2,5	0,7	3,5	4,4	.	0,1	1,7	2,8	-0,2	.
Tuonti ⁴⁾	11,3	1,7	-0,4	-4,3	-1,8	1,7	3,0	5,1	-1,4	1,6	2,0	0,8	0,6
<i>josta tavarat</i>	11,4	1,0	-0,4	-4,5	-2,5	1,8	3,7	.	-1,3	1,4	2,4	1,3	.
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous	-0,6	-1,3	-0,7	-0,2	-0,1	-1,1	-1,4	0,1	-0,6	-0,2	0,1	-0,7	0,8
Teollisuus	3,7	0,8	0,5	-1,0	0,7	0,9	1,4	0,4	0,9	0,7	0,2	-0,4	-0,1
Palvelut	4,0	2,3	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,3	0,5	0,5	0,3	0,4	0,1

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Taulukko 4.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2001	2002	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2002	2002	2003	2003	2003
			Helmi	Maalis	Huhti	Helmi	Maalis	Huhti	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis
	Kuukausimuutos						3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	0,4	-0,6	2,0	0,1	0,8	0,4	-0,7	0,5	0,1	0,1	-0,2	0,2	0,2
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto	0,2	-0,8	1,0	0,0	0,3	0,1	-0,4	0,4	-0,1	0,0	-0,5	0,0	0,0
Väli tuotteet	-0,6	0,3	1,4	1,4	1,6	-0,1	0,4	0,3	-0,3	0,0	-0,3	0,9	0,8
Pääomahyödykkeet	1,4	-2,0	2,4	-0,5	-1,3	0,6	-1,5	0,8	0,3	0,2	-0,4	-0,6	-0,6
Kulutustavarat	0,5	-0,6	-0,5	-1,3	0,4	0,2	-0,5	0,9	0,2	0,0	-0,6	-0,4	-0,1
Kestävät	-1,8	-5,5	-5,0	-6,9	-5,1	-1,4	-1,6	0,7	-1,8	-1,4	-2,7	-1,7	-2,1
Ei-kestävät	1,0	0,3	0,3	-0,2	1,4	0,5	-0,3	0,8	0,5	0,2	-0,3	-0,2	0,2
Energiantuotanto	1,5	0,9	8,8	2,4	3,5	3,5	-4,2	1,7	-0,8	-0,5	2,3	2,5	2,6
Tehdasteollisuus	0,3	-0,8	1,0	0,6	-0,3	0,0	-0,2	0,0	0,1	0,0	-0,5	-0,1	-0,1

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

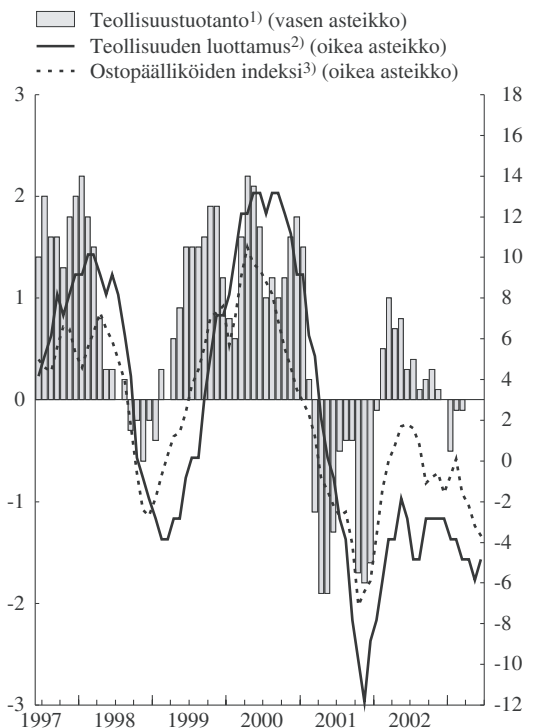
mi-huhtikuussa 0,2 %, eli ensimmäiseen vuosineljännekseen nähden se oli pysynyt ennallaan. Ilman rakentamista ja energiaa laskettu teollisuustuotannon kasvu johtui pääasiassa väli tuotteita tuottavien teollisuudenalojen myönteisestä vaikutuksesta, kun taas pääomahyödykkeiden tuotanto hidasti kasvuvauhtia. Euroalueen teollisuustuotantoa kuvaavat luvut lasketaan nyt tarkistettujen painotusten avulla käyttäen vuotta 2000 perusvuotena (ks. kehikko 3 osassa 2).

Vaikka teollisuustuotannon kasvuvauhti oli positiivinen ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja huhtikuussa, kyselytiedot ennakoivat teollisuustuotannon kasvun jääneen heikoksi toisella vuosineljänneksellä. Ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) osoitti tehdasteollisuustuotannon edelleen vähenevän. Indeksiksi laski kesäkuussa 46,4:ään oltuaan toukuussa 46,8 (ks. kuvio 17). Indeksinkin lasku seurasi vuoden alun hienoista nousua. Useimmat ostopäälliköiden indeksin erät heikkenivät hieman kesäkuussa. Erityisesti uusien tilausten indeksi on laskenut vuoden alusta merkittävästi. Helmikuun yli 50:n lukemista se laski toukokuussa 45,6:een ja kesäkuussa edelleen 0,5 prosenttiyksikköä. Myös tehdasteollisuuden tuotantoindeksi laski edelleen. Indeksiksi jäi kesäkuuhun päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla pienemmäksi kuin tuotannon pysymistä ennallaan kuvaava kynnysarvo, mikä osoittaa teollisuustuotannon kasvun olleen vaisua toisella vuosineljänneksellä.

Kuvio 17.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavainnot)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden jakson muutos edellisestä kolmen kuukauden jaksosta; kausivaihtelusta puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Taulukko 5.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2000	2001	2002	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 Tammi	2003 Helmi	2003 Maalis	2003 Huhti	2003 Touko	2003 Kesä
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	-2,9	-1,7	-0,5	-0,3	-0,6	0,0	-0,2	0,1	-0,6	0,3	0,0	0,1
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	12	6	0	1	-3	-8	-8	-7	-8	-10	-8	-9	-8
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	12	-2	-4	-4	-3	-4	-5	-4	-4	-5	-5	-6	-5
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	16	10	1	-2	-3	0	-1	-1	0	0	0	-2	-2
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	5	0	-9	-10	-8	-10	-8	-12	-6	-11	-10	-6	-7
Palvelualojen luottamusindikaattori ²⁾	11	-4	-18	-20	-23	-24	-21	-23	-23	-26	-23	-21	-20
Suhdanneindikaattori ³⁾	1,4	-0,2	-0,5	-0,5	-0,3	-0,4	-0,6	-0,3	-0,3	-0,7	-0,5	-0,7	-0,6
Kapasiteetin käyttöaste, %	84,4	82,9	81,4	81,5	81,5	81,1	.	81,3	-	-	80,8	-	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Prosentti muutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Palvelualojen luottamusindikaattorin tiedot on laskettu poikkeamina huhtikuusta 1995 alkaen lasketusta keskiarvosta, vähittäiskaupan luottamusindikaattorin tiedot poikkeamina heinäkuusta 1986 alkaen lasketusta keskiarvosta ja muiden luottamusindikaattorien tiedot poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

neljänneksellä. Varastoon hankittujen tavaroiden määriä koskevat yritysten arviot pienivät myös hieman toukokuussa ja ovat nyt viime vuoden lopun tasolla.

Euroopan komission yrityksiä ja yksityisiä koskevien suhdannekyselyjen mukaan euroalueen teollisuuden luottamus heikkeni toukokuussa mutta koheni jälleen hieman kesäkuussa (ks. taulukko 5). Toista vuosineljännestä kokonaisuutena koskevassa tarkastelussa teollisuuden luottamus kuitenkin heikkeni hieman verrattuna ensimmäiseen vuosineljännekseen. Kesäkuun tulos johtui tuotanto-odotusten vähäisestä kohenemisestä. Samoin kuin toukokuussa, tilauskantoja ja varastoja koskevat arviot pysyivät ennallaan, kun taas vientitilauksia koskevat arviot synkkenivät entisestään. Päätoimialoista luottamus koheni välituotteiden tuotannossa ja pysyi ennallaan kulutustavaroita ja pääomahyödykkeitä tuottavilla aloilla. Rakennusalan luottamus pysyi kesäkuussa ennallaan, mikä heijastaa olosuhteiden jatkuneen samanlaisena viime kuukausina.

Kulutusindikaattorit ristiriitaisia toisella neljänneksellä

Yksityisen kulutuksen kasvua kuvaavien lyhyen aikavälin indikaattoreiden viestit vuoden 2003

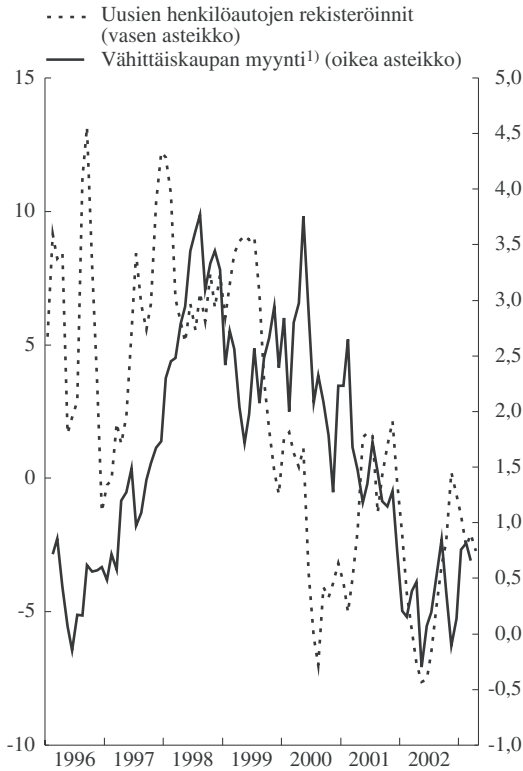
toiselta neljännekseltä ovat edelleen jossain määrin ristiriitaisia. Vähittäiskaupan myyntiluvut huhtikuulta 2003 kasvoivat 1,5 % edellisestä kuukaudesta, joten vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen positiivinen kasvu jatkui (ks. kuvio 18). Vähittäismyyntiluvut ovat kuitenkin vaihdelleet huomattavasti. Ne kasvoivat selvästi tammi- ja huhtikuussa mutta heikkenivät helmimaaliskuussa. Vähittäismyynnin määrän kasvu vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä ja huhtikuussa oli yhteistä kaikille tärkeimmille tuoteryhmille. Yksityisen kulutuksen kasvua kuvaavat muut indikaattorit eivät kuitenkaan selvästi tue vähittäiskaupasta saatuja merkkejä siitä, että kotitalouksien kulutus olisi vahvistumassa. Erityisesti uusien henkilöautojen rekisteröintien määrän kasvu neljännesvuositasolla muuttui negatiiviseksi vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä ja hidastui edelleen huhti- ja toukokuussa. Autojen rekisteröintimäärien kehitys heijastaa osittain yhdessä maassa viime vuoden lopulla käyttöön otettujen verotukseen liittyvien myönteisten kannustimien vaikutuksen heikkenemistä.

Kuluttajien luottamus elpyi hieman kesäkuussa heikennyttyään väliaikaisesti toukokuussa (ks. taulukko 5). Myönteinen kehitys johtuu erityisesti taloustilannetta koskevien kotitalouksien odotusten paranemisesta. Myös työllisyystilannetta koskevat odotukset paranivat kesäkuussa

Kuvio 18.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, työpäivien määrällä korjattuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja ACEA (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskemassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

heikennyttyään toukokuussa. Tällainen paraneminen ei ole tyypillistä suhdannekierron tässä vaiheessa, ja kesäkuun tiedot voivatkin merkitä toukokuisten talouden perustekijöitä koskevien liian negatiivisten odotusten korjautumista Ira-

kin sodan päätyttyä. Kuluttajien halukkuus tehdä suuria hankintoja on pysynyt suurin piirtein samanlaisena viime vuoden lokakuusta, mutta kesäkuun tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että halukkuus on lisääntynyt. Tämä tulos seuraa kautta, jolloin kotitalouksien arviot omasta taloudellisesta tilanteestaan olivat vuoden alusta alkaen muuttuneet koko ajan myönteisemmiksi. Sitä vastoin vähittäiskaupan luottamus heikkeni jonkin verran kesäkuussa. Tämä näkyi erityisesti entistä kielteisemmistä tavarantomittajille tehtäviä tilauksia koskevista arvioista ja suhdanneodotuksista. Vaikka vähittäiskaupan alan luottamus on hiukan parantunut aiemmasta, erityisesti kokonaisindikaattorin tulevaisuuteen liittyvien osatekijöiden heikkous ei tarjoa myönteisiä signaaleja vähittäiskaupan ja kulutuksen kehityksestä toisella vuosineljänneksellä.

Työmarkkinoiden kehitys edelleen heikkoa heijastaen vaimeaa taloudellista toimeliaisuutta

Toukokuussa 2003 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 8,8 % eli sama kuin huhtikuussa ja 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin toukokuussa 2002 (ks. kuvio 19). Työttömien lukumäärä lisääntyi toukokuussa arviolta 25 000:lla eli huomattavasti vähemmän kuin aikaisempina kuukausina. Vaikka työttömien lukumäärän kasvu on hidastunut asteittain vuoden 2003 kuluessa, 110 000:sta tammikuussa 65 000:een huhtikuussa, uusien työttömien lukumäärän pienuus toukokuussa johtui maa-kohtaisista tekijöistä. 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien työttömyysaste nousi 0,1 prosenttiyksikköä eli 7,8 prosenttiin (ks. taulukko 6).

Taulukko 6.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2000	2001	2002	2002	2002	2002	2003	2002	2003	2003	2003	2003	2003
				II	III	IV	I	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
Yhteensä	8,5	8,0	8,4	8,3	8,4	8,5	8,7	8,6	8,7	8,7	8,8	8,8	8,8
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	16,6	15,7	16,3	16,2	16,3	16,6	16,9	16,7	16,9	17,0	17,0	17,0	17,0
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	7,4	7,0	7,4	7,3	7,4	7,5	7,6	7,5	7,6	7,6	7,7	7,7	7,8

Lähde: Eurostat.

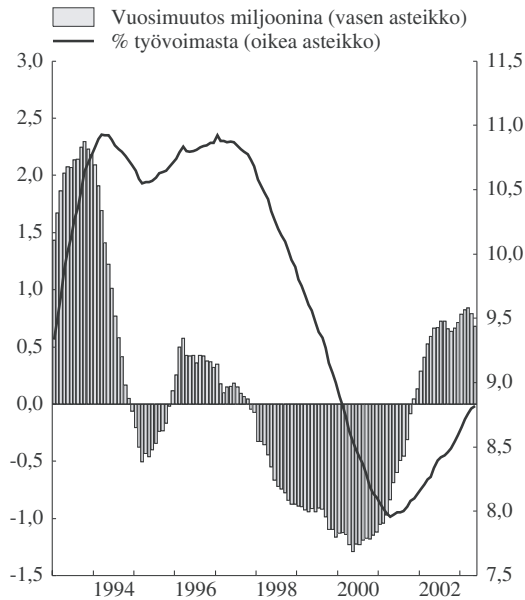
Huom. ILO:n suosituksen mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2002 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 22,4 %.

Kuvio 19.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Vuoden 2003 ensimmäiseltä neljännekseltä julkistettujen tietojen mukaan työllisyyden kasvu on pysynyt neljännesvuositasolla muuttumatto-

mana nollassa kolme neljänestä peräkkäin, vaikka tuotannon kasvu on ollut vaimeaa ja työttömyys on kasvanut huomattavasti (ks. taulukko 7). Kokonaistyöllisyyden kehitys ensimmäisellä neljänneksellä heijastaa edelleen palvelusektorin suotuisaa työllisyyden kasvua. Teollisuudessa työllisyyden kasvu on kuitenkin ollut aikaisempaa negatiivisempaa. Vuositasolla kokonaistyöllisyyden kasvu pysyi positiivisena 0,1 prosentissa. Työllisyyden kasvun jatkuminen on herättänyt huolta siitä, että euroalueella olisi yrityksissä työvoimaa yli tarpeen eli sitä olisi hamstrattu. Jos elpyminen viivästyy, tämä voisi johtaa siihen, että monet yritykset hankkiutuisivat työvoimasta eroon, ja se mahdollisesti hidastaisi työllisyyden kasvua odotetun noususuhdanteen alkuvaiheissa. Tämänhetkisten arvioiden mukaan euroalueen yritykset ovat saattaneet ylläpitää liikaa työvoimaa laskusuhdanteen aikana, joskin nykyinen tilanne vaikuttaa jokseenkin vastaavalta kuin aiempina hitaan tuotannon kasvun kausina (ks. kehikko 4: Yrityksissä liikaa työvoimaa euroalueella).

Työllisyyttä koskevat odotukset ovat edelleen varovaisia ja viittaavat siihen, että työmarkkinoiden kehitys jatkuu heikkona, vaikka jotkin indikaattorit ovatkin hieman parantuneet. Erityisesti ostopäälliköiden indeksin työllisyysindikaatto-

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2000	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2003	2002	2002	2002	2002	2003
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	2,2	1,4	0,4	0,7	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-1,6	-0,6	-2,0	-2,2	-2,0	-1,9	-2,0	-2,1	-0,4	-0,5	-0,6	-0,5	-0,5
Teollisuus	0,9	0,4	-1,2	-1,0	-1,1	-1,3	-1,4	-1,6	-0,4	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5
pl. rakentaminen	0,6	0,3	-1,2	-1,0	-1,2	-1,2	-1,5	-1,6	-0,4	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5
Rakentaminen	1,8	0,4	-1,1	-0,9	-0,9	-1,4	-1,4	-1,3	-0,4	-0,1	-0,6	-0,3	-0,4
Palvelut	2,9	1,9	1,2	1,6	1,3	1,1	1,0	0,8	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Kauppa ja kuljetus ³⁾	3,1	1,6	0,7	1,3	0,8	0,4	0,4	0,2	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2
Rahoitustoiminta ja													
liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,7	3,8	1,9	2,3	2,1	1,7	1,6	1,4	0,2	0,6	0,2	0,5	0,0
Julkishallinto ⁵⁾	1,6	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,1	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

ri kohentui hieman, kun se oli toukokuussa 2003 matalimmillaan sitten tammikuun 2002. Kuitenkin se pysyi selvästi pienempänä kuin muuttumatonta työllisyyttä kuvaava kynnysarvo, mikä viittaa siihen, että teollisuuden työllisyys-

den supistuminen on jatkunut. Euroopan komission suhdannekysely kesäkuussa 2003 osoitti työllisyysodotusten heikentyneen edelleen teollisuudessa ja vähittäiskaupan alalla ja pysyneen ennallaan rakennusalaalla.

Kehikko 4.

Yrityksissä liikaa työvoimaa euroalueella

Tapaa, jolla euroalueen työllisyystilanne on sopeutunut tähänhetkiseen vaimeaan taloustilanteeseen, on joskus pidetty hitaana ja jokseenkin rajoittuneena. Siten voidaan kysyä, onko euroalueen työllinen työvoima tällä hetkellä ylimitoitettu eli ylläpitävätkö yritykset enemmän työntekijöitä kuin laskusuhdanteessa olisi tarkoituksenmukaista. Tässä kehikossa tarkastellaan työvoiman ylimitoituksen eli hamstrauksen käsitettä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä arvioidaan, onko euroalueen työvoiman ylimitoituksesta näyttöä. Arvioinnin perusteella vaikuttaa siltä, että euroalueen työvoiman ylimitoituksesta nykyisessä hitaan kasvun vaiheessa on jonkin verran näyttöä mutta että tilanne on ollut jokseenkin samanlainen myös aikaisempien laskusuhdanteiden aikana.

Työvoiman ylimitoituksen määrittelyä

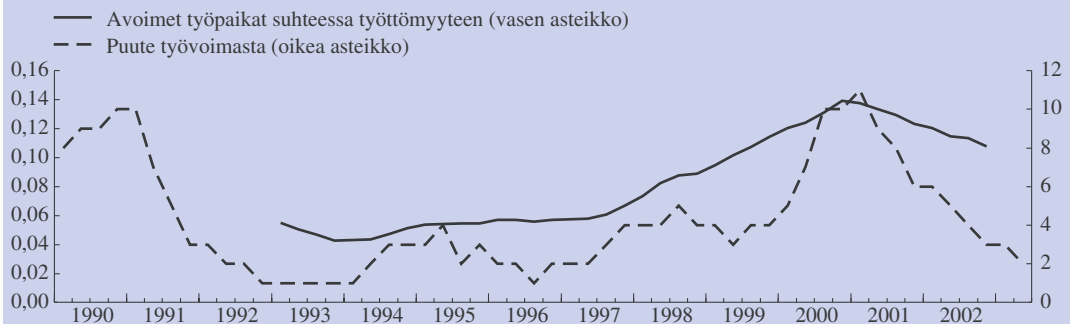
Työvoiman ylimitoitus voidaan määritellä työpanokseksi, jota yritys ei hyödynnä täysin missä tahansa tuotantoprosessinsa vaiheessa. Työvoiman vajaakäyttö voi ilmetä monella tavoin, kuten tehtyjen työtuntien vähenemisenä tai työvoiman siirtämisenä vaihtoehtoihin aktiviteetteihin, kuten koulutukseen. Yrityksen näkökulmasta hieman ylimitoitettu työvoima saattaa olla optimaalinen, koska henkilöstömäärän sopeuttamiseen liittyy kiinteitä kustannuksia. Tällaisia ovat rekrytointikustannukset, uusien työntekijöiden valvonnan ja koulutuksen kustannukset sekä työsuhteen päättämisen kustannukset, kuten irtisanomisajan palkka. Niinpä kun liiketoiminta hiljenee, yritykset saattavat mieluummin keventää työpanosta – ainakin jossain määrin – vähentämällä tehtyjä työtunteja, mikä on edullisempaa kuin henkilöstömäärän supistaminen. Tämä tavanomainen menettely näkyy siinä, että työn tuottavuus, mitattuna jakamalla tuotanto kokonaistyöllisyydellä, yleensä heikkenee laskusuhdanteissa. Sitä vastoin kun taloudellinen kasvu kiihtyy, työvoimansa ylimitoittaneet yritykset todennäköisemmin viivyttävät uuden henkilöstön palkkaamista, kunnes työn tuottavuus on kasvanut riittävästi ja noususuhdanne lähtenyt kunnolla käyntiin.

Työntekijämäärän sopeuttamiseen liittyvät kiinteät kustannukset ovat suurelta osin työmarkkinainstituutioiden määrittämiä. Työsuojeululainsäädäntö kattaa mm. irtisanomismenettelyt, irtisanomisajan palkan ja mahdolliset työsopimustyytit. Euroalueen maissa on muihin maihin verrattuna keskimääräistä tiukempi työsuojeululainsäädäntö, mistä syystä institutionaalinen rakenne suosii ylimitoitettua työvoimaa ylläpitämistä. Institutionaalisten tekijöiden lisäksi

Kuvio A.

Avointen työpaikkojen ja työttömyyden suhde ja työvoimapula

(avoimet työpaikat suhteessa työttömyyteen, %)

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja EKP:n laskelmat.

Huom. Puute työvoimasta perustuu tehdasteollisuusyritysten ilmoituksiin työvoiman puutteesta tuotantoa pääasiallisesti rajoittavana tekijänä, ja se on laskettu prosentteina kaikista ilmoitetuista tekijöistä (muuta mahdollisia tekijöitä ovat riittämätön kysyntä, materiaalipula, rahoitusvaikeudet ja muut).

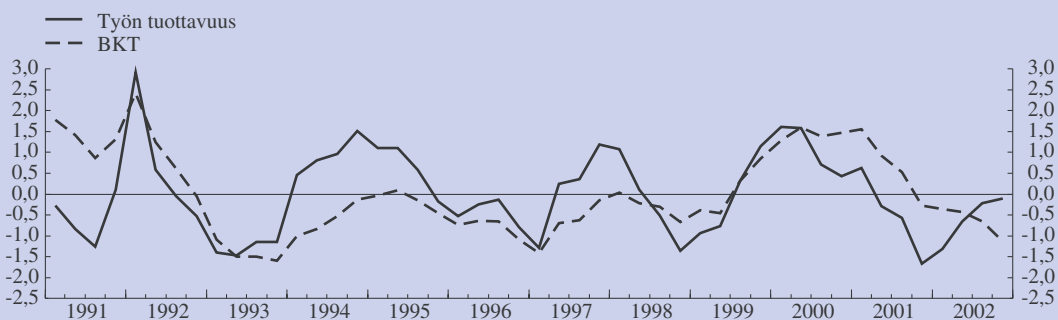
myös taloudellinen ympäristö vaikuttaa työvoiman ylimitoitukseen. Erityisesti 1990-luvun alusta vuoden 2000 loppuun euroalueen työmarkkinat tiukentuivat jatkuvasti avoimien työpaikkojen ja työttömyyden välisellä suhteella mitattuna (ks. kuvio A). Yhdessä vahvan tuotteiden kysynnän kanssa tämä johti vaikeuksiin työvoiman palkkaamisessa, mikä ilmeni siten, että monien yritysten mielestä niiden tuotannon keskeisin rajoite oli puute työvoimasta. Nämä rekrytointivaikeudet yhdessä alkuperäisen odotuksen kanssa, että kasvun hidastuminen olisi lyhytaikaista, ovat saattaneet rohkaista yrityksiä ylläpitämään suurempaa työvoimaa kuin ne muutoin olisivat tehneet.

Näyttöä työvoiman ylimitoituksesta euroalueella

Työvoiman ylimitoitusta on vaikea kvantifioida, koska käsite liittyy ”tarkoituksenmukaiseen” työllisyyden tasoon eikä sellaista voida yksilöidä. Eräänlaista näyttöä antavat saatavilla olevat tehtyjä työtunteja koskevat tiedot¹, joiden mukaan euroalueen yritykset ovat vähentäneet työpanosta lyhentämällä keskimääräistä työaikaa, joskaan eivät kovin suurena määrin, välttääkseen työtuntia kohden lasketun tuotannon supistumisen. Kuten edellä kerrottiin, lisänäyttöä saadaan työn tuottavuuden suhdannekomponentista. Viimeisimmän tarkastelujakson ajalta on kuitenkin vaikea erottaa luotettavasti työn tuottavuuden suhdannevaihtelu pitkän aikavälin trendikehityksestä. Monet tekijät, kuten osa-aikatyön lisääntyminen ja työmarkkinaudistusten vaikutukset, viittaavat siihen, että tuottavuuden trendikasvu euroalueella on 1990-luvun lopussa hidastunut vuosikymmenen alkupuoleen verrattuna. Kuviossa B on esitetty arvio työn tuottavuuden suhdannekomponentista, kun trendikomponentin vaihtelu eri aikoina sallitaan². Siitä ilmenee selvästi työn tuottavuuden suhdanteita myötäilevä kehitys, mikä käy yksiin työvoiman ylimitoituksen kanssa. Jos trendiä koskevassa arvioissa pitkän aikavälin kehitystä 1990-luvun lopusta saakka on kuvattu oikein, ei ole kuitenkaan näyttöä, että työvoiman ylimitoitus olisi nykyisessä hitaan kasvun vaiheessa voimakkaampaa kuin aikaisempien laskusuhdanteiden aikana. Etenkin työn tuottavuuden suhdannesidonnainen kehitys on ollut hyvin samanlaista kuin 1990-luvulla olleiden tuotannon hidastumisten aikana. Aivan viime aikoina, vuoden 2002 mittaan, yritykset ovat saattaneet hankkiutua aiempaa enemmän eroon työvoimasta tuottavuuden palauttamiseksi.

Kuvio B. Keskimääräisen työn tuottavuuden suhdannekehitys

(normalisoituja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tiedot perustuvat työn tuottavuutta ja BKT:n määrää kuvaavista aikasarjoista Hodrick–Prescott-suotimella laskettuihin suhdannekomponentteihin. Tiedot on normalisoitu jakamalla poikkeama keskiarvosta keskihajonnalla.

Kaiken kaikkiaan nykyisten analyysien valossa näyttää siltä, että euroalueen yritykset ovat saattaneet tämänhetkisen vaimean tuotannon aikana ylimitoittaa työvoimansa mutta että jokseenkin vastaavalla tavalla on toimittu myös aikaisempien hitaan kasvun kausien aikana. Todennäköisintä on, että tästä syystä työllisyyden elpymisestä tulee tavanomaiseen tapaan hidasta, koska monissa yrityksissä nykyinen henkilöstö riittää vastaamaan lisääntyneen tuotannon tarpeisiin ilman, että olisi tarvetta rekrytoida uutta henkilöstöä ennen kuin elpyminen on voimistunut riittävästi. Työllisyyden kasvun todennäköinen heikkous lyhyellä aikavälillä on yhdenmukainen työn tuottavuuden tyypillisen suhdannevaihtelun kanssa, ja siihen viittaavat myös tiedot matalalla pysyvistä työllistämisen odotuksista.

1 Ks. myös kehikko 8 ”Tehtyjen työtuntien kokonaismäärä teollisuudessa ja sen sisältämä informaatio” maaliskuun 2003 Kuukausikatsauksessa.

2 Työn tuottavuuden suhdannekomponentti on laskettu Hodrick–Prescott-suotimella.

Lähtökohdat elpymiselle vuoden jälkipuoliskolla ovat todennäköisesti heikot

Käytettävissä olevien tietojen perusteella taloudellinen toimeliaisuus näyttää jatkuneen vaiheena vuoden 2003 toisella neljänneksellä. Tämä ilmenee erityisesti edelleen heikoista teollisuussektorin kyselytiedoista. Kokonaistuotantoa ja -kysyntää koskevia tietoja ei vielä ole saatavissa suurimmalta osalta toista neljänestä.

Heikoista lähtöasetelmistä huolimatta todennäköisin skenaario on edelleen maltillinen ja asteittainen elpyminen vuoden 2003 jälkipuoliskolta alkaen. Elpyminen saanee pontta vientikysynnän odotetusta kiihtymisestä, joka kompensoi euron viimeaikaisen kurssinousun epäsuotuisaa vaikutusta. Lisäksi yksityinen kulutus to-

dennäköisesti kasvaa positiivisen ulkomaankaupan vaihtosuhteen tukiessa kasvavia käytettävissä olevia reaalitylöjä. Lisäksi matala korkotaso tukelee kiinteän pääoman muodostusta. Kasvu voi kuitenkin olla myös arvioitua hitaampaa tähän arvioon liittyvien epävarmuustekijöiden vuoksi. Näitä epävarmuustekijöitä ovat maailmantalouden tasapainottomuudet sekä se, että euroalueen yritysten kannattavuuden palauttamiseksi tarvitaan ehkä uusia sopeutustoimia.

Kuten Eurooppa-neuvoston hyväksymissä vuoden 2003 laajoissa talouspolitiikan suuntaviivoissa todettiin, euroalueen talouden toiminnan tehostaminen edellyttää voimakkaampia rakenneuudistuksia. Lisäksi ne tukisivat luottamusta (ks. kehikko 5: Vuoden 2003 talouspolitiikan laajat suuntaviivat).

Kehikko 5.

Vuoden 2003 talouspolitiikan laajat suuntaviivat

Eurooppa-neuvosto hyväksyi 19.–20.6.2003 vuoden 2003 talouspolitiikan laajat suuntaviivat, jotka Ecofin-neuvosto on todennäköisesti virallisesti vahvistanut kokouksessaan 15.7.2003. Vuoden 2003 talouspolitiikan laajat suuntaviivat linjaavat talouspolitiikan suositukset EU:n jäsenmaille ja koko yhteisölle vuosiksi 2003–2005.¹ Vaikka vuoden 2004 talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin EU:hun liittyvien maiden taloustilannetta ja vaatimuksia, jotka maiden on täytettävä, tässä selostetut vuoden 2003 suositukset koskevat suurelta osin myös uusia jäsenvaltioita jo tässä vaiheessa.

Kasvuun ja vakauteen tähtäävä talouspolitiikka

Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa todetaan, että finanssipolitiikkaa tulisi harjoittaa edelleen osana keskipitkän aikavälin strategiaa, johon kuuluu kattavia ja kasvua edistäviä toimenpiteitä. Suuntaviivoissa jäsenvaltioita kehoitetaan saavuttamaan tai ylläpitämään lähellä tasapainoa oleva tai ylijäämäinen julkisen talouden rahoitusasema koko suhdannevaiheen yli. Liiallisten alijäämien maiden on korjattava tilanne vakaus- ja kasvusopimuksen mukaiseksi. Jäsenvaltioiden tulisi välttää suhdanteita vahvistavaa finanssipolitiikkaa ja sallia suhdanneautomatiikan toimiminen koko suhdannevaiheen yli. Lisäksi jäsenvaltioita kehoitetaan luomaan olosuhteet, jotka helpottavat työmarkkinaosapuolten välisiä palkkaneuvotteluja, koska on tärkeää, että palkkojen nimellinen nousu on sopuoinnussa hintavakauden ja tuottavuuden paranemisen kanssa.

Taloussuudistukset

Työmarkkinat

Niin sanotun Lissabonin strategian tärkeimpiä kohtia ovat täystyöllisyyden edellytysten turvaaminen, työn laadun ja tuottavuuden parantaminen, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääminen ja yhteisten työmarkkinoiden luominen. Jäsenvaltioiden tulisi tarmokkaasti toteuttaa vuoden 2003 työllisyyspolitiikan suuntaviivoja ja niihin liittyviä suosituksia. Perustamissopimuksen mukaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen on oltava sopuoinnussa talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen kanssa, mutta niissä pureudutaan työllisyyskysymyksiin yksityiskohtaisemmin.

¹ Perustamissopimuksessa esitetään erikseen talouspolitiikka ja rahapolitiikka. Talouspolitiikan laajat suuntaviivat koskevat vain talouspolitiikkaa; EKP on itsenäisesti vastuussa rahapolitiikasta.

Taluspoliitiikan laajoissa suuntaviivoissa korostetaan sitä, että poliittisten toimenpiteiden on kasvatettava työvoiman tarjontaa ja parannettava työmarkkinoiden sopeutumista muuttuviin taloustilanteisiin. Jäsenvaltioiden tulisi uudistaa verotus- ja etuusjärjestelmiä, jotta työnteosta tulee kannattavaa, ja luoda työllisyyttä edistäviä kannustimia. Lisäksi etuuskien suuruutta ja niiden maksuajan kestoja sekä/tai etuuskien myöntämiskriteereitä tulisi arvioida, mutta samalla säilyttää riittävä sosiaaliturva. Jäsenvaltioita kehoitetaan varmistamaan, että palkkaneuvotteluissa sovitussa palkkatasossa näkyy nykyistä paremmin työn tuottavuuden erot ammattitaidon ja paikallisen työmarkkinatilanteen mukaan, sekä tarkistamaan työmarkkinasäädöksiä keventämällä liian tiukkaa työsuojelulainsäädäntöä. Jäsenvaltioiden tulisi myös helpottaa työvoiman maantieteellistä ja ammatillista liikkuvuutta edistämällä elinikäistä oppimista. Työvoiman liikkuvuutta EU:n alueella tulisi lisäksi helpottaa tunnustamalla toisessa jäsenvaltiossa hankittu ammatillinen pätevyys, tarjoamalla mahdollisuus sosiaaliturva- ja eläkeoikeuksien siirtämiseen sekä poistamalla asuntomarkkinoihin liittyvät, työvoiman liikkuvuutta haittaavat esteet.

Hyödyke- ja rahoitusmarkkinat sekä yritysten hallintojärjestelmät

Jäsenvaltioita kehoitetaan edistämään kilpailua hyödyke- ja palvelumarkkinoilla ja etenkin laajentamaan entisestään yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisten hankintojen markkinoille. Jäsenvaltioita kehoitetaan myös turvaamaan kilpailu- ja sääntelyviranomaisten riippumattomuus ja tehokkuus, kannustamaan jakeluverkkokeskeisillä toimialoilla toimivien yritysten markkinoille tuloa ja niiden tehokasta kilpailua sekä jatkamaan pyrkimyksiä vähentää valtion tukea ja tehostaa sen kohdentumista. Jäsenvaltioiden tulisi nostaa sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon astetta eli muuttaa kansallista lainsäädäntöä mahdollisimman nopeasti, jotta direktiivit tulisivat voimaan.

Jäsenvaltioiden tulisi nopeuttaa EU:n pääomamarkkinoiden yhdentymistä pyrkimällä toteuttamaan riskirahoitukseen liittyvä toimintasuunnitelma vuoteen 2003 mennessä ja rahoituspalveluihin liittyvä toimintasuunnitelma vuoteen 2005 mennessä. Taluspoliitiikan laajoissa suuntaviivoissa kehoitetaan jäsenvaltioita myös sopimaan ja toteuttamaan toimia, jotka tehostavat yritysten hallintojärjestelmiä niin kansallisesti kuin yhteisön tasollakin, sekä tehostamaan entisestään eri maiden ja toimialojen rahoitusmarkkinoiden valvontaan ja rahoituskriisien hoitoon liittyviä yhteistyö- ja koordinoitijärjestelyjä.

Yritteliäisyys, investoinnit tietoyhteiskuntaan ja innovaatioihin, julkinen sektori

Taluspoliitiikan laajoissa suuntaviivoissa kehoitetaan jäsenvaltioita edistämään aktiivisesti investointeja tietoyhteiskuntaan, uuteen tieto- ja viestintätekniikkaan ja innovaatioihin sekä pyrkimään kohti tavoitetta, jonka mukaan 3 prosenttia BKT:stä kohdennettaisiin tutkimukseen ja kehitykseen. Näihin tavoitteisiin voidaan pyrkiä luomalla tarkoituksenmukaiset toimintaedellytykset, kehittämällä instituutorakennetta ja immateriaalioikeuksien suojelua, edistämällä teollisuuden ja tieteen välisiä yhteyksiä, tutkijoiden liikkuvuutta sekä tieto- ja viestintätekniikan saatavuutta ja käyttöä, edistämällä EU:n satelliittinavigointihanketta Galileota sekä parantamalla koulutusjärjestelmien laatua ja tehokkuutta.

Julkisella sektorilla jäsenvaltioiden tulisi ohjata julkisia menoja tukemaan taloudellista kasvua budjetin sallimissa rajoissa ja niiden olisi varmistettava, että verotus osaltaan tukee kasvumahdollisuuksia edistämällä työllisyyttä ja investointeja. Julkisen sektorin tehokkuutta tulisi parantaa hillitsemällä menoja aiempaa paremmin. Lisäksi tulisi luoda tarkoituksenmukaiset järjestelmät julkisia ja yksityisiä yhteishankkeita, ulkoistamista ja julkisten hankintojen kilpailuttamista varten.

Kestävyuden vahvistaminen

Julkinen talous

Jäsenvaltioita, joiden julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on yli 60 prosentin viitearvon, kehoitetaan varmistamaan, että ne pystyvät pienentämään velkaansa tyydyttävässä tahdissa kohti tuota viitearvoa. Muiden jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että julkinen velka suhteessa BKT:hen pienenee edelleenkin riittävästi, kun otetaan huomioon väestön ikääntymiseen liittyvien kustannusten kasvu.

Eläkejärjestelmiä pitäisi pyrkiä uudistamaan tarmokkaasti. Jäsenvaltioiden tulisi kannustaa työllistyneitä pysymään nykyistä pidempään työelämässä ja muuttaa eläke-, vero- ja etuusjärjestelmiin upotettuja kannustimia, jotka rohkaisevat varhaiseen työelämästä poistumiseen. Esimerkiksi pääsyä varhaiseläkkeelle tulisi rajoittaa.

Maksujen ja etuuskien välille on luotava selkeämpi yhteys, jotta jäsenvaltiot selviävät demografisesta muutoksesta ja odotettavissa olevan eliniän pidentymisestä. Jäsenvaltioita kehoitetaan myös tarpeen mukaan parantamaan pääsyä täydentävien eläkejärjestelmien piiriin – mukaan lukien rahastoivat järjestelmät. Lisäksi kehoitetaan mukauttamaan eläkejärjestelmiä, jotta ne kattaisivat aiempaa joustavimmat tavat työllistyä ja luoda uraa sekä myös yksittäisten eläkkeensaajien tarpeet mukaan lukien eläke-etuuskien siirrettävyyden.

Sosiaaliturvan kestävyys

Jäsenvaltioita kehoitetaan uudistamaan sosiaaliturvajärjestelmiään sekä taistelemaan köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan. Tarvitaan uudistuksia parantamaan markkinoiden toimintaa tavoitteena kannustaminen yksityisiin investointeihin alueilla, joilla kehitys on jäljessä – etenkin siinä mielessä, että annetaan palkkojen vastata aiempaa paremmin eroja ammattitaidossa ja paikallisissa työmarkkinatilanteissa. Julkinen tuki, mukaan lukien EU:n myöntämät varat, pitäisi kohdistaa henkisen ja tietopääoman lisäämiseen sekä riittävän infrastruktuurin saatavuuden varmistamiseen. Yhteistyötä Euroopan komission ja Euroopan investointipankin kanssa tulisi vahvistaa.

Ympäristö

Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa kehoitetaan maita vähentämään toimialoittaisia tukipalkkioita, verohelpotuksia ja muita toimia, joilla on negatiivisia ympäristövaikutuksia. Jäsenvaltioiden tulisi mm. verojen ja maksujen avulla varmistaa, että luonnonvarat on hinnoiteltu tarkoituksenmukaisesti niiden niukkuus ja kaikki ympäristövauriot huomioon ottaen. Jäsenvaltioiden tulisi edistää markkinainstrumenttien käyttöä ja varmistaa, että energian verotus on riittävää tehokkaan energian kulutuksen, uusiutuvien energiamuotojen käytön sekä energiamarkkinoiden kilpailun parantamisen ja keskinäisen vuorovaikutuksen kannalta. Kuljetussektorilla vero-, maksu- ja tukijärjestelmiä tulisi muuttaa markkinoiden vääristymien vähentämiseksi ja kilpailun lisäämiseksi.

Jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä uudelleen toimiin saavuttaakseen Kioton sopimukseen kirjatut tavoitteensa. Niiden tulisi panna täytäntöön kasvihuonekaasujen päästökauppaa koskeva EY:n järjestelmä sekä laatia ja alkaa toteuttaa päästökauppaan liittyvää ohjelmaa niillä toimialoilla, jotka eivät kuulu EY:n järjestelmään. Jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä toimeen saavuttaakseen Kioton sopimuksen solmimisen jälkeen kokoontuneiden Eurooppa-neuvostojen sopimat tavoitteet etenkin energiatehokkuuden, uusiutuvien energiamuotojen ja biopolttoaineiden käytön suhteen.

Euroaluetta koskevat haasteet

Tämän vuoden talouspolitiikan laajoihin suuntaviivoihin kuuluu ensimmäistä kertaa erillinen osa, jossa käsitellään euroaluetta koskevia haasteita. Euroalueen rakenne- ja finanssipolitiikkaa toteutetaan kansallisella tasolla, kun taas EKP hoitaa yhteistä rahapolitiikkaa, jonka tärkein tavoite on hintavakauden ylläpitäminen euroalueella.

Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa todetaan, että jäsenvaltioiden väliset inflaatioerot voivat johtua hyödyke- ja työmarkkinoiden toimintahäiriöistä tai epätarkoituksenmukaisista päätöksistä. Jäsenvaltioiden tulisivat tarkkailla inflaatioeroja ja puuttua niihin tarvittaessa käytettävissä olevin keinoin.

Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa suositellaan, että talouspolitiikan eri osa-alueista kansallisesti päättävät panevat toimeen päätöksiä, jotka ovat sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Lisäksi talouspolitiikan pitää parantaa yritysten ja kuluttajien luottamusta talouteen lyhyellä aikavälillä sekä auttaa taloutta kasvamaan lähemmäksi potentiaalitasoa keskipitkällä aikavälillä. Suhdannevaihteluista puhdistetun julkisen talouden rahoitusaseman tulisi olla lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen koko suhdannevaiheen yli. Jos tällaista julkisen talouden rahoitusasemaa ei ole vielä saavutettu, jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä toimeen sen varmistamiseksi, että suhdannevaihteluista puhdistettu julkisen talouden rahoitusasema suhteessa BKT:hen kohenee vuosittain vähintään 0,5 %. Liiallisten alijäämien maiden on korjattava alijäämä tasolle, joka on sopusoinnussa perustamissopimuksen kanssa.

Rakennuudistukset ovat välttämättömiä haasteiden voittamiseksi sekä etenkin luottamuksen lujittamiseksi ja kasvupotentiaalin kasvattamiseksi. Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa todetaan, että ne osaltaan edistävät makrotaloudellista vakautta lisäämällä talouden joustavuutta. Yhteistyötä rakennuudistusten täytäntöönpanossa täytyy tehostaa nykyisestä. Rakennuudistusten tehostaminen kasvattaa myös kasvupotentiaalia.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euron aiempi vahvistuminen taittui osittain kesäkuussa ja heinäkuun alussa

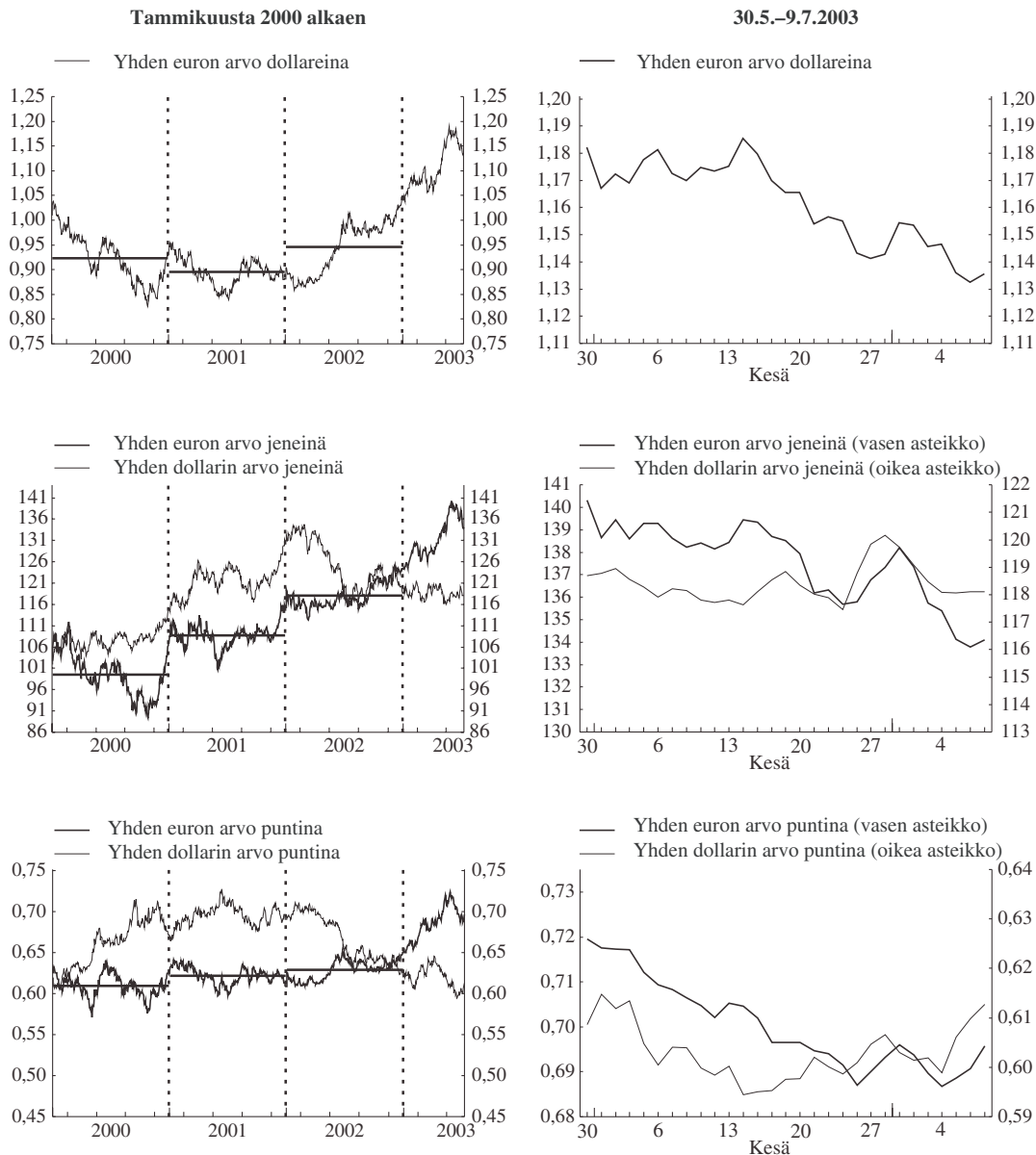
Vahvistuttuaan viime kuukausina voimakkaasti suhteessa kaikkiin keskeisiin valuuttoihin euro vakautui yleisesti kesäkuun 2003 kolmen ensimmäisen viikon aikana, ennen kuin sen aiempi vahvistuminen taittui osittain kesäkuun loppua

kohti ja heinäkuun alussa. Heinäkuun 9. päivänä euro oli lähes kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden heikompi kuin toukokuun lopussa. Huomattavia poikkeuksia tästä kehityksestä olivat Sveitsin frangi ja Norjan kruunu, jotka heikkenivät tarkastelukautena suhteessa euroon. Tätä taustaa vasten euron efektiivinen valuuttakurssi heikkeni hieman ja läheni vuoden 1999

Kuvio 20.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Kummassakin palstassa mittakaava on vertailukelpoinen. Vaakasuorat viivat kuvaavat vuosikeskiarvoja.

ensimmäisen neljänneksen keskimääräistä tasoa.

Kesäkuun ensimmäisellä puoliskolla euro vaihteli suhteessa Yhdysvaltain dollariin kapeassa vaihteluvälissä eli 1,17:stä 1,19:ään, ennen kuin se heikkeni kuukauden loppua kohti ja menetti osan edellisten kuukausien huomattavasta vahvistumisestaan (ks. kuvio 20). Euron ja dollarin välinen kurssi vakautui aluksi, kun Yhdysvalloissa julkistetut ristiriitaiset talousluvut osoittivat työmarkkinoiden heikon tilanteen jatkuvan mutta antoivat aiempaa positiivisempia merkkejä yritysten ja kuluttajien luottamuksesta. Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitean (Federal Open Market Committee, FOMC) 24.–25.6. pitämän kokouksen päätös alentaa federal funds -tavoitekorkoa 25 peruspisteellä ja sitä seurannut lausunto vaikuttivat osaltaan siihen, että markkinoiden odotukset Yhdysvaltain talouskehityksestä vuoden toisella puoliskolla vahvistuivat. Tämä näyttää tukeneen Yhdysvaltain dollarin myöhempää vahvistumista. Heinäkuun 9. päivänä euron dollarikurssi oli 1,14 eli 4 % heikompi kuin toukokuun 2003 lopussa, mutta 20,1 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

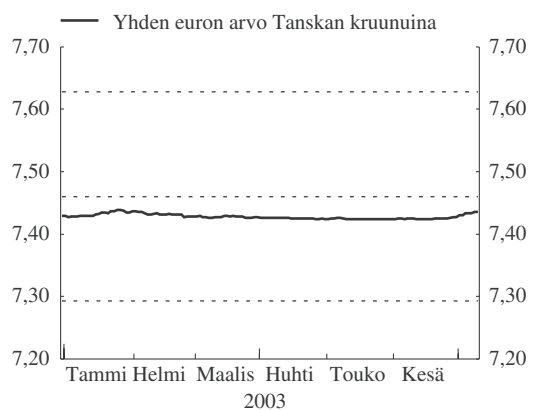
Japanin jeni oli melko vakaa suhteessa euroon kesäkuun alkupuoliskolla ennen vahvistumistaan kesäkuun loppua kohti ja heinäkuun alussa. Sitä vastoin jeni vaihteli Yhdysvaltain dollariin nähden kapeassa vaihteluvälissä ilman selvää trendiä (ks. kuvio 20). Jenin vahvistumista suhteessa euroon seurasi Japanin osakekurssien merkittävä nousu, jota kaiken todennäköisyyden mukaan kiihdytti se, että japanilaisten osakkeiden kysyntä oli voimakasta ulkomaisten sijoittajien keskuudessa. Lisäksi kesäkuussa ja heinäkuun alussa Japanin pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat huomattavasti, mikä kavensi euroalueen ja Japanin joukkolainojen välistä tuottoeroa. Heinäkuun 9. päivänä euron jeni-kurssi oli 134,1 eli 4,4 % heikompi kuin toukokuun lopussa, mutta 13,6 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

Euro heikkeni Englannin puntaan nähden koko kesäkuun ajan ja vakautui myöhemmin heinäkuun alussa (ks. kuvio 20). Tämä kehitys saattaa osittain liittyä Englannin pankin 5.6. tekemään

päätökseen pitää repokorko 3,75 prosentissa, mitä seurasi Ison-Britannian ja euroalueen välisen korkoeron vähäinen suureneminen Ison-Britannian eduksi. Ison-Britannian valtiovarainministeriön 9.6. julkistettu arvio euron käyttöönoton tarkoituksenmukaisuutta koskevasta viidestä taloudellisesta testistä oli yleisesti ottaen odotusten mukainen, eikä sillä näyttänyt olevan merkittävää vaikutusta punnan kurssiin. Heinäkuun 9. päivänä euron puntakurssi oli 0,70 eli 3,3 % heikompi kuin toukokuun lopussa, mutta 10,6 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

Muista EU-valuutoista Tanskan kruunu vaihteli edelleen kapean vaihteluvälän sisällä ja pysyi hieinan ERM II -järjestelmän mukaista eurokeskuskurssiaan vahvempana (ks. kuvio 21). Euro pysyi tarkastelukautena jokseenkin ennallaan myös suhteessa Ruotsin kruunuun. Muista eurooppalaisista valuutoista euro vahvistui 4,9 % Norjan kruunuun nähden ja 1 prosentin suhteessa Sveitsin frangiin. Euron vahvistumisen jatkuminen Sveitsin frangiin nähden näyttää liittyneen Sveitsin taloutta koskeneiden kasvuodotusten synkkenemiseen ja Sveitsin suhteellisen alhaisiin korkoihin. Euron vahvistuminen suhteessa Norjan kruunuun osui ajankohtaan, jolloin markkinoilla odotettiin korkojen laskevan Norjassa edelleen. Tämä toteutuikin lopulta 25.6. Norjan

Kuvio 21.
Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä
(päivähavainnot)

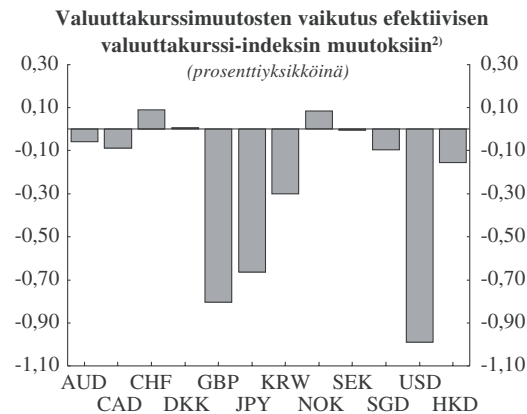
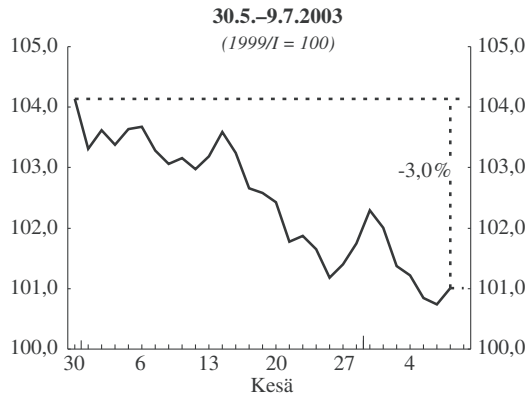

Lähde: EKP.
Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25$ %).

Kuvio 22.

Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

- 1) Indeksni nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppaninaan valuuttaan nähden.
- 2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

keskuspankki alensi silloin ohjauskorkoaan 1 prosenttiyksiköllä eli 4 prosenttiin, kun kahden seuraavan vuoden inflaatio-odotukset pysyivät vaimeina.

Heinäkuun 9. päivään mennessä euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa euroalueen 12 merkittävimmän kauppakumppaninaan valuuttaan oli heikentynyt 3 % toukokuun lopun tasostaan, mutta oli yhä 12,3 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin (ks. kuvio 22). Euron viimeaikainen heikkeneminen kuvastaa lähinnä heikkenemistä Englannin puntaan, Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin nähden, mitä vain osittain tasoitti euron vahvistuminen suhteessa Sveitsin frangiin ja Norjan kruunuun.

Vaihtotase alijäämäinen huhtikuussa 2003

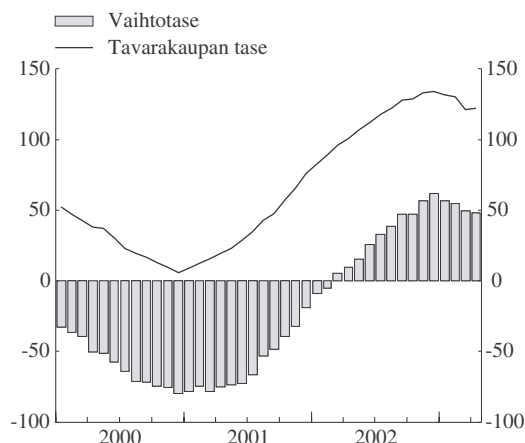
Euroalueen vaihtotaseen alijäämä oli vuoden 2003 huhtikuussa 8,1 miljardia euroa, kun se huhtikuussa 2002 oli ollut 5,8 miljardia euroa (ks. taulukko 8). Alijäämän kasvu johtui suureksi osaksi siitä, että tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä suureni 2,4 miljardilla eurolla, kun taas vaihtotaseen muissa erissä tapahtui vain vähäisiä muutoksia.

Kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella vaihtotaseen alijäämä supistui huhtikuussa hieman eli 1 miljardiin euroon maaliskuun 1,5 miljardista eurosta (ks. tilasto-osan taulukko 8.2.2). Tämä johtui pääasiassa tavarakaupan ylijäämän kasvusta (2,9 miljardista eurosta 1 miljardiin euroon), joka hienoisesti ylitti palvelutaseen ylijäämän pienenemisen ja sekä tuotannontekijäkorvausten että tulonsiirtojen alijäämien suurenemisen. Tavarakaupan taseen ylijäämän suureneminen huhtikuussa johtui lähinnä viennin arvon kasvusta uudelleen maaliskuun alhaisista lukemista ja tuonnin arvon pienestä supistumisesta. Tuotannontekijäkorvausten alijäämän suureneminen johtui paljolti siitä, että enimmäkseen osinkoina ja korkoina euroalueelta ulkomaille suoritettavat maksut lisääntyivät.

Kuvio 23.

Euroalueen vaihtotase ja tavarakaupan tase

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, taseet 12 kuukauden summia)

Lähde: EKP.

Taulukko 8.**Euroalueen maksutase***(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)*

	2002 Tammi-huhtikuu	2002 Huhtikuu	2003 Tammi-huhtikuu	2003 Helmikuu	2003 Maaliskuu	2003 Huhtikuu
Vaihtotase	6,2	-5,8	-10,1	3,2	1,4	-8,1
Tulot	557,9	141,4	549,3	130,8	136,6	138,6
Menot	551,7	147,2	559,3	127,6	135,2	146,7
Tavarat	34,0	7,3	21,8	8,9	4,4	7,7
Vienti	343,3	88,4	338,0	83,1	87,0	86,1
Tuonti	309,3	81,1	316,2	74,2	82,7	78,4
Palvelut	-4,1	0,6	1,3	-0,1	1,2	0,6
Vienti	100,0	27,5	100,6	22,9	26,2	26,3
Tuonti	104,1	26,8	99,3	23,0	24,9	25,7
Tuotannon tekijäkorvaukset	-15,1	-7,7	-23,9	-2,6	-1,2	-10,1
Tulonsiirrot	-8,6	-6,0	-9,2	-3,0	-3,0	-6,3
Pääomansiirrot	4,5	1,3	2,0	-0,9	0,7	0,1
Rahoitustase	6,6	14,8	-24,1	-13,8	1,0	4,3
Suorat sijoitukset	-7,9	8,1	-26,4	2,8	-8,5	-19,8
Ulkomaille	-63,1	-7,7	-54,4	-5,4	-16,1	-21,9
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-43,9	-2,3	-22,8	-5,0	-5,0	-6,1
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-19,3	-5,4	-31,6	-0,4	-11,1	-15,8
Euroalueelle	55,2	15,8	28,0	8,2	7,6	2,1
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	35,7	9,4	17,9	5,5	2,7	1,3
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	19,5	6,4	10,2	2,7	5,0	0,8
Arvopaperisijoitukset	-19,7	16,0	18,5	-0,8	19,5	5,4
Osakkeet	6,9	4,6	19,1	2,7	-2,0	2,2
Saamiset	-34,0	-1,9	5,7	-0,1	6,8	-3,1
Velat	40,9	6,5	13,4	2,8	-8,8	5,3
Velkapaperit	-26,6	11,5	-0,6	-3,5	21,5	3,1
Saamiset	-54,2	-11,3	-69,6	-20,4	-14,0	-10,5
Velat	27,6	22,8	69,0	16,9	35,4	13,7
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-27,6	24,1	-7,8	2,0	11,0	-14,4
Johdannaiset	3,8	1,4	-4,4	1,0	0,3	-4,7
Muut sijoitukset	25,1	-19,1	-24,0	-22,3	-15,0	22,9
Valuuttavaranto	5,3	8,4	12,2	5,4	4,7	0,5
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-17,2	-10,3	32,2	11,6	-3,1	3,7

*Lähde: EKP.**Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennyksiä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittelevän euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.*

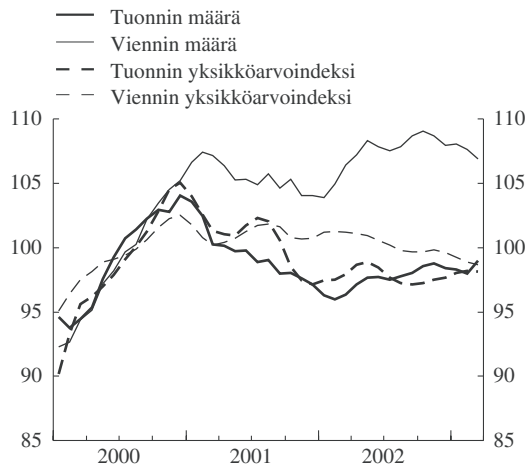
Kausivaihtelusta puhdistettujen 12 kuukauden kumulatiivisten tietojen perusteella vaihtotaseen ylijäämä, joka oli huipussaan joulukuussa 2002, supistui maltillisesti vuoden 2003 neljän ensimmäisen kuukauden aikana (ks. kuvio 23). Tämä kuvastaa lähinnä tavarakaupan taseen ylijäämän kehitystä samana ajanjaksona. Kuviosta 24 näkyy yksityiskohtaisemmin, että euroalueen

ulkopuolelle suuntautuneen viennin määrä on käytännöllisesti katsoen pysynyt muuttumattomana viime vuoden toiselta puoliskolta lähtien, kun ulkomainen kysyntä on ollut vaimeaa ja hintakilpailukyky on heikentynyt euron vahvistumisen myötä. Euron vahvistumisen jatkuessa viennin määrä on kuitenkin supistunut tasaisesti viime kuukausien suhteellisen suurista lukemista,

Kuvio 24.

Euroalueen kaupankäynti ulkopuolisten maiden kanssa: määrät ja yksikköarvoindeksit

(2000 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Tuoreimmat havainnot ovat maaliskuulta 2003 ja perustuvat osittain arvioihin.

ja supistuminen on kohdistunut moniin euroalueen suuriin vientimarkkinoihin (tiedot saatavissa maaliskuun 2003 loppuun saakka). Samaan aikaan vientihintojen lasku (arvioitu viennin yksikköarvoindeksien perusteella) viittaa siihen, että euroalueen viejät ovat pienentämässä voittomarginaalejaan pyrkiessään osittain korvaamaan euron vahvistumisen vuoksi menetetyt hintakilpailukyyn.

Tavaroiden tuontihinnat (arvioitu tuonnin yksikköarvoindeksien perusteella) olivat suhteellisen vakaat euron vahvistumisesta huolimatta. Euron vahvistumisesta johtuneita tuontihintojen odotettuja laskupaineita oli tasoittanut öljyn hinnan nousu Irakin sotilaallisten operaatioiden käynnistymisen aikana (tiedot saatavissa maaliskuun loppuun saakka). Sitä vastoin öljyn hinnan suorien vaikutusten ulkopuolelle jääneiden muiden tuontitavaroiden, kuten tehdasteollisuustuotteiden, tuontihinnat ovat jo merkittävästi laskeneet. Samalla näyttää siltä, että euroalueen heikko kysyntä, erityisesti tuontipainotteisissa menoluokissa, kuten investoinneissa, viennissä ja varastoinvestoinneissa, on saattanut osittain tasapainottaa tuonnin määrän kasvupaineita, joita – muiden tekijöiden pysyessä ennallaan – euron vahvistumisen olisi pitänyt aiheuttaa.

Pääoman nettovienti suorina sijoituksina huomattavaa huhtikuussa 2003

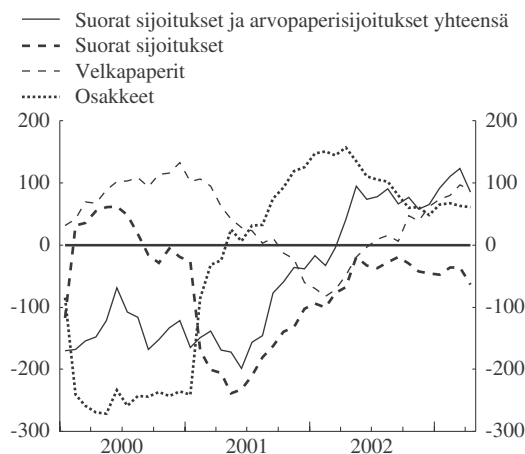
Yhteenlaskettuihin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyi vuoden 2003 huhtikuussa 14,4 miljardin euron suuruinen pääoman nettovienti (ks. taulukko 8), joka lähinnä johtui pääoman huomattavasta nettoviennistä suorina sijoituksina (19,8 miljardia euroa). Sitä vastoin pääomaa tuotiin arvopaperisijoituksina nettomääräisesti vähän (5,4 miljardia euroa). Pääoman vienti suorina sijoituksina liittyi huhtikuussa suureksi osaksi konsernien sisäisiin lainoihin, joita euroalueen yritykset antoivat ulkomaisille tytäryhtiöilleen (15,8 miljardia euroa). Samaan aikaan ulkomaiset suorat sijoitukset euroalueelle olivat paljon pienemmät.

Vaikka arvopaperisijoitusten nettopääomavirrat olivat suhteellisen pienet, sekä velkapapereiden saamiin että velkoihin liittyvissä pääomavirroissa tapahtui merkittäviä, joskin osittain toisiaan kumoavia, muutoksia. Kun joukkolainoihin kirjattiin huhtikuussa suurta pääoman nettovientiä, mikä johtui euroalueen sijoittajien tekemistä ulkomaisten joukkolainojen netto-ostoista (17,2 miljardia euroa), kuten tilasto-osan taulukosta 8.5 ilmenee, rahamarkkinapapereihin kirjattiin huomattavaa pääoman nettotuontia

Kuvio 25.

Euroalueen suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten nettopääomavirrat

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, taseet 12 kuukauden summia)

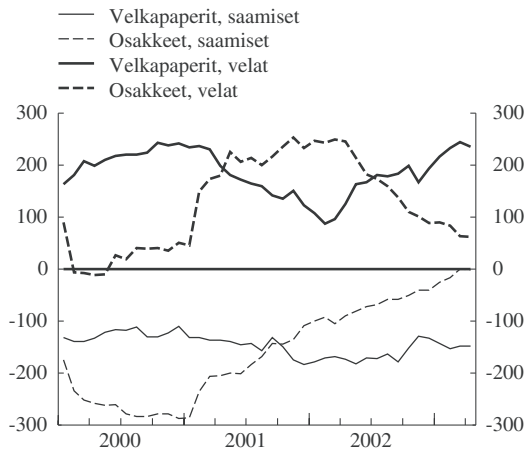
Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen luku osoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen luku sen nettovientiä.

Kuvio 26.

Euroalueen sijoitukset osakkeisiin ja velkapapereihin

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, taseet 12 kuukauden summia)

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen luku osoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen luku sen nettovientiä.

sekä saamiin (euroalueen sijoittajien nettomyynnit) että velkoihin (euroalueen ulkopuolisten netto-ostot).

Huhtikuun loppuun saakka käytettävissä olevien 12 kuukauden kumulatiivisten tietojen perusteella pääoman nettotuonti yhteenlaskettuna suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina jatkui edelleen vuonna 2003, mikä kuvastaa arvopaperisijoitusten ja erityisesti velkapapereiden kehitystä (ks. kuvio 25). Velkapapereihin liittyvä pääoman nettotuonti on jatkunut vuoden 2002 toisesta puoliskosta lähtien, sillä ulkomaiset sijoittajat ovat lisänneet euroalueen joukkolainojen ja rahamarkkinapaperien ostojaan. Sitä vastoin osakkeiden pääomavirrat sekä saamistettua velkapuolella ovat supistuneet edelleen vuoden 2003 neljän ensimmäisen kuukauden aikana (ks. kuvio 26).

Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys euroalueella

Tässä artikkelissa tarkastellaan kiinteän pääoman bruttomuodostuksen (jäljempänä myös ”investoinnit”) kehitystä euroalueella kahden viime vuosikymmenen aikana. Investointien kehitystrendien ja niihin keskeisesti vaikuttavien tekijöiden ymmärtäminen on tärkeää lyhyen aikavälin kehityksen arvioimiseksi: kiinnostavaa on esimerkiksi miksi pääomanmuodostus oli nopeaa 1990-luvun loppupuolella, mutta jatkoi hidastumistaan vuosina 2001 ja 2002.

1980-luvun puolivälistä lähtien euroalueen kiinteän pääoman bruttomuodostuksessa on ollut havaittavissa kaksi pitkäaikaista suhdannesykliä. Suhdanteet saavuttivat huippunsa suunnilleen vuosina 1990 ja 2000. Suhdannesyklien aikana investointien kehitys kuvastaa suurelta osin kasvuodotusten muutoksia. Rahoituslanteella on saatanut olla merkitystä tietyissä käännekohdissa. Makrotaloudellisten muuttujien aiheuttamien vaikutusten lisäksi pääomanmuodostukseen vaikuttivat myös Saksojen yhdistymiseen liittyvät erityistekijät, julkisen sektorin investointipolitiikka sekä tietotekniikan kehitys. Nämä tekijät vaikuttivat pääasiassa tietyntyyppiseen pääoman muodostukseen, ja siten niiden avulla voidaan selittää investointien kasvun rakenteen muutoksia. Tietotekniikan kehityksen vaikutukset näkyivät suurimmaksi osaksi jakeluverkkokeskeisten toimialojen investointien kasvuna, kun taas Saksojen yhdistyminen ja julkisen sektorin investointipolitiikka vaikuttivat erityisesti asuinrakentamiseen.

I Johdanto

Kiinteän pääoman muodostuksella on keskeinen vaikutus sekä kokonaiskysyntään että -tarjontaan. Kiinteän pääoman muodostuksen kehityksen ymmärtäminen on siten erittäin tärkeää makrotaloudellisen analyysin ja rahapolitiikan harjoittamisen kannalta. Ensiksikin investoinnit vaihtelevat verrattain paljon. Vaikka investointien osuus BKT:stä on euroalueella vain noin viidenes, niiden kehityksellä voi olla huomattava vaikutus kokonaiskysynnän kasvuun. Toiseksi kun nettoinvestoinnit vaikuttavat pääomakantaan, ne vaikuttavat keskeisesti potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtiin sekä siihen, kuinka nopeasti talous voi kasvaa aiheuttamatta inflaatiopaineita.

Jotta kiinteän pääoman muodostuksen kehitystä voitaisiin ymmärtää paremmin, tässä artikkelissa tarkastellaan kehityksen pääpiirteitä 1980-luvulta lähtien. Analyysin lähtökohdista on 1980-luvun puoliväli, jolloin investoinnit alkoivat elpyä toisen öljykriisin jälkeisestä supistumisesta. Investointien kehitystrendit auttavat näkemään oikeassa suhteessa lyhyemmän aikavälin kehityksen, kuten reaali-investointien nopean kasvun 1990-loppupuolella ja jo pitkään jatkuneen supistumisen jatkumisen vuosina 2001 ja 2002. Erityisesti se helpottaa arvioimaan, kuinka paljon tietyt sokit ja niiden vaikutusten purkautuminen ovat vaikuttaneet aivan viimeaikaiseen kehitykseen.

Tämä artikkeli perustuu EKP:n Kuukausikatsauksessa aiemmin esitettyyn euroalueen inves-

tointeja koskevaan analyysiin (ks. maaliskuun 2003 Kuukausikatsauksen kehikko 7 ”Investointien vähäisyyteen vaikuttavat tekijät tuoteryhmittäin”). Euroalueen kiinteän pääoman bruttomuodostuksen analysointia vaikeuttaa se, että koko euroaluetta koskevaa tietoa investoinneista ja joistakin niihin vaikuttavista tekijöistä ei ole aina saatavissa tai tietoa ei ole saatavissa riittävän pitkältä aikaväliltä. Tässä artikkelissa käydyt tiedot ovat osittain koko euroalueen kattavaa virallista aineistoa ja osittain yksittäisten maiden tietoihin perustuvia EKP:n arvioita.

Osassa 2 tarkastellaan lyhyesti koko euroalueen investointien pääpiirteittäistä kehitystä kahden 1980-luvun ja 1990-luvun puolivälin paikkeilla alkaneen suhdannesyklin aikana. Osassa 3 tarkastellaan tärkeimpiä investointeihin vaikuttavia makrotaloudellisia muuttujia, kuten kokonaiskysyntää ja sitä koskevia odotuksia, joilla on huomattava merkitys investointien kehityksen selittävinä tekijöinä. Myös erityistekijät, kuten Saksojen yhdistyminen ja tietotekniikan kehitys, ovat vaikuttaneet erityisesti tietyntyyppiseen pääomanmuodostukseen, ja siten niiden avulla voidaan selittää investointien kasvun rakenteen muutoksia. Osassa 4 tarkastellaan investointien toimialakohtaista kehitystä ja sen suhdetta yksittäisiin pidemmän aikavälin investointisuhdanteisiin vaikuttaviin erityistekijöihin. Osassa 5 esitetään päätelmät.

2 Katsaus investointien kehitykseen euroalueella 1980-luvulta lähtien

Euroalueen yhteenlaskettujen reaali-investointien keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on kahden viime vuosikymmenen aikana ollut $2\frac{1}{4}$ %, mikä vastaa suunnilleen BKT:n kasvuvauhtia. Reaali-investointien kasvuvauhdin keskihajonnalla mitattu volatilitiiteetti, kun kasvu lasketaan neljännesvuosittain edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna, oli kuitenkin noin kolminkertainen verrattuna BKT:n volatilitiiteettiin. Investoinnit kasvoivat yleensä erityisen nopeasti silloin, kun BKT:n kasvu oli huomattavasti keskipitkän aikavälin trendikehitystään nopeampaa. Toisaalta investointien kehitys oli erityisen heikkoa silloin, kun BKT kasvoi hyvin hitaasti tai kun sen kasvu oli negatiivista. Tämä suhdannekierron tietyissä vaiheissa esiintyvä ”liiallinen” volatilitiiteetti merkitsee sitä, että merkittävät muutokset yhteenlaskettujen reaali-investointien suhteessa BKT:n määrään tulivat näkyviin vasta koko suhdannekierron kuluttua (ks. kuvio 1).

Tarkasteluajanjaksona euroalueen reaali-investointien BKT-osuudessa oli havaittavissa kaksi pitkän aikavälin sykliä, jotka saavuttivat huippunsa vuosina 1990 ja 2000. Ensimmäinen sykli alkoi laman jälkeen 1980-luvun alkupuolella, jolloin investointien osuus BKT:stä oli hieman alle 20 %. Investointien kasvu oli aluksi melko vaikeaa, mutta nopeutui huomattavasti vuosikym-

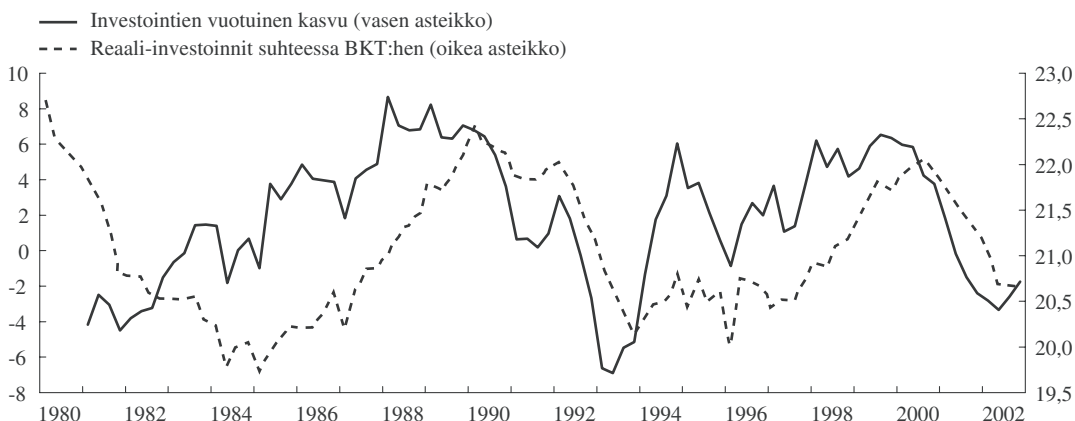
menen loppua kohti. 1990-luvun alkupuolella investointien osuus BKT:stä saavutti huippunsa ja oli lähes $22\frac{1}{2}$ %, mikä merkitsi reaali-investointien noin 7 prosentin vuotuista kasvuvauhtia. Toinen sykli alkoi vastaavasti 1990-luvun alkupuolen laman jälkeen, jolloin investointien osuus BKT:stä oli hieman yli 20 %. Myös tätä sykliä leimasivat investointien vaikeus vuosikymmenen puolivälissä ja investointien huomattava lisääntyminen vuosikymmenen loppua lähestyttäessä. Investointien vuotuinen kasvuvauhti oli noin 6 %, ja sen seurauksena investointien osuus BKT:stä saavutti huippunsa eli 22 % vuoden 2000 puolivälissä. Osuus oli siten lähes yhtä suuri kuin edellisen suhdannehuipun aikana. Investoinnit supistuivat vuosina 2001 ja 2002, ja niiden BKT-osuus pieneni alle 21 prosenttiin. Kansainvälisten laitosten ja yksityisten järjestöjen tällä hetkellä käytävissä olevien ennusteiden mukaan investoinnit suhteessa BKT:hen kasvavat maltillisesti myös vuosina 2003 ja 2004.

Analysoitaessa kokonaisinvestointien kehitystä 1980-luvun puolivälistä lähtien huomiota olisi kiinnitettävä kahteen tekijään. Ensiksikin investointien kehitys kahden edellä mainitun syklin aikana poikkesi selvästi toisistaan, jos investointien mittarina käytetään nimellisten kokonaisinvestointien suhdetta BKT:hen. Erityisesti taso,

Kuvio 1.

Euroalueen reaali-investoinnit yhteensä

(%)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Laskettu kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella.

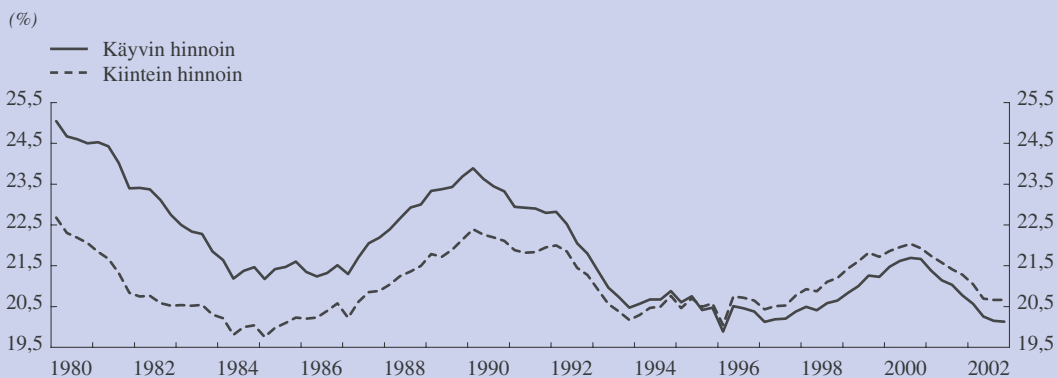
Kehikko.

Reaaliin ja nimellisiin investointeihin vaikuttavat tekijät

Nimelliset investoinnit mittaavat pääomahyödykkeiden ostamiseen käytetyn rahan määrää. Reaalisten investointien määrä arvioidaan deflaamalla nimelliset investoinnit tarkoituksenmukaisella hintaindeksillä. 1980-luvun alkupuolelta lähtien kokonaisinvestointien deflaattorin vuotuinen kasvuvauhti oli keskimäärin ½ prosenttiyksikköä hitaampi kuin BKT:n vuotuinen kasvuvauhti. Suhteellisten hintojen lasku johtui erityisesti tiettyjen tieto- ja viestintäteknikaan tuotteiden, kuten tietokoneiden, hintojen laskusta, joka kiihtyi 1980-luvun puolivälistä lähtien (ks. kehikko 2 heinäkuun 2001 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella”).

Kun investointeja kuvaavista luvuista poistetaan hintojen muutosten vaikutus, näin saatu investointien määrän osuus BKT:stä muodostuu suuremmaksi kuin arvoista laskettu osuus (ks. alla oleva kuvio). Esimerkiksi vuonna 2000 euroalueen reaali-investointien osuus BKT:stä kasvoi lähes samansuuruiseksi kuin vuonna 1990, toisin kuin nimellisten investointien osuus. On kuitenkin tärkeää huomata, että myös nimellisten investointien osuus BKT:stä kasvoi sekä 1980-luvun että 1990-luvun loppupuolella. Tämä osoittaa, että kiinteän pääoman muodostuksen vahvuudesta johtunut kasvuvaihtelun suureneminen vuosien 1990 ja 2000 suhdannehuipussa ei aiheutunut pelkästään hintojen mittaamismenetelmistä, vaan oli tosiasiaa seurausta investointimenojen kasvusta suhteessa kokonaistuloon.

Investoinnit suhteessa BKT:hen euroalueella

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Laskettu kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella.

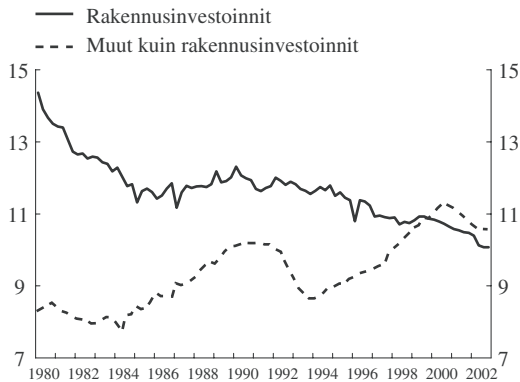
Reaalisten investointien osuutta BKT:stä on tarkoituksenmukaista tarkastella esimerkiksi silloin, kun arvioidaan pääoman muodostuksen vaikutusta työn tuottavuuden kehitykseen ja siten kokonaiskasvuun. Tässä yhteydessä tärkeitä ovat ne palvelut, joita tietty investointitavara tuottaa tuotantoprosessissa, eikä siihen käytetyn rahan määrä. Huipputekniikan tuotteiden valmistuksen tekninen kehitys vaikutti siihen, että tieto- ja viestintäteknikaan tuotteiden tarjoamat palvelut (kuten tietokoneiden muisti ja nopeus) paranivat huomattavasti. Ostajien ei kuitenkaan tarvinnut maksaa näistä tuotteista aikaisempaa korkeampaa hintaa. Toisaalta on tarkoituksenmukaista tarkastella nimellisten investointien osuutta BKT:stä pyrittäessä arvioimaan yritysten kykyä rahoittaa investointinsa. Tässä yhteydessä tärkeää on se todellinen kustannus, joka aiheutuu investointitavaroiden ostamisesta, sillä sisäisen ja/tai ulkoisen rahoituksen saatavuus saattaa olla rajoitettu.

Tarkasteltaessa investointien kehitystä erityisesti 1990-luvun loppupuolella voidaan havaita, että investointien toteutuneessa kasvussa, kasvuodotuksissa ja osakkeiden hinnoissa vuosikymmenen loppua kohti oli toisiaan vahvistava kehityssuunta. Näyttää siltä, että näissä suotuisissa oloissa rahoitukseen liittyvillä rajoituksilla ei nähty juurikaan olevan merkitystä kokonaisinvestointien tasoon ja että taloudellisten analyysien painopiste oli yleisesti reaali-investointien kehityksessä. Vuosina 2001 ja 2002 talouden tila heikkeni ja huomiota kiinnitettiin aiempaa enemmän investointien rahoitukseen, ja siten nimellisten investointien kehitykseen. Sen mukaan mitä taloudellisissa analyyseissä painotetaan, sekä reaalisten että nimellisten investointien suhteesta BKT:hen saadaan tärkeää erityistietoa.

Kuvio 2.

Reaaliset rakennusinvestoinnit ja muut kuin rakennusinvestoinnit

(% BKT:n määrästä)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Laskettu kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella.

jonka nimelliset investoinnit suhteessa BKT:hen saavuttivat parhaimmillaan vuonna 2000, oli selvästi alhaisempi kuin vuonna 1990. Kehikossa 1 tarkastellaan reaalisten ja nimellisten investointien kehitystä suhteessa BKT:hen ja selvitetään, miten kumpaankin mittariin sisältyy erityistä investointien analysoinnissa tarvittavaa tietoa.

Toiseksi kokonaisinvestointien kehitykseen kahden viimeisen pitkän aikavälin suhdanteen aikana vaikutti se, että rakennusinvestointien (asunnot, muut rakennukset ja infrastruktuuri) ja muiden kuin rakennusinvestointien (erityisesti laiteinvestoinnit ja muut investoinnit) kehitys oli vastakkaisuuntaista. Rakennusinvestointien osuus BKT:stä pieneni noin 2½ prosenttiyksikköä kahden viime vuosikymmenen aikana. Tätä kehitystä tasoitti se, että laiteinvestointien osuus BKT:stä kasvoi vastaavansuuruisesti (ks. kuvio 2). Kokonaisinvestointien BKT:hen suhteutetun osuuden sekä 1980-luvulla että 1990-luvulla alkanutta suhdanneluonteista kasvua vauhditti kone- ja laiteinvestointien kehitys.

Näistä kehitystrendeistä ilmenee, että investointien kehitys perustuu joukkoon tekijöitä, joista useimpia ei todennäköisesti voida esittää kokonaisinvestointeja kuvaavissa malleissa riittävän kattavasti. Seuraavassa osassa käsiteltävät tärkeimmät investointeihin vaikuttavat tekijät auttavat selittämään kokonaisinvestointien pääpiirteittäistä kehitystä suhdannekierron aikana. Erityistekijöitä, joilla on keskeinen merkitys investointien rakenteeseen, tarkastellaan osassa 4.

3 Tärkeimmät euroalueen investointeihin vaikuttavat makrotaloudelliset muuttujat

Investointipäätöksiä tekevät useat eri päätöksentekijät, ja päätökset perustuvat erilaisiin taloudellisiin näkökohtiin. Yritykset päättävät investointiprojekteistaan vertaamalla uuteen pääomaan tehtävien investointien voitto-odotuksia uuden pääoman ostamiseen ja omistamiseen liittyviin käyttökustannuksiin. Asuntoihin investoivat kotitaloudet vertaavat tulevia tulojaan asuntolainan, vuokralla asumisen tai vaihtoehtoisen investoinnin kustannuksiin. Myös julkisyhteisöjen on harkittava investointiprojektiansa rahoituksen kustannuksia. Niitä sitovat lisäksi budjettirajoitukset. Näissä eri päätöksentekoprosesseissa on otettava huomioon kolme makrotaloudellisten muuttujien ryhmää, jotka vaikuttavat kokonaisinvestointeihin. Näitä ovat kasvuodotukset (kysynnän, tulojen ja voittojen suhteen), rahoitustilanne sekä pääomahyödykkeiden hinnat.

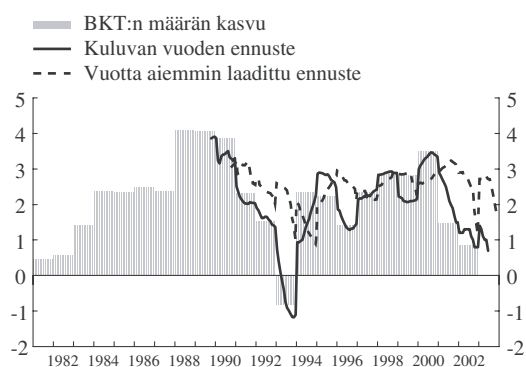
Kasvuodotukset vaikuttavat keskeisesti investointipäätöksiin, koska investointipäätösten toteuttaminen vaatii aikaa ja koska niiden peruuttaminen tulee kalliiksi. Odotukset saattavat muuttua huomattavasti, ja ”yllätykset” voivat vaikuttaa suhteettoman voimakkaasti investointeihin, mikä osaltaan selittää, miksi investointien osuus BKT:stä on vaihdellut niin paljon kahden viime vuosikymmenen aikana. Investointisuunnitelmia ei ehkä muutetakaan vähitellen muuttuneiden kasvuodotusten mukaisiksi. Esimerkiksi investointiprojektien peruuttamattomuus ja ’jakamattomuus’ saattavat aiheuttaa odottelujaksuja, jolloin investointiprojekteja ei karsita tai laajenneta vaiheittain vaan ne ehkä hylätään tai suunnitellaan kokonaan uudelleen kasvuodotusten ylitettyä tietyn rajan.

Yksittäisiin investointiprojekteihin vaikuttavia odotuksia ei voida suoraan mitata. Kokonaisinvestointien tasolla makrotaloudelliset ennusteet antavat jonkin verran tietoa yleisistä talousnäkyistä tietyn ajanjaksona. Consensus Economics on julkaissut vuoden 1989 lopusta lähtien kuukausittaisia yksityistä sektoria koskevia ennusteita keskeisten makrotalouden muuttujien vuotuisista keskiarvoista kyseessä olevalle ja seuraavalle vuodelle. On kuitenkin pidettävä mielessä, että investointipäätökset perustuvat koko investointiprojektin aikaisiin odotuksiin ja että Consensus Economicsin ennusteet voivat siten antaa vain viitteellistä tietoa.

Kuvio 3.

BKT:n määrän kasvu ja Consensus Economicsin ennusteet

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, Consensus Economics ja EKP:n laskelmat. Huom. Ennusteiden tiedot perustuvat kattavuudeltaan laajemman tai suppeamman euromaajoukon tietoihin.

Käytettäessä BKT:n määrää kysynnän ja tulojen indikaattorina voidaan havaita, että ensimmäistä investointisykliä 1980-luvun lopussa ja toista 1990-luvun lopussa leimasi keskimääräistä nopeampi kasvu (ks. kuvio 3). Merkille pantavaa on, että silloisten BKT:n määrää koskeneiden ennusteiden mukaan 1990-luvun loppu oli ajanjakso, jolloin vuodeksi eteenpäin suuntautuneet positiiviset kasvuodotukset pääasiassa toteutuivat. Näin tapahtui jopa silloin, kun Venäjän ja Kaakkois-Aasian rahoituskriisit synkensivät hetkellisesti kasvuodotuksia. Vuosi 2000 yllätti selvästi positiivisesti, sillä vuotta aiemmin tehdyt ennusteet ennakoivat kasvun huomattavasti hitaammaksi. Sitä vastoin kahta viime vuotta ja luultavasti myös vuotta 2003 koskevat kasvuodotukset ovat olleet liian positiivisia. Samanlai-

nen kielteinen yllätys koettiin 1990-luvun alussa, mikä selittää osaltaan sen, että investointien osuus BKT:stä supistui tuolloin melko jyrkästi.

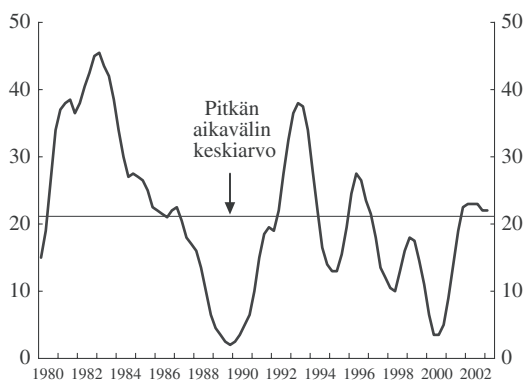
Liian optimististen odotusten ja kielteisten yllätysten takia yritysten tuotantokapasiteetti saattaa muodostua suuremmaksi kuin olisi tarpeen, ja ne saattavat siksi investoida vähemmän kuin silloin, jos kysyntäodotukset olisivat täyttyneet. Tehdasteollisuuden – sen osuus kokonaisinvestoinneista on kuitenkin alle viidennes – tuotantokapasiteettia koskevat kyselyt viittaavat siihen, että niiden yritysten määrä, jotka arvioivat tuotantokapasiteettinsa liian suureksi, on lisääntynyt kahden viime vuoden aikana. Tämä määrä oli vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä kuitenkin lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa ja huomattavasti vähäisempi kuin 1990-luvun alun taantumassa. Tämä viittaa siihen, että ei ole olemassa paljonkaan todisteita siitä, että aiemmalta yli-investointien kaudelta olisi jäljellä ylikapasiteettia, jota pitäisi vielä purkaa (ks. kuvio 4).

Pääomakustannusten suhteen reaalikorko mitata melko hyvin kiinteään pääomaan tehtävien investointien reaalisia vaihtoehtokustannuksia. Reaalikoron indikaattoreihin liittyy kuitenkin huomattavia epävarmuustekijöitä. Reaalikorkoon vaikuttaa esimerkiksi se, minkä pituinen valittu korko on, sekä se, mitä korvikemuuttujaa

Kuvio 4.

Tehdasteollisuuden tuotantokapasiteettia koskeva arvio

(saldoluku prosentteina)

Lähteet: Euroopan komissio ja EKP:n laskelmat. Huom. Kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja. Arvon suureneminen osoittaa, että yhä suuremmalla osalla yrityksiiä on riittävästi tuotantokapasiteettia.

Kuvio 5.

Euroalueen pitkän reaalikoron indikaattorit

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Odotettu inflaatiovauhti on laskettu kuluvaan vuoteen koskevan ennusteen ja seuraavaan vuoteen koskevan ennusteen painotettuna keskiarvona.

käytetään kuvaamaan odotettavissa olevia hintatason muutoksia (ks. marraskuun 1999 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalkorkojen kehitys 1990-luvulla”). Kuviossa 5 esitetään kaksi euroalueen reaalkorkoa kuvaavaa indikaattoria, jotka molemmat perustuvat valtion 10 vuoden joukkolainan nimellistuottoon mutta joiden laskennassa on käytetty inflaatio-odotuksia kuvaamaan eri korvikemuuttujia. Ensimmäisen indikaattorin laskennassa käytetään toteutunutta kuluttajahintainflaatiota inflaatio-odotusten korvikemuuttujana. Toisen indikaattorin laskennassa käytetään Consensus Economicsin ennusteeseen perustuvaa, 12 kuukauden päästä toteutuvaksi odotettua kuluttajahintainflaatiota. Näiden muuttujien perusteella lasketut reaalkorot nousivat yleisesti 1980-luvulla alkaneen investointisyklin aikana ja laskivat yleisesti 1990-luvulla alkaneen investointisyklin aikana. Reaalkorot eivät siis näyttäisi yksistään selittävän kiinteän pääoman muodostuksen kehitystä. Tämä johtopäätös vastaa makromallien tuloksia, joiden mukaan kokonaiskysyntä on yleensä tärkeämpi investointien kehitystä selittävä tekijä kuin pääomakustannukset.

On kuitenkin mainittava kaksi epävarmuustekijää. Ensiksikin riskipreemioiden osuus yritysten ja kotitalouksien rahoituskustannuksista on huomattava, ja ne voivat vaihdella huomattavasti makrotaloudellisen tilanteen sekä yritysten ja

kotitalouksien taloudellisen tilanteen mukaisesti. Euroalueen yritysten velkaantuneisuuden lisääntyminen viime vuosina sekä makrotaloudellinen epävarmuus ovat vaikuttaneet siihen, että rahoitusta hankkineet – erityisesti taseeltaan heikot – yritykset ovat joutuneet maksamaan lainoistaan korkeampaa luottokorkoa kuin julkisyhteisöt.

Toiseksi vaikka kysyntäodotukset vaikuttavatkin investointien kehitykseen enemmän kuin rahoitustilanne, rahoitustilanne voi vaikuttaa merkittävästi investointien ajoitukseen erityisesti silloin, jos yritysten on turvauttava kassavirran riittämättömyyden takia ulkoiseen rahoitukseen investointiprojektiansa toteuttamiseksi. Esimerkiksi kahden viime vuoden aikana rahoitukseen liittyvät rajoitukset ovat saattaneet pahentaa heikkoa investointikysyntää, mikä on osittain kumonnut yleisesti alhaisen korkotason vaikutuksia (ks. kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksen kehikko 2 ”Rahoituksellisten tekijöiden vaikutus yritysten investointeihin euroalueella”). Sisäisen rahoituksen pitkän aikavälin kehityslinjana on ollut, että nimelliset investoinnit suhteessa bruttotoimintaylijäämään näyttävät vähentyneen 1980-luvun alusta lähtien ja saavuttaneen huippunsa vuosina 1990 ja 2000 (ks. kuvio 6). Kokonaisinvestointien tasolla bruttotoimintaylijäämä sisältää sellaiset erät, esimerkiksi itsenäisten ammatinharjoittajien maksamat vuokrat sekä työtulon, jotka eivät suoranaisesti liity yritysinvestointien rahoitukseen. Bruttotoimintaylijäämän kehitys viittaa kuitenkin siihen, että kassavirran saatavuudesta on ajan mittaan tullut investointeja yhä vähemmän rajoittava tekijä.

Pääomakustannusten laskuun vaikuttaa se, että kahden viime vuosikymmenen aikana pääomahyödykkeiden hintojen keskimääräinen nousuvauhti oli hitaampi kuin hintojen yleinen nousuvauhti BKT:n deflaattorilla mitattuna (ks. kuvio 7). Erityisesti Yhdysvalloissa tapahtuneen kehityksen perusteella on väitetty, että etenkin tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden hintojen absoluuttinen lasku, joka kiihtyi 1990-luvulla, aiheutti 1990-luvulla alkaneen investointisyklin sekä mahdolliset yli-investoinnit tietuystyyppeihin laitteisiin. Yksittäisten euroalueen maiden (joiden osuus on noin kolme neljäsosaa euroalueesta) vuositietoihin perustuvat arviot viittaavat siihen,

Kuvio 6.

Investoinnit suhteessa bruttotoimintaylijäämään

(%, käyvin hinnoin)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Laskettu kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella.

että tieto- ja viestintätekniikkamenojen osuus nimellisistä kokonaisinvestoinneista kasvoi lähes koko 1990-luvun, mikä tarkoittaa sitä, että hintojen suhteellisen laskun vaikutus reaali-investointeihin kasvoi.¹ Tieto- ja viestintätekniikan kasvava osuus kokonaisinvestoinneista tarkoittaa kuitenkin myös sitä, että tieto- ja viestintätekniikkatuotteiden kuluminen on ollut keskimääräistä nopeampaa, kun otetaan huomioon, että tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden käyttöikä on yleensä huomattavasti lyhyempi kuin muiden pääomahyödykkeiden. Pääoman kulumisen nopeutumisen olisi pitänyt tasoittaa pääomahyödykkeiden hintojen laskua ja siten lisätä pääoman käyttökustannuksia. Lisäksi pääomahyödykkeiden suhteellisten hintojen yleinen lasku näyttää pysähtyneen ajanjaksoina, jolloin investoinnit olivat suurimmillaan, mikä viittaa siihen, että hintatekijä ei yksin riitä selittämään investointien kehitystä.

Kuvio 7.

Investointien deflaattori suhteessa BKT:n deflaattoriin

(1995 = 100)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Laskettu kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella.

Kaiken kaikkiaan investointeihin keskeisesti vaikuttavat makrotaloudelliset muuttujat, erityisesti kokonaiskysyntää koskevien odotusten ja vähemmässä määrin pääomakustannusten muutokset, voivat auttaa selittämään edes osittain 1980- ja 1990-luvulla alkaneita investointisyklejä. Yksittäisten toimialojen investointien eroja voidaan selittää monilla erityisillä häiriötekijöillä, joista enemmän jäljempänä.

¹ Jatkuvasti laskevilla pääomahyödykkeiden hinnoilla saattaa olla myös täysin päinvastainen vaikutus investointeihin, jos ne saavat yritykset lykkäämään investointejaan, jotta ne hyötyisivät tulevasta hintojen laskusta. Hintojen laskun vaikutusta varsinaisiin investointipäätöksiin on vaikea mitata. Pääomahyödykkeiden alhaisempien hintojen tuomia voittoja on verrattava niihin tappioihin, joita mahdollisesti koituu investointien viivästymisen aiheuttamasta investointimahdollisuuksien menettämisestä. Kysynnän lisääntymisestä mahdollisesti saavutetut nopean toimijan edut saattavat usein olla paljon tärkeämpiä kuin alhaisemmista pääomahyödykkeiden hinnoista saavutetut lyhytaikaiset voitot.

4 Investointien toimialakohtainen kehitys

Tässä osassa tarkastellaan investointeja koskevia yksityiskohtaisempia tietoja, jotta voidaan saada käsitys niistä erityistekijöistä, jotka ovat saattaneet vaikuttaa kehitykseen investointisykliin aikana. Lukuisat erityistekijät ja sokit ovat voineet vaikuttaa investointien kehitykseen 1980-luvulta lähtien. Seuraavassa esitetyistä tiedoista ilmenee kolmen erityistekijän mahdollinen merkitys investointien kehitykseen. Nämä erityistekijät ovat Saksojen yhdistyminen, julkisen sektorin investointipolitiikan muutokset sekä tieto- ja viestintäteknikka-alan sokit 1990-luvulla.

Seuraavassa investointien alaräköhtäinen tarkastelu perustuu toimiala- ja tuotekohtaiseen luokitteluun. Vaikka tämä luokittelu poikkeaa institutionaaliseen sektorijakoon (eli yksityiset yritykset, kotitaloudet ja julkisyhteisöt) perustuvasta luokittelusta, toimiala- ja tuotekohtainen luokittelu voidaan karkeasti jakaa myös institutionaalisen sektorijaon mukaan. Näin vältetään myös joiltakin tietojen tulkintaongelmilta, jotka johtuvat siitä, että useat valtionyritykset (erityisesti jakeluverkkokeskeisten toimialojen yritykset) yksityistettiin tarkasteluajanjaksona.²

Kokonaisinvestoinnit jaotellaan neljään pääluokkaan:³

- 1) Useisiin teollisuus- ja palvelusektoreihin, kuten maatalouteen, kaivosteollisuuteen, tehdasteollisuuteen, rakennusteollisuuteen, kauppaan, hotellialaan ja liike-elämän palveluihin (jäljempänä lyhyesti ”tehdasteollisuus ja markkinaehtoiset palvelut”), investoivat lähinnä yksityiset yritykset.
- 2) Asuinrakentamiseen investoivat lähinnä kotitaloudet.
- 3) Investoinnit jakeluverkkokeskeisillä toimialoilla, joita ovat sähkön ja kaasun tuotanto ja jakelu, vedenjakelu, tietoliikenne ja kuljetus, ovat koostuneet ja koostuvat edelleen sekä yksityisistä että julkisista investoinneista. Valtion rooli on useimmissa investoinneissa ollut näkyvä.

- 4) Investoinnit useisiin palvelusektoreihin, kuten julkishallintoon, koulutukseen, maanpuolustukseen ja terveydenhuoltoon (jäljempänä ”muut kuin markkinaehtoiset palvelut”), ovat etupäässä olleet julkisia.

Näiden investointien vaikutus investointien kasvuun käy ilmi kuviosta 8. Kuvio osoittaa, että investointisykliin ovat vaikuttaneet erityisesti *tehdasteollisuuden ja markkinaehtoisten palvelujen investointitoiminta*. Tämä johtuu siitä, että tehdasteollisuuteen ja markkinaehtoisiin palveluihin tehtyjen investointien osuus euroalueen kokonaisinvestoinneista on yli 40 %, sekä siitä, että vuotuisen kasvuvauhdin keskihajonnalla mitattuna investoinnit tehdasteollisuuteen ja markkinaehtoisiin palveluihin ovat olleet vaihtelevin investointierä 1980-luvusta lähtien. 1990-luvun loppupuolella tehdasteollisuuden ja markkinaehtoisten palvelujen vaikutus investointien kasvuun ei ollut yhtä huomattava kuin 1980-luvun loppupuolella, mikä viittaa siihen, että tietotekniikkasektorin häiriöillä ei ollut tuntuvaa vaikutusta tämäntyyppisiin investointeihin.

Toimialakohtainen tarkastelu viittaa myös siihen, että kaikkien investointien syklinen kehitys oli jokseenkin samanlaista, etenkin kun vuonna 2001 investoinnit olivat supistuneet huomattavasti usealla sektorilla. Merkittävä poikkeus on *asuinrakentamisen kehitys* 1990-luvun puolivälissä. Euroalueen kokonaisinvestoinneista noin 30 % muodostavan asuinrakentamisen vaikutus

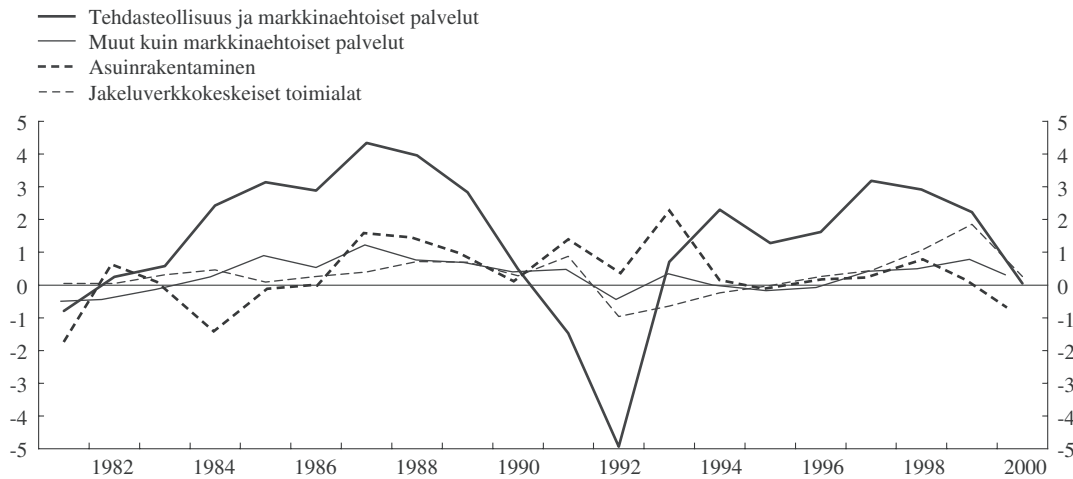
2 Suurimmalle osalle euroalueen maista on saatavissa institutionaaliset sektoritilit kotitalouksille, yrityksille, rahoituslaitoksille ja julkiselle sektorille nimellisinä, muttei reaalisina, aikasarjoina.

3 Neljä luokkaa perustuvat Euroopan yhteisön tilastolliseen toimialaluokitteluun (NACE Rev. 1) seuraavasti: 1) investoinnit asuinrakentamiseen kansantalouden tilinpidon mukaisesti (kiinteän pääoman bruttomuodostus asuinrakentamisessa); 2) ”tehdasteollisuus ja markkinaehtoiset palvelut”, NACE-luokitus 01–37, 45–55 ja 65–74 pl. investoinnit asuinrakentamiseen; 3) ”jakeluverkkokeskeiset toimialat”, NACE-luokitus 40–41 ja 60–64; 4) ”muut kuin markkinaehtoiset palvelut”, NACE-luokitus 75–93. Euroalueen kokonaiskehitystä kuvaava aikasarja perustuu Belgiaan, Saksaan, Ranskaan, Italiaan, Alankomaihin, Itävaltaan ja Suomea koskeviin tietoihin ja EKP:n arvioihin. Näistä maista on saatavissa pitkän aikavälin aikasarjoja. Näiden seitsemän maan osuus euroalueen yhteensä lasketuista kiinteän pääoman investoinneista on noin 83 %.

Kuvio 8.

Reaali-investointien kasvuun vaikuttavat tekijät

(prosenttiyksikköä vuodessa)

Lähteet: Eurostat, OECD, kansalliset lähteet ja EKP:n arviot.

investointeihin säilyi positiivisena, ja sen osuus investoinneista kasvoi historiallisen suureksi 1990-luvun alkupuolella, toisin kuin muiden tärkeiden investointierien. 1990-luvun puolivälissä alkaneen investointisyklin kiihtymisen aikana asuinrakentamisen vaikutus investointeihin oli suhteellisen vähäinen, ja vuosien 2001 ja 2002 taantumana aikana asuinrakentamisen vaikutus kokonaisinvestointien vähenemiseen oli noin 1 prosenttiyksikkö.

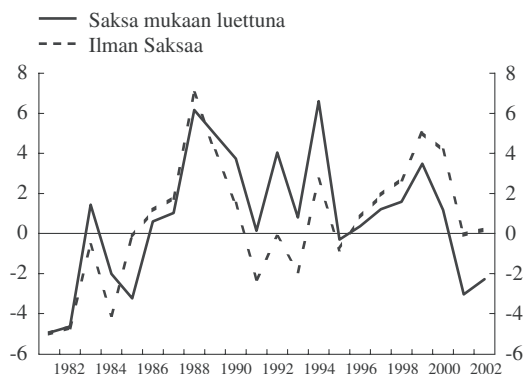
Asuininvestointien erisuuntainen kehitys muihin toimialoihin verrattuna johtuu suurimmaksi

osaksi Saksan poikkeuksellisesta kehityksestä. Saksojen yhdistymisen seurauksena investointeja asuinrakentamiseen edistettiin valtion tuella. Siitä seurannut suhteellisen runsas asuntotarjonta ja monet asuntopolitiikkaan 1990-luvun loppupuolella tehdyt muutokset ovat sittemmin vaikuttaneet asuinrakentamisen vähyyteen Saksassa. Muissa euroalueen maissa asuntoinvestoinnit kehittyivät enemmän yleisen investointisyklin mukaisesti (kuvio 9). Vaikka asuinrakentaminen hidastui muissa euroalueen maissa jyrkästi, se ei kuitenkaan vähentynyt vuosina 2001 ja 2002, mikä johtui osaksi siitä, että kotitaloussektori hyötyi suotuisasta rahoitustilanteesta.⁴

Kuvio 9.

Asuinrakentamisen reaali-investoinnit euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, OECD ja EKP:n arviot.

Jakeluverkkokeskeisten toimialojen – jakeluverkkokeskeiset toimialat olivat niiden toimialojen joukossa, joihin tieto- ja viestintätekniikka-alojen sokkien vaikutus oli merkittävin – investoinnit vaikuttivat huomattavasti investointisyklin vahvistumiseen 1990-luvulla. Vuonna 2000 tämän tyyppisten investointien osuus kokonaisinvestointien kasvusta oli noin 40 %, vaikka jakeluverkkokeskeisten toimialojen osuus kokonaisinvestoinneista on suhteellisen pieni eli alle 15 %.

⁴ Asumiseen liittyvien palvelujen kysyntään vaikuttavia tekijöitä on selvitetty yksityiskohtaisemmin toukokuun 2003 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Asuntojen hintojen viimeaikainen kehitys euroalueella", s. 49–59.

Jakeluverkkokeskeisiin toimialoihin tehtyjen investointien lisääntyminen johtui suurimmaksi osaksi televiestintätoimialasta ja keskittyi vuosiin 1999 ja 2000 (ks. kuvio 10). Tänä ajanjaksona televiestintäalan yritykset investoivat huomattavasti uuteen tekniikkaan sekä matkapuhelinviestinnän infrastruktuuriin että kiinteisiin puhelinverkkoihin (erityisesti kuituoptiikkakaapelien asennukseen). Näiden teollisuudenalojen vahva kehitys suhteellisen lyhyessä ajassa on saattanut johtua myös näiden markkinoiden tärkeistä rakenneuudistuksista, joita oli toteutettu tai joita silloin toteutettiin useassa euroalueen maassa. Nämä uudistukset koskivat markkinoille tulon esteiden vähentämistä ja valtio-omisteisten yritysten yksityistämistä. Jakeluverkkokeskeisten toimialojen tuotto-odotusten heikkeneminen sekä eräiden keskeisten toimijoiden taloudelliset vaikeudet ovat supistaneet investointeja huomattavasti vuodesta 2001 lähtien. Investointien supistuminen on vaikuttanut mer-

Kuvio 10.

Jakeluverkkokeskeisten toimialojen reaali-investoinnit

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, OECD, kansalliset lähteet ja EKP:n arviot.

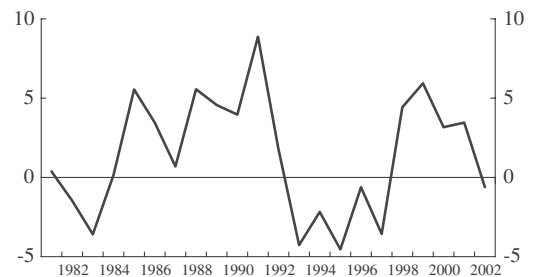
5 Päätelmät

Tässä artikkelissa on tarkasteltu kiinteän pääoman muodostuksen kehitystä 1980-luvulta lähtien. Artikkelissa keskityttiin tarkastelemaan kahta pitkän aikavälin sykliä, jotka alkoivat 1980-luvun ja 1990-luvun puolivälissä. Vuonna 2000

Kuvio 11.

Julkisen sektorin reaali-investoinnit

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: OECD:n arviot ja EKP:n arviot.

kittävästi myös televiestintälaitteiden osien valmistajiin tuotantoprosessin alkupäässä.

Investoinnit muihin kuin markkinaehtoihin palveluihin vaikuttivat yleisen investointisyklin vahvistumiseen 1990-luvulla. Näiden investointien kehitys oli kuitenkin suhteellisen vaatimatonta verrattuna 1980-luvulla alkaneen investointisyklin aikaiseen kehitykseen. Muiden kuin markkinaehtoisten palvelujen osuus kokonaisinvestoinneista on noin 14 %, mutta niiden osuus on laskenut asteittain 1980-luvulta lähtien.

Julkisen sektorin reaali-investointeja koskevat arviot vahvistavat, että nämä investoinnit lisääntyivät vasta 1990-luvun investointisyklin lopussa (ks. kuvio 11). Aikaisempien vuosien suhteellisen vähäinen investointien määrä johtui osittain joidenkin toimintojen yksityistämisestä ja osittain julkisyhteisöjen päätöksistä vähentää investointeja julkisen talouden tervehdyttämiseksi esitettyjen vaatimusten vuoksi. Tämän seurauksena julkisilla investoinneilla on ollut suhdanteita vahvistava vaikutus.

reaali-investointien osuus BKT:stä kasvoi lähes vuoden 1990 huipputasolle, mikä johtui kohenuneista kasvuodotuksista ja pääomahyödykkeiden suhteellisten hintojen huomattavasta laskusta suotuisassa rahoitustilanteessa.

Toimialoittain erisuuntaiseen kehitykseen vaikuttivat todennäköisesti esimerkiksi Saksojen yhdistymiseen liittyneet sokit ja tietotekniikan kehitys. Saksojen yhdistyminen lisäsi erityisesti rakennusinvestointeja, mutta tietotekninen kehitys vaikutti lähinnä jakeluverkkokeskeisten toimialojen investointeihin. Näille toimialoille on kuitenkin ollut tyypillistä myös investointien huomattava supistuminen kahden viime vuoden aikana erityistekijöiden positiivisten vaikutusten loputtua ja muututtua negatiivisiksi. Julkisen sektorin investoinnit, jotka ovat myös olleet lähinnä rakennusinvestointeja, ovat niin ikään vai-

kuttaneet pääoman muodostuksen suhdanteisiin euroalueella.

Näiden havaintojen perusteella investointien kehitys kahden viime vuoden aikana näyttää paljolti johtuneen sopeutumisesta kasvunäkymien ja tuotto-odotusten heikkenemiseen erityisesti jakeluverkkokeskeisillä toimialoilla. Odotusten ja luottamuksen onkin parannuttava, jotta investoinnit lisääntyisivät. Odotuksia ja luottamusta voidaan vahvistaa vakailta makrotaloudellisilla oloilla ja vauhdittamalla edelleen rakenneuudistusten prosessia.

Varhaisia kokemuksia eurosetelien painamisesta ja liikkeeseenlaskusta

Tässä artikkelissa kuvaillaan tähänastisia kokemuksia eurosetelien tuotannosta ja liikkeeseenlaskusta sekä väärentämisen vastaisesta toiminnasta. Erityisesti keskitytään jatkuvan kehitystyön haasteisiin näillä alueilla sekä tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseen eurojärjestelmän rahahuollolle. Käteisen liikkeeseenlaskun jälkeen toiminnan painopiste on ollut tuotannon ja laadunhallinnan kehittämisessä. Käytössä oleva hajautettu tuotantomalli, jossa hyödynnetään yhteishankintoja, mahdollistaa skaalahyötyjen saavuttamisen ja auttaa – yhdessä laadunhallintajärjestelmän kanssa – varmistamaan, että laadukkaita seteleitä on jatkuvasti saatavilla. Tasapuolinen toimintaympäristö on luotu ottamalla käyttöön yhteiset rahahuollon standardit. Varastohallintajärjestelmä yhdessä lajittelussa käytettyjen yhteisten vähimmäisvaatimusten kanssa takaa eurosetelien tehokkaan käytön eurojärjestelmässä. Väärennösuhka edellyttää jatkuvaa valvontaa ja toimenpiteitä, jotta väärennetyjen setelien potentiaaliset vaikutukset voidaan minimoida. Näillä alueilla yhteisestä rahasta on vielä runsaasti opittavaa, joten eurojärjestelmä tarkkailee kehitystä jatkuvasti ja pyrkii parantamaan toimintatapojaan.

1 Johdanto

Euroseteleihin liittyvät valmistelu niiden suunnittelusta liikkeeseenlaskuun kesti lähes vuosikymmenen. Liikkeeseenlaskua edeltänyt vaihe koostui suurelta osin useista yhteen sovitetuista projekteista. Eurosetelien ja -kolikkojen 1.1.2002 tapahtuneen liikkeeseenlaskun jälkeen projektipohjainen toimintatapa on kuitenkin asteittain kehittynyt kohti arkipäiväistä, jatkuvaa

toimintatapaa. Eräs tämän kehityksen tärkeä osa on ollut eurosetelien painamisen ja liikkeeseenlaskun jatkuva hallinta. Jatkuva toimintatapa luonnollisesti edellyttää, että koko ajan kehitytään tuotannossa, tekniikassa, laadunhallinnassa, valuutan tarjonnassa, varaston hallinnassa ja väärennöksiä koskevissa tiedoissa. Seuraavissa osissa tarkastellaan lähemmin kutakin näistä osa-alueista.

2 Eurosetelien tuotanto

Setelien tuotantovastuun jakaminen

Liikkeeseenlaskun vaatimien setelien tuotannossa käytettiin hajautettua tuotantomallia, jonka mukaan kukin kansallinen keskuspankki hankkii itse tarvitsemansa määrän kutakin seteliarvoa. Kahdenkeskiset tai jopa monenkeskiset yhteishankintajärjestelyt olivat kuitenkin sallittuja, ja jotkut keskuspankit niitä käyttivätkin. Huhtikuussa 2001 Euroopan keskuspankin (EKP) neuvosto päätti, että vuodesta 2002 alkaen eurosetelien tuotannossa käytettäisiin hajautettua tuotantomallia ja yhteishankintoja. Tässä järjestelmässä jokainen kansallinen keskuspankki vastaa yleensä enintään kahden nimellisarvoltaan erisuuruisen setelin hankinnasta. Hajautetun tuotantojärjestelmän ansiosta

eurojärjestelmä voi hyötyä skaalaeduista ja varmistaa tasalaatuisten setelien saatavuuden helposti, kun kutakin nimellisarvoa vastaavaa seteliä tuotetaan vain joissakin paikoissa.

EKP päättää kunkin eurosetelin tuotantovastuusta siten, että se ottaa aina mahdollisuuksien mukaan huomioon kansallisten keskuspankkien toivomukset. Lisäksi EKP ottaa huomioon, mitä nimellisarvoa vastaavan setelin tuotannosta kukin kansallinen keskuspankki edellisenä vuonna vastasi, jotta kutakin seteliä painettaessa hankittu kokemus voitaisiin käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyväksi.

Vastuu eurojärjestelmän tuotantotarpeiden tyydyttämisestä vuonna 2002 jaettiin sen perus-

teella, mikä on kansallisten keskuspankkien osuus koko eurojärjestelmän setelitarpeesta. Tämän määrittämisessä käytettiin kansallisia ennusteita. Kansallisten ennusteiden käyttö oli perusteltua, koska setelitarpeeseen vaikuttivat edelleen voimakkaasti sellaiset kansalliset olosuhteet, joiden ei uskottu muuttuvan olennaisella tavalla välittömästi eurosetelien käyttöönoton jälkeen. Pidemmän ajan kuluttua ei kuitenkaan ole enää mahdollista arvioida kansallisten tekijöiden vaikutusta setelien kiertoon, koska seteleitä kulkeutuu maasta toiseen turismin ja muun toiminnan vuoksi. Siksi on päätetty, että vastuu setelien tuotannosta jaetaan kansallisille keskuspankeille käyttämällä erityistä jakoperustetta, joka ei perustu arvioihin kansallisista tarpeista.

Kansallisten keskuspankkien vastuu eurojärjestelmän kokonaissetelitarpeesta määräytyy kahden tekijän perusteella:

- Kansallisen keskuspankin osuus EKP:n pääomasta. Tämä tekijä heijastaa sekä euromaan tuotannon että sen väestön kokoa, ja ne kumpikin vaikuttavat setelitarpeiden kehittymiseen.
- Kunkin kansallisen keskuspankin osuus alkuperäisestä liikkeeseen lasketusta setelimäärästä. Tämä tekijä edustaa parasta arviota setelikysynnän erityisistä kansallisista piirteistä.

Ajan kuluessa näiden kahden tekijän painoissa siirrytään asteittain kokonaan EKP:n pääoman jakoperusteeseen eli ns. pääoma-avaimeen.

Setelien tuotantomäärät vuonna 2003

EKP:n neuvosto päätti syyskuussa 2002 vuonna 2003 tuotettavasta eurosetelien kokonaismäärästä ja siitä, miten tuotantovastuu jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken. Yhteensä vuonna 2003 tuotetaan noin 3,1 miljardia euroseteliä, kun vuonna 2002 niitä tuotettiin 4,8 miljardia kappaletta (ks. oheinen taulukko). Tästä määrästä on tarkoitus kattaa liikkeessä olevien setelien määrän mahdollinen kasvu ja korvata kierrosta poistetut kuluneet setelit. Lisäksi sillä katetaan kansallisten keskuspankkien logistiset varastot, joiden avulla voidaan varautua setelien kysynnän vaihteluihin ja kausiluonteisiin kysyntähuippuihin.

EKP:n neuvosto päätti niin ikään eurosetelien tulevasta tuotannosta ja muista eurojärjestelmän strategisen varaston perustamisen edellyttämistä järjestelyistä. Strategisia varastoja on tarkoitus käyttää vain poikkeustilanteissa, kun eurojärjestelmän logistiset varastot eivät riitä kattamaan eurosetelien kysynnän odottamatonta kasvua tai kun eurosetelien toimituksissa on häiriöitä. Strateginen varasto kattaa 30 %

Taulukko.

Eurosetelien tuotanto vuonna 2003¹

Nimellisarvo	Määrä (miljoonaa seteliä)	Arvo (miljoonaa euroa)	Tuotannosta vastaavat kansalliset keskuspankit
5 euroa	110,0	550	FR
10 euroa	999,1	9 991	DE, GR, IE, AT
20 euroa	1 071,1	21 422	DE, ES, FR, NL, PT
50 euroa	657,0	32 850	BE, ES, IT, NL
100 euroa	122,0	12 200	IT, FI
200 euroa	133,0	26 600	DE, LU
YHTEENSÄ	3 092,2	103 613	

¹ Huomattakoon, että 500 euron seteleitä on varastossa riittävästi, joten niitä ei ole tarpeen tuottaa vuonna 2003.

liikkeessä olevien eurosetelien yhteisarvosta (nimellisarvoltaan kolmea suurinta seteliä) sekä vastaavasti 20 % pienten setelien määrästä (näinä seteleinä). Strategisessa varastossa on nykyisellään noin 1,74 miljardia seteliä.

Jatkuvan kehityksen periaate

Ennen euron liikkeeseenlaskua kukin euroalueen maa tuotti omat kansalliset setelisarjansa omien laatu- ja toimitusvaatimustensa mukaisesti. Eurosetelien käyttöönotto oli ensimmäinen kerta Euroopassa, kun useille eri setelipainoille annettiin tehtäväksi tuottaa yhtä setelisarjaa yhteisten määritelmien ja vaatimusten mukaisesti. Työnjohtamiskäytännöt ja laatuvaatimukset vaihtelivat suuresti eri setelipainoissa. Lisäksi tehtävää vaikeutti entisestään tarve ottaa käyttöön yhteiset laatuvaatimukset ja pysyä tuotantoaikataulussa. Nyt puolitoista vuotta liikkeeseenlaskun jälkeen voidaan sanoa, että valmistelutyö oli hyvin tehokasta.

Liikkeeseenlaskun jälkeisessä toiminnassa on pyritty jatkamaan hyviä tuloksia ja parantamaan eurojärjestelmän yleisiä tuotanto- ja laadunhallintatoimia. Tämä on saavutettu arvioimalla läpikotaisin koko järjestelmää, erityisesti teknisiä määritelmiä ja laadunhallintaa. Arviointi on tehty yhteistyössä kaikkien asianosaisten kanssa, joihin kuuluvat myös kansalliset keskuspankit ja setelipainot. Viestinnän parantuminen ja aikaisempaa läheisemmät työsuhteet tuotantolaitosten ja niiden tärkeimpien toimittajien välillä edesauttoivat näiden arviointien tehokkuutta. Eräs hajautetun tuotantomallin merkittävä toiminnallinen edistysaskel on ollut niiden setelipainojen määrän väheneminen, jotka valmistavat nimellisarvoltaan samaa setelilajia. Tämä on vähentänyt riskiä kunkin setelilajin laadun vaihtelusta. Viime aikoina huomiota on alettu kiinnittää setelipainojen tärkeimpien raaka-aineiden toimitusketjun toiminnan optimointiin. Tulevaisuuden haaste on kehittää järjestelmiä jatkuvasti toimenpiteillä, joilla parannetaan eurojärjestelmän setelipainojen tehokkuutta.

Tuotantolaitosten suuret tuotantomäärät ennen liikkeeseenlaskua sekä euron tehokkaamasta setelikierrosta johtuva setelitarpeen vä-

heneminen ovat johtaneet setelipainamisen ylikapasiteettiin euroalueella. Eurojärjestelmässä pohditaan tätä ongelmaa. Tarkoituksena on varmistaa sekä nykyisten että tulevien eurosetelisarjojen tehokas ja turvallinen painatus tiukimpien laatuvaatimusten mukaisesti.

Joissakin euromaissa on esitetty valituksia nimellisarvoltaan pienimmissä euroseteleissä käytetyn paperin laadusta. Eurojärjestelmä tutkii asiaa parhaillaan. Lopullista arviota ei kuitenkaan voida tehdä ennen kuin kutakin nimellisarvoa vastaavan setelilajin elinkaari on päästy loppuun. Yleisesti ottaen eurosetelit ovat laadukkaampia kuin euroalueen maiden entiset kansalliset setelit, koska sallittu tuotannollinen vaihtelu on hyvin pientä ja aitoustehtäjä ovat hyvin kehittyneitä. Käytetty setelipaperi on samanlaista kuin useissa euroalueen maiden kansallisissa seteleissä. Vertailun yhteydessä setelien ominaisuuksia on kuitenkin aina arvioitava kokonaisuutena, koska jotkin aitoustehtäjät voivat vaikuttaa setelien kulutuskestävyyteen epäedullisesti.

Terveys-, turvallisuus- ja ympäristökysymyksiä

Hyvissä ajoin ennen liikkeeseenlaskua eurojärjestelmä järjesti tutkimuksen, jossa euroseteleitä tutkittiin Euroopan tiukimpia terveys- ja turvallisuussäännöksiä silmällä pitäen. Testien kohteina olivat kaikki seitsemän setelilajia, kaikki tuottajat ja kaikki tavarantoimittajilta saadut raaka-aineet. Testeissä varmistui, että eurosetelit eivät tavanomaisesti käytettyinä aiheuta mitään terveysongelmia ja että ne täyttävät kaikki lainsäädännön vaatimukset.

Liikkeeseenlaskun jälkeen tiedotusvälineissä kerrottiin eurosetelien mahdollisesti sisältävän terveyteen vaikuttavaa tributyyliä (TBT). TBT:tä käytetään stabilisaattorina monissa arkipäiväisissä tuotteissa, kuten elintarvikepakkausissa, tekstiileissä sekä puunsäilöntä- ja desinfiointiaineissa. EKP tilasi TBT:hen liittyvät perusteelliset lisätutkimukset. Tutkimuksissa selvisi, että eräissä eurosetelien tuotannossa käytetyissä raaka-aineissa todella oli hyvin pieniä TBT-jäämiä mutta etteivät ne olleet missään nimessä niin huomattavia, että niistä voisi aiheutua va-

hinkoa setelien käyttäjille. Itse asiassa turvallisen päiväannoksen ylittäminen olisi mahdollista vain syömällä säännöllisesti pitkän aikaa yli 2 500 euroseteliä päivässä. Tästä huolimatta EKP ryhtyi toimiin TBT:n eliminoimiseksi euroseteleistä osana kansanterveysasioissa soveltamaansa varovaisuuden strategiaa.

Vuoden 2002 lopussa tiedotusvälineet kertoivat eurosetelien mahdollisesti sisältävän geenimuunneltua puuvillaa. EKP on yhteistyössä tavarantoimittajiensa ja erikoistuneiden tutkimuslaitosten kanssa alkanut selvittää yhtäältä geenimuunnellun puuvillakuidun esiintymistä euroseteleissä ja toisaalta sen mahdollisia kansanterveydellisiä vaikutuksia. Setelipaperin valmistuksessa käytettävän puuvillan valitsemisessa käytetään samoja laatuvaatimuksia kuin tekstiiliteollisuudessa, eikä ole minkäänlaista tilastollista

näyttöä, että altistuminen geenimuunnellulle puuvillalle voisi vahingoittaa terveyttä. EKP pitää tilannetta tarkasti silmällä ja ryhtyy tarpeen vaatiessa toimiin kansanterveyteen ja ympäristöasioihin soveltamansa varovaisuuden strategian mukaisesti.

Osana jatkuvan edistyksen ohjelmaansa EKP on käynnistänyt lisätutkimuksia euroseteleihin liittyvistä terveys- ja ympäristökysymyksistä. EKP on sitoutunut tarkkailemaan parhaansa mukaan jatkuvasti asian kehitystä sekä parantamaan eurojärjestelmän setelituotannon laatua. Se selvittää ja arvioi jatkuvasti mahdollisuuksia minimoida eurosetelien tuotannon ja käytön terveys-, turvallisuus- ja ympäristövaikutukset. Karttunutta kokemusta hyödynnetään sekä nykyisessä setelisarjassa että sen seuraajissa.

3 Eurosetelien liikkeeseenlasku

Tasapuolinen toimintaympäristö kansallisten keskuspankkien rahahuollolle

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 105 kohdan 2 mukaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) velvollisuutena on maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen. Eurojärjestelmän suhde eri maksuvälineisiin on kuitenkin neutraali, eli se ei edistä eikä myöskään estä tai häiritse minkään yksittäisen maksuvälineen käyttöä. Eurosetelien ja -kollikkojen käyttöönotto loi huomattavia haasteita euroalueen kansallisille keskuspankeille, joilla kullakin on omat kansalliset perinteensä ja käytäntönsä rahahuollossa. Tähän liittyen EKP:n neuvosto on monessa yhteydessä korostanut rahahuollon tasapuolisen toimintaympäristön tärkeyttä. Näin ollen se on päätenyt eräisiin ratkaisuihin, joilla edistetään rahahuollon tasaver-taisia ja kilpailukykyisiä toimintaedellytyksiä:

- Eurojärjestelmän yhteinen linjaus ammattimaisilta rahankäsittelijöiltä perittävistä käteisrahan käsittelymaksusta astui voimaan 1.3.2002. Linjauksessa määriteltiin sekä maksuttomat peruspalvelut että maksulliset lisäpalvelut.
- Eurojärjestelmässä on myös sovittu yhteisistä periaatteista talletus- ja ottoautomaattien käytölle, jotka koskevat luottolaitoksia sekä muita euroalueella toimivia, seteleitä lajittelevia ja jakavia yrityksiä.¹
- Lisäksi on määritelty yhteinen kanta kansallisten keskuspankkien rahahuoltoapisteiden aukioloaikoihin sekä veloitus- ja hyvityssääntöjen yhtenäistämiseen.

¹ Nämä periaatteet ovat nähtävissä EKP:n verkkosivustolla (www.ecb.int).

EKP jatkaa edelleen tarpeen vaatiessa selvitystyötä setelien liikkeeseenlaskuun liittyvistä asioista sekä keskustelua mahdollisista lisätoimista kolmansien osapuolten, kuten Euroopan luottosektoriyhdistysten (European Credit Sector Associations), kanssa. Euroopan komissio ja EKP perustivat tammikuussa 2003 käteisen käyttäjien ryhmän (Cash User Group, CUG). Ryhmässä ovat edustettuina kaikki eurokäteistä käyttävät rahahuollon osapuolet. Näitä ovat mm. pankit, vähittäiskaupat, arvokuljetusyrietykset, käteisrahalla toimivista myyntiautomaateista vastaavat yritykset sekä kuluttajat ja pk-yritykset. Tämä käteisen käyttäjien ryhmä toimii forumina säännölliselle keskustelulle euroseteleistä ja -kolikoista, joten se on Euroopan viranomaisille tärkeä apu niiden pyrkiessä kehittämään jatkuvasti Euroopan yhteisen rahan käyttöä. Se tarjoaa aineistoa eurosetelien ja -kolikojen arviointiin ja auttaa määrittelemään yksityisten ja ammattimaisten rahankäsittelijöiden tarpeet ja odotukset paremmin.

Setelivaraston hallinta ja eurosetelien tehokas käyttö

Jotta eurojärjestelmä voi tyydyttää eurosetelien kysynnän kaikissa tilanteissa, sillä on oltava riittävän suuret varastot. Eurosetelien hallinta ja varastointi on järjestetty hajautusperiaatteen mukaisesti. Kullakin kansallisella keskuspankilla on siten oltava tietyn suuruinen logistinen setelivarasto, jotta eurosetelien sujuva ja tehokas saatavuus normaalioloissa voidaan varmistaa. Kansallisten keskuspankkien olisi pyrittävä tasoittamaan omilla toimialueillaan epätasaisia setelivirtoja hallitsemalla setelikuljetuksin ylitarjonta- ja vajetilanteita alueellisella/haarakonttoritasolla.

Varastohallintajärjestelmän tärkein tavoite on tarkkailla logistisia varastoja ja sovittaa ne tehokkaasti yhteen eurojärjestelmän tasolla niin,

että otetaan huomioon myös strategisen varaston käyttö. Eräs järjestelmän keskeinen tekijä on kansallisten keskuspankkien kullekin setelilajille laskema asianmukainen varastojen viitetaso niiden logistista varastoa varten. Kansallisten ominaispiirteiden, kuten konttoriverkoston erilaisuuden tai erilaisen kausivaihtelun vuoksi viitetasot vaihtelevat kansallisten keskuspankkien ja setelilajien välillä.

Lisäksi luottolaitokset ja arvokuljetusyrietykset voivat päättää tarjota rahahuoltopalvelujaan muissakin euroalueen maissa kuin kotimaassaan. Kuten turismikin, tämä voi johtaa jatkuviin tasapainottomuuksiin rajat ylittävissä setelivirroissa, mikä puolestaan voi viime kädessä pakottaa kansalliset keskuspankit siirtämään setelivarastojaan keskenään.

Vaikka kansalliset keskuspankit ovatkin vastuussa kansallisella tasolla logististen varastojen valvonnasta ja hallinnasta sekä niiden kehityksestä eurosetelien kysyntään nähden, EKP valvoo logistisia varastoja keskitetysti eurojärjestelmän tasolla ja koordinoi niiden rajat ylittävää käyttöä. Tämä on tarpeen, jotta voidaan reagoida kysynnän tai tarjonnan vaihteluihin yksittäisissä maissa sekä setelien kulkeutumiseen maasta toiseen. Tähän mennessä logistisia varastoja on siirretty joitakin kertoja kansallisten keskuspankkien varastojen tasapainottomuuksien välttämiseksi.

Riippuen siitä, missä kunnossa setelit voidaan hyväksyä kierto, kansalliset keskuspankit voivat vaihdella lajittelukoneissa setelien kunnan arvioinnissa käytettyä rajaa, joka vaikuttaa setelien tuhoamistasoon. Koska kaikki kansalliset keskuspankit osallistuvat käyttökeltomien setelien korvaamiseen niiden tuotannossa käytetyn jakoperusteen mukaisesti, on EKP:n neuvosto kuitenkin sopinut vähimmäisvaatimuksista, joita kansallisissa keskuspankeissa käytetään setelien lajittelussa.

4 Euroseteleitä koskevat väärentämisen vastaiset toimet

Väärentämisasioiden käsittelyn organisointi EKPJ:ssä

Harkittaessa miten eurojärjestelmässä käsitellään eurosetelien väärennöstopauksia päädyttiin ottamaan käyttöön koordinoitu, hajautettu järjestelmä, jossa voitaisiin saavuttaa sekä keskitehtyn että hajautetun järjestelmän edut.

EKP on perustanut eurosetelien väärennösten tutkimuskeskuksen, joka huolehtii väärennettyjen eurosetelien käsittelyn keskitetyistä toiminnoista. Keskus johtaa erityisen laadukkaiden tai kansainvälisten väärennösten analysointia ja luokittelua ja toimii kansallisena tutkimuskeskuksena euroväärennöksille, jotka ovat peräisin Euroopan unionin ulkopuolelta. Eurokolikkojen väärennösten analysoinnista ja luokittelusta vastaa EU:n jäsenmaiden perustama Euroopan teknitieteellinen keskus (ETTK).

Lisäksi jokainen EU:n jäsenvaltio on perustanut oman kansallisen tutkimuskeskuksen seteleitä varten ja kansallisen metallirahojen tutkimuskeskuksen kolikoita varten. Kansalliset setelien ja metallirahojen tutkimuskeskukset ovat laitoksia, jotka on perustettu kansalliseen väärennösten käsittelyyn.

Nämä kansalliset keskuksat keräävät väärennetyistä euroseteleistä ja -kolikoista tietoa, joka syötetään rahanväärennösten seurantajärjestelmään (CMS). Sinne kasautunutta tietoa ne voivat taas käyttää hoitaessaan tehtäviään.

EKPJ:n sisäisesti väärennysasioiden käsittelyyn on perustettu erityinen ryhmä (CWG). Sen toiminta on pääasiassa väärennettyjä euroseteleitä koskeva tekninen raportointi ja analyysi, rahanväärennösten seurantajärjestelmän käytönhallinta sekä asianosaisten välisen tiedonkulun koordinointi.

Rahanväärennösten seurantajärjestelmä

Rahanväärennösten seurantajärjestelmä (CMS) on keskusvarasto, jonne kaikki euroväärennöksiä (sekä setelit että kolikot) koskeva tilastolli-

nen ja tekninen tieto varastoidaan luvan saaneiden käyttäjien käytettäväksi.² Se on verkkopohjainen sovellus, jota voivat käyttää kaikki EU:ssa olevat viranomaiset, jotka osallistuvat eurosetelien ja kolikkojen väärentämisen vastaiseen työhön. Kunkin väärennöstyypin tekniseen kuvaukseen sisältyy kuvaus valmistustekniikasta, aitoustehtijöiden jäljittelytavasta ja kuvat väärennöksistä. Lisäksi rahanväärennösten seurantajärjestelmään kuuluu maantieteellinen tietojärjestelmä (GIS), jota erityisesti poliisi käyttää tutkiessaan väärennösten leviämistä.

Tilastot

Euron tähänastinen suojautumiskyky väärennöksiä vastaan on ollut hyvin rohkaisevaa. Vuonna 2002 käytöstä poistettiin alle 170 000 väärennettyä euroseteliä. Tämä on alle neljäsosa vuonna 2001 havaittujen väärennettyjen kansallisten setelien yhteenlasketusta määrästä. Selvästi suosituin rahanväärentäjien kohde oli 50 euron seteli, joita oli yli 80 % väärennetyistä euroseteleistä. Tähän mennessä euroa ei ole väärennetty merkittävästi Euroopan ulkopuolella: yli 99 % väärennetyistä euroseteleistä on tavattu euroalueen 12 maasta.

Tulevia uhkia

Suurimpina uhkina pidetään väärennösten määrän tai laadun merkittävää nousua sekä niiden tuotantoa ja leviämistä euroalueen ulkopuolella. Näiden uhkien toteutumisen vaaraa ja potentiaalisia vaikutuksia suunnitellaan minimoitavan monin keinoin, ja niihin kuuluvat tällä hetkellä tiedostuskampanjan laajentaminen sekä yhteistyösopimusten solmiminen EU:n ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien ja lainvalvontaviranomaisten kesken. Lisäksi väärennöksistä ja niiden teknisistä ominaisuuksista kerättyä tietoa käytetään eurojärjestelmän setelien tutkimus- ja kehitystoiminnassa nykyisten ja tulevien setelisarjojen kestävyuden parantamiseksi.

² Esimerkiksi EKPJ ja poliisiviranomaiset.

5 Muita tulevia haasteita

Puolitoista vuotta on epäilyksettä varsin lyhyt aika käteisrahan elinkaarella. Tästä syystä on edelleen syytä puhua varhaisista kokemuksista. Koska euroa käyttävät rahanaan 12 valtion kansalaiset, ja heidän perinteensä ja tottumuksensa rahan käsittelyssä ovat hyvin erilaiset, vakaaseen tilanteeseen pääsy kestää vielä pitkään. Niinpä uudesta rahasta ja sen ainutlaatuisesta käyttöympäristöstä karttuu vielä paljon kokemusta. Nämä kokemukset liittyvät tuotannon laatuun

ja määrään, keskuspankkien liikkeeseenlasku- ja rahahuoltokäytäntöön sekä väärentämisen vastaiseen työhön sekä näihin toimiin liittyvään tutkimus- ja kehitystoimintaan. Eurojärjestelmä seuraa jatkuvasti näitä alueita ja pyrkii parantamaan toimintaansa, jotta yli 300 miljoonan kansalaisen käyttämän valuutan tarjoamat mahdollisuudet saataisiin mahdollisimman hyvin hyödynnettyä.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous ja sijoitusrahastot	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
	2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase	30*
	2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin mukaan	31*
	2.11 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan	33*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	34*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	35*
	3.3 Osakeindeksit	36*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	37*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	38*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	40*
	3.7 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperin kuin osakkeiden vuosikasvuvauhdit	46*
	3.8 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	48*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	50*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	51*
5	Euroalueen reaalityt	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	52*
	5.2 Muita keskeisiä reaalityttilastot	54*
	5.3 Euroopan komission suhdannekyselyt	55*
	5.4 Työmarkkinat	56*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	58*
	6.2 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen käyttö ja hankinta	62*
	6.3 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	64*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	65*
	7.2 Velka	66*
	7.3 Velan muutos	67*

¹ Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
8.1	Maksutase	68*
8.2	Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	69*
8.3	Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	70*
8.4	Maksutase: suorat sijoitukset	71*
8.5	Maksutase: arvopaperisijoitukset	72*
8.6	Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	73*
8.7	Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys	75*
8.8	Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	76*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	78*
10	Valuuttakurssit	80*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	82*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	83*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	84*
	Teknisiä huomautuksia	85*
	Yleistä	89*

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”.” Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.

”-” Tiedot eivät ole vielä saatavissa.

”..” Nolla tai merkityksetön.

”miljardia” 10⁹

^(p) Ennakkotieto.

kp. Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1), 2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt ¹⁾)	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	3,6	4,2	5,3	-	7,8	27,6	4,26	5,03
2002	7,3	6,5	7,2	-	5,3	22,0	3,32	4,92
2002 III	7,6	6,5	7,0	-	5,2	18,1	3,36	4,77
2002 IV	8,8	6,7	7,0	-	4,8	16,2	3,11	4,54
2003 I	10,1	7,0	7,5	-	4,9	16,4	2,69	4,16
2003 II	.	.	.	-	.	.	2,37	3,96
2003 tammi	9,4	6,5	7,2	7,4	4,9	15,4	2,83	4,27
2003 helmi	10,3	7,3	8,0	7,7	5,1	16,6	2,69	4,06
2003 maaliskuu	11,7	7,9	7,9	8,2	4,6	18,6	2,53	4,13
2003 huhti	11,2	7,9	8,6	8,3	4,6	19,7	2,54	4,23
2003 touko	11,4	8,4	8,5	.	4,6	.	2,41	3,92
2003 kesä	2,15	3,72

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2001	2,3	2,2	3,3	1,5	0,4	82,9	1,4	8,0
2002	2,3	0,0	3,7	0,8	-0,6	81,4	0,4	8,4
2002 III	2,1	0,0	3,5	1,0	0,1	81,5	0,3	8,4
2002 IV	2,3	1,3	3,7	1,2	1,2	81,5	0,2	8,5
2003 I	2,3	2,4	2,8	0,8	1,1	81,1	0,1	8,7
2003 II
2003 tammi	2,1	2,3	-	-	1,2	81,3	-	8,7
2003 helmi	2,4	2,6	-	-	2,0	-	-	8,7
2003 maaliskuu	2,4	2,4	-	-	0,1	-	-	8,8
2003 huhti	2,1	1,7	-	-	0,8	80,8	-	8,8
2003 touko	1,9	1,3	-	-	.	-	-	8,8
2003 kesä	2,0	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2001	-9,8	75,5	-102,8	64,7	392,7	91,0	87,7	0,896
2002	73,5	133,3	-45,5	110,6	366,1	95,6	91,7	0,946
2002 III	25,3	38,5	-12,0	35,7	380,9	97,9	93,8	0,984
2002 IV	27,3	36,8	-8,3	38,4	366,1	99,4	94,9	0,999
2003 I	0,0	14,1	-6,6	13,1	339,1	104,1	99,3	1,073
2003 II	108,1	102,8	1,137
2003 tammi	-4,4	0,8	-0,9	-5,5	363,4	103,0	98,1	1,062
2003 helmi	2,3	8,9	2,8	-0,8	352,2	104,4	99,4	1,077
2003 maaliskuu	2,1	4,4	-8,5	19,5	339,1	105,1	100,2	1,081
2003 huhti	-8,0	7,7	-19,8	5,4	332,4	105,2	100,3	1,085
2003 touko	323,1	109,1	103,7	1,158
2003 kesä	109,9	104,4	1,166

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkaperiteita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuutta- määräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuutta- määräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitus- sektorille	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaatiot	Käänteiset hienosäätö- operaatiot
		1	2	3	4	5	6	7	8
2003	helmi 7.	130 641	231 438	17 498	5 305	214 019	169 000	45 000	0
	14.	130 640	229 822	17 331	5 690	206 155	161 000	45 000	0
	21.	130 314	228 010	17 686	6 230	216 190	170 001	45 000	0
	28.	130 314	228 349	17 331	5 926	223 186	178 001	45 000	0
maalis	7.	130 314	227 928	17 384	6 164	182 175	137 090	45 000	0
	14.	130 314	226 868	17 048	5 511	270 123	225 091	45 000	0
	21.	130 314	223 947	17 725	5 121	234 917	189 001	45 000	0
	28.	130 314	224 146	16 800	5 202	232 049	187 000	45 000	0
huhti	4.	122 728	216 872	17 072	4 783	220 040	174 999	45 000	0
	11.	122 728	215 994	16 736	4 496	217 097	172 000	44 973	0
	18.	122 728	215 786	16 528	4 551	223 000	177 998	44 973	0
	25.	122 274	215 757	16 919	4 575	247 011	201 999	44 973	0
touko	2.	122 274	214 456	16 721	4 597	207 989	163 001	44 979	0
	9.	122 274	214 120	17 116	4 821	211 999	166 992	44 979	0
	16.	122 274	215 054	16 946	4 493	218 054	173 001	44 979	0
	23.	122 274	216 212	17 234	3 656	238 095	192 998	44 979	0
	30.	122 246	214 154	17 283	3 384	247 352	202 001	44 988	0
kesä	6.	122 245	213 549	16 428	3 487	223 508	178 372	44 988	0
	13.	122 245	214 814	15 494	3 322	246 854	201 372	44 988	0
	20.	122 244	211 995	16 793	3 446	237 979	191 001	44 988	0
	27.	122 244	212 918	17 133	3 411	257 883	212 000	45 000	0
heinä	4.	119 980	206 413	15 586	3 963	251 103	205 999	45 000	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen luotto- laitoksille	RTGS-tilit (ml. vähimmäis- varanto- talletukset)	Talletus- mahdol- lisuus	Määrä- aikais- talletukset	Käänteiset hieno- säätö- operaatiot	Vakuuksien muutos- pyyntöihin liittyvät talletukset	Muut euromääräiset velat euro- alueen luotto- laitoksille	Liikkeeseen lasketut sijoitus- todistukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2003	helmi 7.	342 781	133 194	133 161	33	0	0	0	62	2 029
	14.	342 890	128 006	127 947	59	0	0	0	61	2 029
	21.	341 561	131 392	128 951	2 441	0	0	0	61	2 029
	28.	345 414	125 405	125 346	59	0	0	0	62	2 029
maalis	7.	350 078	89 529	89 431	98	0	0	0	62	2 029
	14.	350 014	177 351	177 262	89	0	0	0	15	2 029
	21.	350 482	128 616	127 972	623	0	0	21	15	2 029
	28.	351 783	129 392	129 356	23	0	0	13	15	2 029
huhti	4.	357 775	131 573	131 477	90	0	0	6	76	2 029
	11.	360 186	128 359	128 321	29	0	0	9	76	2 029
	18.	367 559	132 655	132 436	216	0	0	3	15	2 029
	25.	363 873	147 509	147 427	80	0	0	2	15	2 029
touko	2.	367 432	122 600	122 512	87	0	0	1	15	2 029
	9.	368 111	129 360	129 284	75	0	0	1	15	2 029
	16.	366 888	128 610	128 532	77	0	0	1	15	2 029
	23.	365 344	126 340	121 748	741	3 850	0	1	15	2 029
	30.	371 002	134 948	134 842	105	0	0	1	15	2 029
kesä	6.	376 039	112 718	112 667	50	0	0	1	15	2 029
	13.	376 498	139 059	139 000	59	0	0	0	15	2 029
	20.	375 979	134 360	134 098	262	0	0	0	15	2 029
	27.	377 232	130 970	130 891	61	0	0	18	31	2 029
heinä	4.	383 664	133 314	133 183	109	0	0	22	31	2 029

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luotolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							9	10	11
0	3	16	330	30 675	44 436	107 701	782 044	2003 helmi	7.
0	110	45	326	31 685	44 355	109 365	775 370		14.
0	1 145	44	250	32 602	44 355	109 171	784 809		21.
0	148	37	552	33 484	44 355	107 151	790 649		28.
0	50	35	938	33 495	44 340	107 218	749 960	maalis	7.
0	2	30	473	36 694	44 342	107 546	838 923		14.
0	889	27	276	37 823	44 345	107 801	802 273		21.
0	10	39	275	38 149	44 344	107 391	798 674		28.
0	3	38	289	38 760	44 318	109 563	774 429	huhti	4.
0	109	15	164	39 658	44 322	109 351	770 550		11.
0	14	15	134	39 785	44 279	109 666	776 461		18.
0	30	9	116	40 185	44 273	109 529	800 643		25.
0	1	8	111	40 295	44 273	109 631	760 351	touko	2.
0	0	28	195	40 543	44 274	109 789	765 135		9.
0	53	21	197	40 996	44 270	109 580	771 868		16.
0	90	28	158	42 348	44 266	109 647	793 894		23.
0	313	50	330	42 294	44 260	110 128	801 435		30.
0	99	49	225	43 067	44 261	110 286	777 056	kesä	6.
0	415	79	347	43 381	44 261	110 952	801 670		13.
0	1 922	68	287	43 811	44 261	110 891	791 707		20.
0	796	87	244	44 146	44 262	111 327	813 568		27.
0	16	88	253	44 099	43 781	116 929	802 107	heinä	4.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								10	11	12
52 197	8 473	1 017	15 776	6 339	73 256	82 848	64 072	782 044	2003 helmi	7.
51 338	8 543	1 017	15 195	6 339	72 734	82 848	64 370	775 370		14.
58 968	8 421	1 025	14 113	6 339	74 543	82 840	63 517	784 809		21.
70 147	8 704	1 024	14 054	6 339	70 187	82 840	64 444	790 649		28.
60 226	8 659	1 050	14 772	6 339	69 932	82 840	64 444	749 960	maalis	7.
60 064	8 607	1 054	16 093	6 339	70 055	82 840	64 462	838 923		14.
72 700	8 441	1 076	14 706	6 339	70 565	82 840	64 464	802 273		21.
73 624	8 395	1 071	14 490	6 339	64 227	82 840	64 469	798 674		28.
53 949	8 858	1 081	15 366	6 168	65 081	68 005	64 468	774 429	huhti	4.
51 602	8 717	1 005	14 572	6 168	65 227	68 005	64 604	770 550		11.
44 996	9 172	1 045	14 304	6 168	65 907	68 005	64 606	776 461		18.
59 278	8 455	1 048	14 132	6 168	65 475	68 005	64 656	800 643		25.
40 143	9 506	1 048	12 990	6 168	65 853	67 910	64 657	760 351	touko	2.
37 661	8 904	1 032	13 626	6 168	65 634	67 910	64 685	765 135		9.
46 332	8 803	1 029	13 644	6 168	65 729	67 910	64 711	771 868		16.
69 296	9 551	987	16 002	6 168	65 231	67 910	65 021	793 894		23.
65 536	8 815	1 049	14 022	6 168	64 918	67 910	65 023	801 435		30.
58 912	8 966	961	13 725	6 168	64 606	67 910	65 007	777 056	kesä	6.
55 148	9 020	959	15 216	6 168	64 640	67 910	65 008	801 670		13.
48 390	10 583	952	14 626	6 168	65 686	67 910	65 009	791 707		20.
72 975	8 738	1 002	16 047	6 168	65 455	67 910	65 011	813 568		27.
57 937	8 810	916	16 418	5 997	65 784	62 226	64 981	802 107	heinä	4.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos	
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko				
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti	9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras	5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalis	17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti	28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä	9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
syys	1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka	6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
elo	31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
syys	18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
marras	9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 joul	6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 maal	7.	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
kesä	6.	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50

Lähde: EKP.

- Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät^{1), 2)}

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot³⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	
2003 helmi	5.	115 836	86 000	-	2,75	2,78	2,79	14
	12.	100 544	75 000	-	2,75	2,76	2,78	14
	19.	125 104	95 000	-	2,75	2,77	2,78	13
	26.	110 698	83 000	-	2,75	2,75	2,76	14
maalis	4.	54 090	54 090	-	2,75	2,75	2,75	15
	12.	126 251	106 000	-	2,50	2,57	2,63	13
	12.	75 870	65 000	-	2,50	2,55	2,64	7
	19.	129 827	83 000	-	2,50	2,58	2,59	14
	25.	115 518	104 000	-	2,50	2,53	2,55	15
huhti	2.	112 031	71 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	9.	133 547	101 000	-	2,50	2,53	2,53	14
	16.	126 889	77 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	23.	156 979	125 000	-	2,50	2,54	2,55	14
	30.	106 071	38 000	-	2,50	2,55	2,55	14
touko	7.	120 843	76 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	7.	67 356	53 000	-	2,50	2,53	2,54	7
	14.	145 595	97 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	21.	157 067	96 000	-	2,50	2,57	2,58	14
	28.	184 856	106 000	-	2,50	2,59	2,61	12
kesä	4.	72 372	72 372	-	2,50	2,50	2,50	14
	7.	145 751	129 000	-	2,00	2,09	2,11	16
	18.	111 215	62 000	-	2,00	2,12	2,12	14
	25.	166 404	150 000	-	2,00	2,10	2,12	14
heinä	2.	111 698	56 000	-	2,00	2,10	2,11	14
	9.	130 689	101 000	-	2,00	2,08	2,10	14
	9.	67 965	43 000	-	2,00	2,09	2,10	7

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
2001 heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91
joulu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97
2002 tammi 31.	44 547	20 000	-	3,31	3,33	84
helmi 28.	47 001	20 000	-	3,32	3,33	91
maalis 28.	39 976	20 000	-	3,40	3,42	91
huhti 25.	40 580	20 000	-	3,35	3,36	91
touko 30.	37 602	20 000	-	3,45	3,47	91
kesä 27.	27 670	20 000	-	3,38	3,41	91
heinä 25.	28 791	15 000	-	3,35	3,37	98
elo 29.	33 527	15 000	-	3,33	3,34	91
syys 26.	25 728	15 000	-	3,23	3,26	88
loka 31.	27 820	15 000	-	3,22	3,24	91
marras 28.	38 644	15 000	-	3,02	3,04	91
joulu 23.	42 305	15 000	-	2,93	2,95	94
2003 tammi 30.	31 716	15 000	-	2,78	2,80	90
helmi 27.	24 863	15 000	-	2,48	2,51	91
maalis 27.	33 367	15 000	-	2,49	2,51	91
huhti 30.	35 096	15 000	-	2,50	2,51	92
touko 29.	30 218	15 000	-	2,25	2,27	91
kesä 26.	28 694	15 000	-	2,11	2,12	91

3. Muut huutokauppina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000 tammi 5. ⁵⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1
joulu 18.	Käänteisoperaatio	28 480	10 000	-	2,75	2,80	2,82	6
2003 touko 23.	Määräaikaistalletusten kerääminen	3 850	3 850	2,50	-	-	-	3

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) Huhtikuusta 2002 alkaen yhden viikon pituiset perusrahoitusoperaation kanssa vakiohuutokauppina toteutetut operaatiot (split tender operations) on luokiteltu perusrahoitusoperaatioiksi. Lisätietoja tätä aiemista operaatioista taulukosta 1.3.3.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 4) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 5) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilatot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit ³⁾	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit	
	1	2	3	4	5	6	
2002 touko	11 111,6	6 150,4	410,5	1 355,8	741,7	2 453,2	
kesä	11 009,1	6 083,3	407,5	1 355,3	699,2	2 463,9	
heinä	10 999,6	6 069,3	408,6	1 368,0	691,0	2 462,7	
elo	10 952,0	6 010,3	401,5	1 359,7	703,2	2 477,2	
syys	11 054,3	6 055,4	405,0	1 373,5	747,6	2 472,7	
loka	11 113,6	6 052,0	414,2	1 379,1	790,5	2 477,8	
marras	11 207,0	6 142,9	426,9	1 365,2	784,2	2 487,7	
joulu	11 116,8	6 139,9	409,2	1 381,9	725,5	2 460,3	
2003 tammi	11 100,8	6 048,5	426,0	1 385,7	773,9	2 466,7	
helmi	11 214,2	6 092,6	434,0	1 396,4	808,2	2 483,0	
maalis	11 229,9	6 117,2	427,4	1 404,1	782,7	2 498,5	
huhti	11 315,2	6 155,9	433,0	1 406,9	815,2	2 504,2	
touko ⁴⁾	11 337,1	6 181,4	422,0	1 401,2	816,2	2 516,4	

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päätyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko ⁶⁾ , %
	1	2	3	4	5
2002 heinä	130,7	131,3	0,6	0,0	3,32
elo	129,3	129,7	0,5	0,0	3,29
syys	129,0	129,5	0,5	0,0	3,28
loka	127,7	128,2	0,5	0,0	3,28
marras	128,7	129,2	0,5	0,0	3,28
joulu	128,8	129,4	0,7	0,0	3,06
2003 tammi	130,9	131,4	0,6	0,0	2,87
helmi	130,4	131,0	0,6	0,0	2,78
maalis	128,9	129,5	0,6	0,0	2,67
huhti	130,0	130,5	0,5	0,0	2,53
touko	130,3	130,8	0,5	0,0	2,54
kesä	131,2	131,7	0,5	0,0	2,34
heinä ⁴⁾	131,5

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttösummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkitiilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
2002 touko	397,7	110,6	60,0	0,1	0,0	0,3	0,0	293,7	49,2	93,5	131,7	425,6				
kesä	396,2	112,6	60,0	0,5	0,0	0,4	0,0	300,8	45,1	91,2	131,8	433,0				
heinä	369,1	130,4	60,0	0,2	0,0	0,2	0,0	313,4	54,4	60,3	131,4	445,0				
elo	360,0	139,2	55,2	0,1	0,0	0,1	0,0	322,8	50,9	50,8	129,9	452,8				
syys	362,3	140,9	50,8	0,1	0,0	0,2	0,0	323,6	49,1	51,7	129,6	453,4				
loka	370,0	146,1	45,3	0,1	0,0	0,1	0,0	329,2	45,6	58,2	128,3	457,6				
marras	372,1	147,5	45,0	0,1	0,0	0,1	0,0	334,0	42,8	58,6	129,3	463,4				
joulu	371,5	168,1	45,0	1,1	2,0	0,2	0,0	350,7	51,7	55,5	129,5	480,5				
2003 tammi	360,9	176,3	45,0	0,5	0,0	0,3	0,0	353,9	43,7	53,3	131,6	485,8				
helmi	356,4	168,6	45,0	0,3	0,0	0,3	0,0	340,7	50,2	48,0	131,1	472,2				
maalis	352,5	179,5	45,0	0,2	0,0	0,1	0,0	347,8	59,1	40,6	129,6	477,5				
huhti	337,4	179,4	45,0	0,1	0,0	0,2	0,0	358,5	52,1	20,5	130,6	489,3				
touko	333,1	177,1	45,0	0,4	0,0	0,2	0,1	366,2	42,6	15,5	130,9	497,3				
kesä ⁶⁾	331,3	194,7	45,0	0,4	0,0	0,3	0,2	373,2	52,6	13,2	131,9	505,3				

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitili-saldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Ei sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous ja sijoitusrahastot

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet			Ulkomaiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro-alueelle	Rahalaitoksille ¹⁾	Julkisyhteisöille	Muulle	olet euro-alueella olevien liikkeen laskemat	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	olet euro-alueella olevien liikkeen laskemat	Rahalaitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2000	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 II	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
2001 III	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,8	971,7
2001 IV	412,7	386,4	25,7	0,6	107,0	3,8	101,8	1,3	13,8	4,6	9,2	399,0	11,9	54,3	998,6
2002 I	381,3	354,9	25,8	0,6	106,5	4,1	101,0	1,4	13,8	4,7	9,1	414,4	11,9	101,5	1 029,4
2002 touko	356,1	329,7	25,7	0,6	107,0	4,9	101,0	1,0	13,3	4,7	8,6	394,4	12,0	105,4	988,2
2002 kesä	387,7	361,3	25,7	0,6	107,9	4,9	101,6	1,4	12,9	4,7	8,2	372,7	12,0	108,8	1 001,9
2002 heinä	364,0	337,7	25,7	0,6	108,8	5,3	101,9	1,7	12,7	4,7	7,9	377,9	12,1	110,4	985,9
2002 elo	363,4	337,5	25,3	0,6	110,8	5,4	103,3	2,1	12,8	4,8	8,0	377,9	12,1	110,8	987,8
2002 syys	365,6	339,6	25,3	0,6	112,5	5,8	104,6	2,2	12,3	4,8	7,5	386,0	12,1	112,4	1 000,9
2002 loka	370,8	344,8	25,3	0,6	113,5	6,5	106,1	0,9	13,0	4,8	8,2	379,9	12,1	115,1	1 004,4
2002 marras	377,3	351,3	25,3	0,6	115,0	7,0	107,1	0,9	13,5	4,8	8,6	379,0	9,8	119,2	1 013,8
2002 joul	416,2	391,3	24,2	0,6	94,5	7,6	86,0	0,8	13,2	4,8	8,3	374,8	11,9	132,3	1 042,8
2003 tammi	412,3	387,5	24,2	0,6	96,7	8,5	87,4	0,8	13,0	4,9	8,1	373,3	12,1	116,9	1 024,8
2003 helmi	410,2	385,4	24,1	0,6	100,7	9,1	90,8	0,8	12,9	5,0	7,9	363,3	12,0	121,1	1 020,5
2003 maal	411,8	387,0	24,1	0,6	105,2	9,5	94,8	0,8	12,5	5,1	7,5	349,7	11,9	123,6	1 015,1
2003 huhti	369,6	344,9	24,1	0,6	107,6	9,6	97,1	0,8	13,0	5,1	7,9	341,0	12,0	128,2	971,9
2003 touko ^(p)	444,7	420,0	24,0	0,7	112,0	10,4	100,5	1,0	12,2	4,4	7,7	333,4	11,9	130,8	1 045,6

2. Velat

	Liikkeessä-oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten ¹⁾			Liikkeeseen lasketut velkapaperit ²⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
			Rahalaitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	390,2	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 II	368,8	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2
2001 III	346,1	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,7
2001 IV	285,9	391,9	342,4	35,1	14,4	4,6	209,8	35,6	70,8	998,6
2002 I	309,1	355,1	282,4	56,3	16,4	4,6	217,8	36,9	105,9	1 029,4
2002 touko	319,6	326,6	268,4	40,7	17,4	4,6	207,9	31,6	98,0	988,2
2002 kesä	329,3	354,3	285,2	51,5	17,5	4,6	182,3	31,0	100,5	1 001,9
2002 heinä	340,1	316,0	247,4	52,9	15,6	4,6	183,7	35,1	106,6	985,9
2002 elo	342,3	318,7	255,8	47,3	15,6	4,6	186,4	31,0	104,9	987,8
2002 syys	347,0	317,6	258,9	41,7	17,0	4,6	190,2	32,5	109,1	1 000,9
2002 loka	355,3	313,5	254,4	40,8	18,3	4,6	187,9	31,4	111,9	1 004,4
2002 marras	360,8	319,3	255,2	46,2	17,9	3,6	185,7	31,5	112,9	1 013,8
2002 joul	392,9	328,4	283,3	29,5	15,6	3,6	165,9	32,9	119,1	1 042,8
2003 tammi	352,1	348,3	284,1	49,3	15,0	3,6	164,2	30,2	126,4	1 024,8
2003 helmi	358,1	346,0	276,9	54,2	14,9	2,8	159,5	28,6	125,5	1 020,5
2003 maal	365,4	345,8	279,0	50,7	16,2	2,7	149,2	28,7	123,3	1 015,1
2003 huhti	378,7	292,1	233,2	42,0	16,9	2,7	144,6	27,6	126,1	971,9
2003 touko ^(p)	384,1	361,9	297,6	45,9	18,4	2,7	141,1	28,1	127,6	1 045,6

Lähde: EKP.

- 1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.
- 2) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euroalueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet ¹⁾	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinarahasto-osuudet	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2000	10 419,8	3 510,4	817,8	6 091,5	2 311,5	1 051,4	995,9	264,2	23,3	750,9	240,2	510,8	2 026,2	158,7	1 015,2	16 705,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 II	10 894,4	3 698,3	808,5	6 387,6	2 529,2	1 123,3	1 104,9	300,9	32,9	799,3	251,3	548,0	2 290,1	163,5	1 128,3	17 837,7
III	10 953,2	3 729,3	802,6	6 421,3	2 543,2	1 123,5	1 093,3	326,4	36,1	771,6	245,1	526,4	2 300,6	165,7	1 115,8	17 886,2
IV	11 134,7	3 794,0	822,0	6 518,7	2 535,9	1 122,9	1 077,4	335,6	38,5	810,8	251,9	559,0	2 408,8	168,1	1 129,5	18 226,3
2002 I	11 210,8	3 778,4	826,8	6 605,5	2 646,9	1 173,5	1 128,1	345,3	46,6	811,4	260,0	551,4	2 430,8	164,5	1 031,1	18 342,2
2002 touko	11 329,0	3 866,4	803,4	6 659,1	2 673,9	1 188,7	1 141,2	343,9	50,8	826,0	265,7	560,3	2 451,4	164,4	984,6	18 480,1
kesä	11 334,7	3 839,8	804,4	6 690,5	2 675,0	1 195,9	1 137,5	341,7	58,3	819,0	263,4	555,6	2 358,6	164,3	1 002,3	18 412,2
heinä	11 339,5	3 844,7	802,8	6 691,9	2 671,9	1 192,8	1 135,5	343,6	60,5	808,1	266,9	541,2	2 378,8	164,6	1 025,6	18 449,0
elo	11 321,2	3 836,8	792,7	6 691,7	2 657,6	1 187,0	1 131,7	338,9	60,9	816,7	265,5	551,1	2 367,3	165,6	1 011,0	18 400,2
syys	11 406,6	3 885,0	795,5	6 726,1	2 687,2	1 190,0	1 148,6	348,6	62,1	805,1	263,6	541,5	2 427,5	166,2	1 057,9	18 612,6
loka	11 463,5	3 926,4	795,1	6 742,0	2 680,0	1 185,5	1 142,3	352,2	63,7	819,5	266,0	553,5	2 483,6	167,1	1 021,1	18 698,6
marras	11 592,2	4 034,5	803,9	6 753,9	2 706,7	1 203,5	1 147,3	355,8	65,6	822,9	264,7	558,2	2 558,2	167,1	1 055,3	18 968,1
joulu	11 613,1	4 019,7	812,6	6 780,9	2 671,2	1 170,0	1 135,0	366,2	62,4	827,6	263,3	564,4	2 465,5	167,6	1 051,8	18 859,3
2003 tammi	11 657,8	4 049,0	804,7	6 804,1	2 780,7	1 218,6	1 188,2	373,9	65,3	815,5	256,0	559,5	2 478,6	164,2	1 015,5	18 977,9
helmi	11 734,1	4 099,3	804,1	6 830,6	2 815,9	1 227,8	1 207,8	380,3	66,4	812,1	255,9	556,2	2 545,7	162,9	1 042,1	19 179,2
maalis	11 723,5	4 063,9	805,6	6 854,0	2 831,2	1 235,5	1 213,3	382,3	66,8	815,3	258,4	556,9	2 543,7	161,0	1 035,1	19 176,6
huhti	11 788,1	4 098,5	800,1	6 889,5	2 851,0	1 224,3	1 228,0	398,7	69,9	836,0	259,9	576,1	2 563,6	159,0	1 043,7	19 311,4
touko ²⁾	11 880,4	4 181,5	795,9	6 903,0	2 896,4	1 236,8	1 258,3	401,3	71,1	852,9	264,7	588,2	2 542,1	159,6	1 086,3	19 488,7

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määräaikaiset	Irtsanomisehtoiset	Repot	Rahamarkkinarahasto-osuudet ²⁾	Liikkeen lasketut velkapaperit ^{1),2)}	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2000	0,0	9 057,1	3 679,3	117,4	5 260,5	1 648,9	2 159,8	1 276,9	174,9	323,3	2 712,9	940,5	2 299,5	1 372,2	16 705,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 II	0,0	9 424,3	3 805,6	113,7	5 505,0	1 716,1	2 236,6	1 330,8	221,5	390,2	2 861,3	998,0	2 713,8	1 450,1	17 837,7
III	0,0	9 484,8	3 839,0	110,2	5 535,5	1 733,7	2 233,5	1 342,6	225,7	417,3	2 875,5	1 011,1	2 613,4	1 484,1	17 886,2
IV	0,0	9 696,6	3 829,6	103,9	5 763,1	1 882,1	2 257,5	1 405,0	218,5	436,5	2 882,9	1 041,9	2 687,4	1 480,9	18 226,3
2002 I	0,0	9 695,4	3 852,1	101,2	5 742,1	1 823,1	2 266,3	1 423,0	229,6	477,9	2 966,1	1 057,6	2 754,4	1 390,7	18 342,2
2002 touko	0,0	9 810,7	3 920,5	108,3	5 781,9	1 852,8	2 278,8	1 415,5	234,8	493,4	2 994,0	1 071,3	2 723,4	1 387,2	18 480,1
kesä	0,0	9 836,4	3 926,6	103,5	5 806,3	1 898,8	2 256,3	1 421,7	229,6	497,5	2 984,6	1 071,6	2 589,0	1 433,2	18 412,2
heinä	0,0	9 818,1	3 932,1	99,0	5 787,1	1 870,1	2 263,8	1 424,3	228,8	510,7	2 989,6	1 081,4	2 613,1	1 436,1	18 449,0
elo	0,0	9 779,9	3 918,3	93,6	5 768,0	1 836,2	2 265,4	1 429,8	236,5	524,3	3 002,0	1 088,2	2 585,3	1 420,5	18 400,2
syys	0,0	9 870,6	3 960,8	104,6	5 805,2	1 891,3	2 242,8	1 432,8	238,3	522,5	3 004,3	1 094,1	2 642,2	1 478,9	18 612,6
loka	0,0	9 942,0	4 020,2	111,0	5 810,8	1 873,5	2 263,8	1 438,1	235,6	526,4	3 010,4	1 097,0	2 666,5	1 456,3	18 698,6
marras	0,0	10 092,3	4 127,2	101,3	5 863,8	1 925,7	2 259,8	1 448,7	229,6	542,8	3 038,1	1 100,1	2 706,2	1 488,6	18 968,1
joulu	0,0	10 198,9	4 136,5	106,9	5 955,5	1 984,6	2 264,5	1 479,6	226,9	532,9	2 992,7	1 108,8	2 594,3	1 431,7	18 859,3
2003 tammi	0,0	10 200,1	4 162,2	105,4	5 932,5	1 933,2	2 268,8	1 497,5	233,0	600,3	3 017,2	1 113,0	2 632,7	1 414,6	18 977,9
helmi	0,0	10 297,4	4 220,3	121,6	5 955,5	1 932,9	2 277,8	1 511,0	233,8	613,8	3 037,2	1 110,7	2 686,0	1 434,3	19 179,2
maalis	0,0	10 307,7	4 197,3	120,2	5 990,3	1 969,0	2 276,8	1 521,2	223,2	617,6	3 045,6	1 116,8	2 664,5	1 424,5	19 176,6
huhti	0,0	10 339,6	4 196,5	115,2	6 027,9	1 988,4	2 281,2	1 527,3	231,0	632,6	3 064,0	1 118,0	2 686,7	1 470,4	19 311,4
touko ²⁾	0,0	10 506,5	4 304,8	122,4	6 079,3	2 013,1	2 303,3	1 531,5	231,5	642,3	3 062,0	1 121,7	2 623,8	1 532,4	19 488,7

Lähde: EKP.

1) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

2) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulkomaiset velat”.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	marras	7 345,2	843,3	6 501,9	1 524,1	1 191,0	333,1	544,6	2 827,6	179,1	1 153,9	13 574,5
	joulu	7 367,0	847,7	6 519,3	1 516,1	1 179,2	336,9	568,1	2 807,8	180,0	1 137,6	13 576,7
2002	tammi	7 379,2	844,8	6 534,4	1 548,3	1 206,3	341,9	568,1	2 829,6	177,5	1 164,8	13 667,3
	helmi	7 396,2	847,5	6 548,7	1 557,7	1 207,8	349,9	566,7	2 833,2	176,6	1 126,8	13 657,2
	maalis	7 458,8	852,6	6 606,1	1 575,7	1 229,1	346,6	560,5	2 845,2	176,4	1 077,7	13 694,3
	huhti	7 473,6	832,4	6 641,2	1 572,2	1 229,3	342,9	566,8	2 826,5	176,2	1 065,0	13 680,2
	touko	7 488,9	829,2	6 659,7	1 587,2	1 242,3	345,0	568,9	2 845,8	176,4	1 044,3	13 711,5
	kesä	7 521,2	830,1	6 691,1	1 582,0	1 239,0	343,0	563,9	2 731,2	176,2	1 067,6	13 642,2
	heinä	7 521,1	828,5	6 692,6	1 582,7	1 237,4	345,3	549,1	2 756,7	176,7	1 092,7	13 679,1
	elo	7 510,4	818,0	6 692,3	1 576,0	1 235,0	341,0	559,1	2 745,3	177,7	1 080,6	13 649,1
	syys	7 547,5	820,8	6 726,8	1 603,9	1 253,2	350,8	549,1	2 813,5	178,3	1 130,0	13 822,2
	loka	7 563,1	820,4	6 742,7	1 601,6	1 248,5	353,1	561,6	2 863,5	179,3	1 094,8	13 863,9
	marras	7 583,7	829,2	6 754,5	1 611,1	1 254,4	356,7	566,9	2 937,2	177,0	1 135,1	14 010,9
	joulu	7 618,3	836,8	6 781,5	1 588,1	1 221,0	367,1	572,7	2 840,3	179,5	1 132,2	13 931,1
2003	tammi	7 633,6	828,9	6 804,7	1 650,3	1 275,5	374,8	567,5	2 851,9	176,3	1 092,5	13 972,8
	helmi	7 659,5	828,3	6 831,3	1 679,7	1 298,6	381,1	564,1	2 908,9	174,9	1 124,4	14 112,1
	maalis	7 684,3	829,7	6 854,7	1 691,3	1 308,1	383,2	564,4	2 893,4	172,9	1 120,4	14 127,3
	huhti	7 714,3	824,2	6 890,2	1 724,6	1 325,1	399,5	584,0	2 904,6	171,0	1 129,5	14 228,5
	touko ⁴⁾	7 723,6	820,0	6 903,6	1 761,1	1 358,8	402,3	595,9	2 875,5	171,5	1 176,8	14 305,0

2. Velat: kannat

		Liik-keessä oleva raha	Valtion talletuk-set	Muiden julkisyh-teistöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä-aikaiset	Irti-sanomis-ehdotet	Repot	Raha-markkina-rahasto-osuudet ⁴⁾	Liikkee-seen lasketut velka-paperit ^{3,4)}	Oma pääoma ja varauk-set	Ulko-maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha-laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	marras	279,7	150,2	5 628,1	1 798,1	2 239,2	1 365,0	225,9	400,8	1 760,3	982,6	2 729,9	1 632,4	10,4	13 574,5
	joulu	239,7	139,0	5 777,6	1 896,2	2 257,9	1 405,0	218,5	398,0	1 760,8	995,2	2 723,0	1 551,8	-8,5	13 576,7
2002	tammi	246,5	148,9	5 736,9	1 847,8	2 254,1	1 418,8	216,2	416,6	1 775,9	1 007,5	2 759,4	1 573,6	2,0	13 667,3
	helmi	240,3	155,7	5 736,7	1 843,3	2 251,4	1 420,9	221,1	427,0	1 778,2	1 011,5	2 768,0	1 538,8	1,1	13 657,2
	maalis	254,3	157,5	5 758,5	1 839,1	2 266,7	1 423,0	229,6	431,2	1 793,1	1 010,7	2 791,3	1 496,6	1,3	13 694,3
	huhti	261,7	157,5	5 781,8	1 869,7	2 269,3	1 414,7	228,1	437,5	1 785,5	1 004,6	2 774,0	1 486,6	-8,9	13 680,2
	touko	273,8	149,0	5 799,3	1 869,8	2 279,1	1 415,5	234,8	442,6	1 805,0	1 008,8	2 755,1	1 485,2	-7,3	13 711,5
	kesä	285,8	155,0	5 823,9	1 916,0	2 256,6	1 421,7	229,6	439,2	1 788,3	985,8	2 619,9	1 533,6	10,7	13 642,2
	heinä	296,8	151,9	5 802,6	1 885,4	2 264,1	1 424,3	228,8	450,3	1 796,1	993,4	2 648,1	1 542,7	-2,9	13 679,1
	elo	301,1	141,0	5 783,6	1 851,6	2 265,7	1 429,8	236,5	463,4	1 814,3	1 004,3	2 616,3	1 525,4	-0,2	13 649,1
	syys	306,7	146,3	5 822,2	1 908,0	2 243,1	1 432,8	238,3	460,4	1 813,0	1 015,9	2 674,8	1 588,0	-5,0	13 822,2
	loka	313,9	151,8	5 829,1	1 891,4	2 264,1	1 438,1	235,6	462,7	1 823,0	1 014,0	2 697,9	1 568,2	3,3	13 863,9
	marras	321,4	147,5	5 881,7	1 943,2	2 260,2	1 448,7	229,6	477,1	1 831,1	1 016,2	2 737,8	1 601,5	-3,4	14 010,9
	joulu	341,2	136,4	5 971,1	1 999,8	2 264,8	1 479,6	226,9	470,6	1 818,6	1 006,5	2 627,2	1 550,8	8,8	13 931,1
2003	tammi	312,1	154,7	5 947,4	1 947,9	2 269,1	1 497,5	233,0	535,0	1 793,6	1 016,3	2 662,9	1 541,1	9,7	13 972,8
	helmi	319,3	175,8	5 970,4	1 947,5	2 278,1	1 511,0	233,8	547,3	1 803,0	1 009,3	2 714,5	1 559,8	12,5	14 112,1
	maalis	327,1	170,9	6 006,4	1 984,9	2 277,1	1 521,2	223,2	550,7	1 803,3	1 002,5	2 693,2	1 547,7	25,3	14 127,3
	huhti	336,2	157,2	6 044,8	2 005,0	2 281,4	1 527,3	231,0	562,7	1 832,8	997,6	2 714,4	1 596,5	-13,7	14 228,5
	touko ⁴⁾	343,7	168,3	6 097,8	2 031,2	2 303,5	1 531,5	231,5	571,2	1 817,6	993,7	2 651,9	1 660,0	0,9	14 305,0

Lähde: EKP.

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse trans-aktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

2) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

3) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.

4) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulkomaiset velat”.

3. Saamiset: virrat¹⁾

												Yhteensä
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6					
2001	joulu	25,5	3,7	21,8	-8,4	-10,3	2,0	22,1	-26,2	1,1	-17,1	-3,0
2002	tammi	9,5	-3,1	12,6	27,1	21,9	5,2	-0,3	-0,1	-2,5	26,6	60,2
	helmi	19,0	2,7	16,2	9,2	1,2	8,0	0,6	0,3	-0,9	-39,3	-11,1
	maalis	64,2	5,2	59,0	14,1	16,9	-2,9	-7,6	19,9	0,0	-48,1	42,4
	huhti	21,7	-20,0	41,7	-1,9	1,5	-3,3	6,3	18,0	-0,2	-13,1	30,8
	touko	25,4	-2,8	28,2	12,7	9,7	3,0	0,9	73,9	0,2	-20,8	92,3
	kesä	40,7	1,4	39,3	-3,0	-1,3	-1,7	-5,1	-26,8	-0,2	23,7	29,2
	heinä	-4,7	-1,8	-2,9	-2,5	-2,0	-0,5	-11,7	-2,4	0,5	23,9	3,1
	elo	-10,6	-10,9	0,3	-5,7	-3,1	-2,6	9,4	-10,5	1,0	-12,1	-28,6
	syys	38,3	2,8	35,4	20,8	11,5	9,3	-4,4	65,5	0,6	47,8	168,5
	loka	18,2	-0,4	18,6	-0,4	-2,6	2,2	10,3	55,0	0,9	-35,8	48,2
	marras	25,7	9,0	16,7	9,4	6,1	3,4	1,9	84,9	-2,3	39,6	159,2
	joulu	50,1	8,0	42,0	-3,9	-14,1	10,2	4,7	-33,2	1,7	-12,8	6,6
2003	tammi	25,9	1,3	24,6	24,1	20,0	4,1	-0,6	18,0	-2,0	-25,8	40,2
	helmi	28,5	-2,4	30,8	24,5	17,8	6,7	-2,3	67,1	-1,5	28,9	145,1
	maalis	32,8	1,5	31,3	14,2	11,8	2,4	0,9	5,2	0,0	-14,6	38,6
	huhti	37,7	-5,3	43,0	30,7	19,4	11,3	16,1	40,0	-1,9	5,2	127,6
	touko ⁶⁾	21,3	-3,8	25,1	33,4	30,3	3,0	10,9	41,7	0,6	47,1	155,0

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liik-keessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet ⁴⁾	Liikkeeseen laskettu velka- paperi ^{2),4)}	Oma pääoma ja varaukset	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
2001	joulu	-40,0	-11,2	149,3	98,4	18,4	40,0	-7,4	-1,3	-0,7	13,6	-17,4	-75,9	-19,5	-3,0
2002	tammi	6,8	10,4	-42,5	-49,5	-3,1	12,4	-2,3	19,5	10,4	14,2	14,2	15,8	11,3	60,2
	helmi	-6,2	6,9	0,2	-4,3	-2,5	2,1	4,9	10,4	4,8	-0,8	11,2	-36,8	-0,7	-11,1
	maalis	14,0	1,7	22,8	-3,8	16,1	2,2	8,4	3,3	18,4	2,7	25,5	-55,2	9,3	42,4
	huhti	7,4	0,0	27,6	32,1	5,2	-8,2	-1,5	7,9	-1,6	-5,2	20,6	-16,3	-9,6	30,8
	touko	12,2	-8,5	24,6	2,4	14,4	1,1	6,7	4,0	29,7	3,7	34,8	-9,7	1,5	92,3
	kesä	12,0	6,0	31,1	48,2	-17,3	6,4	-6,1	-7,3	1,5	-17,1	-67,9	55,2	15,6	29,2
	heinä	11,0	-3,1	-24,5	-31,8	5,4	2,5	-0,7	12,0	5,3	9,6	-5,0	11,3	-13,5	3,1
	elo	4,4	-11,0	-4,7	-33,6	15,7	5,5	7,7	12,3	4,1	9,0	-24,8	-20,6	2,8	-28,6
	syys	5,6	1,6	39,5	56,4	-22,3	3,0	2,4	-2,7	15,7	9,3	47,4	54,0	-1,9	168,5
	loka	7,2	5,5	7,8	-16,4	21,7	5,3	-2,8	2,1	11,3	0,0	25,5	-20,6	9,4	48,2
	marras	7,5	-4,3	54,9	52,2	-3,6	10,6	-4,4	14,7	11,6	2,0	49,6	29,2	-5,9	159,2
	joulu	19,8	-11,0	86,3	49,2	8,6	31,2	-2,8	-6,1	-6,0	8,9	-55,0	-42,6	12,3	6,6
2003	tammi	-7,4	15,2	-16,5	-50,4	1,2	18,1	14,7	19,4	12,4	11,0	10,7	-9,5	4,9	40,2
	helmi	7,2	18,6	23,0	-0,4	9,1	13,5	0,9	12,2	10,0	-4,3	56,4	16,6	5,4	145,1
	maalis	7,8	-5,0	38,0	38,1	0,2	10,3	-10,7	4,1	1,3	-2,5	-8,7	-9,2	12,8	38,6
	huhti	9,1	-13,7	41,9	21,4	6,4	6,2	7,9	11,5	29,6	-1,0	44,4	44,2	-38,4	127,6
	touko ⁶⁾	7,4	11,1	61,3	29,2	27,0	4,5	0,5	9,2	0,7	-6,6	0,6	59,3	11,9	155,0

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
2001	marras	279,7	1 864,6	2 144,3	97,11	1 077,6	1 327,9	4 549,8	97,47
	joulu	239,7	1 968,2	2 207,9	100,00	1 088,8	1 371,0	4 667,7	100,00
2002	tammi	246,5	1 921,9	2 168,4	98,16	1 080,9	1 389,9	4 639,2	99,36
	helmi	240,3	1 917,1	2 157,4	97,67	1 076,7	1 394,2	4 628,3	99,14
	maalis	254,3	1 914,2	2 168,5	98,19	1 088,5	1 397,7	4 654,6	99,72
	huhti	261,7	1 945,5	2 207,2	100,01	1 092,0	1 391,4	4 690,6	100,57
	touko	273,8	1 945,4	2 219,2	100,66	1 099,6	1 393,5	4 712,3	101,16
	kesä	285,8	1 992,1	2 277,9	103,41	1 074,8	1 399,6	4 752,3	102,15
	heinä	296,8	1 959,3	2 256,1	102,37	1 083,7	1 402,7	4 742,5	101,81
	elo	301,1	1 927,4	2 228,5	101,13	1 096,8	1 408,8	4 734,2	101,65
	syys	306,7	1 984,3	2 291,0	103,96	1 073,6	1 411,4	4 776,0	102,55
	loka	313,9	1 968,3	2 282,2	103,57	1 093,6	1 418,4	4 794,2	102,95
	marras	321,4	2 020,9	2 342,3	106,32	1 086,2	1 430,0	4 858,5	104,34
	joulu	341,2	2 082,7	2 423,8	109,68	1 075,3	1 463,5	4 962,7	106,49
2003	tammi	312,1	2 028,7	2 340,8	106,97	1 077,6	1 485,2	4 903,5	105,75
	helmi	319,3	2 029,0	2 348,4	107,32	1 079,7	1 501,0	4 929,0	106,30
	maalis	327,1	2 067,4	2 394,6	109,46	1 072,8	1 513,2	4 980,6	107,45
	huhti	336,2	2 088,6	2 424,9	110,91	1 080,4	1 521,7	5 027,0	108,51
	touko ⁴⁾	343,7	2 113,9	2 457,6	112,54	1 096,5	1 527,8	5 081,8	109,85

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %
2001	joulu	-40,0	103,8	63,8	5,1	11,1	43,0	117,9	6,1
2002	tammi	6,8	-47,3	-40,6	6,7	-6,7	17,5	-29,8	6,7
	helmi	-6,2	-4,6	-10,8	6,3	-4,0	4,4	-10,5	6,4
	maalis	14,0	-2,6	11,4	6,3	12,3	3,5	27,3	6,4
	huhti	7,4	32,8	40,2	6,6	5,4	-6,2	39,4	6,4
	touko	12,2	2,1	14,3	6,4	10,9	2,4	27,6	6,7
	kesä	12,0	48,6	60,6	7,3	-20,6	6,3	46,3	6,6
	heinä	11,0	-33,8	-22,9	7,3	4,2	3,0	-15,7	6,4
	elo	4,4	-31,7	-27,3	8,0	13,5	6,2	-7,7	6,6
	syys	5,6	56,9	62,4	8,0	-23,3	2,6	41,8	6,4
	loka	7,2	-15,8	-8,6	8,3	20,4	7,1	18,9	6,8
	marras	7,5	53,0	60,5	9,5	-7,3	11,6	64,8	7,0
	joulu	19,8	54,4	74,2	9,7	-7,8	33,8	100,1	6,5
2003	tammi	-7,4	-52,4	-59,9	9,0	3,5	21,8	-34,6	6,4
	helmi	7,2	0,4	7,6	9,9	2,2	15,9	25,6	7,2
	maalis	7,8	39,1	46,9	11,5	-6,0	12,2	53,1	7,7
	huhti	9,1	22,5	31,6	10,9	9,1	8,7	49,4	7,9
	touko ⁴⁾	7,4	28,3	35,7	11,8	19,9	6,4	62,0	8,6

Lähde: EKP.

1) Raha-aggregateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.

2) M3 ja sen erät on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkaperiteitä.

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit ⁵⁾	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			
9	10	11	12	13			
225,9	400,8	152,2	5 328,6	98,13	2001	marras	
218,5	398,0	145,9	5 430,1	100,00		joulu	
216,2	416,6	141,8	5 413,8	99,76	2002	tammi	
221,1	427,0	138,8	5 415,1	99,78		helmi	
229,6	431,2	137,2	5 452,7	100,50		maalis	
228,1	437,5	134,7	5 490,9	101,28		huhti	
234,8	442,6	144,0	5 533,7	102,17		touko	
229,6	439,2	132,8	5 553,9	102,64		kesä	
228,8	450,3	125,5	5 547,0	102,40		heinä	
236,5	463,4	126,5	5 560,6	102,65		elo	
238,3	460,4	131,3	5 606,0	103,48		syys	
235,6	462,7	133,7	5 626,2	103,86		loka	
229,6	477,1	131,1	5 696,3	105,20		marras	
226,9	470,6	127,7	5 787,8	106,81		joulu	
233,0	535,0	108,3	5 779,7	106,92	2003	tammi	
233,8	547,3	108,8	5 819,0	107,64		helmi	
223,2	550,7	101,0	5 855,4	108,34		maalis	
231,0	562,7	125,4	5 946,1	109,99		huhti	
231,5	571,2	106,6	5 991,1	110,99		touko ^(p)	

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit ⁵⁾	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
9	10	11	12	13			
-7,4	-1,3	-7,8	101,4	7,6	2001	joulu	
-2,3	19,5	-0,3	-12,9	7,7	2002	tammi	
4,9	10,4	-3,9	0,9	7,3		helmi	
8,4	3,3	0,2	39,1	7,3		maalis	
-1,5	7,9	-3,4	42,4	7,2		huhti	
6,7	4,0	9,8	48,1	7,5		touko	
-6,1	-7,3	-7,4	25,6	7,2		kesä	
-0,7	12,0	-8,7	-13,2	6,9		heinä	
7,7	12,3	1,1	13,4	7,1		elo	
2,4	-2,7	3,6	45,1	7,0		syys	
-2,8	2,1	2,6	20,7	6,9		loka	
-4,4	14,7	-2,7	72,5	7,2		marras	
-2,8	-6,1	-3,9	87,4	6,8		joulu	
14,7	19,4	6,2	5,6	7,2	2003	tammi	
0,9	12,2	0,2	38,9	7,9		helmi	
-10,7	4,1	-8,6	38,0	7,8		maalis	
7,9	11,5	20,2	89,0	8,6		huhti	
0,5	9,2	-17,6	54,1	8,6		touko ^(p)	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

5) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 7	Indeksi ⁴⁾ 8
				3	4	5	6		
2001	marras	279,8	1 870,3	2 150,0	97,37	2 422,6	98,50	4 572,7	97,96
	joulu	233,3	1 917,8	2 151,1	97,43	2 450,9	99,64	4 602,0	98,59
2002	tammi	251,7	1 924,5	2 176,2	98,52	2 452,3	99,68	4 628,5	99,13
	helmi	244,8	1 932,3	2 177,1	98,56	2 449,3	99,57	4 626,4	99,10
	maalis	254,1	1 921,7	2 175,8	98,52	2 471,6	100,50	4 647,4	99,57
	huhti	263,4	1 939,2	2 202,6	99,81	2 476,9	100,80	4 679,5	100,33
	touko	272,5	1 945,4	2 217,9	100,60	2 480,6	101,10	4 698,5	100,86
	kesä	281,8	1 948,2	2 230,1	101,24	2 486,1	101,50	4 716,1	101,37
	heinä	292,3	1 959,4	2 251,7	102,17	2 496,8	101,74	4 748,5	101,94
	elo	299,1	1 970,9	2 270,0	103,01	2 503,3	102,02	4 773,3	102,49
	syys	307,5	1 988,5	2 296,0	104,19	2 511,5	102,35	4 807,5	103,22
	loka	315,7	1 996,0	2 311,6	104,91	2 532,6	103,23	4 844,2	104,02
	marras	321,9	2 017,8	2 339,6	106,20	2 534,0	103,29	4 873,6	104,67
	joulu	332,7	2 031,8	2 364,5	107,00	2 532,3	103,36	4 896,8	105,08
2003	tammi	317,4	2 040,2	2 357,6	107,74	2 538,6	103,67	4 896,1	105,59
	helmi	323,6	2 055,7	2 379,4	108,74	2 552,2	104,23	4 931,6	106,36
	maalis	332,4	2 074,2	2 406,6	110,01	2 573,1	105,12	4 979,7	107,43
	huhti	338,6	2 087,1	2 425,7	110,95	2 591,4	105,94	5 017,1	108,30
	touko ⁶⁾	342,2	2 105,4	2 447,6	112,09	2 611,9	106,94	5 059,5	109,37

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1						M2				
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾			Yhteensä 9	Suhteellinen kuukausi-muutos ⁴⁾ , % 10	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 11	
				3	4	5	6	7				8
2001	joulu	-46,4	47,7	1,3	0,1	5,4	28,1	1,2	7,2	29,4	0,6	6,4
2002	tammi	18,4	5,7	24,1	1,1	6,6	1,1	0,0	6,9	25,2	0,5	6,8
	helmi	-6,9	8,0	1,0	0,0	6,1	-2,8	-0,1	6,5	-1,8	0,0	6,3
	maalis	9,3	-10,2	-0,9	0,0	6,0	22,9	0,9	6,5	22,0	0,5	6,3
	huhti	9,3	19,0	28,3	1,3	6,7	7,3	0,3	6,2	35,6	0,8	6,4
	touko	9,1	8,4	17,5	0,8	6,8	7,3	0,3	6,6	24,8	0,5	6,7
	kesä	9,3	4,8	14,1	0,6	6,9	9,8	0,4	6,0	24,0	0,5	6,4
	heinä	10,5	10,1	20,5	0,9	7,6	5,9	0,2	5,5	26,5	0,6	6,5
	elo	6,8	11,8	18,6	0,8	7,7	6,8	0,3	5,4	25,4	0,5	6,5
	syys	8,4	17,5	25,9	1,1	8,1	8,2	0,3	5,1	34,1	0,7	6,5
	loka	8,2	7,6	15,8	0,7	8,3	21,5	0,9	5,4	37,4	0,8	6,8
	marras	6,2	22,2	28,4	1,2	9,1	1,6	0,1	4,9	30,0	0,6	6,8
	joulu	10,8	6,8	17,7	0,8	9,8	1,6	0,1	3,7	19,3	0,4	6,6
2003	tammi	6,6	9,7	16,4	0,7	9,4	7,6	0,3	4,0	24,0	0,5	6,5
	helmi	6,3	15,5	21,8	0,9	10,3	13,7	0,5	4,7	35,5	0,7	7,3
	maalis	8,7	19,2	27,9	1,2	11,7	21,8	0,9	4,6	49,7	1,0	7,9
	huhti	6,3	14,1	20,4	0,8	11,2	20,1	0,8	5,1	40,5	0,8	7,9
	touko ⁶⁾	3,6	21,3	24,9	1,0	11,4	24,6	0,9	5,8	49,5	1,0	8,4

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapaapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

M3 ²⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		Yhteensä	Indeksi ⁴⁾	Yhteensä	Indeksi ⁴⁾		
Yhteensä	Indeksi ⁴⁾						
9	10	11	12	13	14		
784,0	102,85	5 356,7	98,65	6 511,5	99,81	2001	marras
789,1	103,50	5 391,1	99,28	6 513,1	99,91		joulu
778,5	102,73	5 407,0	99,64	6 534,3	100,19	2002	tammi
780,9	102,95	5 407,3	99,64	6 558,6	100,59		helmi
784,5	103,49	5 431,9	100,12	6 595,8	101,19		maalis
787,6	104,00	5 467,1	100,84	6 625,1	101,74		huhti
800,7	105,67	5 499,2	101,53	6 661,8	102,45		touko
802,2	105,75	5 518,4	101,99	6 660,8	102,56		kesä
809,9	106,70	5 558,4	102,61	6 680,5	102,79		heinä
823,9	108,45	5 597,2	103,32	6 718,4	103,38		elo
838,3	110,30	5 645,8	104,21	6 737,2	103,69		syys
838,6	110,33	5 682,8	104,91	6 757,2	104,04		loka
843,6	111,22	5 717,2	105,59	6 764,4	104,22		marras
853,7	112,55	5 750,5	106,13	6 778,5	104,67		joulu
879,3	114,50	5 775,5	106,84	6 806,3	105,12	2003	tammi
883,2	114,95	5 814,8	107,56	6 842,2	105,75		helmi
859,6	111,86	5 839,2	108,04	6 843,2	105,88		maalis
905,4	117,23	5 922,5	109,55	6 872,3	106,45		huhti
886,4	115,02	5 945,9	110,15	6 905,2	107,14		touko ⁶⁾

M3 ²⁾							Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾				
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %									
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
4,9	0,6	17,5	34,3	0,6	7,9	7,8	6,0	0,1	6,1	2001	joulu
-5,9	-0,7	13,9	19,3	0,4	7,7	7,6	18,7	0,3	5,7	2002	tammi
1,7	0,2	13,4	-0,1	0,0	7,3	7,4	26,2	0,4	5,6		helmi
4,1	0,5	12,8	26,1	0,5	7,2	7,2	38,7	0,6	5,5		maalis
3,9	0,5	12,6	39,4	0,7	7,3	7,3	36,0	0,5	5,5		huhti
12,6	1,6	12,9	37,4	0,7	7,5	7,3	46,4	0,7	5,8		touko
0,6	0,1	10,9	24,6	0,4	7,1	7,2	6,9	0,1	5,4		kesä
7,2	0,9	10,2	33,7	0,6	7,0	7,0	15,3	0,2	5,1		heinä
13,3	1,6	9,9	38,7	0,7	7,0	7,0	38,4	0,6	5,4		elo
14,1	1,7	10,8	48,2	0,9	7,1	7,0	19,9	0,3	5,1		syys
0,2	0,0	7,8	37,6	0,7	6,9	7,0	22,6	0,3	4,9		loka
6,8	0,8	8,1	36,8	0,6	7,0	6,9	12,0	0,2	4,4		marras
10,1	1,2	8,7	29,4	0,5	6,9	7,1	29,1	0,4	4,8		joulu
14,8	1,7	11,5	38,8	0,7	7,2	7,4	29,2	0,4	4,9	2003	tammi
3,4	0,4	11,7	38,9	0,7	8,0	7,7	40,2	0,6	5,1		helmi
-23,7	-2,7	8,1	26,0	0,4	7,9	8,2	8,8	0,1	4,6		maalis
41,3	4,8	12,7	81,7	1,4	8,6	8,3	36,6	0,5	4,6		huhti
-17,1	-1,9	8,9	32,4	0,5	8,5	.	44,5	0,6	4,6		touko ⁶⁾

5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

6) Jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahasto-osuudet ja enintään 2 vuoden velkapaperit.

7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä:			
								lainat	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	marras joulu	1 161,6	115,8	1 606,6	982,6	2 034,3	7 379,6	6 501,9	99,67	97,7	179,1
		1 169,1	115,8	1 613,6	995,2	2 026,9	7 424,4	6 519,3	100,00	84,7	180,0
2002	tammi	1 173,2	112,3	1 632,9	1 007,5	2 051,1	7 444,4	6 534,4	100,19	70,1	177,5
	helmi	1 174,7	111,2	1 638,8	1 011,5	2 055,3	7 465,4	6 548,7	100,44	65,2	176,6
	maalis	1 178,2	109,9	1 655,8	1 010,7	2 081,7	7 513,2	6 606,1	101,35	54,0	176,4
	huhti	1 177,3	108,0	1 650,2	1 004,6	2 061,7	7 550,9	6 641,2	101,99	52,5	176,2
	touko	1 179,6	106,8	1 660,6	1 008,8	2 071,5	7 573,6	6 659,7	102,42	90,8	176,4
	kesä	1 181,7	106,6	1 655,2	985,8	2 069,1	7 598,0	6 691,1	103,02	111,3	176,2
	heinä	1 180,4	106,6	1 670,1	993,4	2 065,9	7 587,0	6 692,6	102,98	108,5	176,7
	elo	1 168,9	106,8	1 687,1	1 004,3	2 053,0	7 592,5	6 692,3	102,98	129,0	177,7
	syys	1 169,5	107,2	1 680,8	1 015,9	2 073,9	7 626,6	6 726,8	103,53	138,7	178,3
	loka	1 170,5	106,2	1 688,7	1 014,0	2 068,8	7 657,4	6 742,7	103,81	165,6	179,3
	marras joulu	1 174,0 1 189,5	105,7 105,8	1 698,5 1 689,7	1 016,2 1 006,5	2 083,6 2 057,8	7 678,1 7 721,2	6 754,5 6 781,5	104,07 104,72	199,4 213,1	177,0 179,5
2003	tammi	1 191,5	103,7	1 684,5	1 016,3	2 104,4	7 747,0	6 804,7	105,10	189,0	176,3
	helmi	1 198,4	102,5	1 693,7	1 009,3	2 126,8	7 776,5	6 831,3	105,58	194,4	174,9
	maalis	1 204,3	100,9	1 701,5	1 002,5	2 137,8	7 802,2	6 854,7	106,06	200,2	172,9
	huhti	1 201,1	98,3	1 706,6	997,6	2 149,2	7 873,7	6 890,2	106,72	190,2	171,0
	touko ⁴⁾	1 207,1	96,9	1 709,2	993,7	2 178,8	7 901,9	6 903,6	107,11	223,6	171,5

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä:			
								lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	joulu	7,3	0,1	7,4	13,6	-6,6	45,9	21,8	6,0	-8,9	1,1
2002	tammi	3,6	-3,6	10,8	14,2	18,7	17,5	12,6	5,7	-14,3	-2,5
	helmi	1,6	-1,0	9,2	-0,8	3,9	24,9	16,2	5,6	-10,9	-0,9
	maalis	3,7	-1,3	18,8	2,7	22,1	48,5	59,0	5,5	-5,6	0,0
	huhti	-0,2	-1,9	1,3	-5,2	-18,5	44,6	41,7	5,5	-2,6	-0,2
	touko	3,5	-1,2	20,0	3,7	6,9	32,1	28,2	5,8	39,0	0,2
	kesä	3,3	-0,2	9,0	-17,1	0,1	32,5	39,3	5,4	41,0	-0,2
	heinä	1,3	0,0	13,8	9,6	-3,8	-15,1	-2,9	5,1	2,6	0,5
	elo	2,2	0,2	2,8	9,0	-14,0	7,1	0,3	5,4	14,3	1,0
	syys	1,0	0,4	12,0	9,3	14,3	40,3	35,4	5,1	18,1	0,6
	loka	1,3	-1,0	9,0	0,0	-3,0	31,1	18,6	5,0	29,5	0,9
	marras joulu	3,7 16,5	-0,5 0,1	13,4 -1,8	2,0 8,9	15,1 -6,1	22,0 56,9	16,7 42,0	4,4 4,7	35,3 21,8	-2,3 1,7
2003	tammi	-2,3	-2,1	6,5	11,0	21,3	28,1	24,6	4,9	7,2	-2,0
	helmi	6,9	-1,2	10,1	-4,3	15,5	35,2	30,8	5,1	10,6	-1,5
	maalis	6,2	-1,6	9,5	-2,5	13,4	34,6	31,3	4,7	13,9	0,0
	huhti	-2,8	-2,6	9,4	-1,0	14,1	70,3	43,0	4,6	-4,4	-1,9
	touko ⁴⁾	7,1	-1,3	17,3	-6,6	26,5	39,0	25,1	4,6	41,1	0,6

- 1) Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.
- 2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaisille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaisien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2001 III	409,0	256,8	93,7	37,4	26,9	107,3	167,3	293,9	254,1	349,7	312,0	18,9	829,8	98,0	
IV	434,4	276,0	100,0	34,9	24,8	100,0	170,1	298,3	252,0	362,9	322,3	16,4	847,7	100,0	
2002 I	459,4	305,3	105,9	38,9	28,3	111,3	180,3	294,0	248,2	361,8	317,9	16,4	852,6	100,6	
II	461,1	303,4	106,3	42,5	30,5	120,8	163,0	280,9	245,8	366,6	314,5	19,5	830,1	98,0	
III	452,4	288,0	104,3	42,1	30,1	113,6	156,4	274,7	241,6	367,8	315,6	21,9	820,8	96,9	
IV	453,9	288,0	105,4	33,0	19,7	88,9	155,2	277,7	237,0	382,8	327,1	21,2	836,8	98,8	
2003 I ⁴⁾	470,6	301,2	107,1	42,1	29,8	118,5	158,7	267,2	229,2	382,2	330,0	21,1	829,1	97,8	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2001 IV	27,5	21,3	12,0	-2,5	-2,1	11,5	1,9	4,4	-2,1	13,2	10,3	-2,5	16,9	-0,9	
2002 I	25,6	29,8	10,5	3,9	3,5	7,5	10,1	-4,3	-3,8	-1,1	-4,4	0,1	4,8	0,0	
II	1,6	-1,8	9,0	3,3	2,1	17,4	-16,2	-13,1	-2,4	4,8	-3,5	3,1	-21,4	-0,6	
III	-8,7	-15,4	11,3	-2,5	-0,4	5,9	-6,7	-6,8	-4,7	1,2	1,1	2,4	-9,9	-1,1	
IV	4,7	3,4	5,4	-9,2	-10,5	-11,1	-0,8	3,1	-4,6	15,0	11,5	-0,7	16,6	-1,2	
2003 I ⁴⁾	7,3	4,1	1,1	10,9	10,2	6,5	2,2	-10,5	-7,9	-0,6	3,2	-0,1	-9,0	-2,8	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 III	1 027,2	467,3	1 372,1	2 866,6	98,7	100,6	170,7	221,7	493,1	99,3
IV	1 019,0	489,8	1 394,5	2 903,3	100,0	102,5	170,4	224,2	497,1	100,0
2002 I	1 018,8	494,8	1 418,9	2 932,5	100,8	99,3	170,5	226,5	496,2	99,8
II	1 008,4	502,7	1 434,1	2 945,2	102,1	102,2	173,6	230,1	505,9	101,3
III	992,9	505,4	1 450,4	2 948,8	102,2	104,1	175,6	233,8	513,5	102,4
IV	980,7	514,8	1 477,3	2 972,8	103,6	102,2	179,1	236,4	517,8	103,8
2003 I ^(p)	1 027,6	501,1	1 464,5	2 993,2	104,8	112,2	173,2	208,7	494,1	102,8

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 IV	-9,1	23,2	22,4	36,5	7,8	1,8	-0,7	2,4	3,5	4,2
2002 I	-2,1	4,7	20,3	22,8	5,0	-4,2	1,2	2,3	-0,7	3,7
II	-2,3	13,3	27,5	38,6	4,4	2,9	0,7	3,7	7,3	3,0
III	-13,1	0,2	14,9	2,0	3,5	1,9	0,0	3,7	5,6	3,2
IV	-8,5	13,3	34,9	39,8	3,6	2,5	3,0	1,5	7,0	3,8
2003 I ^(p)	50,8	-9,1	-4,9	36,7	4,0	9,4	-7,6	-7,0	-5,2	2,9

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Kotitaloudet													
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto ⁵⁾					Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾		
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾				
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
22,5	61,1	1 905,3	1 988,9	98,4	153,4	104,2	368,6	626,2	99,4	3 108,2	98,8	2001 III	
22,7	61,0	1 937,0	2 020,6	100,0	152,8	105,3	370,3	628,3	100,0	3 146,0	100,0	IV	
23,1	60,7	1 975,0	2 058,7	101,9	150,6	104,7	364,5	619,8	99,5	3 174,7	101,1	2002 I	
23,7	60,7	2 019,1	2 103,5	104,1	157,6	107,2	367,5	632,3	101,7	3 241,7	103,2	II	
24,6	60,7	2 059,1	2 144,4	106,1	151,3	103,7	370,0	625,0	101,1	3 282,8	104,5	III	
25,8	64,9	2 087,3	2 177,9	107,7	157,1	98,9	370,0	626,0	101,7	3 321,7	105,9	IV	
16,3	69,2	2 124,5	2 210,0	109,2	145,6	94,9	405,1	645,6	102,8	3 350,1	106,9	2003 I ⁴⁾	

Kotitaloudet													
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto ⁵⁾					Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %		
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %				
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
0,1	-0,1	31,4	31,5	7,5	-0,6	2,2	2,3	4,0	1,7	39,0	5,8	2001 IV	
0,4	-0,4	38,1	38,1	7,3	-1,7	-0,3	-1,2	-3,1	0,6	34,2	5,3	2002 I	
0,6	0,0	44,2	44,8	7,8	7,1	2,8	3,7	13,7	1,4	65,8	5,7	II	
0,9	0,0	39,6	40,5	7,8	-6,3	-1,5	3,8	-4,0	1,7	42,1	5,8	III	
1,2	2,3	27,8	31,3	7,7	2,4	0,3	1,4	4,1	1,7	42,4	5,9	IV	
-9,4	4,3	36,6	31,6	7,2	-9,3	-1,3	17,2	6,5	3,3	33,2	5,8	2003 I ⁴⁾	

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

5) Muu luotonanto sisältää lainat kotitalouksia palveleville voittoja tavoittelemattomille yhteisöille.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan ¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			11	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2001 III	455,3	162,7	201,8	85,6	98,8	487,8	39,3	426,9	17,9	98,5	147,8	33,3	67,4	60,4	308,9	103,3
IV	465,8	157,9	217,3	85,3	100,0	495,4	48,0	427,5	16,4	100,0	139,0	30,0	68,9	61,0	299,0	100,0
2002 I	485,5	157,8	228,8	92,8	103,8	498,6	43,9	433,0	17,7	100,6	157,5	31,0	64,2	61,8	314,5	105,4
II	492,4	164,0	229,9	93,0	104,8	503,9	48,4	432,9	19,0	101,7	155,0	34,2	65,7	59,8	314,7	105,4
III	488,5	158,2	219,4	105,2	106,4	506,3	50,1	437,9	14,4	102,2	146,3	34,3	63,8	55,0	299,4	99,1
IV	483,4	153,7	226,0	97,1	105,5	522,8	55,9	445,6	17,9	105,5	136,4	31,7	69,2	52,4	289,8	95,9
2003 I ⁴⁾	524,7	166,3	250,7	99,5	116,2	535,2	59,5	453,8	18,2	107,8	170,9	32,2	65,9	53,1	322,1	104,7

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			10	11	Osa-valtiohallinto		
2001 IV	5,7	-4,7	10,5	-0,2	4,2	7,6	8,8	0,6	-1,4	3,8	-8,8	-3,4	1,5	0,7	-10,0	-6,9
2002 I	17,7	0,0	9,6	7,4	5,5	3,0	-4,2	5,3	1,3	3,1	19,0	1,0	-4,7	0,7	16,1	3,8
II	4,8	5,8	1,4	-0,4	4,2	5,3	4,5	-0,1	1,2	3,6	-2,5	3,3	1,5	-2,1	0,2	-2,9
III	7,3	-6,2	1,2	12,2	7,7	2,5	1,7	5,1	-4,6	3,8	-12,5	0,1	-1,9	-4,7	-19,0	-4,1
IV	-3,9	-4,5	6,1	-6,5	5,5	16,5	5,8	7,7	3,5	5,5	-9,9	-2,6	5,5	-2,6	-9,5	-4,1
2003 I ⁴⁾	48,9	12,6	23,7	10,9	12,0	11,6	3,7	7,4	0,4	7,2	28,9	0,5	-3,3	0,6	26,7	-0,6

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	III	514,8	318,4	25,4	32,0	890,7	91,5	963,6	1 203,8	1 305,3	84,6	3 557,3	96,5
	IV	577,1	335,2	27,5	36,2	976,0	100,0	1 043,5	1 194,6	1 365,7	76,6	3 680,4	100,0
2002	I	529,1	344,5	27,5	33,8	934,9	95,7	1 039,1	1 180,1	1 382,6	80,6	3 682,4	100,1
	II	555,7	337,5	27,7	37,0	957,9	99,9	1 076,3	1 174,7	1 382,0	77,0	3 710,0	100,9
	III	562,3	337,9	28,7	36,4	965,3	100,7	1 066,7	1 172,2	1 391,8	78,4	3 709,0	100,9
	IV	596,9	340,3	30,5	34,7	1 002,4	105,6	1 117,7	1 180,8	1 435,9	74,7	3 809,0	103,3
2003	I ⁴⁾	561,8	331,8	34,4	31,6	959,7	101,8	1 125,8	1 167,7	1 471,5	70,6	3 835,7	104,0

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	IV	62,1	14,5	2,0	4,3	82,8	12,4	80,1	-4,1	60,3	-8,0	128,3	10,4
2002	I	-48,5	9,2	0,0	-2,5	-41,8	8,0	-4,5	-10,1	15,1	4,0	4,5	6,5
	II	33,0	4,6	0,2	3,0	40,8	10,3	36,9	-5,1	1,6	-3,7	29,7	5,7
	III	5,6	1,4	0,9	0,0	8,0	10,1	-9,2	-2,8	9,7	1,4	-0,8	4,5
	IV	38,3	7,7	2,8	-1,7	47,1	5,6	40,5	8,6	43,4	-3,7	88,8	3,3
2003	I ⁴⁾	-32,9	-4,9	3,9	-3,0	-36,9	6,3	8,1	-16,7	35,9	-4,1	23,2	3,8

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutusvälistä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2001 III	1 084,7	97,4	75,1	527,4	602,5	99,0	1 687,2	97,9	206,7	88,8	273,8	213,1	486,9	97,1	693,6	94,5
IV	1 119,7	100,0	75,2	543,3	618,6	100,0	1 738,3	100,0	236,6	100,0	290,2	218,0	508,2	100,0	744,8	100,0
2002 I	1 104,8	98,5	76,8	556,1	633,0	102,5	1 737,8	99,9	262,9	110,8	275,9	217,8	493,7	97,3	756,6	101,6
II	1 083,4	102,9	73,2	529,6	602,9	104,8	1 686,3	103,6	244,0	109,2	244,5	214,6	459,2	96,0	703,2	100,2
III	1 122,2	105,6	76,3	540,1	616,3	106,3	1 738,5	105,9	249,8	110,2	253,1	231,8	484,9	99,9	734,7	103,2
IV	1 183,4	114,2	72,0	520,0	592,0	105,5	1 775,4	111,2	244,2	110,9	248,2	229,1	477,3	101,3	721,5	104,4
2003 I ^(p)	1 220,2	119,6	63,1	527,8	590,9	107,6	1 811,1	115,4	261,5	117,3	239,1	245,4	484,6	102,6	746,0	107,3

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2001 IV	29,2	14,0	0,1	6,1	6,2	16,0	35,4	14,7	26,0	33,3	16,7	-2,1	14,6	7,3	40,6	14,3
2002 I	-17,3	4,4	3,6	11,8	15,4	6,3	-2,0	5,1	25,6	35,7	-10,9	-2,8	-13,7	0,9	11,9	10,7
II	50,2	9,1	-3,6	18,1	14,5	10,6	64,7	9,7	-3,8	24,7	-34,1	27,5	-6,6	-1,2	-10,4	6,5
III	28,4	8,5	3,0	5,3	8,3	7,4	36,7	8,1	2,3	24,1	4,6	14,0	18,6	2,9	20,9	9,2
IV	91,6	14,2	-4,3	-0,2	-4,5	5,5	87,1	11,2	1,4	10,9	-5,2	12,1	6,9	1,3	8,3	4,4
2003 I ^(p)	55,6	21,5	-8,9	20,5	11,6	5,0	67,2	15,5	14,1	5,8	-9,7	15,9	6,2	5,5	20,3	5,6

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet ⁵⁾						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
63,6	90,9	89,9	99,2	153,5	95,6	1 710,8	100,7	93,0	588,5	681,5	97,2	2 392,3	99,7	2001 III
73,1	100,0	89,8	100,0	162,9	100,0	1 718,4	100,0	95,3	615,0	710,3	100,0	2 428,8	100,0	IV
77,1	104,5	98,5	110,9	175,6	108,0	1 740,4	100,4	99,0	636,8	735,9	103,3	2 476,3	101,3	2002 I
77,0	104,2	100,9	113,4	177,9	109,3	1 605,9	98,9	96,2	607,6	703,8	104,6	2 309,7	100,6	II
79,5	107,6	94,3	105,9	173,9	106,7	1 644,0	99,3	102,5	613,5	715,9	105,8	2 359,9	101,2	III
78,7	107,4	98,7	113,2	177,4	110,6	1 607,9	99,9	98,7	591,2	689,9	104,5	2 297,8	101,2	IV
-	-	-	-	-	-	1 611,1	101,8	98,4	604,4	702,8	108,4	2 313,9	103,7	2003 I ⁴⁾

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet ⁵⁾						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
6,3	11,8	0,8	12,9	7,1	12,4	-12,0	8,7	2,3	17,5	19,8	18,0	7,8	11,2	2001 IV
3,3	12,0	9,8	6,1	13,0	8,4	7,6	-2,9	4,2	19,0	23,2	9,9	30,8	0,6	2002 I
-0,2	19,1	2,3	5,5	2,1	10,6	-26,1	-4,2	-2,8	12,3	9,5	10,9	-16,6	-0,1	II
2,5	18,4	-6,7	6,8	-4,1	11,7	5,8	-1,4	6,1	2,2	8,2	8,9	14,1	1,5	III
-0,1	7,4	6,5	13,2	6,3	10,6	9,9	-0,1	-3,7	-5,1	-8,9	4,5	1,0	1,2	IV
-	-	-	-	-	-	31,0	1,4	-0,3	26,2	25,9	5,0	56,8	2,5	2003 I ⁴⁾

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

5) Erittely poistettu EKP:n asetuksen EKP/2001/13 tultua voimaan.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2001 III	4 108,4	3 628,3	48,9	431,2	300,6	41,7	71,0	17,9	5 700,0	5 503,7	28,2	168,1	125,7	19,4	10,8	12,2
IV	4 171,9	3 699,5	46,6	425,9	307,6	33,5	67,2	17,6	5 916,6	5 715,8	26,0	174,8	127,4	23,9	10,5	13,0
2002 I	4 134,6	3 645,4	46,1	443,0	315,8	40,6	65,6	21,0	5 915,9	5 712,5	28,8	174,6	126,8	22,4	10,7	14,6
II	4 211,9	3 771,7	41,3	398,8	276,4	40,8	62,8	18,8	5 978,9	5 791,1	26,7	161,0	115,0	22,3	10,9	12,8
III	4 219,7	3 799,3	38,8	381,6	266,0	37,1	58,1	20,4	5 968,5	5 782,3	27,3	158,9	115,6	20,8	9,5	13,0
IV	4 419,8	4 014,2	36,6	369,0	252,9	33,2	60,3	22,6	6 107,4	5 929,8	24,2	153,4	109,0	20,1	11,3	13,0
2003 I ³⁾	4 476,2	4 076,4	38,8	361,0	251,8	32,1	58,6	18,5	6 177,3	5 999,5	25,6	152,2	107,4	20,9	11,7	12,2

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2001 III	1 710,8	664,3	140,3	906,2	745,2	53,5	76,3	31,2	681,5	297,7	69,2	314,5	263,0	18,4	17,1	16,0
IV	1 718,4	631,1	132,3	955,1	799,1	48,5	75,3	32,1	710,3	308,1	60,8	341,4	293,9	16,8	18,1	12,6
2002 I	1 740,4	661,8	144,8	933,8	781,0	44,4	74,6	33,8	735,9	312,7	66,6	356,6	302,8	20,0	18,9	14,8
II	1 605,9	648,9	141,6	815,4	665,8	40,5	73,4	35,7	703,8	322,4	63,3	318,1	268,7	19,4	17,8	12,2
III	1 644,0	703,2	147,8	793,0	649,0	37,7	73,0	33,3	715,9	335,7	68,2	312,1	261,7	17,7	16,4	16,4
IV	1 607,9	701,0	140,7	766,2	634,9	33,5	68,8	29,0	689,9	332,5	71,9	285,5	242,9	15,5	13,2	13,9
2003 I ³⁾	1 611,1	740,9	133,8	736,3	598,7	33,9	70,6	33,1	702,8	363,4	66,6	272,8	224,8	17,6	14,0	16,4

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit⁴⁾

	Velka- ja rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001 III	3 016,5	2 602,6	56,8	357,1	223,5	71,7	41,3	20,7
IV	3 034,8	2 582,7	73,8	378,3	247,6	66,6	42,8	21,3
2002 I	3 119,5	2 654,8	76,8	387,8	256,6	58,8	45,9	26,5
II	3 136,0	2 682,1	75,1	378,9	247,4	56,6	46,8	28,1
III	3 149,5	2 692,4	79,1	378,0	243,6	54,4	50,8	29,2
IV	3 142,4	2 683,3	80,1	378,9	241,0	57,1	50,8	30,0
2003 I ³⁾	3 195,3	2 726,8	75,1	393,4	258,0	55,1	51,8	28,6

Lähde: EKP.

1) Kannat ajanjakson lopussa. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

4) Sisältää rahamarkkinapaperi. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut				Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut			
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 III	4 089,7	-	-	-	-	-	-	-	7 251,7	6 907,3	30,9	313,5	178,2	52,1	77,3	5,8
IV	4 180,4	-	-	-	-	-	-	-	7 367,0	7 025,2	29,8	312,0	181,6	47,8	77,5	5,1
2002 I	4 133,3	-	-	-	-	-	-	-	7 458,8	7 106,7	30,5	321,5	187,4	51,0	76,8	6,3
II	4 201,2	-	-	-	-	-	-	-	7 521,2	7 209,0	28,9	283,3	152,5	46,7	78,3	5,8
III	4 224,7	-	-	-	-	-	-	-	7 547,5	7 238,6	28,4	280,5	148,1	45,4	81,2	5,8
IV	4 411,0	-	-	-	-	-	-	-	7 618,3	7 327,4	28,1	262,8	133,7	40,3	83,3	5,5
2003 I ¹⁾	4 451,8	-	-	-	-	-	-	-	7 685,7	7 394,0	27,5	264,2	136,3	36,9	83,9	7,1

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut				Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut			
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 III	1 127,2	1 073,9	256,3	226,6	203,8	9,1	7,0	6,8	1 522,6	1 483,6	4,2	34,8	20,4	12,6	1,2	0,6
IV	1 126,7	1 071,6	24,1	50,8	37,9	9,0	1,8	2,1	1 516,1	1 478,6	3,6	33,9	20,1	12,1	1,1	0,6
2002 I	1 177,7	1 117,0	29,5	54,0	35,5	14,5	1,9	2,1	1 575,7	1 539,1	3,7	32,9	19,5	11,7	1,1	0,6
II	1 200,8	1 140,8	30,2	51,8	33,3	13,8	2,8	1,9	1 582,0	1 547,8	4,5	29,8	15,5	12,2	1,2	0,8
III	1 195,8	1 136,9	35,2	46,2	27,5	14,0	2,6	2,1	1 603,9	1 568,9	5,1	29,8	15,9	11,7	1,4	0,7
IV	1 177,7	1 126,8	29,7	37,6	27,2	6,7	1,9	1,8	1 588,1	1 552,6	6,2	29,2	15,9	11,1	1,5	0,7
2003 I ¹⁾	1 245,0	1 181,3	27,7	36,0	23,0	8,0	2,6	2,4	1 691,3	1 652,7	4,6	34,0	21,9	10,2	1,1	0,8

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ²⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut				Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut			
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 III	1 084,7	488,3	101,5	494,8	378,6	42,0	40,3	33,9	602,5	201,5	46,8	354,2	307,5	12,7	24,9	9,0
IV	1 119,7	452,2	114,7	552,9	435,9	45,2	37,9	33,8	618,6	202,3	46,8	369,5	323,4	12,0	25,7	8,4
2002 I	1 104,8	432,2	131,1	541,6	424,4	45,6	37,3	34,3	633,0	199,4	49,9	383,7	331,2	16,4	26,9	9,2
II	1 083,4	457,7	129,9	495,9	375,0	61,4	36,1	23,4	602,9	205,7	46,6	350,5	300,8	12,8	28,1	8,8
III	1 122,2	495,3	143,8	483,0	369,9	55,8	33,4	23,9	616,3	219,8	46,2	350,3	297,0	15,4	29,0	8,9
IV	1 183,4	554,3	119,7	509,4	401,0	55,1	31,7	21,8	592,0	212,6	45,0	334,5	283,3	14,2	27,8	9,1
2003 I ¹⁾	1 220,2	598,7	114,0	507,5	399,0	53,3	32,2	23,0	590,9	222,5	44,4	324,1	276,2	11,7	27,4	8,8

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut				Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut EU-maiden valuutat	Muut			
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 III	206,7	76,5	27,0	103,2	93,1	4,7	2,1	3,4	486,9	129,1	27,1	330,7	292,7	27,1	3,9	7,1
IV	236,6	80,7	27,6	128,3	118,1	4,2	2,7	3,3	508,2	131,5	27,1	349,6	306,4	30,3	4,2	8,7
2002 I	262,9	87,1	33,5	142,4	130,5	4,4	2,9	4,5	493,7	127,9	26,9	339,0	298,6	24,6	5,0	10,8
II	244,0	87,5	32,6	123,9	111,8	4,0	2,3	5,9	459,2	132,4	25,0	301,7	260,7	24,3	5,0	11,7
III	249,8	90,9	38,7	120,1	111,6	4,0	1,4	3,2	484,9	136,3	31,6	316,9	273,8	26,2	5,4	11,6
IV	244,2	89,2	34,8	120,1	111,8	4,1	1,4	2,9	477,3	133,9	33,6	309,8	268,2	25,4	5,8	10,4
2003 I ¹⁾	261,5	101,0	42,2	118,3	97,6	9,6	8,6	2,5	484,6	152,1	34,5	298,0	245,2	36,6	3,6	12,6

Taulukko 2.9

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001	II	248,7	1 293,6	62,0	1 231,7	1 340,4	211,9	104,3	92,2	3 291,3
	III	242,4	1 293,9	62,6	1 231,4	1 053,9	192,4	105,0	90,4	2 977,9
	IV	244,6	1 309,9	63,5	1 246,5	1 219,1	209,6	108,9	98,7	3 190,8
2002	I	253,6	1 308,7	70,7	1 238,0	1 263,3	224,6	111,0	98,0	3 259,2
	II	242,8	1 312,6	75,4	1 237,1	1 056,1	215,2	108,0	99,8	3 034,4
	III	236,7	1 337,4	74,3	1 263,0	844,8	203,4	121,0	103,2	2 846,5
	IV ^(p)	242,0	1 336,6	72,5	1 264,1	853,6	203,4	123,5	106,8	2 865,9

2. Velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	II	39,3	3 164,2	87,8	3 291,3
	III	41,5	2 858,8	77,6	2 977,9
	IV	41,1	3 075,6	74,1	3 190,8
2002	I	42,6	3 137,7	78,8	3 259,2
	II	39,1	2 919,8	75,5	3 034,4
	III	38,9	2 732,3	75,3	2 846,5
	IV ^(p)	40,1	2 748,6	77,2	2 865,9

3. Varat/velat yhteensä rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan

		Rahastot rahastotyypin mukaan				Rahastot sijoittajatyypin mukaan		Yhteensä	
		Osake rahastot	Pitkän ja keskipitkän koron rahastot	Yhdistelmärahastot	Kiinteistörahastot	Muut rahastot	Yleisölle tarjottavat rahastot	Rajoitetulle sijoittajajoukkolle tarjottavat rahastot	8
		1	2	3	4	5	6	7	
2001	II	947,5	1 019,3	857,1	123,6	343,8	2 510,3	781,0	3 291,3
	III	738,2	1 019,1	756,0	127,0	337,7	2 241,8	736,1	2 977,9
	IV	839,6	1 031,7	810,3	134,0	375,2	2 408,1	782,7	3 190,8
2002	I	862,4	1 039,3	820,3	142,3	394,8	2 464,2	794,9	3 259,2
	II	728,7	1 037,0	762,6	139,2	366,9	2 262,4	772,0	3 034,4
	III	585,2	1 063,2	699,9	145,6	352,6	2 092,3	754,2	2 846,5
	IV ^(p)	593,5	1 068,1	701,7	150,8	351,7	2 091,0	774,9	2 865,9

Lähde: EKP.

1) Muut kuin rahamarkkinarahastot. Irlannin tiedot eivät sisälly euroalueen tietoihin. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.10

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Osakerahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4				
2001	II	48,8	34,7	4,5	30,2	830,5	21,0	12,6	947,5
	III	41,2	30,6	4,2	26,4	636,1	16,7	13,6	738,2
	IV	39,5	29,0	3,0	26,1	732,2	19,4	16,5	839,6
2002	I	39,3	28,7	2,9	25,8	759,1	20,6	14,7	862,4
	II	34,0	27,4	4,0	23,4	630,0	22,2	15,0	728,7
	III	29,0	26,5	3,7	22,8	496,5	19,1	14,1	585,2
	IV ^(p)	26,7	28,2	3,1	25,1	505,6	18,3	14,9	593,5

2. Osakerahastojen velat

		Talletukset ja lainat			Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3			
2001	II		3,2	936,4	8,0	947,5	
	III		4,1	727,9	6,1	738,2	
	IV		2,6	831,4	5,6	839,6	
2002	I		3,5	852,7	6,1	862,4	
	II		4,4	718,7	5,6	728,7	
	III		4,1	576,0	5,1	585,2	
	IV ^(p)		3,9	586,0	3,6	593,5	

3. Pitkän ja keskipitkän koron rahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4				
2001	II	78,6	858,5	29,4	829,1	36,4	12,3	33,6	1 019,3
	III	74,9	865,5	32,2	833,3	34,3	12,7	31,6	1 019,1
	IV	73,2	875,5	33,2	842,3	38,5	11,2	33,4	1 031,7
2002	I	77,9	874,0	37,3	836,7	42,9	11,5	33,0	1 039,3
	II	75,9	882,2	38,5	843,8	33,2	10,8	34,9	1 037,0
	III	78,3	902,1	37,2	865,0	32,6	11,6	38,5	1 063,2
	IV ^(p)	83,9	902,5	36,9	865,6	32,0	12,3	37,5	1 068,1

4. Pitkän ja keskipitkän koron rahastojen velat

		Talletukset ja lainat			Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3			
2001	II		7,3	984,5	27,5	1 019,3	
	III		8,1	991,2	19,8	1 019,1	
	IV		8,4	1 007,3	16,0	1 031,7	
2002	I		8,5	1 013,2	17,7	1 039,3	
	II		7,9	1 011,5	17,6	1 037,0	
	III		7,0	1 039,2	17,0	1 063,2	
	IV ^(p)		7,7	1 044,0	16,5	1 068,1	

Lähde: EKP.

Taulukko 2.10 (jatkoa)

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyypin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

5. Yhdistelmärahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	5	6	7	8	9
2001	II	55,8	296,3	18,0	278,3	382,8	93,8	2,6	25,9	857,1
	III	55,2	290,4	16,4	274,0	297,5	85,7	2,5	24,8	756,0
	IV	56,9	286,5	17,0	269,5	347,5	92,7	2,4	24,3	810,3
2002	I	52,6	283,8	18,1	265,7	357,0	100,3	2,3	24,4	820,3
	II	54,2	286,9	20,6	266,3	298,8	94,6	2,1	26,0	762,6
	III	53,0	291,7	21,3	270,4	234,3	88,1	5,2	27,7	699,9
	IV ^(p)	53,9	295,4	21,4	274,0	233,0	87,8	3,4	28,2	701,7

6. Yhdistelmärahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	II	3,4	834,1	19,6	857,1
	III	3,3	734,4	18,3	756,0
	IV	2,9	790,9	16,5	810,3
2002	I	2,9	799,4	18,0	820,3
	II	3,1	741,3	18,2	762,6
	III	3,5	676,9	19,5	699,9
	IV ^(p)	3,0	677,3	21,5	701,7

7. Kiinteistörahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	5	6	7	8	9
2001	II	6,6	8,7	0,5	8,2	1,0	1,3	101,5	4,4	123,6
	III	9,8	7,6	0,5	7,1	0,9	1,5	102,3	4,9	127,0
	IV	8,6	10,7	0,5	10,1	1,0	2,0	106,1	5,7	134,0
2002	I	11,5	12,9	0,6	12,3	1,1	2,1	108,3	6,4	142,3
	II	13,5	9,8	0,6	9,2	0,9	3,9	105,1	6,0	139,2
	III	13,3	10,7	0,6	10,1	0,8	5,1	109,5	6,2	145,6
	IV ^(p)	10,9	9,5	0,5	8,9	0,8	7,0	115,7	6,9	150,8

8. Kiinteistörahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	II	24,1	95,0	4,5	123,6
	III	24,8	97,9	4,4	127,0
	IV	25,9	103,3	4,8	134,0
2002	I	26,7	110,7	4,9	142,3
	II	22,3	112,1	4,8	139,2
	III	22,9	117,7	5,0	145,6
	IV ^(p)	24,5	120,9	5,4	150,8

Lähde: EKP.

Taulukko 2.11

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Yleisölle tarjottavien rahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7
2001	II	209,3	919,1	1 047,7	170,4	96,5	67,4	2 510,3
	III	196,4	912,1	870,7	151,6	96,4	65,1	2 241,8
	IV	201,0	928,7	949,2	167,0	99,1	63,2	2 408,1
2002	I	213,3	921,8	984,8	176,8	100,6	66,9	2 464,2
	II	199,2	915,7	818,4	166,7	96,1	66,3	2 262,4
	III	187,9	917,6	654,4	156,0	107,9	68,5	2 092,3
	IV ^(p)	190,7	905,4	663,0	153,1	108,9	69,9	2 091,0

2. Yleisölle tarjottavien rahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	II	35,7	2 397,4	77,3	2 510,3
	III	37,4	2 137,4	67,0	2 241,8
	IV	36,4	2 312,9	58,8	2 408,1
2002	I	38,1	2 360,2	65,9	2 464,2
	II	34,0	2 166,0	62,4	2 262,4
	III	33,0	1 997,8	61,5	2 092,3
	IV ^(p)	33,6	1 995,7	61,7	2 091,0

3. Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavien rahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7
2001	II	39,4	374,6	292,7	41,5	7,8	24,9	781,0
	III	46,0	381,8	233,7	40,7	8,6	25,3	736,1
	IV	43,6	381,2	270,0	42,6	9,8	35,6	782,7
2002	I	40,3	386,9	278,4	47,8	10,3	31,2	794,9
	II	43,6	396,9	237,7	48,5	11,9	33,5	772,0
	III	48,8	419,8	190,3	47,5	13,1	34,7	754,2
	IV ^(p)	51,3	431,2	190,6	50,3	14,7	36,9	774,9

4. Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavien rahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	II	3,6	766,8	10,6	781,0
	III	4,2	721,4	10,5	736,1
	IV	4,6	762,8	15,3	782,7
2002	I	4,5	777,5	12,9	794,9
	II	5,1	753,8	13,1	772,0
	III	5,9	734,5	13,8	754,2
	IV ^(p)	6,5	753,0	15,4	774,9

Lähde: EKP.

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

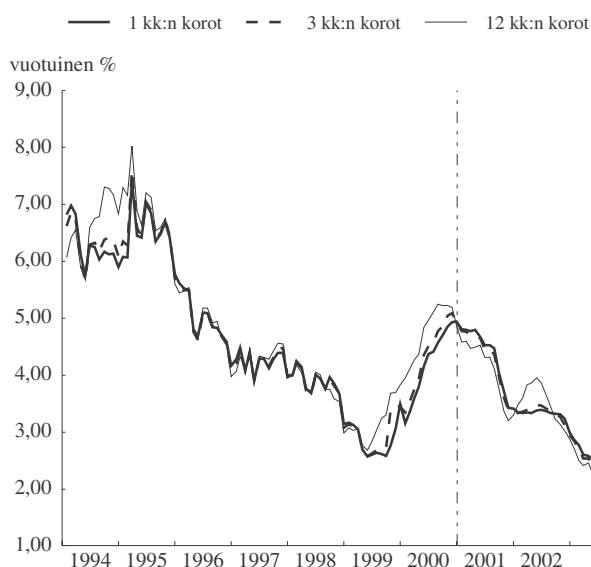
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2,3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2002	3,29	3,30	3,32	3,35	3,49	1,80	0,08
2002 kesä	3,35	3,38	3,46	3,59	3,87	1,88	0,07
heinä	3,30	3,36	3,41	3,48	3,64	1,85	0,07
elo	3,29	3,33	3,35	3,38	3,44	1,78	0,07
syys	3,32	3,32	3,31	3,27	3,24	1,80	0,07
loka	3,30	3,31	3,26	3,17	3,13	1,78	0,07
marras	3,30	3,23	3,12	3,04	3,02	1,46	0,07
joulu	3,09	2,98	2,94	2,89	2,87	1,41	0,06
2003 tammi	2,79	2,86	2,83	2,76	2,71	1,37	0,06
helmi	2,76	2,77	2,69	2,58	2,50	1,34	0,06
maalis	2,75	2,60	2,53	2,45	2,41	1,29	0,06
huhti	2,56	2,58	2,54	2,47	2,45	1,30	0,06
touko	2,56	2,52	2,41	2,32	2,26	1,28	0,06
kesä	2,21	2,18	2,15	2,08	2,01	1,12	0,06
2003 kesä 6.	2,15	2,16	2,15	2,09	2,01	1,21	0,06
13.	2,14	2,15	2,13	2,04	1,94	1,09	0,06
20.	2,16	2,16	2,14	2,06	1,98	1,02	0,06
27.	2,14	2,16	2,15	2,10	2,07	1,11	0,06
heinä 4.	2,12	2,15	2,14	2,08	2,04	1,11	0,05

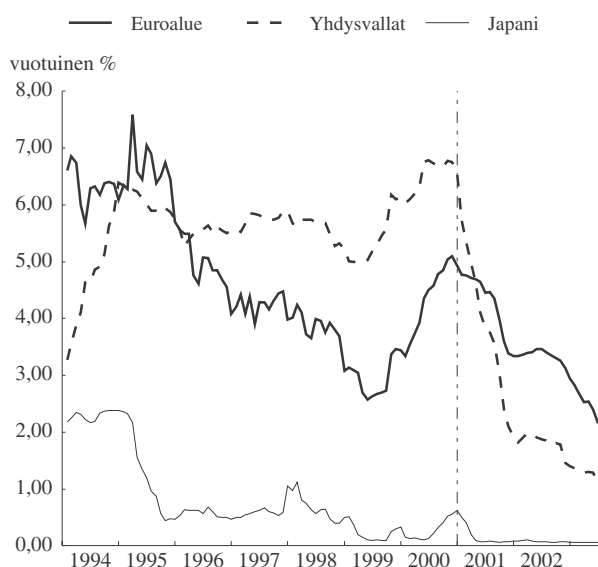
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eontakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinoitekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

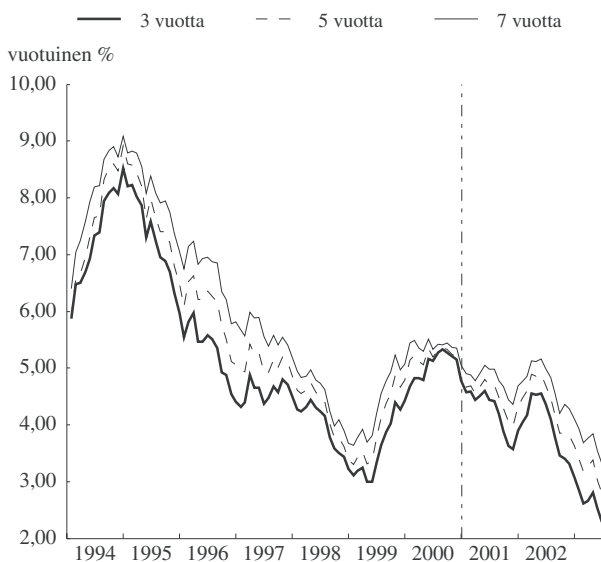
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani		
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7		
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30		
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75		
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34		
2002	3,68	3,94	4,35	4,70	4,92	4,60	1,27		
2002	kesä	4,10	4,37	4,70	4,99	5,16	4,90	1,36	
	heinä	3,83	4,10	4,48	4,84	5,03	4,62	1,30	
	elo	3,47	3,76	4,15	4,54	4,73	4,24	1,26	
	syys	3,19	3,46	3,85	4,20	4,52	3,88	1,16	
	loka	3,13	3,41	3,86	4,36	4,62	3,91	1,09	
	marras	3,04	3,31	3,81	4,28	4,59	4,04	0,99	
	joulu	2,84	3,08	3,63	4,10	4,41	4,03	0,97	
2003	tammi	2,64	2,85	3,40	3,93	4,27	4,02	0,84	
	helmi	2,45	2,61	3,18	3,68	4,06	3,90	0,83	
	maalis	2,50	2,66	3,26	3,76	4,13	3,79	0,74	
	huhti	2,59	2,81	3,38	3,85	4,23	3,94	0,66	
	touko	2,31	2,53	3,02	3,54	3,92	3,56	0,57	
	kesä	2,08	2,29	2,79	3,32	3,72	3,32	0,56	
2003	kesä	6.	2,07	2,27	2,76	3,32	3,74	3,35	0,51
		13.	1,94	2,12	2,59	3,12	3,53	3,10	0,45
		20.	2,08	2,30	2,84	3,36	3,77	3,38	0,59
		27.	2,25	2,49	3,04	3,54	3,93	3,57	0,73
	heinä	4.	2,17	2,43	3,01	3,53	3,96	3,66	1,05

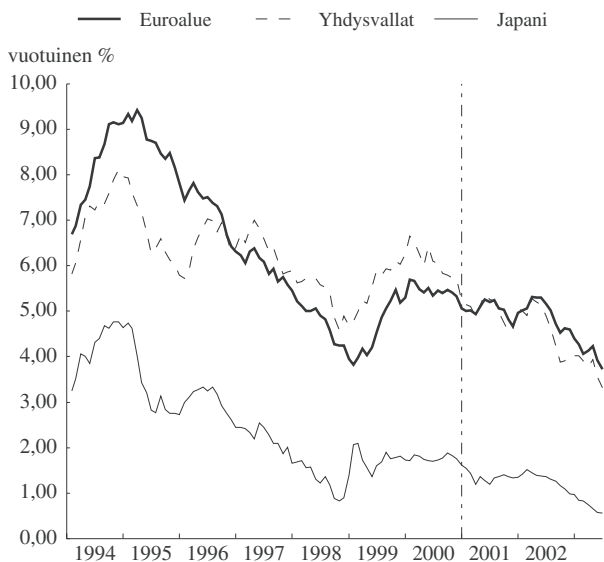
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

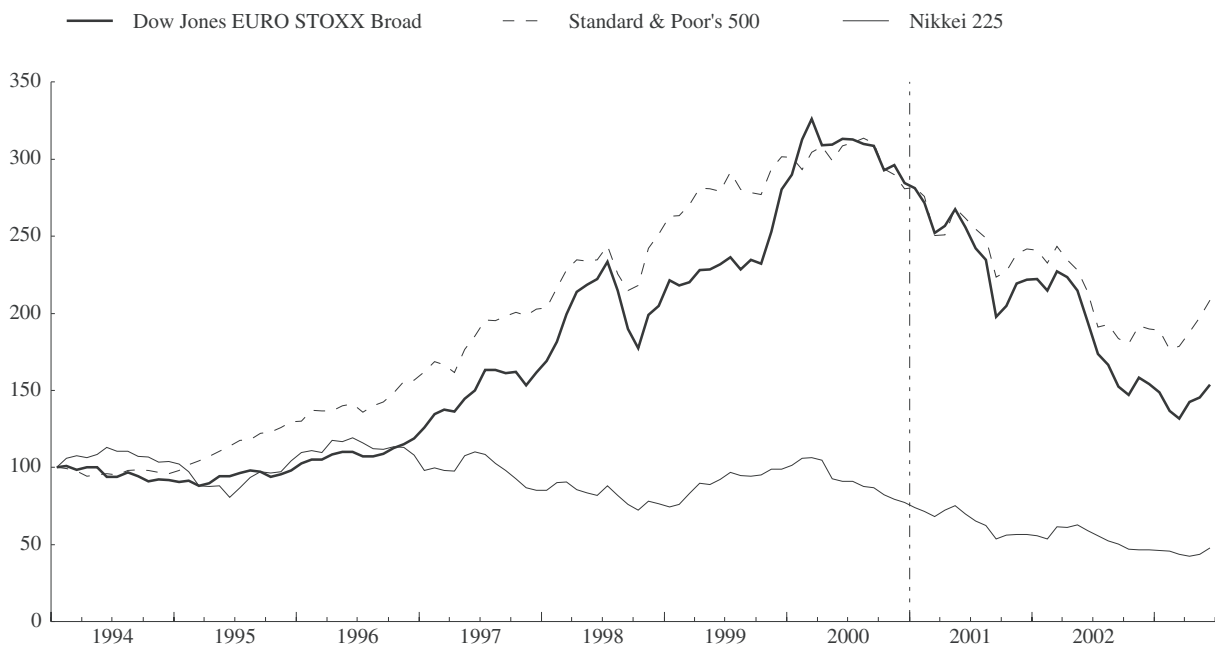
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdysvallat Standard & Poor's 500 -indeksi	Japani Nikkei 225 -indeksi	
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit												
	Laaja	50 yritystä	Raaka-aineet	Kulutus-tavarat (sylkinen)	Kulutus-tavarat (ei-syklinen)	Energia	Rahoitus	Teollisuus	Tekniikka	Yleishyödylliset yhtiöt	Televisiointi	Terveydenhoito			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4	
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9	
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8	
2002	259,9	3 023,4	267,5	175,0	266,5	308,9	243,3	252,4	345,1	255,5	349,2	411,8	995,4	10 119,3	
2002	kesä	269,8	3 143,1	293,1	187,5	282,1	324,6	263,8	275,3	312,4	273,0	302,4	408,1	1 014,0	10 965,9
	heinä	241,2	2 810,6	267,8	160,9	252,1	298,6	229,2	248,8	282,1	244,0	300,4	370,6	905,5	10 352,3
	elo	231,3	2 697,4	243,6	152,9	250,1	290,9	217,4	227,9	258,8	236,7	310,0	376,6	912,6	9 751,2
	syys	211,8	2 450,2	227,2	140,6	241,2	274,0	193,1	215,3	229,0	221,2	283,1	337,0	870,1	9 354,8
	loka	204,0	2 384,7	214,4	135,3	236,5	272,1	177,8	193,6	235,8	209,6	286,8	345,4	854,6	8 781,1
	marras	219,5	2 559,0	224,2	145,4	234,8	272,4	197,0	208,8	289,6	215,2	324,5	347,1	910,1	8 699,6
	joulu	213,6	2 475,1	225,3	139,4	226,5	268,8	194,2	205,2	270,4	207,3	322,5	324,4	899,1	8 674,8
2003	tammi	206,3	2 377,4	213,0	130,9	220,2	262,4	186,5	198,5	250,2	210,0	330,0	313,8	896,0	8 567,4
	helmi	189,8	2 170,9	185,8	121,5	196,5	245,1	172,2	186,0	226,5	198,1	309,4	274,3	836,6	8 535,8
	maalis	183,0	2 086,5	176,1	115,4	188,4	241,1	164,5	181,2	228,2	185,6	292,8	275,2	846,6	8 171,0
	huhti	197,9	2 278,2	193,4	122,5	203,9	250,0	181,0	192,0	251,6	201,0	324,8	288,7	889,6	7 895,7
	touko	202,0	2 303,0	196,4	124,9	202,3	249,6	187,4	198,5	258,2	208,3	324,9	304,2	935,8	8 122,1
	kesä	213,5	2 443,3	205,0	133,0	206,5	266,1	201,2	207,4	271,5	216,7	340,7	318,9	988,0	8 895,7
2003	kesä 6.	212,7	2 421,9	203,0	133,7	205,6	262,9	198,5	207,4	280,9	216,9	337,0	317,5	987,8	8 785,9
	13.	213,2	2 440,3	204,0	132,5	206,7	268,8	202,0	207,8	267,0	216,5	334,7	319,4	988,6	8 980,6
	20.	218,5	2 515,3	210,4	135,3	215,2	273,2	206,4	211,9	274,7	221,0	344,7	330,1	995,7	9 120,4
	27.	214,2	2 453,5	206,4	135,5	204,7	265,8	202,4	207,6	269,0	216,4	349,9	306,3	976,2	9 104,1
	heinä 4.	211,4	2 408,2	208,7	135,6	202,9	259,4	199,4	208,7	265,4	210,9	340,3	304,8	985,7	9 547,7

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

Pankkien luotto- ja talletuskorot

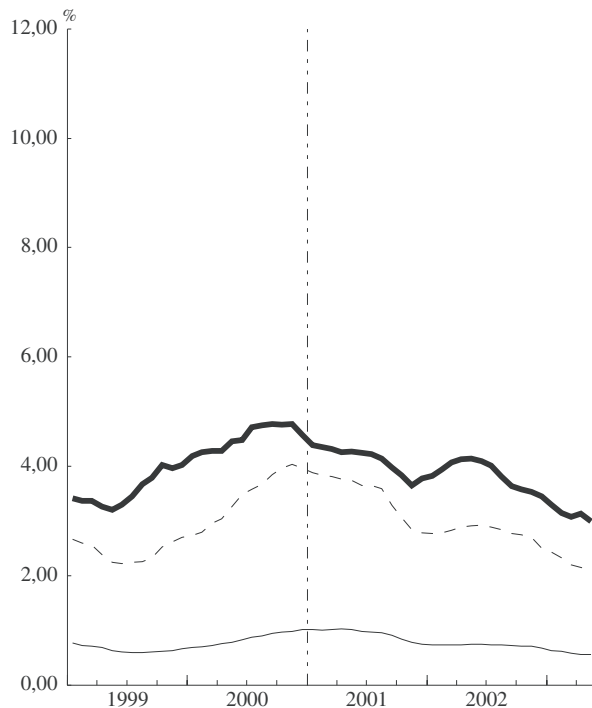
(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,87	6,34	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	0,94	3,49	3,49	4,12	2,40	3,59	6,83	6,15	10,12	5,97	
2002	0,73	2,80	2,80	3,85	2,13	2,85	6,13	5,71	9,78	5,54	
2002	touko	0,74	2,91	2,92	4,15	2,15	3,08	6,20	5,98	9,87	5,82
	kesä	0,74	2,93	2,94	4,09	2,13	3,08	6,18	5,92	9,83	5,77
	heinä	0,74	2,89	2,90	4,02	2,13	3,02	6,16	5,79	9,78	5,68
	elo	0,73	2,84	2,85	3,81	2,12	2,94	6,15	5,71	9,79	5,53
	syys	0,73	2,77	2,77	3,64	2,13	2,73	6,12	5,61	9,85	5,38
	loka	0,72	2,74	2,74	3,58	2,11	2,63	6,13	5,54	9,72	5,26
	marras	0,71	2,70	2,69	3,53	2,11	2,55	6,10	5,50	9,70	5,21
	joulu	0,68	2,51	2,51	3,45	2,05	2,41	5,98	5,34	9,58	5,10
2003	tammi	0,63	2,43	2,43	3,30	2,04	2,34	5,85	5,30	9,50	4,92
	helmi	0,62	2,32	2,32	3,15	2,02	2,12	5,79	5,21	9,42	4,78
	maalis	0,59	2,20	2,19	3,08	1,97	2,05	5,65	5,19	9,30	4,70
	huhti	0,56	2,15	2,14	3,14	1,93	2,05	5,52	5,16	9,25	4,73
	touko	0,56	2,10	2,10	2,99	1,91	1,92	5,47	5,03	9,27	4,58

Talletuskorot

(kuukausittain)

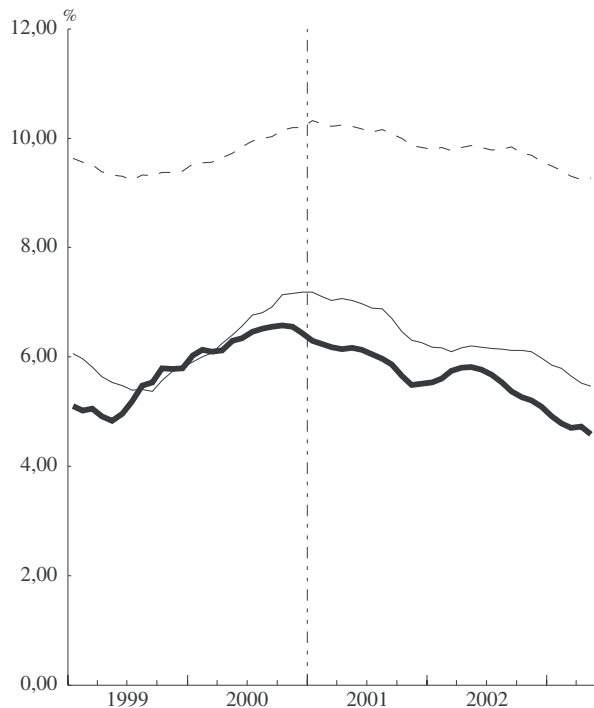
- Yön yli
- - - Määräaikaiset, enintään 1 vuosi
- Määräaikaiset, yli 2 vuotta

Luottokorot

(kuukausittain)

- Yritykset, enintään 1 vuosi
- - - Kulutusluoto
- Asuntoluotot kotitalouksille

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	huhti	403,4	407,0	-3,6	749,5	377,3	384,4	-7,1	659,3	26,1	22,7
	touko	402,1	379,9	22,2	770,5	378,2	358,7	19,5	677,7	23,9	21,2
	kesä	337,6	342,2	-4,6	766,2	317,0	319,1	-2,1	676,8	20,7	23,1
	heinä	406,0	392,2	13,8	772,6	382,4	371,4	11,0	685,0	23,6	20,9
	elo	384,5	378,1	6,4	775,6	366,2	356,8	9,3	693,1	18,3	21,3
	syys	414,9	400,6	14,3	792,7	392,1	381,0	11,0	706,7	22,8	19,6
	loka	468,3	456,4	11,9	806,1	441,8	433,3	8,5	715,3	26,5	23,1
	marras	435,5	413,0	22,5	830,5	413,5	388,9	24,6	740,1	22,0	24,2
	joulu	406,1	451,6	-45,5	783,5	386,8	429,9	-43,1	696,0	19,3	21,7
2003	tammi	545,1	487,4	57,6	840,8	518,6	462,7	55,9	751,0	26,5	24,7
	helmi	456,2	428,4	27,8	865,8	433,5	408,3	25,1	775,6	22,7	20,1
	maalis	450,8	440,6	10,3	874,5	431,8	423,1	8,8	784,2	19,0	17,5
	huhti	475,2	456,1	19,1	889,8	453,7	431,7	22,0	805,7	21,4	24,3

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	huhti	127,6	80,2	47,4	7 232,4	116,2	74,7	41,5	6 582,6	11,4	5,5
	touko	149,6	88,0	61,6	7 280,9	127,0	76,0	51,0	6 634,8	22,6	12,0
	kesä	133,5	95,4	38,1	7 295,8	123,4	87,5	35,8	6 666,7	10,1	7,8
	heinä	132,3	114,2	18,1	7 325,3	115,2	104,6	10,6	6 680,8	17,1	9,6
	elo	69,4	64,7	4,7	7 327,4	59,5	55,1	4,4	6 684,8	9,9	9,6
	syys	141,2	87,2	53,9	7 380,7	121,8	75,3	46,5	6 730,5	19,3	11,9
	loka	124,0	92,5	31,5	7 411,7	105,9	81,7	24,2	6 755,0	18,1	10,8
	marras	133,0	96,5	36,6	7 445,6	119,3	90,4	28,9	6 783,9	13,7	6,1
	joulu	140,2	173,7	-33,5	7 392,8	128,5	160,5	-32,0	6 750,8	11,7	13,2
2003	tammi	177,7	134,3	43,4	7 423,8	154,9	125,2	29,8	6 781,0	22,7	9,2
	helmi	164,3	112,1	52,2	7 478,2	145,8	103,6	42,2	6 823,8	18,5	8,5
	maalis	161,0	100,8	60,1	7 534,1	145,7	91,9	53,7	6 877,8	15,3	8,9
	huhti	158,8	123,8	35,0	7 560,0	144,2	114,9	29,3	6 907,4	14,6	8,9

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	huhti	531,0	487,3	43,8	7 981,9	493,5	459,1	34,4	7 241,8	37,5	28,2
	touko	551,7	467,9	83,8	8 051,4	505,2	434,7	70,5	7 312,5	46,5	33,2
	kesä	471,1	437,6	33,6	8 062,0	440,3	406,6	33,7	7 343,5	30,8	31,0
	heinä	538,3	506,5	31,8	8 097,9	497,6	476,0	21,6	7 365,9	40,7	30,4
	elo	453,9	442,8	11,1	8 103,0	425,7	411,9	13,8	7 377,8	28,2	30,9
	syys	556,1	487,8	68,2	8 173,4	513,9	456,4	57,5	7 437,2	42,2	31,5
	loka	592,3	548,8	43,4	8 217,8	547,6	515,0	32,7	7 470,4	44,6	33,9
	marras	568,5	509,5	59,0	8 276,1	532,8	479,3	53,5	7 524,0	35,7	30,3
	joulu	546,3	625,3	-79,0	8 176,3	515,3	590,4	-75,1	7 446,8	31,0	34,9
2003	tammi	722,8	621,8	101,0	8 264,6	673,5	587,9	85,7	7 531,9	49,2	33,9
	helmi	620,4	540,5	80,0	8 344,0	579,2	511,9	67,3	7 599,4	41,2	28,5
	maalis	611,8	541,4	70,4	8 408,6	577,5	515,0	62,5	7 662,0	34,3	26,4
	huhti	633,9	579,9	54,1	8 449,8	597,9	546,7	51,3	7 713,1	36,0	33,2

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
3,4	90,2	9,7	28,1	-18,4	41,3	387,0	412,5	-25,5	700,5	2002	huhti
2,6	92,8	13,7	13,4	0,3	41,5	391,9	372,1	19,8	719,3		touko
-2,4	89,5	20,9	8,0	12,9	54,4	337,9	327,1	10,7	731,2		kesä
2,7	87,6	14,7	24,8	-10,1	44,4	397,1	396,2	0,9	729,4		heinä
-3,0	82,6	12,1	11,5	0,6	44,9	378,3	368,4	9,9	738,0		elo
3,3	86,0	31,7	7,7	24,0	68,9	423,8	388,7	35,1	775,6		syys
3,4	90,7	17,1	31,3	-14,2	54,7	458,8	464,5	-5,7	770,1		loka
-2,2	90,4	14,6	16,9	-2,3	52,4	428,0	405,7	22,3	792,5		marras
-2,4	87,5	23,8	10,6	13,2	65,6	410,6	440,5	-29,9	761,6		joulu
1,7	89,8	16,3	34,5	-18,2	47,4	534,9	497,2	37,7	798,3	2003	tammi
2,6	90,3	20,1	14,1	5,9	53,3	453,5	422,5	31,1	828,9		helmi
1,5	90,3	33,2	9,7	23,5	76,9	465,0	432,7	32,3	861,1		maalis
-2,9	84,1		huhti

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
5,9	649,9	23,0	7,6	15,4	924,1	139,2	82,3	56,9	7 506,7	2002	huhti
10,6	646,1	26,3	8,2	18,0	942,3	153,3	84,2	69,0	7 577,1		touko
2,3	629,0	29,3	11,0	18,3	960,5	152,7	98,6	54,1	7 627,2		kesä
7,5	644,4	11,6	8,2	3,4	964,0	126,9	112,9	14,0	7 644,8		heinä
0,2	642,6	7,0	8,1	-1,1	962,8	66,5	63,2	3,3	7 647,6		elo
7,4	650,3	24,3	11,4	12,9	975,8	146,2	86,7	59,4	7 706,3		syys
7,3	656,7	13,2	13,1	0,1	975,9	119,0	94,8	24,3	7 730,9		loka
7,6	661,7	13,6	12,1	1,6	977,5	133,0	102,5	30,5	7 761,4		marras
-1,5	642,0	18,3	10,9	7,4	984,9	146,8	171,4	-24,6	7 735,7		joulu
13,6	642,8	23,8	7,2	16,6	1 001,6	178,8	132,3	46,4	7 782,6	2003	tammi
10,0	654,4	26,5	17,7	8,8	1 010,4	172,3	121,3	51,0	7 834,2		helmi
6,4	656,3	28,7	9,6	19,2	1 029,5	174,4	101,5	72,9	7 907,3		maalis
5,7	652,6		huhti

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
9,4	740,1	32,7	35,7	-3,0	965,4	526,2	494,8	31,4	8 207,2	2002	huhti
13,3	738,9	39,9	21,6	18,3	983,9	545,2	456,3	88,8	8 296,4		touko
-0,1	718,5	50,2	19,1	31,2	1 014,9	490,6	425,7	64,9	8 358,5		kesä
10,2	732,1	26,4	33,0	-6,7	1 008,3	524,0	509,0	14,9	8 374,2		heinä
-2,7	725,2	19,1	19,7	-0,6	1 007,7	444,8	431,6	13,2	8 385,6		elo
10,7	736,3	56,0	19,1	37,0	1 044,7	569,9	475,4	94,5	8 481,9		syys
10,7	747,4	30,3	44,3	-14,1	1 030,6	577,9	559,3	18,6	8 501,0		loka
5,5	752,1	28,2	29,0	-0,8	1 029,9	561,0	508,2	52,8	8 553,9		marras
-3,9	729,5	42,1	21,5	20,6	1 050,5	557,4	611,9	-54,5	8 497,3		joulu
15,3	732,7	40,1	41,7	-1,6	1 049,0	713,7	629,6	84,1	8 580,9	2003	tammi
12,6	744,6	46,6	31,8	14,7	1 063,7	625,8	543,8	82,1	8 663,1		helmi
7,9	746,6	61,9	19,2	42,7	1 106,3	639,4	534,2	105,2	8 768,4		maalis
2,8	736,7		huhti

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	659,3	260,4	4,5	92,6	298,8	3,0	41,3	18,2	18,6	3,8	
touko	677,7	266,9	3,7	89,9	314,3	3,0	41,5	18,3	19,2	3,5	
kesä	676,8	265,4	3,8	82,0	322,5	3,0	54,4	21,3	28,0	4,4	
heinä	685,0	269,7	4,1	86,2	321,7	3,4	44,4	18,3	22,8	2,8	
elo	693,1	269,9	4,3	86,7	328,8	3,3	44,9	18,1	23,9	2,6	
syys	706,7	276,6	4,1	87,7	335,7	2,6	68,9	26,8	37,3	4,0	
loka	715,3	284,0	4,2	88,5	335,6	3,0	54,7	20,9	28,1	3,5	
marras	740,1	304,7	4,7	89,9	337,8	3,1	52,4	18,2	28,1	3,7	
joulu	696,0	281,4	4,3	85,3	321,8	3,2	65,6	20,5	37,9	4,6	
2003 tammi	751,0	313,3	4,5	92,6	337,9	2,6	47,4	18,1	26,4	2,4	
helmi	775,6	318,6	5,9	95,9	352,0	3,2	53,3	21,4	28,9	2,5	
maalis	784,2	313,5	6,3	98,4	362,8	3,2	76,9	27,6	44,5	3,3	
huhti	805,7	321,1	5,9	98,9	376,5	3,3	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	6 582,6	2 379,6	390,4	363,9	3 306,3	142,4	924,1	235,0	360,7	108,7	
touko	6 634,8	2 393,7	401,6	369,2	3 322,4	147,9	942,3	238,6	367,5	111,5	
kesä	6 666,7	2 403,5	406,0	372,8	3 334,1	150,4	960,5	246,0	381,0	111,0	
heinä	6 680,8	2 402,1	413,4	375,1	3 331,1	159,2	964,0	246,0	385,3	110,7	
elo	6 684,8	2 401,0	413,7	373,0	3 337,0	160,1	962,8	245,4	385,0	110,8	
syys	6 730,5	2 422,6	421,6	375,8	3 348,7	161,8	975,8	246,2	394,3	109,3	
loka	6 755,0	2 418,7	428,0	375,0	3 367,8	165,5	975,9	247,0	395,9	109,0	
marras	6 783,9	2 416,2	441,2	378,3	3 381,2	167,0	977,5	249,3	398,2	108,4	
joulu	6 750,8	2 401,8	472,1	379,9	3 328,2	168,7	984,9	251,9	402,9	109,5	
2003 tammi	6 781,0	2 396,8	473,7	386,3	3 351,3	172,7	1 001,6	258,0	412,1	111,0	
helmi	6 823,8	2 407,8	482,4	390,4	3 365,0	178,1	1 010,4	264,5	414,1	112,3	
maalis	6 877,8	2 417,6	494,3	399,1	3 385,7	181,1	1 029,5	274,6	417,8	112,2	
huhti	6 907,4	2 425,7	508,4	407,2	3 381,9	184,3	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	7 241,8	2 639,9	394,9	456,6	3 605,1	145,4	965,4	253,2	379,4	112,5	
touko	7 312,5	2 660,5	405,3	459,1	3 636,7	150,9	983,9	256,9	386,7	115,0	
kesä	7 343,5	2 668,9	409,8	454,8	3 656,7	153,4	1 014,9	267,3	408,9	115,4	
heinä	7 365,9	2 671,7	417,5	461,2	3 652,8	162,6	1 008,3	264,3	408,0	113,5	
elo	7 377,8	2 670,9	418,0	459,7	3 665,8	163,4	1 007,7	263,5	408,9	113,4	
syys	7 437,2	2 699,1	425,7	463,5	3 684,4	164,4	1 044,7	272,9	431,6	113,3	
loka	7 470,4	2 702,7	432,3	463,5	3 703,4	168,5	1 030,6	267,9	424,0	112,5	
marras	7 524,0	2 720,9	445,9	468,2	3 718,9	170,1	1 029,9	267,5	426,4	112,1	
joulu	7 446,8	2 683,3	476,4	465,1	3 650,1	171,9	1 050,5	272,4	440,8	114,1	
2003 tammi	7 531,9	2 710,1	478,3	478,9	3 689,3	175,3	1 049,0	276,1	438,5	113,4	
helmi	7 599,4	2 726,4	488,4	486,3	3 717,0	181,4	1 063,7	285,9	443,0	114,8	
maalis	7 662,0	2 731,1	500,6	497,5	3 748,6	184,3	1 066,3	302,2	462,3	115,5	
huhti	7 713,1	2 746,8	514,2	506,1	3 758,4	187,5	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,1	0,5	700,5	278,6	23,1	96,4	298,9	3,1	0,5	2002	huhti
0,1	0,1	0,4	719,3	285,2	22,9	93,4	314,4	3,1	0,4		touko
0,2	0,1	0,5	731,2	286,7	31,8	86,4	322,7	3,1	0,5		kesä
0,2	0,0	0,2	729,4	288,0	26,9	89,0	321,8	3,4	0,2		heinä
0,1	0,0	0,1	738,0	288,0	28,2	89,3	329,0	3,4	0,1		elo
0,2	0,0	0,6	775,6	303,3	41,4	91,8	335,9	2,7	0,6		syys
0,1	0,2	1,8	770,1	304,9	32,4	92,1	335,7	3,2	1,8		loka
0,1	0,2	2,0	792,5	322,9	32,9	93,6	337,8	3,3	2,0		marras
0,0	0,2	2,4	761,6	302,0	42,2	89,8	321,9	3,4	2,4		joulu
0,0	0,1	0,4	798,3	331,4	30,9	95,0	338,0	2,7	0,4	2003	tammi
0,0	0,1	0,4	828,9	339,9	34,9	98,4	352,0	3,4	0,4		helmi
0,0	0,2	1,2	861,1	341,1	50,8	101,7	362,8	3,4	1,2		maalis
.	huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
94,1	14,6	111,0	7 506,7	2 614,6	751,1	472,7	3 400,4	156,9	111,0	2002	huhti
95,1	14,6	115,1	7 577,1	2 632,2	769,1	480,8	3 417,5	162,5	115,1		touko
93,2	14,6	114,7	7 627,2	2 649,5	786,9	483,7	3 427,3	165,0	114,7		kesä
93,1	14,6	114,3	7 644,8	2 648,1	798,7	485,7	3 424,2	173,8	114,3		heinä
93,4	14,6	113,6	7 647,6	2 646,4	798,7	483,8	3 430,4	174,7	113,6		elo
94,1	14,7	117,3	7 706,3	2 668,8	815,9	485,1	3 442,8	176,5	117,3		syys
93,6	14,6	115,9	7 730,9	2 665,7	823,9	484,0	3 461,4	180,1	115,9		loka
93,1	14,6	113,8	7 761,4	2 665,5	839,4	486,7	3 474,3	181,6	113,8		marras
92,7	14,3	113,6	7 735,7	2 653,8	875,0	489,4	3 420,9	183,0	113,6		joulu
92,2	14,0	114,4	7 782,6	2 654,8	885,9	497,3	3 443,5	186,7	114,4	2003	tammi
92,7	14,9	111,8	7 834,2	2 672,3	896,6	502,7	3 457,8	193,0	111,8		helmi
92,7	15,4	116,9	7 907,3	2 692,2	912,1	511,3	3 478,4	196,5	116,9		maalis
.	huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
94,2	14,6	111,5	8 207,2	2 893,2	774,3	569,1	3 699,3	160,0	111,5	2002	huhti
95,2	14,6	115,5	8 296,4	2 917,4	792,0	574,1	3 731,9	165,5	115,5		touko
93,4	14,7	115,2	8 358,5	2 936,2	818,7	570,2	3 750,0	168,1	115,2		kesä
93,3	14,7	114,5	8 374,2	2 936,1	825,6	574,7	3 746,1	177,3	114,5		heinä
93,5	14,7	113,7	8 385,6	2 934,4	826,9	573,1	3 759,4	178,1	113,7		elo
94,3	14,7	117,9	8 481,9	2 972,1	857,3	576,8	3 778,7	179,1	117,9		syys
93,7	14,8	117,7	8 501,0	2 970,6	856,2	576,1	3 797,2	183,2	117,7		loka
93,2	14,8	115,9	8 553,9	2 988,4	872,3	580,3	3 812,1	184,9	115,9		marras
92,7	14,5	116,0	8 497,3	2 955,7	917,2	579,3	3 742,8	186,3	116,0		joulu
92,2	14,1	114,8	8 580,9	2 986,2	916,7	592,3	3 781,5	189,4	114,8	2003	tammi
92,8	15,0	112,2	8 663,1	3 012,3	931,4	601,1	3 809,8	196,4	112,2		helmi
92,7	15,5	118,1	8 768,4	3 033,3	962,9	613,1	3 841,2	199,8	118,1		maalis
.	huhti

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	377,3	255,9	2,5	63,3	53,8	1,8	9,7	4,4	4,1	0,9	
touko	378,2	255,0	2,1	62,5	57,0	1,6	13,7	5,2	7,1	1,2	
kesä	317,0	208,1	2,5	51,7	52,5	2,2	20,9	6,3	12,6	1,8	
heinä	382,4	260,2	1,8	65,6	52,6	2,2	14,7	5,9	8,2	0,6	
elo	366,2	257,8	1,8	50,9	53,9	1,8	12,1	4,5	6,8	0,6	
syys	392,1	278,4	1,9	56,8	53,0	2,0	31,7	11,1	18,0	2,0	
loka	441,8	319,4	2,2	64,7	53,1	2,3	17,1	5,0	9,0	1,3	
marras	413,5	302,9	2,4	58,2	47,7	2,3	14,6	4,7	8,4	1,2	
joulu	386,8	291,3	2,2	46,4	44,3	2,6	23,8	6,3	15,6	1,3	
2003 tammi	518,6	375,7	2,1	66,0	72,9	1,9	16,3	6,3	9,4	0,3	
helmi	433,5	308,0	2,2	56,6	64,4	2,1	20,1	7,2	11,6	1,0	
maalis	431,8	300,4	2,3	62,9	63,7	2,6	33,2	10,2	20,6	1,4	
huhti	453,7	307,6	1,8	70,8	71,6	1,9	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	116,2	44,8	13,0	8,2	45,2	4,9	23,0	5,1	12,8	1,1	
touko	127,0	41,5	16,2	7,4	55,3	6,6	26,3	5,7	10,1	3,2	
kesä	123,4	48,2	13,6	7,4	51,3	2,9	29,3	9,9	17,7	0,7	
heinä	115,2	37,9	13,6	6,1	48,2	9,4	11,6	2,9	6,9	0,4	
elo	59,5	28,1	2,8	2,1	25,2	1,3	7,0	3,1	2,7	0,3	
syys	121,8	52,3	12,0	4,5	50,4	2,6	24,3	5,2	12,6	0,2	
loka	105,9	39,0	9,5	0,9	52,1	4,4	13,2	4,6	6,7	0,3	
marras	119,3	48,1	16,2	3,5	48,0	3,6	13,6	5,6	6,6	0,8	
joulu	128,5	45,6	37,0	7,9	34,4	3,7	18,3	6,1	8,8	2,2	
2003 tammi	154,9	57,9	6,1	8,9	75,8	6,3	23,8	7,9	12,4	1,7	
helmi	145,8	55,6	12,8	8,6	62,4	6,3	26,5	10,8	6,7	3,5	
maalis	145,7	53,8	14,7	10,4	63,1	3,7	28,7	13,2	8,2	0,6	
huhti	144,2	50,3	17,6	10,9	61,7	3,7	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	493,5	300,8	15,5	71,5	99,0	6,7	32,7	9,5	16,9	2,0	
touko	505,2	296,5	18,3	69,9	112,3	8,2	39,9	10,9	17,2	4,4	
kesä	440,3	256,2	16,1	59,1	103,8	5,2	50,2	16,3	30,3	2,5	
heinä	497,6	298,1	15,4	71,7	100,8	11,6	26,4	8,8	15,1	1,0	
elo	425,7	285,9	4,6	53,1	79,0	3,2	19,1	7,7	9,6	0,9	
syys	513,9	330,7	13,9	61,3	103,5	4,6	56,0	16,3	30,7	2,1	
loka	547,6	358,5	11,7	65,6	105,2	6,7	30,3	9,6	15,8	1,6	
marras	532,8	351,0	18,6	61,6	95,7	5,8	28,2	10,3	15,0	2,0	
joulu	515,3	336,8	39,1	54,3	78,7	6,4	42,1	12,4	24,4	3,5	
2003 tammi	673,5	433,6	8,1	74,9	148,7	8,2	40,1	14,2	21,9	2,1	
helmi	579,2	363,6	15,1	65,2	126,9	8,4	46,6	18,1	18,4	4,5	
maalis	577,5	354,1	17,0	73,3	126,7	6,3	61,9	23,5	28,9	2,0	
huhti	597,9	357,9	19,4	81,7	133,3	5,6	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,0	0,2	387,0	260,3	6,6	64,2	53,9	1,8	0,2	2002	huhti
0,0	0,0	0,1	391,9	260,2	9,2	63,8	57,0	1,6	0,1		touko
0,0	0,0	0,1	337,9	214,4	15,1	53,5	52,5	2,2	0,1		kesä
0,0	0,0	0,0	397,1	266,1	10,0	66,2	52,6	2,2	0,0		heinä
0,0	0,0	0,1	378,3	262,3	8,6	51,5	53,9	1,8	0,1		elo
0,1	0,0	0,5	423,8	289,5	19,9	58,7	53,1	2,0	0,5		syys
0,0	0,1	1,6	458,8	324,5	11,2	66,0	53,1	2,5	1,6		loka
0,0	0,0	0,2	428,0	307,6	10,8	59,4	47,7	2,3	0,2		marras
0,0	0,0	0,5	410,6	297,5	17,8	47,7	44,3	2,7	0,5		joulu
0,0	0,1	0,1	534,9	382,0	11,5	66,4	72,9	2,0	0,1	2003	tammi
0,0	0,0	0,2	453,5	315,2	13,9	57,6	64,4	2,1	0,2		helmi
0,0	0,0	0,9	465,0	310,6	22,9	64,3	63,7	2,6	0,9		maalis
.		huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
3,3	0,0	0,7	139,2	49,9	25,8	9,3	48,5	4,9	0,7	2002	huhti
2,0	0,0	5,3	153,3	47,2	26,3	10,6	57,2	6,6	5,3		touko
0,1	0,1	0,7	152,7	58,1	31,4	8,1	51,4	3,0	0,7		kesä
0,9	0,1	0,3	126,9	40,8	20,6	6,5	49,1	9,5	0,3		heinä
0,3	0,1	0,5	66,5	31,2	5,5	2,4	25,5	1,4	0,5		elo
0,7	0,2	5,5	146,2	57,5	24,6	4,7	51,1	2,7	5,5		syys
0,2	0,0	1,3	119,0	43,7	16,2	1,2	52,2	4,4	1,3		loka
0,0	0,0	0,5	133,0	53,7	22,9	4,3	48,0	3,6	0,5		marras
0,4	0,0	0,8	146,8	51,6	45,8	10,0	34,8	3,7	0,8		joulu
0,5	0,0	1,3	178,8	65,8	18,5	10,6	76,3	6,3	1,3	2003	tammi
3,3	1,0	1,1	172,3	66,4	19,6	12,1	65,7	7,4	1,1		helmi
0,4	0,6	5,7	174,4	67,0	22,9	11,0	63,5	4,3	5,7		maalis
.		huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
3,3	0,0	0,9	526,2	310,3	32,4	73,5	102,3	6,7	0,9	2002	huhti
2,0	0,0	5,5	545,2	307,4	35,5	74,3	114,3	8,2	5,5		touko
0,2	0,1	0,9	490,6	272,5	46,4	61,6	103,9	5,3	0,9		kesä
1,0	0,1	0,4	524,0	306,8	30,5	72,8	101,8	11,7	0,4		heinä
0,3	0,1	0,6	444,8	293,5	14,1	54,0	79,4	3,3	0,6		elo
0,8	0,2	6,0	569,9	347,0	44,5	63,4	104,2	4,8	6,0		syys
0,2	0,1	2,9	577,9	368,1	27,4	67,2	105,3	6,9	2,9		loka
0,0	0,0	0,7	561,0	361,4	33,7	63,7	95,7	5,9	0,7		marras
0,4	0,0	1,3	557,4	349,2	63,6	57,8	79,1	6,4	1,3		joulu
0,5	0,1	1,4	713,7	447,8	30,0	76,9	149,2	8,3	1,4	2003	tammi
3,3	1,0	1,3	625,8	381,7	33,5	69,7	130,2	9,5	1,3		helmi
0,4	0,6	6,6	639,4	377,6	45,9	75,3	127,2	6,9	6,6		maalis
.		huhti

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	-7,1	-2,2	0,2	-4,5	-0,3	-0,3	-18,4	-8,1	-7,7	-2,6	
touko	19,5	7,6	-0,8	-2,7	15,5	0,0	0,3	0,1	0,5	-0,3	
kesä	-2,1	-2,5	0,1	-8,1	8,3	0,0	12,9	3,0	8,8	1,0	
heinä	11,0	7,1	0,3	4,1	-0,9	0,3	-10,1	-3,0	-5,2	-1,6	
elo	9,3	1,5	0,2	0,5	7,2	0,0	0,6	-0,2	1,1	-0,2	
syys	11,0	4,1	-0,3	1,1	6,9	-0,7	24,0	8,6	13,5	1,4	
loka	8,5	7,5	0,2	0,8	-0,3	0,3	-14,2	-5,8	-9,1	-0,5	
marras	24,6	20,5	0,5	1,4	2,2	0,1	-2,3	-2,7	0,0	0,2	
joulu	-43,1	-22,2	-0,4	-4,7	-15,9	0,1	13,2	2,3	9,8	0,9	
2003 tammi	55,9	32,8	0,3	7,3	16,1	-0,6	-18,2	-2,5	-11,6	-2,1	
helmi	25,1	5,8	1,4	3,3	14,0	0,6	5,9	3,3	2,6	0,0	
maalis	8,8	-4,9	0,3	2,5	10,9	0,0	23,5	6,2	15,6	0,8	
huhti	22,0	8,2	-0,4	0,5	13,7	0,1	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	41,5	9,4	9,9	5,5	12,0	4,6	15,4	2,7	10,5	0,5	
touko	51,0	12,9	11,2	5,3	16,1	5,5	18,0	3,6	6,7	2,8	
kesä	35,8	13,8	4,4	3,5	11,7	2,5	18,3	7,4	13,5	-0,6	
heinä	10,6	-5,0	7,4	2,3	-3,0	8,9	3,4	0,0	4,3	-0,3	
elo	4,4	-0,8	0,3	-1,9	5,9	0,9	-1,1	-0,6	-0,2	0,1	
syys	46,5	22,4	7,9	2,8	11,7	1,7	12,9	0,8	9,3	-1,5	
loka	24,2	-4,4	6,4	-0,8	19,3	3,7	0,1	0,8	1,5	-0,3	
marras	28,9	0,2	13,1	0,8	13,3	1,5	1,6	2,3	2,4	-0,6	
joulu	-32,0	-14,5	31,1	2,6	-52,9	1,7	7,4	2,6	4,7	1,1	
2003 tammi	29,8	-5,5	1,6	6,6	23,1	4,0	16,6	6,1	9,2	1,4	
helmi	42,2	10,3	8,7	4,1	13,7	5,4	8,8	6,5	2,0	1,4	
maalis	53,7	9,4	11,9	8,9	20,5	2,9	19,2	10,1	3,7	-0,1	
huhti	29,3	7,7	14,1	8,1	-3,8	3,2	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002 huhti	34,4	7,2	10,1	1,0	11,8	4,4	-3,0	-5,4	2,8	-2,1	
touko	70,5	20,4	10,4	2,6	31,6	5,5	18,3	3,7	7,2	2,5	
kesä	33,7	11,3	4,5	-4,6	20,0	2,5	31,2	10,4	22,4	0,4	
heinä	21,6	2,1	7,7	6,4	-3,9	9,2	-6,7	-3,0	-1,0	-1,9	
elo	13,8	0,8	0,5	-1,4	13,0	0,8	-0,6	-0,8	0,9	-0,1	
syys	57,5	26,4	7,7	3,8	18,6	1,0	37,0	9,4	22,7	-0,1	
loka	32,7	3,1	6,5	0,0	19,1	4,0	-14,1	-5,0	-7,6	-0,8	
marras	53,5	20,6	13,6	2,2	15,5	1,6	-0,8	-0,4	2,4	-0,4	
joulu	-75,1	-36,7	30,7	-2,0	-68,9	1,8	20,6	4,9	14,4	2,0	
2003 tammi	85,7	27,3	1,9	13,9	39,2	3,4	-1,6	3,6	-2,3	-0,7	
helmi	67,3	16,1	10,1	7,4	27,7	6,0	14,7	9,8	4,6	1,4	
maalis	62,5	4,5	12,2	11,4	31,4	2,9	42,7	16,3	19,3	0,7	
huhti	51,3	15,9	13,7	8,6	9,9	3,3	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-0,1	0,0	0,1	-25,5	-10,3	-7,5	-7,1	-0,3	-0,3	0,1	2002	huhti
0,0	0,0	-0,1	19,8	7,7	-0,3	-3,0	15,5	0,0	-0,1		touko
0,0	0,0	0,1	10,7	0,5	8,9	-7,1	8,3	0,0	0,1		kesä
0,0	0,0	-0,2	0,9	4,2	-4,9	2,5	-0,9	0,3	-0,2		heinä
0,0	0,0	-0,1	9,9	1,3	1,3	0,3	7,1	0,0	-0,1		elo
0,1	0,0	0,5	35,1	12,7	13,2	2,5	6,9	-0,7	0,5		syys
-0,1	0,1	1,2	-5,7	1,7	-9,0	0,3	-0,3	0,5	1,2		loka
0,0	0,0	0,2	22,3	17,8	0,5	1,5	2,1	0,1	0,2		marras
-0,1	0,0	0,3	-29,9	-20,0	9,4	-3,8	-16,0	0,1	0,3		joulu
0,0	-0,1	-2,0	37,7	30,3	-11,3	5,2	16,1	-0,7	-2,0	2003	tammi
0,0	0,0	0,0	31,1	9,1	4,0	3,3	14,0	0,7	0,0		helmi
0,0	0,0	0,8	32,3	1,3	16,0	3,4	10,8	0,0	0,8		maalis
.		huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,8	0,0	-0,1	56,9	12,1	20,4	6,0	13,9	4,7	-0,1	2002	huhti
0,9	0,0	4,1	69,0	16,4	18,0	8,1	17,0	5,5	4,1		touko
-1,9	0,0	-0,3	54,1	21,2	17,9	3,0	9,8	2,5	-0,3		kesä
-0,1	0,0	-0,5	14,0	-5,0	11,7	2,0	-3,1	8,9	-0,5		heinä
0,3	0,0	-0,7	3,3	-1,4	0,0	-1,7	6,2	0,9	-0,7		elo
0,7	0,0	3,7	59,4	23,2	17,2	1,3	12,4	1,7	3,7		syys
-0,5	-0,1	-1,4	24,3	-3,6	7,9	-1,1	18,8	3,6	-1,4		loka
-0,5	0,0	-2,0	30,5	2,4	15,5	0,2	12,9	1,5	-2,0		marras
-0,4	-0,3	-0,3	-24,6	-11,8	35,7	3,7	-53,4	1,4	-0,3		joulu
-0,5	-0,3	0,7	46,4	0,5	10,8	8,0	22,6	3,7	0,7	2003	tammi
0,6	0,9	-2,6	51,0	16,8	10,7	5,5	14,3	6,3	-2,6		helmi
-0,1	0,5	5,1	72,9	19,5	15,6	8,8	20,5	3,4	5,1		maalis
.		huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,8	0,0	0,0	31,4	1,8	12,9	-1,2	13,5	4,4	0,0	2002	huhti
0,9	0,0	4,0	88,8	24,1	17,7	5,0	32,5	5,5	4,0		touko
-1,8	0,0	-0,3	64,9	21,7	26,9	-4,2	18,2	2,6	-0,3		kesä
-0,1	0,0	-0,7	14,9	-0,8	6,8	4,5	-4,0	9,2	-0,7		heinä
0,3	0,0	-0,8	13,2	0,0	1,3	-1,4	13,3	0,8	-0,8		elo
0,8	0,0	4,2	94,5	35,9	30,4	3,7	19,3	1,0	4,2		syys
-0,6	0,1	-0,2	18,6	-2,0	-1,1	-0,8	18,5	4,1	-0,2		loka
-0,5	0,0	-1,8	52,8	20,2	16,0	1,7	15,0	1,6	-1,8		marras
-0,5	-0,3	0,1	-54,5	-31,8	45,1	0,0	-69,4	1,5	0,1		joulu
-0,5	-0,4	-1,2	84,1	30,9	-0,5	13,2	38,7	3,1	-1,2	2003	tammi
0,6	0,9	-2,6	82,1	25,9	14,7	8,8	28,3	7,0	-2,6		helmi
-0,1	0,5	5,9	105,2	20,8	31,6	12,1	31,3	3,4	5,9		maalis
.		huhti

Taulukko 3.7

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperien kuin osakkeiden vuosikasvuvauhdit ¹⁾

(prosenttimuutos)

1. Lyhytaikaiset

	Kaikki valuutat yhteensä							
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	
	1	Joulukuu 2001 = 100 2						
2002	huhti	0,5	106,9	-2,9	-18,0	1,3	4,4	36,1
	touko	3,8	110,0	2,2	-32,8	-8,3	10,5	27,8
	kesä	4,5	109,4	0,4	-25,1	-15,2	16,7	50,8
	heinä	5,3	111,3	3,8	-16,4	-14,0	14,6	-3,1
	elo	5,4	112,3	4,8	0,6	-18,0	15,2	-1,3
	syys	7,8	114,3	8,9	0,8	-17,0	16,3	-19,4
	loka	8,9	116,0	10,5	14,9	-18,5	17,9	-0,9
	marras	12,3	119,3	18,6	23,3	-14,6	15,6	-5,3
	joulu	12,7	112,7	14,7	30,4	-10,4	19,3	-14,3
2003	tammi	15,2	121,0	17,6	28,9	-7,3	21,1	-15,2
	helmi	19,3	125,0	22,4	60,3	-1,7	23,0	0,6
	maalis	17,8	126,5	19,0	53,1	2,0	21,4	5,7
	huhti	21,0	129,3	20,3	36,8	7,2	25,9	18,1

2. Pitkäaikaiset

	Kaikki valuutat yhteensä							
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	
	1	Joulukuu 2001 = 100 2						
2002	huhti	7,9	102,9	7,6	32,3	16,3	3,8	25,1
	touko	8,0	103,8	8,1	32,9	14,5	3,5	29,3
	kesä	7,5	104,3	7,8	30,3	12,9	3,1	31,4
	heinä	7,1	104,6	6,8	27,5	11,7	3,1	36,3
	elo	6,8	104,6	6,5	26,9	8,8	3,3	34,0
	syys	7,3	105,4	7,1	27,7	11,7	3,6	30,9
	loka	7,2	105,9	6,3	26,9	12,3	3,9	29,7
	marras	7,0	106,4	5,8	27,1	7,8	4,3	29,0
	joulu	5,9	105,9	5,0	25,1	6,9	2,9	29,4
2003	tammi	5,7	106,5	4,7	24,0	7,2	2,7	29,9
	helmi	5,9	107,3	4,4	25,1	7,6	3,0	34,6
	maalis	5,8	108,1	3,8	26,1	9,4	3,0	32,4
	huhti	5,6	108,6	3,9	25,8	10,1	2,4	30,9

3. Yhteensä

	Kaikki valuutat yhteensä							
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	
	1	Joulukuu 2001 = 100 2						
2002	huhti	7,2	103,3	6,3	31,6	13,2	3,9	25,4
	touko	7,6	104,3	7,4	31,9	9,6	4,1	29,3
	kesä	7,2	104,8	6,9	29,6	7,1	4,2	31,7
	heinä	6,9	105,2	6,4	27,0	6,3	4,1	35,1
	elo	6,7	105,3	6,3	26,7	3,1	4,3	32,9
	syys	7,4	106,2	7,3	27,4	5,5	4,6	29,4
	loka	7,4	106,8	6,8	26,8	5,4	5,0	28,9
	marras	7,5	107,6	7,2	27,1	3,1	5,2	28,1
	joulu	6,5	106,5	6,0	25,1	3,6	4,1	28,0
2003	tammi	6,6	107,8	6,1	24,0	4,4	4,1	28,7
	helmi	7,1	108,9	6,3	25,4	5,8	4,6	33,7
	maalis	6,9	109,8	5,5	26,4	8,0	4,5	31,7
	huhti	7,0	110,5	5,6	25,9	9,6	4,3	30,6

Lähde: EKP.

1) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

Euromääräiset ²⁾									
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt			
8	9	10	11	12	13	14			
-0,1	107,3	-5,2	-18,0	-0,2	4,7	38,6	2002	huhti	
3,3	110,5	1,0	-32,8	-10,1	10,6	26,0		touko	
4,2	110,1	-0,8	-27,1	-16,6	16,5	51,6		kesä	
5,1	111,9	3,6	-18,5	-15,6	14,5	-7,0		heinä	
5,7	113,5	6,1	-1,8	-19,4	15,0	-7,0		elo	
7,7	115,3	9,0	-1,8	-18,1	16,7	-28,9		syys	
7,6	116,6	8,1	12,1	-20,3	18,1	-11,8		loka	
12,3	120,7	20,4	20,6	-15,9	15,9	-14,0		marras	
13,6	113,6	16,6	27,3	-11,4	20,3	-23,4		joulu	
16,1	122,8	20,5	26,0	-8,1	21,1	-27,0	2003	tammi	
20,1	126,9	25,7	57,4	-2,8	22,7	-9,0		helmi	
18,3	128,3	21,1	50,3	0,9	21,3	-2,7		maalis	
22,9	131,9	25,3	34,1	6,4	25,9	8,9		huhti	

Euromääräiset ²⁾									
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt			
8	9	10	11	12	13	14			
7,5	102,7	5,6	44,6	19,4	3,8	26,2	2002	huhti	
7,4	103,5	5,9	42,7	17,3	3,6	30,2		touko	
7,0	104,1	5,7	39,2	15,8	3,2	32,3		kesä	
6,4	104,2	4,5	33,9	15,7	3,1	37,6		heinä	
6,3	104,3	4,5	32,7	12,8	3,3	35,0		elo	
6,7	105,0	5,1	33,5	14,2	3,4	31,8		syys	
6,5	105,4	4,3	30,9	14,8	3,9	29,5		loka	
6,5	105,9	4,2	31,5	9,4	4,3	28,8		marras	
5,4	105,4	3,5	29,3	8,4	2,8	29,0		joulu	
5,1	105,8	3,1	28,2	8,6	2,5	29,1	2003	tammi	
5,2	106,5	2,6	28,9	8,7	2,7	33,8		helmi	
5,1	107,3	2,0	29,9	11,1	2,8	31,5		maalis	
4,9	107,8	1,9	30,2	11,6	2,3	29,5		huhti	

Euromääräiset ²⁾									
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt			
8	9	10	11	12	13	14			
6,7	103,1	4,5	43,3	14,8	3,9	26,4	2002	huhti	
7,0	104,1	5,4	41,3	10,7	4,2	30,1		touko	
6,7	104,6	5,0	38,1	8,2	4,2	32,7		kesä	
6,3	104,9	4,4	33,1	8,2	4,1	36,2		heinä	
6,2	105,1	4,6	32,3	4,9	4,2	33,7		elo	
6,8	105,9	5,5	33,0	6,3	4,5	30,0		syys	
6,6	106,4	4,7	30,7	5,9	5,0	28,4		loka	
7,0	107,2	5,8	31,4	3,4	5,3	27,6		marras	
6,1	106,1	4,7	29,3	4,1	4,1	27,4		joulu	
6,1	107,3	4,8	28,2	4,9	4,0	27,7	2003	tammi	
6,5	108,3	4,9	29,2	6,2	4,3	32,7		helmi	
6,4	109,2	3,9	30,2	8,9	4,3	30,7		maalis	
6,6	109,9	4,2	30,3	10,5	4,2	29,0		huhti	

Taulukko 3.8

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; markkina-arvoon)

Liikkeessä oleva määrä

		Yhteensä 1	Rahalaitokset 2	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset 3	Yritykset 4
2000	huhti	5 861,7	670,4	654,9	4 536,4
	touko	5 752,7	673,4	648,2	4 431,2
	kesä	5 707,4	680,6	645,7	4 381,0
	heinä	5 835,4	700,3	696,3	4 438,9
	elo	5 948,9	742,1	700,4	4 506,4
	syys	5 640,6	730,3	687,7	4 222,7
	loka	5 667,9	718,9	664,4	4 284,5
	marras	5 466,7	674,4	673,5	4 118,7
	joulu	5 431,7	687,0	675,0	4 069,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001	tammi	5 668,5	762,2	706,3	4 200,0
	helmi	5 249,6	710,1	661,6	3 877,9
	maalis	5 029,0	686,3	620,4	3 722,4
	huhti	5 365,9	715,3	643,4	4 007,2
	touko	5 235,2	697,9	627,0	3 910,4
	kesä	4 991,3	676,5	635,1	3 679,7
	heinä	4 959,8	647,0	572,4	3 740,4
	elo	4 648,2	643,2	576,6	3 428,4
	syys	4 054,6	535,7	485,3	3 033,6
	loka	4 277,9	551,5	497,7	3 228,7
	marras	4 523,9	587,5	512,0	3 424,3
	joulu	4 656,4	617,3	511,1	3 528,0
2002	tammi	4 575,1	623,8	518,8	3 432,5
	helmi	4 545,6	622,4	509,8	3 413,4
	maalis	4 748,1	665,3	536,6	3 546,2
	huhti	4 569,8	678,0	517,5	3 374,2
	touko	4 432,0	666,3	484,9	3 280,9
	kesä	4 113,0	614,8	463,4	3 034,8
	heinä	3 709,7	515,6	395,4	2 798,7
	elo	3 519,2	521,7	371,0	2 626,5
	syys	2 977,8	412,6	276,0	2 289,2
	loka	3 250,9	446,9	321,2	2 482,8
	marras	3 434,7	487,3	346,0	2 601,4
	joulu	3 130,5	450,7	283,6	2 396,2
2003	tammi	2 993,8	425,8	261,1	2 306,9
	helmi	2 900,3	425,2	270,7	2 204,4
	maalis	2 775,5	413,0	236,0	2 126,5
	huhti	3 127,4	471,4	291,6	2 364,4

Liikkeessä oleva määrä yhteensä

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; markkina-arvoon)

Lähde: EKP.

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	100,0	100,0	59,1	59,1	40,9	40,9	100,0	100,0	59,1	40,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,0	2,1	105,3	2,5	107,5	1,5	-	-	-	-
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	108,5	2,3	107,7	2,3	110,2	2,5	-	-	-	-
2002	110,9	2,3	109,5	1,7	113,6	3,1	-	-	-	-
2002 II	111,0	2,1	109,9	1,4	113,1	3,1	110,7	0,6	109,4	113,2
2002 III	111,1	2,1	109,2	1,3	114,5	3,3	111,2	0,4	109,6	114,1
2002 IV	111,7	2,3	110,1	1,8	114,5	3,1	111,8	0,5	110,0	114,8
2003 I	112,5	2,3	110,8	2,0	115,3	2,7	112,6	0,8	111,1	115,4
2002 heinä	111,0	2,0	108,9	1,2	114,5	3,2	111,0	0,1	109,4	113,8
2002 elo	111,0	2,1	108,9	1,4	114,6	3,3	111,2	0,2	109,6	114,1
2002 syys	111,3	2,1	109,7	1,4	114,2	3,2	111,5	0,3	109,9	114,3
2002 loka	111,6	2,3	110,1	1,8	114,2	3,1	111,7	0,2	110,1	114,6
2002 marras	111,5	2,3	110,0	1,8	114,2	3,1	111,7	0,0	109,9	114,8
2002 joul	112,0	2,3	110,2	1,9	115,2	3,0	111,9	0,2	110,1	115,1
2003 tammi	111,9	2,1	110,2	1,6	115,0	2,8	112,3	0,4	110,7	115,2
2003 helmi	112,4	2,4	110,7	2,1	115,4	2,7	112,6	0,3	111,1	115,4
2003 maal	113,1	2,4	111,7	2,2	115,6	2,6	113,0	0,3	111,5	115,6
2003 huhti	113,2	2,1	111,7	1,5	116,0	2,9	112,8	-0,1	111,1	115,9
2003 touko	113,2	1,9	111,6	1,4	116,0	2,5	112,8	0,0	111,0	116,1
2003 kesä ²⁾	.	2,0

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	19,3	11,7	7,6	39,8	31,6	8,2	10,4	6,3	2,9	14,9	6,4
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	3,6	-4,1	3,6	2,7
2000	1,4	1,2	1,8	3,0	0,5	13,0	1,5	2,1	-7,1	2,0	1,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	4,5	2,9	7,0	1,2	0,9	2,2	1,8	3,6	-4,1	3,6	2,7
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	3,2	-0,3	4,2	3,4
2002 II	2,9	3,2	2,5	0,7	1,6	-2,3	2,4	3,2	-0,2	4,2	3,4
2002 III	2,3	2,9	1,4	0,8	1,3	-0,7	2,4	3,4	0,0	4,3	3,5
2002 IV	2,3	2,7	1,7	1,6	1,2	2,9	2,5	3,0	-0,2	4,0	3,4
2003 I	2,0	3,2	0,2	2,0	0,7	7,0	2,4	3,2	-0,8	3,0	3,7
2002 heinä	2,2	3,0	1,0	0,7	1,3	-1,6	2,4	3,4	0,0	4,3	3,5
2002 elo	2,3	3,0	1,4	0,9	1,3	-0,3	2,4	3,6	-0,1	4,4	3,5
2002 syys	2,4	2,8	1,7	0,9	1,3	-0,2	2,4	3,2	0,1	4,3	3,4
2002 loka	2,3	2,7	1,7	1,5	1,2	2,6	2,4	3,0	0,1	4,3	3,3
2002 marras	2,4	2,6	2,0	1,5	1,3	2,4	2,5	3,2	-0,4	4,0	3,4
2002 joul	2,2	2,7	1,3	1,7	1,2	3,8	2,5	2,8	-0,5	3,8	3,5
2003 tammi	1,5	2,9	-0,6	1,7	0,6	6,0	2,5	3,3	-0,7	3,2	3,6
2003 helmi	2,1	3,3	0,3	2,2	0,7	7,7	2,4	3,3	-0,9	3,0	3,7
2003 maal	2,3	3,3	0,8	2,2	0,8	7,5	2,4	3,0	-0,7	2,8	3,7
2003 huhti	2,4	3,4	1,0	1,1	0,8	2,2	2,4	3,2	-0,6	3,5	3,6
2003 touko	2,5	3,4	1,2	0,9	1,0	0,7	2,4	2,9	-0,5	2,5	3,5
2003 kesä

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2003.

2) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/ barreli)		
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾										Raken- taminen ⁴⁾	Tehdas- teollisuus		hinnat ¹⁾	
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Kulutustavarat		Energia	Kokonais- indeksi ilman energiaa ¹⁾						
	2000 = 100		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kokonais- indeksi	Kestävät			Ei- kestävät					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14	
1997	96,0	1,1	0,4	0,2	0,3	0,7	0,6	1,2	3,0	1,4	0,8	10,7	14,6	17,0	
1998	95,4	-0,7	0,1	-0,4	0,6	0,7	0,7	0,5	-4,6	0,3	-0,5	-21,0	-12,5	12,0	
1999	95,0	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	0,6	0,7	-0,2	0,2	1,3	0,1	15,8	-5,9	17,1	
2000	100,0	5,3	2,5	5,1	0,6	1,4	1,4	1,6	17,3	2,5	4,8	50,8	16,7	31,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	102,2	2,2	1,7	1,2	1,0	3,0	1,8	3,1	2,7	2,3	1,2	-8,8	-7,6	27,8	
2002	102,1	0,0	0,5	-0,3	0,9	1,3	1,6	1,3	-1,9	2,7	0,3	-3,2	-1,7	26,5	
2002	II	102,1	-0,7	0,2	-0,8	1,0	1,1	1,7	1,0	-4,1	2,5	-0,3	-8,7	-5,5	27,8
	III	102,3	0,0	0,6	0,3	0,8	1,2	1,5	1,1	-2,1	2,6	0,4	-4,2	-1,6	27,2
	IV	102,6	1,3	1,0	1,0	0,8	1,4	1,3	1,4	2,8	3,1	1,5	14,0	4,4	26,5
2003	I	104,1	2,4	1,2	1,6	0,4	1,4	0,9	1,5	7,3	.	2,2	10,2	-4,2	28,4
	II	-13,5	-8,0	22,7
2002	kesä	102,0	-0,8	0,3	-0,5	0,9	0,9	1,6	0,8	-4,9	-	-0,4	-14,9	-8,4	25,8
	heinä	102,1	-0,2	0,5	0,1	0,8	1,1	1,4	1,0	-2,9	-	0,2	-10,2	-7,6	25,9
	elo	102,2	0,0	0,6	0,3	0,8	1,1	1,6	1,1	-1,9	-	0,5	-4,3	-1,3	27,0
	syys	102,5	0,2	0,7	0,4	0,8	1,3	1,6	1,3	-1,4	-	0,6	2,4	4,7	28,9
	loka	102,7	1,1	0,9	0,8	0,7	1,4	1,4	1,4	2,3	-	1,3	14,3	7,8	27,9
	marras	102,4	1,2	1,0	1,2	0,8	1,3	1,2	1,3	2,4	-	1,3	10,5	3,4	24,2
	joulu	102,7	1,6	1,1	1,2	0,8	1,5	1,3	1,5	3,9	-	1,8	17,2	2,1	27,1
2003	tammi	103,7	2,3	1,1	1,4	0,5	1,4	1,1	1,4	6,7	-	2,0	17,2	-1,5	28,3
	helmi	104,1	2,6	1,2	1,7	0,3	1,5	1,0	1,6	8,2	-	2,4	16,8	-3,7	29,8
	maalis	104,3	2,4	1,2	1,7	0,3	1,4	0,8	1,5	7,2	-	2,1	-1,7	-7,2	27,2
	huhti	103,8	1,7	1,1	1,5	0,3	1,3	0,6	1,4	3,2	-	1,1	-15,2	-6,7	22,9
	touko	103,5	1,3	1,0	1,3	0,3	1,5	0,7	1,6	1,7	-	0,6	-16,6	-8,7	21,9
	kesä	-	.	-8,3	-8,6	23,3

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus	Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100							
	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,7
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	0,9	1,8	2,6
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,2	0,9	-0,1	-1,5
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,9	0,8	-0,5	-0,3
2000	107,9	1,4	2,6	2,2	2,6	2,5	4,7	8,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	111,0	2,5	2,3	2,4	2,4	2,0	1,5	0,7
2002	113,6	2,4	2,2	2,4	1,8	2,0	-0,7	-1,5
2001	II	110,8	2,6	2,6	2,7	2,1	2,5	2,6
	III	111,2	2,3	2,2	2,5	2,1	0,5	0,0
	IV	112,2	2,9	1,8	2,1	1,7	-0,6	-3,5
2002	I	112,8	2,7	2,3	2,6	2,0	-0,9	-1,9
	II	113,3	2,3	2,1	2,2	1,7	-1,1	-1,9
	III	114,0	2,6	2,1	2,3	1,8	-0,3	-1,9
	IV	114,6	2,1	2,2	2,4	1,7	-0,3	-0,2

Lähteet: Eurostat paitasi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1998	5 883,6	5 743,8	3 328,8	1 176,4	1 203,6	34,9	139,9	1 949,1	1 809,2
1999	6 150,4	6 048,5	3 504,9	1 230,0	1 291,8	21,7	101,9	2 052,4	1 950,6
2000	6 453,1	6 385,2	3 672,5	1 289,2	1 389,1	34,3	67,9	2 416,7	2 348,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 840,1	6 727,7	3 918,1	1 369,3	1 437,4	2,8	112,5	2 556,1	2 443,7
2002	7 063,5	6 889,3	4 033,5	1 431,6	1 427,6	-3,4	174,1	2 571,2	2 397,0
2001 IV	1 727,8	1 689,9	989,0	348,0	357,8	-4,9	37,9	630,7	592,8
2002 I	1 744,0	1 703,8	995,2	352,6	357,5	-1,5	40,2	627,2	587,0
II	1 758,6	1 716,4	1 002,9	356,8	355,1	1,5	42,2	639,5	597,3
III	1 775,5	1 727,1	1 013,3	359,9	356,6	-2,7	48,4	652,2	603,9
IV	1 785,5	1 742,0	1 022,2	362,3	358,3	-0,7	43,4	652,3	608,9
2003 I

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1998	5 667,3	5 544,7	3 184,3	1 142,2	1 191,0	27,3	122,5	1 939,1	1 816,6
1999	5 826,5	5 738,1	3 297,2	1 164,7	1 260,6	15,6	88,4	2 040,3	1 951,9
2000	6 029,9	5 906,3	3 380,3	1 189,5	1 322,1	14,4	123,6	2 295,3	2 171,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 227,3	6 079,4	3 519,0	1 231,0	1 339,0	-9,7	148,0	2 391,7	2 243,7
2002	6 279,4	6 092,4	3 538,3	1 264,6	1 303,9	-14,4	187,0	2 421,6	2 234,6
2001 IV	1 556,0	1 517,6	881,6	310,5	331,1	-5,6	38,4	591,7	553,3
2002 I	1 562,5	1 517,6	879,8	313,5	328,8	-4,6	44,9	590,4	545,5
II	1 568,6	1 520,1	882,2	315,9	324,6	-2,6	48,5	602,7	554,2
III	1 573,6	1 524,0	886,3	317,3	325,1	-4,7	49,6	614,8	565,2
IV	1 574,7	1 530,7	890,0	317,9	325,4	-2,5	44,0	613,7	569,7
2003 I	1 574,8	1 538,3	893,1	318,6	320,9	5,8	36,5	609,8	573,3

(vuotuinen prosenttumuutos)

1998	2,9	3,5	3,0	1,4	5,1	-	-	7,4	10,0
1999	2,8	3,5	3,5	2,0	5,8	-	-	5,2	7,4
2000	3,5	2,9	2,5	2,1	4,9	-	-	12,5	11,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	1,5	1,0	1,8	2,2	-0,6	-	-	3,0	1,7
2002	0,8	0,2	0,5	2,7	-2,6	-	-	1,2	-0,4
2001 IV	0,6	0,1	1,6	2,0	-2,4	-	-	-2,3	-3,8
2002 I	0,4	-0,1	0,5	2,6	-2,8	-	-	-2,7	-4,3
II	0,8	-0,3	0,2	3,0	-3,3	-	-	1,0	-1,8
III	1,0	0,4	0,6	2,9	-2,6	-	-	3,0	1,7
IV	1,2	0,9	0,9	2,4	-1,7	-	-	3,7	3,0
2003 I	0,8	1,4	1,5	1,6	-2,4	-	-	3,3	5,1

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toimialoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1998	5 471,0	138,7	1 276,8	295,4	1 139,8	1 441,3	1 179,0	202,2	614,8
1999	5 689,3	136,0	1 293,3	310,7	1 191,2	1 527,6	1 230,6	201,6	662,7
2000	5 973,1	136,9	1 347,3	326,5	1 261,2	1 620,3	1 280,9	212,1	692,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 344,2	151,7	1 412,0	347,3	1 356,5	1 719,7	1 357,0	232,4	728,3
2002	6 560,0	149,7	1 430,7	360,7	1 394,4	1 797,8	1 426,7	237,9	741,3
2001 IV	1 604,3	38,4	350,6	88,6	342,8	438,6	345,3	59,1	182,6
2002 I	1 619,0	38,0	353,3	89,9	345,3	442,3	350,2	59,0	184,0
II	1 634,1	37,3	357,2	89,6	347,6	447,7	354,7	58,8	183,2
III	1 648,4	37,5	360,2	90,2	349,7	451,9	358,9	59,3	186,3
IV	1 658,4	36,9	360,0	91,0	351,9	455,8	362,9	60,8	187,8
2003 I

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1998	5 319,6	142,3	1 256,7	291,9	1 114,4	1 388,3	1 126,0	222,4	570,1
1999	5 462,5	146,0	1 268,3	299,2	1 164,2	1 441,4	1 143,4	231,2	595,2
2000	5 667,4	145,6	1 319,0	306,2	1 220,6	1 508,2	1 167,8	247,6	610,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	5 865,3	151,8	1 348,6	311,0	1 282,4	1 569,5	1 202,1	264,7	626,8
2002	5 938,2	150,8	1 359,0	308,2	1 299,4	1 589,2	1 231,6	271,1	612,4
2001 IV	1 467,4	38,0	333,1	78,0	321,2	394,3	302,8	67,1	155,7
2002 I	1 475,7	37,8	336,9	77,7	323,4	395,0	304,9	66,8	153,6
II	1 484,0	37,7	340,5	77,0	324,4	397,2	307,2	67,2	151,8
III	1 488,3	37,8	341,6	76,8	325,3	398,0	308,8	68,0	153,4
IV	1 490,2	37,5	340,0	76,7	326,4	399,0	310,7	69,1	153,6
2003 I	1 490,6	37,8	341,4	74,8	326,4	399,8	310,5	69,0	153,2

(vuotuinen prosenttimuutos)

1998	2,9	1,5	3,2	0,4	4,0	3,7	1,5	3,6	2,6
1999	2,7	2,6	0,9	2,5	4,5	3,8	1,5	4,0	4,4
2000	3,8	-0,3	4,0	2,3	4,8	4,6	2,1	7,1	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	1,7	-1,3	1,1	-0,6	2,6	2,6	1,4	5,4	0,7
2002	1,2	-0,7	0,8	-0,9	1,3	1,3	2,4	2,4	-2,3
2001 IV	0,8	-1,1	-1,3	-0,3	1,4	2,0	1,7	4,7	-0,1
2002 I	0,8	-0,2	-1,3	0,0	1,2	1,4	2,1	2,3	-2,3
II	1,3	-0,1	1,0	-0,8	1,2	1,3	2,5	1,9	-3,7
III	1,3	-1,1	1,3	-1,1	1,3	1,1	2,6	2,6	-1,8
IV	1,6	-1,4	2,1	-1,7	1,6	1,2	2,6	2,9	-1,3
2003 I	1,0	0,1	1,3	-3,7	0,9	1,2	1,8	3,2	-0,3

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Rakentaminen	Tehdas-teollisuus
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			
		2000 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	2,1	95,0	1,9	2,0	1,9	2,3	1,7	1,4	1,7	0,7	4,1	1,9
2000	4,9	100,1	5,3	5,6	5,9	8,5	2,0	6,4	1,1	1,9	2,4	5,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	0,3	100,6	0,4	0,2	-0,6	1,4	0,5	-1,8	1,0	1,5	0,3	0,3
2002	-0,7	99,9	-0,6	-0,8	0,3	-2,0	-0,6	-5,5	0,3	0,9	-0,1	-0,8
2002 I	-2,4	99,4	-2,8	-3,3	-2,2	-6,2	-1,2	-6,9	0,0	1,3	1,7	-3,6
II	-1,0	99,9	-0,7	-1,0	0,0	-2,1	-0,8	-6,2	0,2	2,1	-0,2	-0,8
III	-0,1	100,2	0,1	-0,2	1,1	-1,1	-1,1	-4,4	-0,4	1,5	0,1	-0,1
IV	0,7	100,3	1,2	1,5	2,5	1,4	0,5	-4,3	1,4	-0,9	-1,7	1,5
2003 I	0,6	100,5	1,1	0,6	1,8	0,8	-1,0	-5,5	-0,1	4,1	-3,4	0,9
2002 heinä	0,3	100,3	0,7	0,3	1,4	-0,2	-0,9	-2,2	-0,6	2,6	0,4	0,4
elo	-0,9	100,0	-0,8	-1,0	-0,1	-1,3	-1,7	-9,1	-0,6	0,9	-0,5	-0,8
syys	0,0	100,2	0,2	0,0	1,8	-1,8	-0,7	-3,5	-0,1	1,0	0,4	0,0
loka	0,5	100,4	1,3	0,7	1,6	0,2	0,4	-3,8	1,2	4,7	-2,3	1,0
marras	2,1	100,9	2,7	3,4	4,3	3,9	1,8	-2,1	2,6	-1,7	-0,6	3,3
joulu	-0,5	99,5	-0,5	0,2	1,3	0,0	-0,8	-7,5	0,4	-4,7	-2,2	0,2
2003 tammi	1,0	100,5	1,2	1,0	2,6	0,8	-1,0	-4,3	-0,4	1,4	-0,7	1,0
helmi	1,2	100,8	2,0	1,0	1,4	2,4	-0,5	-5,0	0,3	8,8	-3,8	1,0
maalis	-0,4	100,1	0,1	0,0	1,4	-0,5	-1,3	-6,9	-0,2	2,4	-5,4	0,6
huhti	.	100,6	0,8	0,3	1,6	-1,3	0,4	-5,1	1,4	3,5	.	-0,3
touko

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		2000 = 100	Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet		Tekstiilit, vaatteet ja jalkineet		
	2000 = 100			2000 = 100							
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1999	96,0	3,0	97,8	2,4	2,7	2,2	1,4	2,3	973	5,4	
2000	99,9	4,1	100,0	2,3	2,1	2,1	1,5	4,4	953	-2,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	104,1	4,2	101,6	1,6	1,8	1,5	0,9	-0,3	968	-0,8	
2002	105,9	1,7	101,7	0,1	0,5	-0,2	-0,9	-1,9	926	-4,3	
2002 I	105,0	2,3	101,6	0,2	0,4	-0,6	-0,3	-2,3	918	-4,3	
II	105,6	1,6	101,3	-0,3	0,2	0,0	-1,3	-2,1	917	-7,6	
III	106,3	1,6	102,2	0,5	0,8	0,4	-1,5	-0,7	919	-4,8	
IV	106,4	1,4	101,7	-0,1	0,7	-0,5	-0,6	-2,6	950	0,2	
2003 I	108,1	2,9	102,4	0,8	2,4	0,5	-1,6	0,2	895	-2,6	
2002 heinä	106,0	1,4	102,1	0,8	0,7	0,7	0,0	0,3	899	-7,1	
elo	106,7	2,1	102,6	0,7	1,4	0,3	0,1	-1,9	925	-4,1	
syys	106,4	1,3	101,8	0,1	0,3	0,2	-4,4	-0,3	931	-2,6	
loka	107,1	3,2	102,6	1,8	1,7	2,0	5,0	-1,5	929	-3,3	
marras	106,1	0,7	101,7	-0,7	1,1	-1,5	-4,8	-3,2	942	-1,2	
joulu	106,1	0,3	100,9	-1,3	-0,6	-1,8	-1,7	-3,1	980	6,1	
2003 tammi	108,0	3,4	103,3	2,5	4,1	1,6	2,7	0,4	887	-5,3	
helmi	108,2	2,9	102,5	1,1	2,9	0,4	-3,8	-0,6	894	-3,5	
maalis	108,0	2,4	101,4	-1,2	0,3	-0,4	-3,6	0,8	904	0,6	
huhti	108,0	2,3	102,9	2,1	2,4	0,5	-0,5	0,5	871	-3,9	
touko	862	-5,3	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA, European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

3) Vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kuukausitietojen keskiarvoja.

Taulukko 5.3

Euroopan komission suhdannekyselyt¹⁾

1. Talouden ilmapiiri-indikaattori, tehdasteollisuuden ja kuluttajien kyselyt

(saldoluku, prosenttiyksikköä²⁾, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Talouden ilmapiiri-indikaattori ³⁾ (1995 = 100)	Tehdasteollisuus				Kapasi- teetin käyttö- aste ⁴⁾ , %	Kuluttajien luottamusindikaattori				
		Teollisuuden luottamusindikaattori					Yh- teensä ⁵⁾	Rahoitus- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Talous- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana
		Yhteensä ⁵⁾	Tilau- kanta	Valmis- tuote- varastot	Tuotanto- odotukset						
1999	101,4	-7	-16	11	7	82,6	-3	3	-4	11	1
2000	103,8	5	2	4	16	84,4	1	4	1	1	2
2001	100,8	-9	-15	14	1	82,9	-5	2	-10	14	2
2002	99,1	-11	-25	11	3	81,4	-11	-1	-12	26	-3
2002 II	99,5	-10	-24	11	6	81,4	-8	-1	-9	22	-3
2002 III	99,0	-11	-27	11	4	81,5	-10	-1	-11	26	-3
2002 IV	98,7	-10	-23	10	3	81,5	-14	-3	-15	30	-8
2003 I	98,2	-11	-24	10	0	81,1	-19	-5	-23	39	-9
2003 II	98,1	-12	-28	9	0	.	-19	-4	-22	41	-9
2002 kesä	99,5	-10	-25	12	6	-	-8	0	-8	22	-3
2002 heinä	99,0	-12	-27	11	2	81,2	-10	-1	-10	26	-4
2002 elo	98,8	-12	-28	10	2	-	-11	-1	-12	27	-4
2002 syys	99,2	-10	-26	12	7	-	-9	-1	-10	24	-2
2002 loka	99,0	-10	-25	10	6	81,7	-12	-2	-12	27	-7
2002 marras	98,7	-10	-22	10	3	-	-14	-4	-15	30	-7
2002 joulou	98,5	-10	-22	10	1	-	-16	-4	-19	33	-9
2003 tammi	98,3	-11	-22	9	-1	81,3	-18	-5	-21	36	-9
2003 helmi	98,4	-11	-23	11	2	-	-19	-5	-23	39	-9
2003 maalisk	97,8	-12	-26	10	-1	-	-21	-6	-26	42	-9
2003 huhti	98,1	-12	-27	10	0	80,8	-19	-5	-22	40	-9
2003 touko	98,1	-13	-28	9	-1	-	-20	-4	-23	43	-9
2003 kesä	98,2	-12	-28	9	0	-	-19	-4	-22	40	-8

2. Rakentamisen, vähittäiskaupan ja palveluiden kyselyt

(saldoprosenttia²⁾, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluiden luottamusindikaattori			
	Yhteensä ⁵⁾	Tilau- kanta	Työllisyys- odotukset	Yhteensä ⁵⁾	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne	Varastojen määrä	Suhdanne- näkömät	Yh- teensä ⁵⁾	Suhdanne- näkömät	Kysyntä- tilanne	Kysyntä- näkömät
1999	-10	-17	-2	-7	-7	17	2	27	25	26	31
2000	-5	-13	3	-2	1	17	9	30	36	23	33
2001	-11	-16	-4	-7	-7	17	2	15	16	8	20
2002	-20	-28	-12	-16	-23	18	-9	1	-4	-6	13
2002 II	-18	-24	-10	-18	-24	20	-9	5	1	1	14
2002 III	-23	-32	-14	-17	-23	15	-11	-1	-5	-8	11
2002 IV	-24	-31	-16	-15	-21	16	-8	-4	-13	-4	4
2003 I	-21	-28	-14	-17	-24	17	-10	-5	-16	-11	11
2003 II	-22	-29	-15	-15	-20	18	-6	-2	-12	-1	5
2002 kesä	-18	-25	-11	-18	-23	18	-12	3	-3	1	10
2002 heinä	-21	-31	-10	-17	-23	17	-11	0	-4	-7	10
2002 elo	-25	-34	-16	-16	-22	14	-12	-2	-4	-12	11
2002 syys	-23	-30	-15	-17	-25	15	-11	0	-6	-5	12
2002 loka	-23	-32	-14	-16	-21	15	-11	-4	-13	-4	5
2002 marras	-25	-32	-18	-14	-17	18	-7	-4	-13	-4	5
2002 joulou	-23	-30	-15	-16	-24	16	-7	-5	-13	-4	2
2003 tammi	-22	-29	-15	-19	-29	18	-10	-4	-15	-12	14
2003 helmi	-21	-28	-13	-13	-17	14	-9	-4	-15	-8	10
2003 maalisk	-21	-28	-14	-18	-25	18	-12	-7	-17	-13	9
2003 huhti	-21	-28	-14	-17	-24	17	-9	-4	-15	-2	5
2003 touko	-23	-29	-16	-13	-19	18	-3	-2	-12	0	5
2003 kesä	-23	-29	-16	-14	-18	18	-6	-1	-10	0	6

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Luvut viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen.

2) Myönteisten ja kielteisten vastausten prosenttiyksiköiden erotus.

3) Talouden ilmapiiri-indikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

4) Tietoa kerätään joka tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Neljännesvuosisiluvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot lasketaan neljännesvuosisittaisista keskiarvoista.

5) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttiensa keskiarvona. Indikaattorien laskennassa käytetään arvioituja varastotietoja (sarakeet 4 ja 17) ja työttömyyslukuja (sarake 10) käänteisin etumerkein.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat¹⁾

1. Työllisyys

(vuotuisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialoittain						
	Milj. henkilöä		Palkan-saajat	Yrittäjät	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasuja vesihuolto, mineraalin kaivu	Raken-taminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal-linto, koulutus, terveys-palvelut ja muut palvelut	
Osuus ²⁾	100,0	100,0	84,2	15,8	4,7	19,3	7,0	25,2	14,2	29,6	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	122,358	1,8	2,0	0,9	-1,3	1,0	0,1	2,1	5,3	1,6	
1999	124,604	1,8	2,3	-0,6	-2,5	-0,2	1,9	2,3	5,6	1,9	
2000	127,376	2,2	2,5	0,8	-1,5	0,6	1,7	3,1	5,8	1,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	133,118	1,4	1,6	0,2	-0,6	0,3	0,4	1,6	3,8	1,3	
2002	133,700	0,4	0,6	-0,6	-2,0	-1,2	-1,1	0,7	1,9	1,4	
2002 I	133,637	0,7	0,9	-0,4	-2,2	-1,0	-0,9	1,3	2,3	1,4	
II	133,730	0,5	0,7	-0,7	-2,0	-1,2	-0,9	0,8	2,1	1,4	
III	133,699	0,3	0,5	-0,8	-1,9	-1,2	-1,4	0,4	1,7	1,4	
IV	133,734	0,2	0,3	-0,4	-2,0	-1,5	-1,4	0,4	1,6	1,3	
2003 I	133,728	0,1	0,1	0,0	-2,1	-1,6	-1,3	0,2	1,4	1,1	

2. Työttömyys

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Iän mukaan ³⁾				Sukupuolen mukaan ⁴⁾			
	Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Aikuiset		Nuoriso		Miehet		Naiset	
			Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Milj. henkilöä	% työ-voimasta
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1998	13,270	10,2	10,146	8,9	3,124	20,0	6,445	8,6	6,825	12,5
1999	12,247	9,3	9,431	8,2	2,815	18,0	5,901	7,8	6,345	11,4
2000	11,104	8,4	8,555	7,3	2,549	16,2	5,286	7,0	5,818	10,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	11,062	8,0	8,535	7,0	2,527	15,7	5,313	6,7	5,749	9,7
2002	11,667	8,4	9,061	7,4	2,606	16,3	5,770	7,3	5,897	9,8
2002 I	11,401	8,2	8,834	7,2	2,567	16,0	5,576	7,0	5,825	9,8
II	11,602	8,3	8,994	7,3	2,607	16,2	5,724	7,2	5,878	9,8
III	11,749	8,4	9,131	7,4	2,618	16,3	5,834	7,4	5,915	9,9
IV	11,918	8,5	9,273	7,5	2,645	16,6	5,948	7,5	5,970	9,9
2003 I	12,186	8,7	9,475	7,6	2,711	16,9	6,096	7,7	6,090	10,1
2002 touko	11,607	8,3	9,007	7,3	2,600	16,2	5,729	7,2	5,879	9,8
kesä	11,690	8,4	9,048	7,3	2,643	16,4	5,788	7,3	5,902	9,8
heinä	11,721	8,4	9,100	7,4	2,621	16,3	5,812	7,3	5,910	9,9
elo	11,748	8,4	9,130	7,4	2,619	16,3	5,835	7,4	5,913	9,9
syys	11,778	8,5	9,164	7,4	2,614	16,3	5,856	7,4	5,923	9,9
loka	11,834	8,5	9,214	7,5	2,620	16,4	5,894	7,4	5,940	9,9
marras	11,922	8,5	9,274	7,5	2,648	16,6	5,950	7,5	5,972	9,9
joulu	11,997	8,6	9,331	7,5	2,666	16,7	6,000	7,6	5,997	10,0
2003 tammi	12,103	8,7	9,405	7,6	2,698	16,9	6,055	7,6	6,048	10,0
helmi	12,191	8,7	9,477	7,6	2,714	17,0	6,102	7,7	6,089	10,1
maalis	12,263	8,8	9,544	7,7	2,719	17,0	6,132	7,7	6,131	10,2
huhti	12,326	8,8	9,604	7,7	2,722	17,0	6,165	7,7	6,161	10,2
touko	12,349	8,8	9,628	7,8	2,721	17,0	6,179	7,8	6,170	10,2

Lähteet: Sarakkeet 1–10 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat ja sarakkeet 11–20 Eurostat.

- 1) Työllisyystilastot on laskettu henkeä kohden ja perustuvat EKT 95:een Työttömyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Vuonna 2002.
- 3) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat, ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.
- 4) Ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

3. Yksikkötyökustannukset, työkustannukset työntekijää kohden ja työn tuottavuus

(vuosittaisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Toimialoittain					
	Indeksi 1995 = 100		Maa-, riista- metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalin kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut
	1	2	3	4	5	6	7	8
Yksikkötyökustannukset ¹⁾								
2000	104,3	1,3	1,5	-0,3	2,0	0,0	4,2	1,8
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001	107,2	2,7	3,4	2,0	3,9	1,9	2,7	3,1
2002	109,5	2,1	1,9	0,9	3,1	1,7	2,8	1,4
2002 I	109,0	3,3	6,5	3,1	3,6	2,8	3,4	2,4
II	109,2	2,1	-0,2	0,6	3,0	1,7	2,4	1,5
III	109,5	1,8	-1,2	0,5	2,7	1,3	2,6	1,2
IV	110,1	1,3	2,9	-0,6	3,0	1,0	2,8	0,5
2003 I
Työkustannukset työntekijää kohden								
2000	110,2	2,6	2,8	3,0	2,7	1,7	3,0	2,3
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001	113,7	2,8	2,7	2,7	2,9	2,8	1,5	3,3
2002	116,5	2,5	3,3	3,0	3,3	2,3	2,2	2,4
2002 I	115,6	2,9	8,6	2,8	4,6	2,6	2,5	3,0
II	116,1	2,4	1,8	2,9	3,2	2,1	1,6	2,5
III	116,9	2,4	-0,5	3,1	3,0	2,2	2,0	2,3
IV	117,5	2,3	3,5	3,0	2,7	2,2	2,4	1,8
2003 I
Työn tuottavuus ²⁾								
2000	105,7	1,2	1,2	3,3	0,6	1,6	-1,1	0,5
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001	106,0	0,1	-0,7	0,8	-1,0	1,0	-1,1	0,1
2002	106,5	0,4	1,3	2,0	0,2	0,6	-0,6	1,0
2002 I	106,0	-0,3	2,1	-0,3	0,9	-0,1	-0,8	0,7
II	106,4	0,3	1,9	2,2	0,1	0,4	-0,7	1,0
III	106,7	0,6	0,8	2,6	0,2	0,9	-0,6	1,1
IV	106,8	1,0	0,6	3,6	-0,3	1,2	-0,4	1,3
2003 I	106,8	0,7	2,2	3,0	-2,4	0,8	-0,2	0,7

4. Työkustannukset työtuntia kohden

(vuosittaisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita)

	Yhteensä ³⁾		Alaerittäin		Toimialoittain		
	Indeksi 1996 = 100 (kp.)		Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva- maksut	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Palvelut
	9	10	11	12	13	14	15
2000	109,3	2,8	3,0	2,0	3,4	3,2	1,7
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>			
2001	112,8	3,3	3,4	2,6	3,1	3,6	3,9
2002	117,0	3,7	3,7	3,8	3,2	3,6	3,6
2002 I	116,2	4,3	4,3	4,1	3,7	4,6	5,1
II	116,3	3,4	3,3	3,7	2,8	3,2	3,6
III	117,3	3,5	3,4	3,7	3,0	3,5	3,0
IV	118,4	3,7	3,7	3,9	3,4	3,3	3,0
2003 I	119,4	2,8	2,6	3,1	2,9	2,5	2,0

Lähteet: Sarakkeet 1–8 ja 15 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat ja sarakkeet 9–14 Eurostat.

1) Työvoimakustannukset (markkinahinnoin) työntekijää kohden jaettuna arvonlisäyksellä (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

2) Arvonlisäys (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhuolto ja muut palvelut. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaisummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset							Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ⁴⁾	Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Repot			
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	I	4 677,3	318,6	4 075,8	1 239,1	1 464,6	1 306,2	66,0	133,4	149,5	243,9
	II	4 704,4	324,8	4 114,2	1 321,8	1 418,3	1 315,7	58,4	125,0	140,4	242,7
	III	4 716,7	328,3	4 112,8	1 324,6	1 416,5	1 313,1	58,7	133,3	142,3	238,6
	IV	4 859,1	350,8	4 215,1	1 370,9	1 457,7	1 323,5	63,0	142,0	151,2	229,7
2000	I	4 838,4	335,5	4 222,3	1 379,6	1 462,5	1 303,3	76,8	130,2	150,5	260,5
	II	4 895,0	342,0	4 256,9	1 409,7	1 485,7	1 282,6	78,9	146,0	150,1	247,1
	III	4 915,8	339,8	4 266,5	1 396,9	1 524,0	1 263,7	81,9	159,2	150,2	253,9
	IV	5 032,2	348,4	4 361,6	1 464,4	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	157,8	230,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 138,1	336,3	4 494,1	1 446,1	1 620,9	1 314,6	112,6	150,3	157,3	259,6
	II	5 236,0	333,0	4 579,2	1 526,1	1 616,7	1 321,1	115,3	165,5	158,3	268,8
	III	5 225,6	309,6	4 609,0	1 547,9	1 605,2	1 333,7	122,2	147,8	159,1	265,6
	IV	5 366,7	239,7	4 816,3	1 690,3	1 613,0	1 396,3	116,7	139,0	171,6	298,1
2002	I	5 363,7	254,3	4 774,3	1 637,4	1 604,8	1 413,0	119,1	157,5	177,6	301,7
	II	5 447,0	285,8	4 827,6	1 703,6	1 593,8	1 412,5	117,6	155,0	178,7	278,1
	III	5 461,1	306,7	4 827,4	1 699,6	1 585,8	1 423,3	118,8	146,3	180,7	289,0
	IV	5 633,7	341,2	4 964,8	1 790,2	1 593,2	1 469,6	111,9	136,4	191,3	291,6
2003	I	.	327,1	4 946,6	1 759,1	1 572,7	1 509,3	105,5	170,9	.	.
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾			Vakuutustekninen vastuuvélka			
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1999	I	1 575,5	154,1	1 421,3	4 044,3	2 425,8	1 618,5	194,9	2 686,3	2 403,5	282,8
	II	1 488,2	144,3	1 343,9	4 166,4	2 448,9	1 717,5	211,4	2 755,8	2 468,9	286,9
	III	1 493,6	133,1	1 360,5	4 083,1	2 358,2	1 724,9	210,0	2 798,0	2 507,2	290,8
	IV	1 559,2	166,3	1 392,9	4 823,8	3 003,8	1 819,9	204,2	2 943,1	2 649,0	294,1
2000	I	1 549,0	174,3	1 374,7	4 888,8	2 970,4	1 918,4	214,9	3 061,4	2 760,6	300,8
	II	1 580,2	180,4	1 399,8	4 801,1	2 908,8	1 892,2	204,6	3 108,1	2 803,5	304,7
	III	1 663,0	198,7	1 464,3	4 843,9	2 938,4	1 905,5	204,1	3 163,0	2 854,5	308,5
	IV	1 746,1	216,6	1 529,5	4 867,5	3 009,2	1 858,3	200,1	3 192,8	2 885,3	307,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 855,1	276,4	1 578,7	4 544,8	2 725,2	1 819,6	224,0	3 243,6	2 930,1	313,4
	II	1 852,4	237,0	1 615,5	4 513,4	2 664,6	1 848,8	232,3	3 302,4	2 986,8	315,7
	III	1 887,0	233,4	1 653,6	4 023,8	2 296,2	1 727,7	253,1	3 277,6	2 958,2	319,4
	IV	1 917,7	225,0	1 692,7	4 375,8	2 553,2	1 822,5	260,1	3 370,8	3 050,1	320,7
2002	I	1 974,9	265,7	1 709,2	4 464,3	2 610,2	1 854,2	290,7	3 406,3	3 076,6	329,7
	II	1 996,5	229,7	1 766,8	4 078,9	2 321,8	1 757,1	292,8	3 425,4	3 091,9	333,5
	III	2 045,6	253,5	1 792,0	3 472,4	1 753,5	1 718,9	309,9	3 452,1	3 115,5	336,6
	IV	2 071,0	255,4	1 815,5	3 478,9	1 777,2	1 701,7	308,1	3 506,0	3 168,2	337,8
2003	I

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

2. Velat¹⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain										Lisätieto:	
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ³⁾			Muiden kuin pankkien lainat euroalueen ulkopuolisista pankeista ²⁾	
		Euroalueen rahalaitoksista	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset ⁴⁾	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	I	6 250,2	5 682,6	900,5	36,0	864,5	2 590,9	919,8	1 671,1	2 758,8	250,5	2 508,4	156,8
	II	6 413,8	5 817,3	897,9	38,6	859,3	2 682,9	962,5	1 720,4	2 833,0	254,2	2 578,8	183,3
	III	6 481,7	5 886,4	883,1	37,5	845,5	2 697,9	942,0	1 755,9	2 900,8	253,9	2 646,8	191,4
	IV	6 654,3	6 039,0	898,5	41,7	856,7	2 789,7	977,8	1 811,9	2 966,1	262,2	2 703,9	201,4
2000	I	6 799,2	6 155,9	889,1	40,8	848,3	2 888,2	1 036,0	1 852,3	3 021,9	263,6	2 758,2	221,1
	II	6 946,5	6 261,7	884,0	41,6	842,3	2 987,7	1 088,0	1 899,7	3 074,9	272,3	2 802,6	219,7
	III	7 091,7	6 379,2	864,5	39,6	825,0	3 095,7	1 149,7	1 946,0	3 131,5	273,9	2 857,6	252,3
	IV	7 255,3	6 500,0	880,3	41,7	838,6	3 194,4	1 165,2	2 029,2	3 180,6	278,9	2 901,7	245,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	7 452,7	6 671,1	896,3	41,8	854,5	3 321,6	1 243,2	2 078,4	3 234,8	278,6	2 956,2	257,3
	II	7 558,0	6 761,6	880,4	42,1	838,3	3 393,3	1 265,5	2 127,8	3 284,3	284,6	2 999,7	279,2
	III	7 629,9	6 804,6	874,2	45,1	829,1	3 433,6	1 243,6	2 190,1	3 322,1	280,1	3 042,0	249,7
	IV	7 749,0	6 897,1	901,3	50,6	850,7	3 474,0	1 226,7	2 247,2	3 373,7	281,5	3 092,3	268,9
2002	I	7 823,2	6 959,9	905,6	53,3	852,3	3 508,8	1 223,1	2 285,8	3 408,8	277,1	3 131,7	278,5
	II	7 907,3	7 017,0	878,5	53,5	825,0	3 549,0	1 207,9	2 341,1	3 479,8	287,8	3 192,1	245,5
	III	7 946,9	7 052,4	869,6	54,8	814,8	3 554,6	1 189,6	2 365,1	3 522,7	283,8	3 238,9	238,0
	IV	8 066,1	7 131,3	884,6	60,7	823,9	3 597,7	1 172,7	2 425,0	3 583,8	289,2	3 294,6	240,2
2003	I		7 172,4										

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletusvelka	Yritysten vakuutus-tekniinen eläkevastuuvelka
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset					
		Yhteensä	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset			
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1999	I	3 967,8	3 634,9	465,8	3 169,1	333,0	64,3	268,7	2 968,2	148,8	219,6
	II	3 952,9	3 612,1	458,2	3 153,8	340,8	66,6	274,2	3 090,6	139,6	221,9
	III	3 931,9	3 577,4	448,1	3 129,2	354,6	75,0	279,6	3 015,8	141,7	224,2
	IV	3 898,3	3 533,3	419,7	3 113,6	364,9	78,3	286,7	4 196,1	148,9	226,5
2000	I	3 953,7	3 586,0	425,1	3 160,9	367,7	78,8	289,0	4 535,8	148,2	228,4
	II	3 987,5	3 607,7	425,6	3 182,1	379,8	88,9	290,9	4 381,0	147,9	230,2
	III	4 020,2	3 621,0	422,0	3 199,0	399,2	95,6	303,6	4 222,7	147,9	232,1
	IV	4 066,7	3 647,8	400,5	3 247,2	418,9	101,1	317,9	4 069,6	155,3	233,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	4 243,5	3 787,5	429,8	3 357,7	456,0	112,1	343,9	3 722,4	154,7	236,1
	II	4 292,7	3 811,8	441,6	3 370,2	481,0	123,1	357,9	3 679,7	155,1	238,3
	III	4 377,7	3 879,7	450,3	3 429,4	498,1	137,1	360,9	3 033,6	156,3	240,5
	IV	4 389,9	3 874,6	434,3	3 440,3	515,3	136,0	379,4	3 528,0	168,6	241,4
2002	I	4 445,7	3 925,5	446,7	3 478,7	520,2	141,3	378,9	3 546,2	174,5	243,8
	II	4 535,9	4 021,6	481,7	3 539,9	514,2	126,9	387,3	3 034,8	175,6	246,2
	III	4 647,4	4 119,3	480,0	3 639,3	528,0	134,4	393,6	2 289,2	177,5	248,6
	IV	4 655,7	4 124,5	480,1	3 644,4	531,2	140,6	390,5	2 396,2	188,1	251,1
2003	I								2 126,5		

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 4) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat²⁾

	Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
	Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
			Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999 I	2,8	-5,2	2,4	-12,6	0,7	26,9	-12,5	-4,2	9,8	23,4
II	22,6	6,2	33,9	81,3	-49,1	9,3	-7,6	-8,4	-9,1	-4,3
III	13,7	3,5	0,0	3,5	-1,2	-2,6	0,3	8,3	1,9	-2,8
IV	132,8	22,3	94,2	44,2	35,7	10,2	4,2	8,7	7,6	-14,2
2000 I	-28,4	-15,3	-0,4	6,1	0,3	-20,5	13,7	-11,9	-0,7	26,1
II	52,1	6,7	30,0	31,9	17,8	-21,8	2,1	15,8	-0,4	-12,8
III	5,7	-2,2	-5,5	-17,4	27,7	-18,7	2,9	13,3	0,1	-1,7
IV	130,8	8,6	109,5	71,5	28,3	5,8	3,8	5,3	7,6	-16,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	84,8	-19,8	120,6	-23,8	72,6	44,9	26,9	-15,6	-0,5	13,6
II	94,7	-3,3	81,8	77,1	-4,3	6,3	2,7	15,1	1,0	4,8
III	8,1	-23,4	48,3	25,4	3,0	13,0	7,0	-17,7	0,9	3,4
IV	143,7	-69,9	209,9	142,3	10,6	62,5	-5,4	-8,8	12,4	12,2
2002 I	-0,6	14,6	-40,2	-53,4	-4,1	14,9	2,3	19,0	6,0	2,7
II	103,3	31,5	73,2	72,2	0,9	1,7	-1,7	-2,5	1,1	-10,0
III	11,0	20,9	0,6	-4,4	-7,3	10,6	1,7	-12,5	2,0	9,2
IV	171,6	34,5	136,3	83,8	12,8	46,6	-6,9	-9,9	10,6	8,5
2003 I	.	7,6	-15,8	-28,9	-20,6	40,0	-6,4	28,9	.	.
<i>Muut arvopaperit kuin osakkeet</i>										
	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Osakkeet ⁵⁾			Vakuustekninen vastuuvulka		
	11	12	13	14	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1999 I	52,6	4,3	48,3	105,3	1,7	103,5	4,3	63,9	58,1	5,8
II	-41,1	-12,2	-28,9	152,2	67,5	84,7	15,6	53,2	49,0	4,2
III	-1,7	-12,5	10,8	87,6	47,5	40,1	-2,0	56,0	51,9	4,1
IV	67,8	32,1	35,7	-17,5	13,5	-31,0	-12,6	74,3	70,9	3,5
2000 I	5,7	19,9	-14,2	-16,9	-64,8	47,8	13,5	80,6	73,8	6,8
II	42,6	5,3	37,3	67,8	48,5	19,3	-7,2	56,9	53,0	3,9
III	75,7	21,3	54,4	105,8	98,2	7,6	-1,2	57,0	53,0	3,9
IV	17,6	6,7	10,9	179,6	141,1	38,5	-5,0	60,4	61,4	-1,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	100,0	60,5	39,5	45,1	-2,2	47,3	22,1	61,9	56,0	5,9
II	-2,3	-34,1	31,9	41,0	34,4	6,6	3,4	56,6	54,3	2,2
III	31,9	-4,3	36,3	57,5	31,1	26,4	14,1	51,8	48,1	3,8
IV	3,3	-12,9	16,2	-0,7	-24,4	23,6	3,0	60,2	58,9	1,3
2002 I	63,4	36,5	26,9	47,5	5,0	42,5	26,4	70,2	61,1	9,1
II	-10,0	-42,2	32,2	25,2	12,2	13,1	-1,5	51,4	47,6	3,7
III	38,9	24,9	14,0	45,2	21,7	23,5	13,6	51,4	48,2	3,2
IV	-2,5	-6,5	4,1	-34,9	-45,5	10,6	-4,3	57,2	56,0	1,2
2003 I

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), Muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

2. Velat¹⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain										Lisätieto:	
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ³⁾			Muiden kuin pankkien lainat euroalueen ulkopuolisista pankeista ²⁾	
		Euroalueen rahalaitoksista	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset ⁴⁾	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	I	141,2	127,3	-8,6	0,1	-8,8	47,9	34,9	13,1	101,9	15,0	86,9	1,7
	II	162,3	133,1	-4,1	2,7	-6,7	89,3	41,0	48,4	77,0	3,8	73,2	23,9
	III	70,5	71,5	-14,7	-1,1	-13,6	17,4	-16,7	34,1	67,7	-0,3	68,1	8,4
	IV	171,2	146,3	15,0	4,2	10,9	87,9	33,6	54,2	68,3	8,4	59,9	-7,0
2000	I	141,4	108,8	-7,9	-0,9	-7,0	91,3	54,7	36,6	58,0	1,5	56,5	15,1
	II	162,9	118,4	-5,5	0,9	-6,4	112,6	61,5	51,0	55,8	9,7	46,1	-0,8
	III	132,8	91,6	-15,8	-2,1	-13,7	96,8	53,4	43,5	51,7	-0,1	51,8	23,2
	IV	188,0	140,2	16,1	2,2	13,9	119,3	20,2	99,0	52,7	5,3	47,4	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	156,4	137,2	-3,6	-0,5	-3,2	106,8	67,0	39,8	53,2	-0,3	53,6	9,2
	II	109,2	88,0	-16,2	0,3	-16,5	68,3	20,7	47,6	57,1	6,0	51,1	16,8
	III	88,5	57,9	-5,7	2,9	-8,7	55,3	-15,9	71,2	38,9	-4,2	43,1	-21,4
	IV	118,6	92,4	26,2	5,5	20,8	40,5	-19,1	59,6	51,8	1,4	50,4	4,2
2002	I	74,9	61,9	4,2	2,7	1,5	28,9	-5,8	34,7	41,8	-4,9	46,7	8,4
	II	103,3	83,0	-25,6	0,2	-25,8	58,3	-3,9	62,2	70,5	10,9	59,6	-18,7
	III	38,3	34,2	-9,1	1,3	-10,4	1,6	-17,6	19,2	45,8	-4,0	49,8	-9,0
	IV	134,4	98,7	15,8	5,9	9,9	53,0	-11,9	64,9	65,6	6,3	59,3	8,9
2003	I	.	60,6
<i>Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain</i>													
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletusvelka	Yritysten vakuutus-tekniinen eläkevastuuvelka		
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1999	I	74,0	60,6	1,2	59,4	13,4	10,4	3,0	10,9	9,6	2,8		
	II	39,0	29,0	-7,7	36,7	10,0	2,3	7,8	34,7	-9,2	2,8		
	III	56,5	38,6	-10,0	48,6	17,9	8,2	9,7	34,7	2,1	2,8		
	IV	-12,2	-19,8	-27,9	8,1	7,6	3,4	4,1	42,1	7,2	2,8		
2000	I	62,0	61,0	10,9	50,1	1,0	0,5	0,5	20,7	-0,7	2,8		
	II	38,9	23,5	-1,3	24,8	15,4	10,2	5,2	28,9	-0,3	2,8		
	III	48,8	25,8	-2,3	28,1	23,0	7,0	16,0	68,8	0,0	2,8		
	IV	-0,7	-20,2	-27,4	7,2	19,6	6,5	13,1	55,0	7,4	2,8		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	75,1	37,8	32,5	5,3	37,3	11,5	25,8	52,4	-0,6	3,1		
	II	85,1	59,4	10,7	48,6	25,7	11,6	14,1	45,0	0,5	3,1		
	III	47,9	29,6	8,8	20,8	18,3	13,9	4,3	10,2	1,2	3,1		
	IV	7,1	-8,5	-22,2	13,8	15,6	-1,8	17,4	7,3	12,3	1,8		
2002	I	102,6	93,0	21,7	71,3	9,7	5,6	4,1	9,4	6,0	3,3		
	II	59,7	62,0	33,9	28,1	-2,3	-15,2	12,9	4,7	1,1	3,3		
	III	56,5	46,0	-0,9	46,9	10,4	7,7	2,8	-0,3	1,9	3,8		
	IV	2,3	-0,7	-8,4	7,7	3,0	6,1	-3,2	-6,1	10,6	2,5		
2003	I		

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 4) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen käyttö ja hankinta

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

	Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾										
	Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet		
	Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1999 I	426,0	32,1	380,1	3,0	10,8	323,3	42,6	280,8	1 007,1	37,1	970,1
II	430,9	36,4	380,5	3,3	10,7	321,7	42,5	279,2	1 020,5	35,7	984,8
III	436,6	32,0	389,8	3,3	11,5	313,6	41,3	272,3	1 032,2	35,1	997,1
IV	447,5	32,2	400,3	3,3	11,7	313,6	41,1	272,5	1 035,2	38,5	996,7
2000 I	458,9	35,4	407,1	3,2	13,1	317,1	45,1	272,0	1 068,3	45,2	1 023,1
II	460,8	34,6	411,1	3,5	11,6	316,1	46,5	269,6	1 089,6	46,4	1 043,2
III	464,6	34,1	413,8	3,7	12,9	317,3	47,1	270,2	1 089,1	46,1	1 043,1
IV	477,6	40,6	418,5	3,2	15,3	311,6	50,5	261,1	1 085,3	40,4	1 044,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	483,8	38,2	423,3	3,5	18,8	310,4	50,8	259,6	1 120,7	41,8	1 078,9
II	486,3	41,4	424,2	3,8	16,9	315,4	53,6	261,8	1 130,6	43,9	1 086,7
III	487,8	39,3	426,9	3,8	17,9	313,8	53,1	260,8	1 149,3	44,4	1 104,9
IV	495,4	48,0	427,5	3,4	16,4	316,3	55,8	260,5	1 185,1	44,2	1 140,9
2002 I	498,6	43,9	433,0	4,0	17,7	328,3	56,1	272,2	1 236,2	54,2	1 182,0
II	503,9	48,4	432,9	3,7	19,0	332,6	60,6	272,0	1 223,0	40,9	1 182,2
III	506,3	50,1	437,9	3,9	14,4	330,4	61,6	268,9	1 280,4	51,1	1 229,3
IV	522,8	55,9	445,6	3,5	17,9	327,1	60,5	266,7	1 297,9	53,9	1 243,9
2003 I	535,2	59,5	453,8	3,7	18,2

	Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾						Velkojen pääerät ¹⁾					
	Osakkeet ²⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvo- paperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvetä		
	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1999 I	932,3	538,9	393,4	33,7	70,1	49,8	36,1	1,6	293,1	2 444,6	2 124,0	320,6
II	1 002,0	580,7	421,2	36,6	71,3	54,4	40,4	3,8	279,7	2 512,0	2 186,4	325,6
III	1 012,3	586,2	426,1	33,7	72,5	56,4	41,9	4,5	272,1	2 552,7	2 222,0	330,7
IV	1 232,6	719,5	513,1	33,4	75,5	44,1	29,6	4,5	332,4	2 697,0	2 359,8	337,2
2000 I	1 348,0	777,2	570,8	37,1	78,0	52,3	37,1	5,1	363,4	2 814,4	2 467,5	346,8
II	1 362,7	771,2	591,5	40,6	78,9	54,2	38,8	5,1	332,2	2 859,4	2 508,1	351,3
III	1 411,5	796,8	614,6	37,4	80,0	49,0	33,1	7,9	358,9	2 912,7	2 556,8	355,9
IV	1 331,3	726,6	604,7	36,9	78,4	47,3	31,5	9,1	326,3	2 938,1	2 582,4	355,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	1 326,7	730,2	596,6	44,8	80,8	51,3	36,4	9,1	311,8	2 988,0	2 623,6	364,4
II	1 364,7	757,0	607,6	46,5	81,7	51,2	36,2	9,6	315,6	3 045,4	2 678,1	367,3
III	1 232,2	666,4	565,9	45,9	83,6	52,2	37,4	9,6	221,5	3 021,4	2 648,1	373,3
IV	1 331,8	723,8	608,0	46,0	92,2	48,5	34,9	10,0	234,7	3 118,2	2 730,3	387,9
2002 I	1 418,6	793,9	624,7	47,5	96,5	54,5	38,9	10,2	257,0	3 155,5	2 753,0	402,5
II	1 299,3	699,9	599,4	50,1	97,4	59,2	42,5	10,5	226,5	3 172,9	2 765,9	407,0
III	1 150,7	585,8	564,9	48,7	98,7	63,3	42,1	10,6	127,2	3 198,8	2 786,3	412,4
IV	1 183,1	608,2	574,9	52,8	98,9	47,8	32,6	10,6	113,3	3 251,9	2 838,5	413,4
2003 I	42,1	.	103,1	.	.	.

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Rahoitustaloustoimet

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾										
		Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet		
		Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1999	I	17,4	3,9	12,6	0,1	0,7	2,1	1,3	0,8	27,0	0,8	26,2
	II	4,8	4,3	0,4	0,3	-0,2	-1,7	-0,1	-1,6	18,9	-1,5	20,4
	III	5,8	-4,4	9,3	0,0	0,8	-8,4	-1,2	-7,2	20,5	-0,3	20,8
	IV	10,5	0,2	10,1	0,0	0,2	-0,1	-0,3	0,2	3,2	2,7	0,5
2000	I	11,4	3,2	6,8	0,0	1,4	3,8	4,1	-0,2	33,2	7,3	25,9
	II	1,9	0,3	2,8	0,3	-1,5	-0,7	1,3	-2,0	17,9	1,0	16,8
	III	1,2	-0,7	0,4	0,2	1,3	1,4	0,7	0,7	5,2	-0,2	5,4
	IV	13,0	6,5	4,6	-0,5	2,4	-5,5	3,1	-8,6	-11,1	-6,5	-4,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	6,2	-2,5	4,8	0,3	3,5	-1,2	0,3	-1,5	21,5	1,3	20,2
	II	2,8	3,4	1,0	0,3	-1,9	5,0	2,9	2,2	17,3	2,1	15,1
	III	1,5	-2,1	2,7	-0,1	1,0	-1,6	-0,6	-1,0	28,8	0,5	28,3
	IV	7,6	8,8	0,6	-0,3	-1,4	3,7	2,7	1,0	23,2	-0,7	23,9
2002	I	3,0	-4,2	5,3	0,5	1,3	12,4	0,9	11,4	57,2	10,3	46,9
	II	5,3	4,5	-0,1	-0,3	1,2	5,1	5,1	0,0	-15,4	-12,9	-2,5
	III	2,5	1,7	5,1	0,3	-4,6	-1,5	1,6	-3,1	33,4	10,2	23,2
	IV	16,5	5,8	7,7	-0,4	3,5	-2,7	-0,5	-2,2	16,1	1,8	14,3
2003	I	11,6	3,7	7,4	0,2	0,4

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾						Velkojen pääerät ¹⁾					
		Osakkeet ²⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvo- paperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvetäjä		
		Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
1999	I	20,9	5,4	15,5	5,5	2,1	9,2	8,8	-0,4	0,4	62,7	54,5	8,2
	II	23,2	12,6	10,6	3,0	1,2	4,3	4,3	1,8	0,3	50,8	45,7	5,2
	III	14,9	11,8	3,1	-2,8	1,3	1,7	1,5	0,4	0,2	53,8	48,6	5,2
	IV	51,2	11,6	39,6	-0,3	3,0	-12,6	-12,4	0,6	-0,4	73,4	66,8	6,7
2000	I	46,1	8,9	37,3	4,4	2,4	8,2	7,5	0,5	0,7	78,7	69,0	9,7
	II	32,5	7,7	24,8	3,4	0,9	1,9	1,7	0,0	1,9	54,2	49,7	4,5
	III	35,7	18,2	17,5	-3,2	1,1	-5,2	-5,7	2,7	0,2	54,5	49,8	4,7
	IV	14,4	0,0	14,4	-0,5	-1,6	-1,7	-1,6	1,0	0,1	57,7	57,8	-0,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	47,9	30,3	17,6	8,2	2,4	3,9	4,9	0,0	-0,9	59,7	51,0	8,7
	II	16,7	13,3	3,4	1,3	0,9	0,0	-0,2	0,6	-1,0	54,2	51,3	2,9
	III	24,6	20,7	3,9	-0,7	1,9	1,2	1,5	0,1	4,0	51,2	45,1	6,0
	IV	36,3	9,7	26,6	0,0	8,6	-3,8	-2,5	0,5	0,6	70,2	55,6	14,6
2002	I	31,3	16,0	15,3	1,5	4,3	6,0	3,9	0,1	0,2	71,2	56,6	14,6
	II	21,3	8,8	12,5	2,6	1,0	4,4	3,3	0,2	0,2	48,0	43,5	4,5
	III	7,9	8,2	-0,3	-1,4	1,3	1,9	-2,5	-0,1	0,0	49,0	43,6	5,4
	IV	14,2	-4,7	18,9	4,1	0,2	-15,5	-9,5	0,1	0,5	53,8	52,8	1,0
2003	I	10,9

Lähde: EKP.

1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.

2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.3

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus ¹⁾

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit ²⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta							
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Varastojen muutokset ³⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Mone-taarinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus-tekni- ninen vastu- velka	Muut sijoitukset, netto ⁵⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1995	368,2	1 093,3	-751,7	26,4	0,1	1 601,0	0,7	500,7	223,0	422,0	164,5	202,6	87,6
1996	340,8	1 122,7	-783,9	1,6	0,4	1 730,2	-3,0	396,2	398,1	383,0	315,0	195,5	45,4
1997	353,2	1 139,5	-797,1	10,8	0,1	1 917,7	-0,2	394,4	332,3	449,9	485,6	223,7	32,0
1998	412,5	1 203,6	-823,6	32,3	0,2	2 385,4	11,0	430,7	360,9	523,1	816,1	216,0	27,6
1999	448,0	1 291,8	-863,7	19,8	0,1	3 060,8	1,3	557,7	435,9	880,8	905,0	255,1	25,1
2000	490,8	1 389,1	-913,1	31,3	-16,6	2 776,9	1,3	350,0	241,4	796,0	1 120,9	257,7	9,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	465,1	1 437,4	-973,6	-0,7	2,0	2 537,6	-0,5	587,6	405,3	705,3	597,2	238,3	4,3
	Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾				Nettovelkaantuminen								
	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Kiinteän pääoman kuluminen	Nettopää- oman siirrot, saadut	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekni- ninen vastu- velka			
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
1995	413,0	1 159,8	-751,7	5,0	1 556,1	495,4	277,7	437,2	139,8	206,0			
1996	410,7	1 190,0	-783,9	4,6	1 660,3	472,3	378,2	335,3	278,2	196,3			
1997	456,1	1 241,8	-797,1	11,4	1 814,7	511,6	319,0	378,6	375,6	229,9			
1998	486,5	1 299,1	-823,6	11,1	2 311,5	648,4	324,2	481,7	635,7	221,5			
1999	498,3	1 352,0	-863,7	10,0	3 010,5	929,3	496,2	762,6	557,7	264,7			
2000	514,4	1 419,4	-913,1	8,1	2 753,3	531,4	414,0	825,2	725,6	257,1			
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	483,4	1 449,4	-973,6	7,6	2 519,2	676,1	476,7	582,5	533,4	250,5			

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Nettovelkaantuminen			
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Yhteensä	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	155,0	569,8	-438,7	255,4	34,7	10,1	40,0	64,7	270,4	531,1	140,0	-87,3	126,0	90,6
1996	136,3	589,4	-454,8	267,3	54,2	-12,9	55,1	87,5	126,2	538,1	277,3	7,0	143,8	119,0
1997	157,5	615,2	-469,3	245,3	25,3	-13,6	46,3	95,9	113,6	546,1	289,2	12,1	154,5	113,0
1998	202,4	660,3	-487,9	433,5	54,9	-6,9	96,6	200,9	150,6	590,3	485,3	23,8	252,7	198,2
1999	221,9	708,2	-508,5	615,3	28,4	87,0	169,8	308,3	113,9	573,4	723,3	48,9	422,1	235,7
2000	323,7	775,5	-543,2	816,3	70,3	93,8	167,9	425,7	97,4	594,0	1 042,6	58,9	546,8	429,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	226,9	801,1	-577,3	609,2	83,0	73,5	137,8	225,9	93,7	617,9	742,4	96,9	324,3	309,2

3. Kotitaloudet ⁷⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Netto- velkaantuminen		Lisätieto:	
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekni- ninen vastu- velka	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Yhteensä	Lainat	Käytet- tävissä olevat tulot	Brutto- säästä- mis- aste ⁸⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	167,7	351,6	-186,4	394,7	190,1	82,5	0,8	180,1	425,5	606,7	136,9	135,8	3 602,8	16,8
1996	164,3	361,8	-198,9	433,4	146,6	22,7	94,4	190,9	436,4	620,0	161,3	160,1	3 761,0	16,5
1997	160,2	353,7	-194,7	422,1	70,4	-18,3	195,0	217,4	413,8	589,1	168,5	167,1	3 787,9	15,6
1998	169,0	363,7	-198,1	443,6	95,7	-117,6	289,6	210,9	401,0	568,0	211,5	210,1	3 896,8	14,6
1999	177,4	392,5	-212,7	480,4	118,2	-15,8	196,7	241,6	384,4	553,3	273,4	271,9	4 058,2	13,6
2000	184,9	411,8	-219,8	414,8	53,1	35,1	134,2	251,7	377,7	555,9	222,0	220,2	4 228,5	13,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	179,8	420,2	-239,6	389,7	179,5	50,0	59,0	226,2	397,1	594,5	172,5	170,6	4 512,7	13,2

Lähde: EKP.

1) Konsolidoimattomia tietoja.

2) Kaikki sektorit sisältävät julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11), Rahoitus- ja vakuutuslaitokset (S12) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.

4) Ei sisällä johdannaisia.

5) Johdannaiset, muut saamiset/velat ja tilastolliset erot.

6) Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista nettopääomansiirroista kiinteän pääoman (-) kulumisen huomioon ottaen.

7) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

8) Bruttosäästäminen prosentteina käytettävissä olevista tuloista.

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot									Pääomatulot	Pääomatulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työnantaja	Vakuutettu	Myyntit				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1993	48,0	47,5	12,1	9,8	2,0	13,2	0,8	17,5	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,1
1994	47,6	47,1	11,6	9,3	1,9	13,4	0,8	17,5	8,5	5,7	2,5	0,4	0,2	42,8
1995	47,2	46,6	11,6	9,2	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,4	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,3	2,5	13,5	0,7	17,6	8,8	5,6	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,6	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	5,0	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,2	47,7	12,8	9,8	2,6	14,3	0,6	16,4	8,5	5,0	2,5	0,5	0,3	43,8
2000	47,8	47,3	13,0	10,0	2,7	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,4	0,5	0,3	43,6
Euroalueen laajeneminen														
2001	47,1	46,6	12,6	9,8	2,5	13,9	0,6	16,0	8,4	4,8	2,3	0,5	0,3	42,8
2002	46,6	46,0	12,1	9,5	2,4	13,8	0,5	16,0	8,4	4,7	2,3	0,6	0,3	42,3

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pääomatulot	Inves-toinnit	Pääomatulot	EU:n toimielinten maksamat	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot	EU:n toimielinten maksamat					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1993	53,7	49,2	11,6	5,1	5,9	26,6	22,9	2,5	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,9
1994	52,7	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	23,0	2,4	0,6	4,3	2,9	1,5	0,0	47,2
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,9	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,3	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,3	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,9	47,2	11,0	4,7	5,1	26,3	23,2	2,1	0,6	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	50,0	46,0	10,7	4,6	4,7	26,0	22,7	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,3
1999	49,5	45,4	10,7	4,7	4,2	25,8	22,6	2,0	0,5	4,0	2,5	1,5	0,1	45,3
2000	48,7	44,8	10,5	4,7	4,0	25,5	22,3	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	44,7
Euroalueen laajeneminen														
2001	48,7	44,6	10,5	4,7	4,0	25,4	22,3	1,9	0,5	4,2	2,5	1,6	0,0	44,8
2002	48,8	44,8	10,6	4,8	3,7	25,7	22,8	1,8	0,5	4,0	2,4	1,6	0,0	45,1

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuotoiset tulonsiirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myyntit (miinus)	Kollek-tiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,2	11,6	5,1	5,0	2,0	-2,5	9,0	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,1	1,9	-2,5	8,7	12,1
1995	-5,1	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,6	20,5	11,2	4,8	5,1	1,9	-2,5	8,6	11,9
1996	-4,3	-3,6	-0,4	0,0	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,9	-2,5	8,6	12,0
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,4	11,0	4,7	5,1	1,9	-2,5	8,4	11,9
1998	-2,3	-2,2	-0,3	0,1	0,0	2,4	20,0	10,7	4,6	5,1	1,8	-2,5	8,2	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,8	-2,5	8,2	11,8
2000	-1,0	-1,3	-0,1	0,1	0,4	3,1	20,0	10,5	4,7	5,2	1,8	-2,4	8,1	11,9
Euroalueen laajeneminen														
2001	-1,6	-1,6	-0,4	0,0	0,3	2,3	20,0	10,5	4,7	5,2	1,8	-2,3	8,1	11,9
2002	-2,3	-1,9	-0,5	-0,1	0,2	1,5	20,3	10,6	4,8	5,3	1,8	-2,3	8,2	12,2

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁶⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	-0,5	-1,5	-1,8	-1,2	-1,8	2,3	-1,7	3,5	0,7	-2,3	-2,8	2,0
2000	0,1	1,1	-1,9	-0,8	-1,4	4,3	-0,6	6,1	2,2	-1,5	-2,8	6,9
2001	0,4	-2,8	-1,4	-0,1	-1,5	1,1	-2,6	6,4	0,1	0,3	-4,2	5,1
2002	0,0	-3,6	-1,2	-0,1	-3,1	-0,1	-2,3	2,6	-1,1	-0,6	-2,7	4,7

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää / ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä vuonna 2000 saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen alijäämä / ylijäämä nämä tulot mukaan lasketuna on 0,1 %). Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille.

4) Kokonaismenot miinus korkomenot.

5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

6) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾			Muut sektorit	
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1993	67,3	2,7	17,0	10,0	37,6	52,5	27,6	8,8	16,2	14,8
1994	70,0	2,9	16,1	10,3	40,6	55,8	29,8	10,0	16,0	14,2
1995	74,2	2,9	17,7	9,9	43,8	58,3	30,5	11,0	16,8	15,9
1996	75,4	2,9	17,2	9,9	45,5	58,9	30,3	13,2	15,4	16,5
1997	74,9	2,8	16,3	8,9	46,8	56,9	29,0	14,5	13,4	17,9
1998	73,2	2,8	15,1	7,9	47,3	53,4	27,0	16,3	10,2	19,8
1999	72,1	2,9	14,2	6,9	48,1	49,8	25,2	14,9	9,7	22,3
2000	69,6	2,7	13,0	6,2	47,6	45,9	22,8	13,3	9,8	23,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	69,2	2,6	12,5	6,3	47,8	44,6	22,5	12,5	9,6	24,6
2002	69,1	2,5	11,8	6,7	48,0	43,4	21,7	12,1	9,5	25,7

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁴⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtuvakokoinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsenvaluutta ⁵⁾	Ei-kotimaan valuutta	
1993	67,3	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,4	6,6	18,4	24,4	24,4	65,6	2,9	1,7
1994	70,0	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,8	7,4	16,5	26,8	26,7	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,8	17,6	26,4	30,2	72,3	2,9	1,9
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,4	30,8	73,5	2,7	1,9
1997	74,9	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,4	30,8	72,8	2,8	2,0
1998	73,2	61,1	6,3	5,4	0,4	7,7	65,4	5,5	16,4	26,1	30,7	71,4	3,2	1,7
1999	72,1	60,2	6,2	5,3	0,3	6,5	65,6	5,0	14,4	26,9	30,7	70,2	-	1,9
2000	69,6	58,1	6,1	5,1	0,3	5,7	63,8	4,4	14,3	27,6	27,7	67,7	-	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	69,2	57,8	6,2	4,9	0,3	6,0	63,2	3,2	14,6	26,3	28,3	67,5	-	1,8
2002	69,1	57,5	6,4	4,8	0,3	6,2	62,8	3,2	15,7	24,8	28,5	67,5	-	1,6

3. Euromaat – julkinen velka

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	114,9	61,2	105,1	63,1	58,5	49,3	114,9	6,0	63,1	67,5	54,3	47,0
2000	109,6	60,2	106,2	60,5	57,2	39,3	110,6	5,6	55,8	66,8	53,3	44,5
2001	108,5	59,5	107,0	56,9	56,8	36,8	109,5	5,6	52,8	67,3	55,6	43,8
2002	105,4	60,8	104,9	54,0	59,1	34,0	106,7	5,7	52,6	67,9	58,0	42,7

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylilijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.

2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.

5) Ajalta ennen vuotta 1999 ecumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1993	8,0	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,2	0,1	6,5	3,6	2,0	1,3	4,4
1994	6,0	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	-0,1	0,9	4,9	5,9	3,6	1,7	0,2
1995	7,8	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,3	0,0	5,2	5,3	2,2	1,5	2,4
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,6	0,8	2,6	1,2
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	3,1	0,2	-0,1	1,8	2,0
1998	1,7	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,0	-0,8	2,4	2,6
1999	1,7	1,4	0,3	0,1	0,0	0,2	-0,4	-0,7	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	3,2
2000	0,9	0,8	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,9	2,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,4	1,4	0,2	0,1	-0,1	1,5
2002	2,0	2,5	-0,1	-0,4	0,0	0,0	-0,4	0,6	1,7	0,2	0,0	0,0	1,9

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisu

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisu ⁹⁾											Luokit-telu-muutok-set	Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset						Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset				
				Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1993	8,0	-5,7	2,3	1,5	1,3	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,3	
1994	6,0	-5,1	0,9	0,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,1	
1995	7,8	-5,1	2,7	0,6	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3	
1996	3,8	-4,3	-0,5	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,2	
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	0,0	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,2	
1998	1,7	-2,3	-0,6	-0,5	0,1	0,0	-0,1	-0,6	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	0,1	
1999	1,7	-1,3	0,4	-0,1	0,5	0,1	0,0	-0,7	-0,9	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	
2000	0,9	0,1	1,0	0,9	0,7	0,1	0,2	-0,2	-0,4	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	1,7	-1,6	0,1	-0,4	-0,6	0,1	0,2	-0,1	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	
2002	2,0	-2,3	-0,2	0,2	0,3	0,0	0,1	-0,2	-0,4	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	0,0	

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(\text{velka } [t] - \text{velka } [t-1]) / \text{BKT } (t)$.

2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.

3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).

4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.

5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.

6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.

10) Ei sisällä johdannaisia.

11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

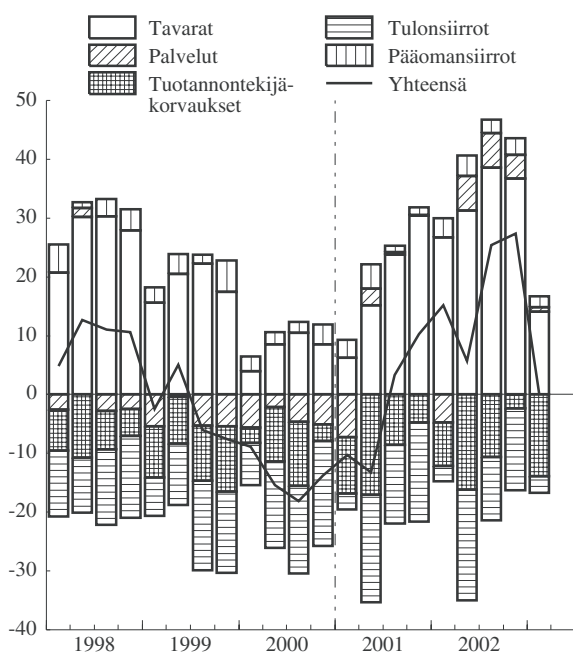
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääomansiirrot	Rahoitustase						Virheelliset ja tunnistamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotannon- tekijä- korvaukset	Tulonsiirrot		Yhteensä	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset	Johdannaiset	Muut sijoitukset	Valuuttavaranto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	56,7	116,4	-2,3	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,4	-24,1
1998	26,7	109,0	-6,3	-28,8	-47,2	12,4	-67,0	-81,3	-109,9	-8,2	124,2	8,2	27,9
1999	-23,8	75,7	-16,5	-37,0	-46,1	12,8	13,5	-119,5	-41,4	3,3	161,0	10,1	-2,5
2000	-66,0	31,6	-17,5	-25,5	-54,6	9,8	66,9	-16,5	-111,6	-3,4	180,8	17,6	-10,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	-19,4	75,5	-3,7	-39,9	-51,2	9,5	-24,9	-102,8	64,7	-3,5	-1,1	17,8	34,7
2002	61,7	133,3	11,0	-36,6	-46,0	11,8	-137,7	-45,5	110,6	-13,9	-186,7	-2,2	64,3
2002 I	12,0	26,7	-4,7	-7,4	-2,6	3,2	-8,2	-16,0	-35,8	2,5	44,1	-3,1	-6,9
II	2,2	31,3	5,9	-16,2	-18,8	3,5	-19,8	-9,2	72,2	-2,8	-86,7	6,7	14,1
III	23,0	38,5	5,9	-10,7	-10,7	2,3	-50,3	-12,0	35,7	-9,6	-59,7	-4,6	24,9
IV	24,5	36,8	4,0	-2,3	-13,9	2,8	-59,5	-8,3	38,4	-3,9	-84,4	-1,3	32,2
2003 I	-1,9	14,1	0,7	-13,9	-2,9	1,9	-28,4	-6,6	13,1	0,3	-46,9	11,7	28,5
2002 helmi	4,7	10,1	-1,4	-0,2	-3,9	0,4	13,3	-9,1	-8,6	2,1	26,4	2,5	-18,3
maalis	7,4	13,5	-0,8	-0,8	-4,4	0,3	17,9	-8,1	6,4	-2,9	22,7	-0,2	-25,6
huhti	-5,8	7,3	0,6	-7,7	-6,0	1,3	14,8	8,1	16,0	1,4	-19,1	8,4	-10,3
touko	0,7	10,3	2,1	-6,4	-5,3	1,0	5,6	1,5	34,2	-2,0	-30,0	1,9	-7,3
kesä	7,4	13,7	3,2	-2,1	-7,5	1,1	-40,2	-18,8	22,0	-2,2	-37,7	-3,5	31,8
heinä	4,8	15,3	1,7	-9,0	-3,1	0,5	-17,4	-6,7	10,7	-8,2	-10,7	-2,6	12,1
elo	9,9	12,2	0,4	0,3	-3,0	0,6	-11,5	1,7	8,3	-2,1	-21,1	1,8	1,0
syys	8,3	11,1	3,9	-2,0	-4,6	1,2	-21,3	-7,0	16,7	0,7	-27,9	-3,8	11,8
loka	3,8	12,3	0,2	-2,4	-6,3	1,5	-18,5	-7,1	25,2	-0,4	-38,5	2,2	13,2
marras	11,5	13,7	1,4	0,4	-4,0	0,4	-26,0	0,5	15,8	-1,5	-38,4	-2,4	14,0
joulu	9,1	10,7	2,4	-0,4	-3,7	0,9	-15,0	-1,7	-2,6	-2,0	-7,5	-1,2	4,9
2003 tammi	-6,5	0,8	-0,4	-10,1	3,1	2,1	-15,6	-0,9	-5,5	-1,0	-9,6	1,5	20,0
helmi	3,2	8,9	-0,1	-2,6	-3,0	-0,9	-13,8	2,8	-0,8	1,0	-22,3	5,4	11,6
maalis	1,4	4,4	1,2	-1,2	-3,0	0,7	1,0	-8,5	19,5	0,3	-15,0	4,7	-3,1
huhti	-8,1	7,7	0,6	-10,1	-6,3	0,1	4,3	-19,8	5,4	-4,7	22,9	0,5	3,7

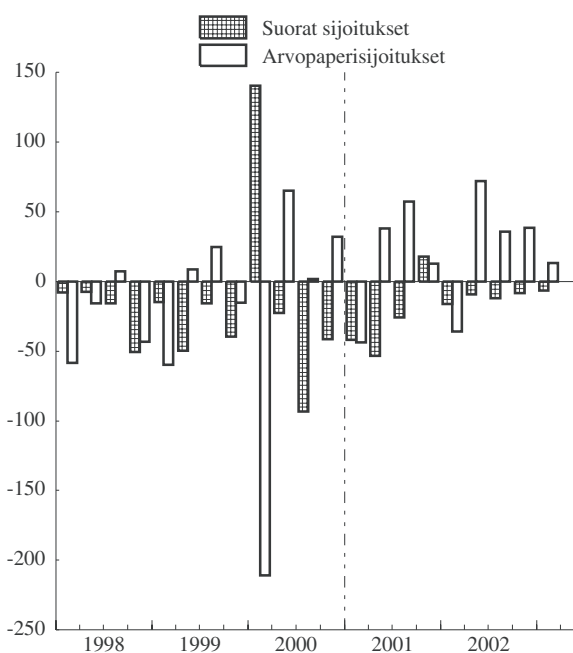
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 161,8	56,7	754,6	638,3	214,3	216,5	189,5	204,7	60,0	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,3	1 250,6	26,7	784,4	675,4	231,6	237,9	198,5	227,3	62,9	110,1	17,7	5,3	
1999	1 337,0	1 360,8	-23,8	818,3	742,5	246,7	263,2	207,3	244,2	64,8	110,9	19,1	6,3	
2000	1 613,1	1 679,1	-66,0	989,8	958,3	287,5	304,9	269,1	294,6	66,7	121,3	18,3	8,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 716,3	1 735,7	-19,4	1 033,0	957,6	325,0	328,7	283,1	322,9	75,3	126,5	17,0	7,5	
2002	1 713,6	1 651,9	61,7	1 059,7	926,4	331,7	320,7	238,1	274,7	84,1	130,1	19,1	7,3	
2002	I	416,5	404,6	12,0	254,9	228,2	72,5	77,3	58,3	65,7	30,8	33,4	4,7	1,5
	II	429,3	427,1	2,2	267,3	236,0	84,5	78,6	62,5	78,6	15,1	33,9	5,0	1,5
	III	426,8	403,8	23,0	263,2	224,7	89,8	83,9	55,4	66,0	18,4	29,2	4,1	1,7
	IV	441,0	416,5	24,5	274,3	237,6	84,9	81,0	62,0	64,4	19,7	33,6	5,3	2,5
2003	I	410,7	412,6	-1,9	251,9	237,8	74,3	73,6	52,8	66,7	31,7	34,5	5,1	3,2
2002	helmi	132,8	128,1	4,7	83,5	73,3	23,1	24,5	19,2	19,4	7,1	10,9	1,0	0,6
	maalis	142,0	134,5	7,4	91,8	78,3	25,1	25,9	18,7	19,6	6,3	10,8	0,7	0,5
	huhti	141,4	147,2	-5,8	88,4	81,1	27,5	26,8	20,2	27,9	5,3	11,3	1,9	0,6
	touko	143,0	142,3	0,7	88,9	78,6	28,2	26,1	20,5	26,9	5,3	10,6	1,5	0,4
	kesä	144,9	137,6	7,4	89,9	76,3	28,8	25,6	21,7	23,8	4,5	12,0	1,6	0,5
	heinä	151,1	146,3	4,8	93,5	78,2	31,3	29,6	20,1	29,1	6,3	9,4	1,1	0,6
	elo	134,9	125,1	9,9	81,7	69,5	28,9	28,6	18,3	18,0	6,0	9,0	1,3	0,7
	syys	140,8	132,4	8,3	88,1	77,0	29,6	25,7	17,0	19,0	6,1	10,7	1,6	0,4
	loka	151,3	147,5	3,8	97,7	85,4	28,8	28,7	19,7	22,1	5,1	11,4	2,1	0,6
	marras	144,9	133,3	11,5	91,7	78,0	26,7	25,3	19,7	19,3	6,7	10,7	1,2	0,8
	joulu	144,8	135,7	9,1	84,9	74,1	29,4	27,0	22,6	22,9	7,9	11,6	2,0	1,1
2003	tammi	143,3	149,7	-6,5	81,8	80,9	25,2	25,6	18,7	28,7	17,6	14,4	2,6	0,5
	helmi	130,8	127,6	3,2	83,1	74,2	22,9	23,0	17,1	19,7	7,7	10,7	1,5	2,4
	maalis	136,6	135,2	1,4	87,0	82,7	26,2	24,9	17,0	18,2	6,4	9,4	1,0	0,3
	huhti	138,6	146,7	-8,1	86,1	78,4	26,3	25,7	21,6	31,7	4,7	11,0	0,5	0,4

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11	
2001	I	431,6	440,4	-8,8	261,0	245,6	78,8	81,9	72,7	83,6	19,1	29,4
	II	432,2	443,4	-11,2	261,3	244,1	81,5	82,3	70,7	83,3	18,7	33,7
	III	428,4	430,1	-1,8	257,2	238,9	82,1	82,5	70,6	78,1	18,4	30,6
	IV	422,9	420,1	2,8	254,1	228,9	81,8	81,7	68,4	76,6	18,7	32,9
2002	I	425,1	409,9	15,2	263,9	228,6	81,6	81,8	59,8	67,9	19,8	31,5
	II	427,8	418,2	9,6	265,8	232,4	82,9	80,7	59,6	71,3	19,5	33,9
	III	430,9	411,5	19,4	265,9	232,0	83,7	78,8	59,0	68,7	22,3	31,9
	IV	430,2	412,5	17,7	264,6	233,5	83,2	79,3	60,1	66,3	22,3	33,5
2003	I	416,9	414,3	2,7	258,5	235,9	83,8	77,9	54,1	68,6	20,5	31,9
2002	helmi	142,3	138,5	3,8	88,3	77,0	27,2	27,3	20,7	22,8	6,0	11,4
	maalis	140,5	136,6	3,9	89,2	77,2	27,1	27,1	17,7	21,0	6,5	11,4
	huhti	142,7	142,4	0,3	88,1	77,9	27,9	27,6	20,2	25,6	6,4	11,4
	touko	141,8	137,9	3,9	88,4	76,5	27,2	26,6	19,7	23,7	6,6	11,1
	kesä	143,3	137,9	5,4	89,3	78,0	27,8	26,5	19,7	22,0	6,5	11,4
	heinä	141,8	138,2	3,6	87,5	76,8	27,0	26,6	20,1	24,5	7,2	10,2
	elo	145,1	137,6	7,5	89,4	77,6	27,6	26,9	20,4	22,6	7,7	10,5
	syys	144,0	135,6	8,4	89,1	77,5	29,1	25,3	18,5	21,6	7,4	11,2
	loka	143,2	140,4	2,8	88,3	78,5	27,5	27,0	20,1	23,2	7,3	11,6
	marras	145,4	137,8	7,7	89,0	77,2	28,1	26,5	20,6	22,9	7,7	11,2
	joulu	141,6	134,4	7,2	87,3	77,7	27,6	25,8	19,3	20,3	7,4	10,6
2003	tammi	143,5	141,2	2,2	88,6	78,6	28,3	26,1	19,4	25,5	7,2	11,0
	helmi	140,1	138,2	1,9	87,7	77,9	27,2	25,8	18,5	23,4	6,7	11,1
	maalis	133,3	134,8	-1,5	82,3	79,4	28,3	26,0	16,1	19,6	6,6	9,8
	huhti	142,3	143,3	-1,0	88,2	77,2	26,7	26,3	21,7	28,8	5,7	11,0

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa , bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999	207,3	244,2	12,6	4,9	194,7	239,3	42,7	51,2	64,2	102,2	87,8	85,8
2000	269,1	294,6	13,2	5,3	255,9	289,4	61,3	64,5	76,7	107,4	117,9	117,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	283,1	322,9	14,0	5,9	269,1	317,0	69,5	68,9	82,5	118,2	117,1	129,8
2002	238,1	274,7	14,4	5,7	223,7	269,0	56,9	55,3	83,2	121,9	83,6	91,8
2001 IV	71,0	75,8	3,6	1,4	67,4	74,3	19,5	22,2	22,2	22,3	25,7	29,9
2002 I	58,3	65,7	3,5	1,2	54,7	64,5	11,3	12,9	20,6	26,4	22,8	25,1
II	62,5	78,6	3,5	1,4	58,9	77,2	17,2	16,3	22,0	38,6	19,8	22,3
III	55,4	66,0	3,6	1,6	51,8	64,5	10,9	11,8	20,5	31,0	20,3	21,6
IV	62,0	64,4	3,8	1,5	58,2	62,9	17,4	14,3	20,1	25,9	20,7	22,7
	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot					
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Tulot 19	Menot 20				
1999	36,2	46,7	6,5	4,6	9,5	34,0	54,7	68,3				
2000	50,5	56,8	10,9	7,7	14,3	30,6	62,4	76,8				
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	59,3	60,1	10,2	8,9	17,3	43,8	65,2	74,4				
2002	49,3	49,7	7,5	5,7	20,6	53,0	62,5	68,9				
2001 IV	16,4	20,1	3,1	2,1	4,8	6,3	17,4	16,0				
2002 I	9,3	11,6	2,1	1,3	4,8	8,8	15,7	17,6				
II	15,4	15,1	1,8	1,2	6,5	23,8	15,5	14,8				
III	9,5	10,5	1,4	1,3	4,4	10,4	16,1	20,6				
IV	15,2	12,5	2,2	1,8	4,9	10,0	15,2	15,9				

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Euroalueelta ulkomaille							Ulkomailta euroalueelle							
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			
		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1997	-93,2	48,7		
1998	-172,7	91,4		
1999	-320,9	-239,5	-25,0	-214,6	-81,3	-0,6	-80,7	201,3	145,7	3,5	142,2	55,6	0,2	55,4	
2000	-443,3	-351,7	-35,5	-316,2	-91,5	0,3	-91,8	426,7	301,0	12,4	288,6	125,8	0,1	125,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-259,2	-167,0	-13,9	-153,1	-92,1	-0,6	-91,6	156,4	99,9	5,3	94,6	56,5	0,7	55,8	
2002	-174,5	-145,7	-18,4	-127,3	-28,8	-0,5	-28,3	129,0	94,1	3,2	90,9	34,9	0,7	34,2	
2002	I	-55,5	-41,6	-2,5	-39,1	-13,9	0,0	-13,8	39,5	26,3	1,2	25,2	13,1	0,0	13,1
	II	-47,0	-28,8	-6,0	-22,7	-18,2	-0,3	-17,9	37,7	22,1	2,8	19,3	15,6	0,1	15,6
	III	-32,5	-36,2	-5,2	-31,0	3,7	-0,1	3,8	20,5	12,2	-0,4	12,6	8,4	0,6	7,8
	IV	-39,5	-39,1	-4,8	-34,4	-0,4	-0,1	-0,3	31,3	33,5	-0,3	33,9	-2,3	0,0	-2,3
2003	I	-32,5	-16,7	-2,3	-14,4	-15,8	-0,2	-15,6	25,9	16,6	1,1	15,5	9,3	-0,3	9,6
2002	helmi	-21,4	-5,1	-0,4	-4,8	-16,2	0,0	-16,2	12,2	3,4	1,2	2,2	8,9	0,0	8,9
	maalis	-27,4	-27,9	-1,5	-26,4	0,5	-0,1	0,5	19,3	20,2	-0,1	20,3	-0,9	0,0	-0,8
	huhti	-7,7	-2,3	-4,1	1,8	-5,4	0,0	-5,4	15,8	9,4	2,0	7,4	6,4	0,0	6,4
	touko	-18,0	-10,5	-1,0	-9,5	-7,4	0,0	-7,4	19,4	6,5	0,7	5,8	13,0	0,0	12,9
	kesä	-21,3	-15,9	-0,9	-15,0	-5,4	-0,3	-5,1	2,5	6,2	0,1	6,2	-3,7	0,1	-3,8
	heinä	-13,1	-14,5	-3,4	-11,1	1,4	0,0	1,4	6,4	2,8	0,9	1,9	3,6	0,0	3,6
	elo	-1,1	-6,6	-0,3	-6,3	5,5	-0,1	5,5	2,8	2,4	-0,8	3,2	0,4	0,7	-0,3
	syys	-18,3	-15,2	-1,5	-13,7	-3,1	0,0	-3,1	11,3	7,0	-0,6	7,5	4,3	-0,1	4,4
	loka	-13,3	-7,1	-0,9	-6,2	-6,1	0,0	-6,1	6,2	6,6	0,2	6,4	-0,4	-0,1	-0,2
	marras	-22,0	-16,4	-0,3	-16,1	-5,6	0,0	-5,5	22,5	15,5	-0,4	15,9	7,0	0,1	6,9
	joulu	-4,3	-15,6	-3,5	-12,1	11,3	0,0	11,3	2,6	11,4	-0,2	11,6	-8,8	0,0	-8,9
2003	tammi	-10,9	-6,7	-0,8	-5,9	-4,2	0,0	-4,2	10,0	8,4	0,3	8,1	1,6	0,0	1,6
	helmi	-5,4	-5,0	-0,6	-4,4	-0,4	0,0	-0,4	8,2	5,5	1,1	4,5	2,7	0,0	2,7
	maalis	-16,1	-5,0	-0,9	-4,1	-11,1	-0,1	-11,0	7,6	2,7	-0,3	3,0	5,0	-0,4	5,4
	huhti	-21,9	-6,1	-1,4	-4,7	-15,8	-0,3	-15,5	2,1	1,3	0,1	1,1	0,8	0,0	0,9

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit						
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat			
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,4	121,3	28,1	
1999	-311,3	269,8	-156,5	93,0	-154,8	-154,9	0,1	176,8	117,0	59,9	
2000	-409,0	297,4	-285,9	49,9	-123,1	-114,3	-8,8	247,5	239,2	8,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	-291,0	355,8	-108,3	233,2	-182,7	-160,1	-22,6	122,5	115,1	7,4	
2002	-172,8	283,3	-40,8	89,2	-132,0	-78,1	-53,9	194,2	128,6	65,6	
2002	I	-75,0	39,2	-32,1	34,5	-42,9	-21,9	-21,0	4,8	7,1	-2,3
	II	-54,2	126,5	-13,9	36,0	-40,3	-25,3	-15,0	90,5	61,4	29,1
	III	-19,8	55,5	12,7	6,0	-32,5	-17,3	-15,2	49,5	26,3	23,2
	IV	-23,7	62,1	-7,5	12,8	-16,2	-13,5	-2,7	49,4	33,7	15,6
2003	I	-50,3	63,5	8,7	8,1	-59,0	-55,1	-3,9	55,3	49,7	5,6
2002	helmi	-18,6	10,1	-8,8	9,4	-9,8	-5,7	-4,2	0,6	1,2	-0,5
	maalis	-28,9	35,2	-9,9	11,7	-19,0	-13,2	-5,8	23,5	17,5	6,0
	huhti	-13,2	29,3	-1,9	6,5	-11,3	-10,1	-1,2	22,8	15,1	7,7
	touko	-29,5	63,7	-5,8	27,8	-23,6	-14,7	-9,0	35,9	22,8	13,1
	kesä	-11,6	33,5	-6,2	1,7	-5,4	-0,6	-4,8	31,8	23,5	8,3
	heinä	-15,8	26,5	-6,4	4,5	-9,4	-1,3	-8,1	22,0	13,4	8,6
	elo	-4,4	12,7	5,1	-0,3	-9,5	-10,1	0,5	13,0	2,1	10,9
	syys	0,4	16,4	14,0	1,9	-13,6	-6,0	-7,7	14,5	10,8	3,7
	loka	1,0	24,2	-0,6	-3,7	1,6	-4,0	5,6	27,9	15,7	12,3
	marras	-9,1	24,8	-0,3	16,5	-8,8	-5,0	-3,7	8,3	6,6	1,7
	joulu	-15,6	13,1	-6,6	-0,1	-9,0	-4,5	-4,6	13,1	11,5	1,7
2003	tammi	-22,6	17,1	2,0	14,1	-24,7	-17,0	-7,7	3,0	4,3	-1,3
	helmi	-20,5	19,7	-0,1	2,8	-20,4	-22,4	2,0	16,9	9,0	7,9
	maalis	-7,2	26,6	6,8	-8,8	-14,0	-15,8	1,8	35,4	36,4	-1,0
	huhti	-13,6	19,0	-3,1	5,3	-10,5	-17,2	6,7	13,7	2,1	11,6

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit										
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			Joukkolainat						Rahamarkkinapaperit				
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			
								Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1999	0,1	-1,5	-155,1	-2,1	-153,0	0,1	-15,4	-139,6	-1,7	-137,9	0,9	-8,1	7,3	-0,1	7,5	
2000	-0,1	-4,3	-281,6	-2,6	-278,9	-1,9	-46,3	-66,1	-1,5	-64,6	2,2	-15,5	4,6	-1,0	5,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001	-0,4	3,8	-111,8	-2,1	-109,8	1,9	-71,1	-90,9	-1,2	-89,6	-2,3	-34,5	14,3	-0,2	14,5	
2002	-0,3	-9,7	-30,8	-5,2	-25,6	3,7	-7,0	-74,8	-1,0	-73,8	2,1	-35,0	-21,0	-0,9	-20,1	
2002	I	0,0	-4,8	-27,3	-1,4	-25,8	0,4	-4,7	-17,5	-0,5	-17,0	0,8	-13,0	-8,8	-1,1	-7,7
	II	-0,1	-3,7	-10,1	-2,0	-8,1	2,4	-2,3	-25,4	0,2	-25,6	0,0	-1,9	-13,1	-0,1	-13,0
	III	-0,1	2,8	10,0	-0,6	10,6	-1,1	-2,9	-13,3	-0,3	-13,0	0,9	-13,3	-2,7	0,2	-3,0
	IV	-0,1	-4,0	-3,5	-1,2	-2,3	2,1	3,0	-18,6	-0,4	-18,1	0,4	-6,8	3,6	0,1	3,5
2003	I	-0,1	-2,7	11,6	.	.	0,2	-23,5	-31,9	.	.	-1,5	-2,5	0,1	.	
2002	marras	-0,1	-1,2	0,9	.	.	1,4	-6,2	-0,3	.	.	-0,1	-9,8	6,2	.	
	joulu	0,0	-0,6	-6,0	.	.	0,2	5,3	-10,0	.	.	0,1	-0,5	-4,2	.	
2003	tammi	0,0	1,4	0,6	.	.	0,0	-12,7	-4,2	.	.	-0,3	-10,9	3,4	.	
	helmi	-0,1	-0,9	0,9	.	.	1,0	-10,1	-13,3	.	.	-0,9	-0,3	3,2	.	
	maalis	0,0	-3,3	10,1	.	.	-0,7	-0,7	-14,4	.	.	-0,2	8,6	-6,6	.	
	huhti	-0,1	0,6	-3,6	.	.	-0,8	-7,5	-8,9	.	.	0,5	2,5	3,6	.	

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisien ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

3) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit		
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat	
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998	-81,5	205,6	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,1	15,9	
1999	-31,8	192,7	-1,9	6,6	3,3	-13,0	16,3	161,2	-47,2	53,8	63,5	107,4	-49,4	37,9	
2000	-179,0	359,8	-1,1	0,9	-2,2	0,7	-130,4	288,8	-50,0	52,5	-80,4	236,3	-45,4	69,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-250,2	249,0	0,6	4,4	2,9	-0,5	-227,6	233,5	-45,3	22,4	-182,3	211,1	-26,1	11,6	
2002	-224,4	37,7	-1,2	0,1	0,0	-8,3	-167,3	29,5	-28,3	51,9	-139,0	-22,3	-55,9	16,4	
2002	I	19,8	24,3	-0,4	1,2	-0,6	-8,3	18,7	25,8	-2,5	11,4	21,2	14,4	2,2	5,6
	II	-77,6	-9,1	-0,6	-3,5	0,9	3,8	-62,7	-11,8	-4,4	19,8	-58,3	-31,6	-15,2	2,4
	III	-62,1	2,3	0,3	-0,1	-0,5	-2,8	-34,9	9,6	-4,7	4,6	-30,2	5,0	-26,9	-4,3
	IV	-104,5	20,1	-0,4	2,5	0,3	-1,0	-88,3	6,0	-16,6	16,1	-71,7	-10,1	-16,1	12,7
2003	I	-111,0	64,1	-0,6	-4,3	-1,7	-9,2	-57,4	58,7	-8,7	17,5	-48,7	41,2	-51,4	18,9
2002	helmi	27,0	-0,6	-0,1	-3,8	1,0	-1,6	5,3	12,4	-7,7	1,3	13,1	11,1	20,8	-7,6
	maalis	-9,2	31,9	0,4	2,4	-0,2	2,1	-1,4	12,9	6,2	3,8	-7,5	9,1	-8,0	14,5
	huhti	-42,2	23,1	-0,4	-4,3	1,7	5,6	-30,1	22,2	-4,2	7,1	-25,9	15,1	-13,3	-0,4
	touko	-64,2	34,2	-0,1	-0,5	0,0	0,0	-56,0	36,4	-3,9	8,2	-52,1	28,2	-8,0	-1,7
	kesä	28,8	-66,4	-0,1	1,3	-0,7	-1,8	23,4	-70,4	3,7	4,4	19,7	-74,8	6,2	4,5
	heinä	-2,3	-8,4	0,4	2,7	-0,2	-1,2	14,0	-9,8	2,8	1,6	11,2	-11,4	-16,5	-0,1
	elo	8,5	-29,7	0,1	-5,0	-0,6	-2,2	12,8	-17,9	0,4	2,0	12,4	-19,9	-3,8	-4,6
	syys	-68,3	40,4	-0,2	2,1	0,3	0,6	-61,7	37,3	-7,9	0,9	-53,8	36,3	-6,6	0,4
	loka	-68,8	30,3	-0,1	-0,3	-0,4	1,3	-54,2	22,4	-4,4	7,6	-49,8	14,8	-14,2	7,0
	marras	-78,3	39,9	0,9	1,2	-1,6	-0,3	-65,5	34,8	-7,8	-7,0	-57,6	41,8	-12,1	4,2
	joulu	42,5	-50,1	-1,3	1,6	2,2	-2,0	31,3	-51,2	-4,4	15,5	35,8	-66,7	10,2	1,5
2003	tammi	-9,5	-0,2	0,5	-2,4	-2,3	-6,2	6,5	3,4	-2,0	9,3	8,5	-5,8	-14,1	5,0
	helmi	-82,8	60,4	-0,5	-2,0	-3,8	-2,9	-55,2	54,6	-4,3	6,1	-50,9	48,4	-23,3	10,8
	maalis	-18,8	3,8	-0,5	0,1	4,5	-0,1	-8,7	0,7	-2,4	2,1	-6,3	-1,4	-14,0	3,1
	huhti	-40,5	63,4	0,0	-0,3	1,1	2,7	-32,6	55,8	-3,4	2,9	-29,2	53,0	-9,0	5,2

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-1,1	6,7	5,6	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	0,6	4,4	5,0	0,0	0,0	0,0
2002	-1,2	0,0	-1,1	0,0	0,0	0,0
2001	IV	-0,4	3,8	3,4	0,0	0,0
2002	I	-0,4	1,2	0,7	0,0	0,0
	II	-0,6	-3,5	-4,1	0,0	0,0
	III	0,3	-0,2	0,1	0,0	0,0
	IV	-0,4	2,6	2,1	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6 (jatkoa)

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa, nettovirrat)

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 7	Velat 8	Netto 9	Saamiset 10	Velat 11	Netto 12	Saamiset 13	Velat 14	Netto 15
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
2000	0,1	0,0	0,1	-1,4	0,6	-0,8	-0,9	0,1	-0,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	-0,1	0,0	-0,1	4,4	-0,6	3,9	-1,4	0,1	-1,3
2002	1,5	0,0	1,4	-0,6	-8,0	-8,6	-0,8	-0,3	-1,1
2001 IV	0,0	0,0	0,0	2,1	4,7	6,8	-0,1	0,1	-0,1
2002 I	0,0	0,0	0,0	-0,3	-8,0	-8,3	-0,3	-0,3	-0,6
II	1,4	0,0	1,4	-0,2	3,6	3,4	-0,3	0,2	-0,2
III	0,0	0,0	0,0	-0,3	-2,7	-3,0	-0,2	0,0	-0,3
IV	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,9	-0,6	0,1	-0,1	-0,1

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 16	Velat 17	Netto 18	Saamiset 19	Velat 20	Netto 21
1999	15,5	160,5	176,0	0,8	0,7	1,5
2000	-126,3	283,5	157,1	-4,1	5,3	1,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-213,6	223,7	10,0	-13,9	9,8	-4,1
2002	-163,6	32,5	-131,1	-3,7	-2,9	-6,6
2001 IV	-41,6	3,3	-38,2	-4,7	1,3	-3,4
2002 I	24,1	19,7	43,9	-5,5	6,0	0,5
II	-61,8	-10,5	-72,3	-0,9	-1,3	-2,2
III	-32,6	7,6	-25,0	-2,3	2,0	-0,3
IV	-93,4	15,6	-77,7	5,0	-9,7	-4,6

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 22	Velat 23	Netto 24	Saamiset 25	Velat 26	Netto 27	Saamiset 28	Velat 29	Netto 30
1999	-7,5	4,8	-2,7	-18,9	21,7	2,9	-23,0	11,3	-11,7
2000	-14,6	10,5	-4,0	-25,2	64,0	38,8	-5,7	-5,0	-10,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	-0,4	0,6	0,1	-25,3	10,6	-14,7	-0,3	0,4	0,1
2002	-9,6	-2,3	-11,9	-43,5	14,4	-29,1	-2,8	4,3	1,5
2001 IV	2,6	-1,2	1,4	-27,7	-2,3	-30,0	-0,1	0,5	0,4
2002 I	-1,2	-0,5	-1,7	5,0	5,3	10,3	-1,6	0,8	-0,8
II	-3,6	-1,4	-5,0	-11,4	2,9	-8,6	-0,1	0,9	0,8
III	-2,8	0,9	-1,9	-23,9	-7,2	-31,2	-0,1	2,0	1,9
IV	-2,0	-1,4	-3,4	-13,1	13,5	0,4	-1,0	0,6	-0,4

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä 1	Kulta 2	Erityiset nosto- oikeudet 3	Varanto- osuus IMF:ssä 4	Valuuttasaamiset							Muut saamiset 12
					Yhteensä 5	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdan- naiset 11	
						Rahaviran- omaiset ja BIS 6	Pankit 7	Osakkeet 8	Joukko- lainat 9	Raha- markkina- paperit 10		
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,1	12,5	-12,1	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,8
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	13,3	4,3	4,6	0,0	-5,6	10,1	-0,1	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	17,8	0,6	-1,0	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2002	-2,2	0,7	0,2	-2,0	-1,2	-2,3	-15,3	0,0	8,2	8,4	-0,2	0,0
2001 IV	3,3	0,1	-0,1	0,8	2,4	2,7	1,7	0,0	4,8	-6,9	0,0	0,0
2002 I	-3,1	-0,2	0,0	-0,4	-2,4	-1,7	-12,4	0,0	4,2	7,4	0,0	0,0
II	6,7	0,5	0,5	-2,1	7,8	-0,6	1,2	0,0	4,3	3,1	-0,2	0,0
III	-4,6	-0,1	-0,2	0,2	-4,6	-2,4	-3,0	0,0	1,9	-1,2	0,0	0,0
IV	-1,3	0,4	-0,1	0,3	-1,9	2,3	-1,2	0,0	-2,2	-0,9	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys¹⁾ (Maksutaseen vaikutus rahan määrän muutokseen)

(miljardia euroa)

	Vaihto- ja pääoman siirrot	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset			Muut sijoitukset		Johdannaiset	Virheelliset ja tunnistamattomat erät	Yhteensä ⁵⁾	Lisätieto: M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten netto-saamisten muutokset ⁶⁾	
		Euro-alueelta ulkomaille (muut kuin rahalaitokset)	Ulko mailta euro-alueelle ²⁾	Saamiset	Velat		Saamiset	Velat					
					Muut kuin rahalaitokset	Osakkeet ³⁾							Velkapaperit ⁴⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2000	-56,2	-408,0	426,7	-343,1	37,2	209,8	-47,6	70,2	-3,4	-10,7	-125,1	142,2	
2000	I	-8,9	-68,4	217,6	-129,2	-103,3	38,2	-40,3	10,6	1,3	-35,8	118,0	
	II	-15,4	-88,8	71,6	-66,7	66,9	70,7	-5,5	4,1	4,4	3,7	45,1	
	III	-18,1	-121,4	40,3	-75,1	28,9	55,7	-12,3	38,3	0,1	23,2	-40,4	
	IV	-13,8	-129,4	97,1	-72,1	44,7	45,1	10,5	17,1	-9,3	-1,9	7,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001		-9,8	-244,7	155,7	-188,4	172,9	83,7	-23,2	11,1	-3,5	34,7	-11,4	4,5
2002		73,5	-155,5	128,3	-126,6	52,4	183,7	-55,9	8,1	-13,9	64,3	158,3	-168,4
2001	I	-10,3	-72,9	35,4	-46,0	1,7	22,4	2,8	-12,1	1,4	-32,5	-110,1	105,8
	II	-13,2	-91,2	43,2	-70,1	89,6	5,1	0,8	9,5	12,0	-2,0	-16,3	18,0
	III	3,4	-56,1	31,3	-22,9	42,0	27,8	-3,5	11,9	-10,3	47,4	71,0	-75,8
	IV	10,3	-24,6	45,8	-49,4	39,6	28,3	-23,2	1,8	-6,6	21,8	43,9	-43,4
2002	I	15,2	-53,0	39,5	-53,6	15,2	3,9	1,6	-2,7	2,5	-6,9	-38,4	30,9
	II	5,7	-40,7	37,7	-48,6	38,5	83,6	-14,3	6,2	-2,8	14,1	79,3	-77,5
	III	25,3	-27,2	19,9	-6,0	-4,6	56,7	-27,4	-7,1	-9,6	24,9	44,8	-35,1
	IV	27,3	-34,7	31,2	-18,4	3,4	39,6	-15,8	11,7	-3,9	32,2	72,6	-86,7
2003	I	0,0	-30,0	26,2	-20,2	11,0	50,5	-53,0	9,7	0,3	28,5	22,9	-31,8

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Sisältää muut kuin rahalaitokset ja rahalaitossektorin oman pääoman ja uudelleen sijoitetut voitot.

3) Ei sisällä rahamarkkinarahasto-osuuksia.

4) Ei sisällä euroalueen rahalaitossektorin liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita.

5) Sarakkeiden 1–10 summa. Virheelliset ja tunnistamattomat erät (sarake 10) ovat samat kuin taulukossa 8.1 (sarake 13). Sarakkeeseen 12 sisältyviä muita eroja (absoluuttisina arvoina) selostetaan metodologisessa selvityksessä EKP:n verkkosivujen osassa "Statistics" (www.ecb.int).

6) Lähde: Kuukausikatsaus, taulukko 2.4.6, sarake 9.

Taulukko 8.8

Ulkomainen varallisuus¹⁾ ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; ajanjakson lopun kantatieto)

1. Yhteenvedo ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä		Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset	Johdannaiset	Muut sijoitukset	Valuuttavaranto
	1	% BKT:stä 2					
Ulkomainen nettovarallisuus^{2,3)}							
1997	16,3	0,3	181,5	-750,5	-5,9	223,8	367,3
1998	-170,1	-2,8	152,0	-748,5	2,3	86,5	337,6
1999	-297,3	-4,7	369,6	-881,2	16,0	-183,9	382,2
2000	-414,7	-6,3	428,4	-804,9	8,5	-437,2	390,4
2001	-152,2	-2,2	530,7	-682,7	-5,9	-387,0	392,7
Saamiset							
1999	5 796,7	92,5	1 174,5	2 058,1	111,1	2 070,8	382,2
2000	6 740,0	102,5	1 609,7	2 344,1	117,9	2 277,9	390,4
2001	7 459,4	109,1	1 859,9	2 499,8	123,7	2 583,4	392,7
Velat							
1999	6 094,0	97,2	804,9	2 939,3	95,1	2 254,7	-
2000	7 154,7	108,8	1 181,2	3 149,1	109,3	2 715,1	-
2001	7 611,6	111,3	1 329,2	3 182,5	129,5	2 970,5	-

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	938,7	85,7	853,0	235,8	1,8	234,0	606,3	24,3	582,0	198,6	1,7	196,9
2000	1 256,0	115,9	1 140,1	353,7	2,3	351,3	880,6	31,8	848,8	300,7	1,8	298,9
2001	1 478,4	132,0	1 346,4	381,5	2,6	378,9	985,6	42,4	943,2	343,6	2,6	341,0

3.1. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
			Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	
1999	1 013,6	1 698,1	1 044,4	937,2	107,2	1 241,2	1 138,5	102,7
2000	1 183,6	1 627,6	1 160,5	1 038,4	122,1	1 521,5	1 399,9	121,6
2001	1 111,5	1 577,6	1 388,3	1 208,1	180,1	1 604,9	1 505,5	99,4

3.2. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit					
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			
								Yhteensä	Julkisyhteisöt			Muut sektorit	Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1999	0,4	25,9	987,3	4,1	983,2	4,5	257,2	675,4	6,2	669,3	2,6	68,5	36,1	0,2	35,9
2000	0,9	42,7	1 140,0	5,6	1 134,4	3,4	328,5	706,5	5,7	700,9	0,5	85,6	36,0	0,1	35,8
2001	1,2	43,7	1 066,7	6,6	1 060,0	2,1	422,1	784,0	8,0	776,0	2,8	125,2	52,1	0,2	51,9

Lähde: EKP.

1) 12 maata käsittävän euroalueen tietoja eli Kreikan tiedot ovat mukana.

2) Saamiset vähennettynä veloilla.

3) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

4) Ei sisällä eurojärjestelmää.

4. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	3,1	27,4	3,0	27,1	0,1	0,3	125,5	57,3	2,5	0,1	72,4	45,4	50,6	11,8
2000	3,0	32,2	2,9	31,9	0,1	0,3	133,8	60,0	2,8	0,2	77,5	47,7	53,5	12,1
2001	3,0	36,4	2,9	36,2	0,1	0,2	132,5	63,8	3,1	0,2	73,6	51,4	55,9	12,3

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1999	1 317,7	1 823,5	1 291,8	1 798,1	25,9	25,5	624,5	346,5	161,0	90,7	394,2	225,7	69,3	30,1
2000	1 458,5	2 168,4	1 421,4	2 126,4	37,1	42,0	682,6	454,5	179,5	110,2	418,9	314,8	84,2	29,5
2001	1 719,5	2 407,3	1 668,6	2 354,1	50,9	53,2	728,4	462,9	177,6	109,7	478,4	321,9	72,4	31,4

5. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta	Valuuttasaamiset				Muut saamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta						
			Eriyiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Yhteensä	Käteinen ja talletukset			Arvopaperit			Johdannaiset		
						Rahaviranomaiset ja BIS			Pankit	Yhteensä	Osakkeet		Joukkolainat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Eurojärjestelmä³⁾

1998 joulukuu ⁴⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	201,2	12,6	19,6	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	0,0	7,6
1999 joulukuu	372,1	116,4	402,758	4,5	24,3	226,9	13,5	23,0	190,7	0,0	133,9	56,8	-0,2	0,0	14,6
2000 joulukuu	377,2	117,1	399,537	4,3	20,8	235,0	9,7	20,1	204,4	0,0	154,0	50,4	0,7	0,0	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	390,4	118,4	404,157	4,3	21,2	246,5	16,8	20,5	208,5	0,0	158,1	50,4	0,7	0,0	16,3
2001 joulukuu	392,7	126,1	401,876	5,5	25,3	235,8	8,0	25,9	201,5	1,2	147,0	53,3	0,4	0,0	24,7
2002 joulukuu	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	-	-	-	0,4	0,0	22,4
2003 helmi	352,2	128,2	397,765	4,8	24,3	194,9	10,4	38,4	145,6	-	-	-	0,5	0,0	19,3
maalis	339,1	122,3	397,765	4,7	24,4	187,7	7,9	36,4	142,8	-	-	-	0,6	0,0	18,9
huhti	332,4	119,9	396,324	4,5	25,0	183,1	7,6	33,6	141,0	-	-	-	0,9	0,0	18,4
touko	323,1	121,1	396,233	4,5	24,2	173,3	6,9	33,6	131,6	-	-	-	1,1	0,0	18,7

Euroopan keskuspankki⁵⁾

1999 joulukuu	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	42,3	0,3	7,8	34,3	0,0	27,8	6,5	0,0	0,0	2,6
2000 joulukuu	45,3	7,0	24,030	0,0	0,0	38,2	0,6	6,8	30,6	0,0	20,4	10,2	0,3	0,0	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 joulukuu	49,3	7,8	24,656	0,1	0,0	41,4	0,8	7,0	33,6	0,0	23,5	10,1	0,0	0,0	3,6
2002 joulukuu	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	-	-	-	0,0	0,0	3,0
2003 helmi	42,0	7,9	24,656	0,2	0,0	33,9	1,3	8,8	23,8	-	-	-	0,0	0,0	2,6
maalis	40,5	7,6	24,656	0,2	0,0	32,8	0,9	9,3	22,6	-	-	-	0,0	0,0	3,0
huhti	40,7	7,5	24,656	0,2	0,0	33,1	0,9	6,8	25,4	-	-	-	0,0	0,0	2,5
touko	39,2	7,5	24,656	0,2	0,0	31,4	0,8	8,0	22,6	-	-	-	0,0	0,0	2,4

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

3) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

4) Tilanne 1.1.1999.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1), 2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (2000 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	82,5	78,1
2000	1 013,7	482,6	221,7	265,4	883,2	1 008,4	579,8	179,4	218,1	730,2	118,9	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 060,8	491,6	235,8	287,0	930,8	1 011,1	575,1	178,2	226,1	738,1	107,5	106,3	98,9
2002	1 077,9	493,8	226,8	302,7	939,2	975,2	547,6	160,2	228,6	708,0	102,4	108,0	95,4
2002													
I	259,2	119,6	53,5	73,0	226,4	240,1	135,4	39,2	55,9	176,2	22,7	107,7	94,2
II	273,4	127,8	57,5	74,7	238,6	249,0	142,0	40,6	57,2	181,1	25,8	108,4	96,1
III	267,1	121,4	55,3	76,2	232,7	234,5	131,2	37,7	56,6	170,8	26,0	108,3	95,1
IV	278,3	124,9	60,6	78,9	241,5	251,7	139,0	42,8	58,9	180,0	27,9	107,5	96,1
2003													
I	254,7	116,6	51,2	72,1	221,0	248,6	140,2	39,0	56,8	177,0	29,4	105,4	97,1
2002													
marras	93,4	41,9	20,3	26,8	81,3	83,9	46,0	14,9	19,5	60,6	8,5	109,2	97,0
joulu	85,1	38,0	19,6	22,7	73,4	77,6	42,1	13,3	18,2	54,6	9,3	105,7	94,4
2003													
tammi	82,3	38,1	16,0	23,3	71,2	83,6	46,7	13,5	19,4	59,4	10,1	106,9	97,4
helmi	84,6	38,5	16,9	24,2	73,6	79,2	44,9	11,8	18,2	56,1	9,3	106,6	96,6
maalis	87,8	40,0	18,2	24,6	76,3	85,8	48,6	13,6	19,2	61,5	10,0	102,8	97,2
huhti	85,4	39,5	18,1	23,3	74,2	82,4	46,5	13,7	18,8	59,2	8,9	104,4	96,0
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1999	2,2	2,8	-0,8	3,3	1,4	6,1	3,5	12,9	7,7	7,1	6,0	89,3	95,2
2000	12,4	12,5	12,7	12,7	13,6	5,9	6,8	11,7	4,5	8,9	4,7	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	5,1	1,8	8,6	7,9	5,8	-1,2	-1,0	-3,9	-0,1	-1,7	-1,6	105,3	98,8
2002	1,8	1,0	-3,5	4,3	1,2	-1,5	-2,5	-8,2	1,6	-2,7	-1,5	107,8	97,6
2002													
I	-2,0	-3,2	-7,8	2,1	-2,8	-5,8	-5,5	-18,7	-0,7	-8,7	-0,9	106,5	96,7
II	2,9	3,1	-2,4	4,8	2,5	-1,1	-1,4	-9,5	2,7	-2,6	-2,4	107,8	97,9
III	5,4	4,7	-0,4	7,1	4,6	1,4	0,1	-0,7	2,5	1,4	-2,7	109,0	97,8
IV	3,1	3,2	-2,5	5,7	2,3	1,1	-1,0	-1,7	4,2	0,5	1,2	107,8	98,1
2003													
I	0,9	-0,6	-1,3	2,0	0,4	3,4	0,1	6,3	4,9	4,2	0,2	107,0	99,4
2002													
marras	2,5	1,5	-0,1	5,5	2,5	-2,0	-4,5	-1,7	-0,2	-3,0	-0,4	109,2	99,3
joulu	5,2	6,2	-0,8	5,9	4,0	4,4	0,9	0,8	9,4	4,6	0,8	106,5	96,3
2003													
tammi	3,8	2,5	0,0	5,3	3,0	2,5	-2,5	14,1	5,2	4,3	-4,6	108,4	99,2
helmi	2,1	0,3	1,1	2,2	1,9	1,6	-0,6	-0,5	3,2	2,5	-2,9	108,0	99,0
maalis	-2,8	-4,1	-4,4	-1,1	-2,9	5,9	3,5	5,6	6,3	6,0	8,3	104,6	100,1
huhti
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	92,4	82,0
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1,0	0,7	0,3	1,9	1,0	0,2	-1,3	1,6	2,8	1,7	-11,0	101,0	100,2
2002	-0,7	-1,4	-0,5	0,5	-0,7	-2,4	-2,8	-2,1	-1,0	-1,6	-3,8	100,3	97,8
2002													
I	0,9	-0,5	1,5	2,9	0,9	-3,4	-5,7	-0,6	1,1	-0,6	-16,8	101,1	97,6
II	-0,7	-1,4	-0,3	0,4	-0,6	-3,2	-4,2	-1,8	-1,1	-1,6	-8,4	100,6	98,3
III	-1,9	-2,7	-1,8	-0,6	-1,9	-3,4	-3,6	-3,4	-2,8	-2,8	-4,6	99,5	97,4
IV	-1,1	-1,1	-1,5	-0,6	-1,2	0,6	2,5	-2,7	-1,4	-1,5	19,3	99,8	98,0
2003													
I	-2,6	-1,9	-3,1	-3,1	-2,8	0,2	3,4	-6,4	-3,3	-3,6	29,3	98,6	97,7
2002													
marras	-0,9	-0,9	-1,3	-0,6	-1,1	0,3	1,7	-2,9	-0,6	-1,3	14,8	100,1	97,8
joulu	-2,3	-1,9	-2,7	-2,5	-2,6	0,2	2,9	-3,9	-3,2	-2,7	24,9	99,3	98,2
2003													
tammi	-2,5	-2,1	-2,8	-2,5	-2,7	1,4	4,6	-5,9	-1,7	-2,6	32,6	98,7	98,3
helmi	-2,3	-1,4	-2,1	-3,3	-2,6	0,4	4,1	-5,6	-4,2	-3,9	34,0	98,8	97,7
maalis	-3,0	-2,2	-4,3	-3,5	-3,4	-1,3	1,6	-7,7	-3,9	-4,4	22,1	98,3	97,2
huhti

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

1) Määritelmien kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	EU:hun liittyvät maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	77,3	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	113,6	
2000	1 013,7	-	189,7	38,8	23,2	94,6	63,4	171,4	34,2	151,6	56,1	46,7	141,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 060,8	-	201,9	36,9	24,3	105,9	66,3	180,0	34,5	165,3	60,3	49,8	135,6	
2002	1 077,9	-	204,3	36,9	24,7	112,1	63,9	181,7	32,6	170,4	59,8	43,1	148,5	
2002	I	259,2	269,5	52,1	9,2	6,0	26,3	15,9	44,8	7,9	39,4	14,1	10,2	33,3
	II	273,4	271,3	51,6	9,3	6,2	28,7	16,2	45,9	7,8	42,9	15,6	11,3	37,8
	III	267,1	271,1	50,4	8,4	6,0	27,8	15,7	44,3	8,3	43,0	14,9	10,6	37,8
	IV	278,3	269,0	50,3	10,0	6,5	29,2	16,1	46,7	8,6	45,1	15,2	11,0	39,7
2003	I	254,7	263,8	48,9	9,7	6,3	27,4	16,4	41,3	7,8	39,2	13,6	9,5	.
2002	marras	93,4	91,1	17,3	3,5	2,3	10,1	5,5	15,7	2,9	14,5	4,8	3,4	13,5
	joulu	85,1	88,2	15,0	2,8	1,9	8,4	4,8	13,9	2,6	14,9	5,0	3,4	12,4
2003	tammi	82,3	89,2	15,5	3,1	1,9	8,9	5,3	14,2	2,5	12,2	4,6	3,1	11,0
	helmi	84,6	89,0	15,9	3,2	2,0	9,2	5,5	13,7	2,7	13,3	4,4	3,0	.
	maalis	87,8	85,7	17,5	3,4	2,4	9,3	5,6	13,4	2,6	13,7	4,7	3,3	.
	huhti	85,4	87,1
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2003	huhti	-6,0	-
Tuonti (cif)														
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	60,3	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	95,4	
2000	1 008,4	-	156,6	38,0	21,8	76,8	49,8	140,7	65,5	211,6	72,2	39,7	134,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 011,1	-	154,0	34,3	21,3	88,8	52,9	138,1	58,6	207,9	74,0	40,9	140,3	
2002	975,2	-	145,1	34,3	21,7	93,5	51,9	125,1	52,6	203,8	68,3	39,1	140,0	
2002	I	240,1	241,3	36,4	8,2	5,1	22,2	12,7	33,0	12,8	49,2	17,8	9,3	33,2
	II	249,0	246,1	37,7	8,9	5,2	23,9	13,6	32,9	13,5	48,8	17,1	10,7	36,6
	III	234,5	243,5	33,9	8,0	5,2	22,6	12,3	28,7	12,6	51,2	16,2	9,9	33,9
	IV	251,7	245,9	37,0	9,2	6,1	24,7	13,3	30,5	13,6	54,5	17,2	9,3	36,3
2003	I	248,6	248,5	35,0	9,0	5,8	24,7	13,0	28,4	13,5	53,8	18,6	8,8	.
2002	marras	83,9	82,8	12,4	3,1	2,1	8,4	4,4	10,6	4,7	18,2	5,4	2,9	11,8
	joulu	77,6	80,6	12,0	2,9	2,0	7,4	4,0	9,0	4,0	16,7	5,3	2,6	11,7
2003	tammi	83,6	83,1	11,0	2,8	2,0	8,0	4,1	9,8	4,6	18,7	6,2	3,0	13,4
	helmi	79,2	82,4	11,3	3,0	2,0	7,9	4,3	8,8	4,2	17,1	6,0	2,7	.
	maalis	85,8	82,9	12,7	3,2	1,9	8,8	4,6	9,8	4,7	18,1	6,3	3,1	.
	huhti	82,4	81,9
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2003	huhti	-4,4	-
Tase														
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	17,0	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	18,2	
2000	5,3	-	33,1	0,8	1,4	17,8	13,6	30,7	-31,3	-60,0	-16,1	7,0	7,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	49,7	-	47,8	2,7	3,0	17,1	13,4	42,0	-24,1	-42,5	-13,7	8,9	-4,7	
2002	102,7	-	59,2	2,6	3,1	18,5	11,9	56,6	-19,9	-33,4	-8,5	4,0	8,5	
2002	I	19,1	28,2	15,7	0,9	0,9	4,1	3,2	11,8	-4,9	-9,8	-3,8	1,0	0,1
	II	24,4	25,2	13,8	0,4	1,0	4,8	2,7	13,0	-5,7	-5,9	-1,5	0,6	1,2
	III	32,6	27,6	16,5	0,5	0,8	5,2	3,3	15,6	-4,3	-8,2	-1,3	0,7	3,9
	IV	26,6	23,1	13,2	0,8	0,4	4,5	2,8	16,2	-5,0	-9,4	-2,0	1,7	3,3
2003	I	6,1	15,4	13,9	0,7	0,5	2,7	3,4	13,0	-5,7	-14,6	-5,0	0,7	.
2002	marras	9,5	8,3	4,9	0,4	0,2	1,7	1,1	5,1	-1,7	-3,8	-0,6	0,4	1,7
	joulu	7,5	7,6	3,0	0,0	-0,1	1,0	0,8	4,9	-1,4	-1,8	-0,3	0,8	0,7
2003	tammi	-1,3	6,0	4,4	0,3	-0,1	0,9	1,2	4,5	-2,1	-6,4	-1,7	0,1	-2,4
	helmi	5,4	6,5	4,7	0,2	0,0	1,3	1,2	4,8	-1,5	-3,7	-1,6	0,3	.
	maalis	2,0	2,8	4,8	0,2	0,6	0,5	1,0	3,7	-2,1	-4,5	-1,7	0,2	.
	huhti	3,0	5,2

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾				
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta	
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: teollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1997	99,1	99,4	99,3	100,6	90,4	96,5	1,134	137,1	1,644	0,692	
1998	101,5	101,3	101,6	99,4	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676	
1999	95,7	95,7	95,7	96,0	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659	
2000	85,7	86,3	87,1	87,1	88,2	86,0	0,924	99,5	1,558	0,609	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	87,3	88,6	89,3	87,7	91,0	87,7	0,896	108,7	1,511	0,622	
2002	90,0	92,5	92,9	90,7	95,6	91,7	0,946	118,1	1,467	0,629	
2001	I	88,6	89,5	90,6	89,2	91,4	0,923	109,1	1,533	0,633	
	II	86,0	87,3	87,9	86,9	89,5	0,873	106,9	1,528	0,614	
	III	87,0	88,3	89,0	86,8	91,2	0,890	108,3	1,507	0,619	
	IV	87,5	89,3	89,9	87,9	92,0	0,896	110,5	1,473	0,621	
2002	I	87,1	89,4	89,9	87,5	91,3	0,877	116,1	1,473	0,615	
	II	88,8	91,4	91,6	90,0	93,9	0,919	116,5	1,465	0,629	
	III	91,3	93,9	94,4	92,4	97,9	0,984	117,2	1,464	0,635	
	IV	92,5	95,4	95,5	92,9	99,4	0,999	122,4	1,467	0,636	
2003	I	96,9	100,1	99,8	97,2	104,1	1,073	127,6	1,466	0,670	
	II	101,3	104,8	105,0	-	108,1	1,137	134,7	1,518	0,702	
2001	tammi	89,2	89,9	91,0	-	91,7	0,938	109,6	1,529	0,635	
	helmi	88,3	89,1	90,4	-	91,0	0,922	107,1	1,536	0,634	
	maalis	88,4	89,4	90,5	-	91,4	0,910	110,3	1,535	0,629	
	huhti	87,6	88,8	89,6	-	91,0	0,892	110,4	1,529	0,622	
	touko	85,9	87,2	87,7	-	89,3	0,874	106,5	1,533	0,613	
	kesä	84,7	86,0	86,4	-	88,1	0,853	104,3	1,522	0,609	
	heinä	85,4	86,8	87,2	-	89,1	0,861	107,2	1,514	0,609	
	elo	87,7	89,0	89,6	-	91,8	0,900	109,3	1,514	0,627	
	syys	88,0	89,3	90,0	-	92,6	0,911	108,2	1,491	0,623	
	loka	88,0	89,6	90,1	-	92,8	0,906	109,9	1,479	0,624	
	marras	86,8	88,4	89,2	-	91,3	0,888	108,7	1,466	0,618	
	joulu	87,7	89,8	90,3	-	91,9	0,892	113,4	1,475	0,620	
2002	tammi	87,6	89,9	90,5	-	91,6	0,883	117,1	1,475	0,617	
	helmi	86,8	89,0	89,6	-	91,1	0,870	116,2	1,477	0,612	
	maalis	86,8	89,3	89,7	-	91,2	0,876	114,7	1,468	0,616	
	huhti	87,2	89,7	90,1	-	91,7	0,886	115,8	1,466	0,614	
	touko	88,6	91,1	91,4	-	93,7	0,917	115,9	1,457	0,628	
	kesä	90,6	93,2	93,4	-	96,4	0,955	117,8	1,472	0,644	
	heinä	91,7	94,4	94,7	-	98,2	0,992	117,1	1,462	0,639	
	elo	91,1	93,6	94,2	-	97,7	0,978	116,3	1,464	0,636	
	syys	91,2	93,7	94,4	-	98,0	0,981	118,4	1,465	0,631	
	loka	91,7	94,3	94,5	-	98,5	0,981	121,6	1,465	0,630	
	marras	92,5	95,1	95,3	-	99,3	1,001	121,7	1,467	0,637	
	joulu	93,6	96,7	96,8	-	100,4	1,018	124,2	1,468	0,642	
2003	tammi	95,8	98,8	99,0	-	103,0	1,062	126,1	1,462	0,657	
	helmi	97,1	100,2	100,1	-	104,4	1,077	128,6	1,467	0,670	
	maalis	97,9	101,2	100,2	-	105,1	1,081	128,2	1,469	0,683	
	huhti	98,6	102,0	101,9	-	105,2	1,085	130,1	1,496	0,689	
	touko	102,5	106,0	106,4	-	109,1	1,158	135,8	1,516	0,713	
	kesä	102,7	106,3	106,8	-	109,9	1,166	138,1	1,541	0,702	
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2003	kesä	0,2	0,3	0,4	-	0,7	0,6	0,7	1,6	1,7	-1,5
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2003	kesä	13,3	14,0	14,4	-	14,0	12,9	22,1	17,2	4,7	9,0

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18		
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
9,26	7,45	8,05	1,386	1,732	6,99	1 154,8	1,604	2001	
9,16	7,43	7,51	1,484	1,738	7,37	1 175,5	1,691	2002	
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001	I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583		II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582		III
9,48	7,44	7,97	1,416	1,751	6,99	1 155,2	1,634		IV
9,16	7,43	7,81	1,398	1,692	6,84	1 155,3	1,607	2002	I
9,16	7,43	7,52	1,428	1,666	7,17	1 157,8	1,657		II
9,23	7,43	7,40	1,536	1,796	7,67	1 172,7	1,729		III
9,09	7,43	7,32	1,569	1,791	7,79	1 215,4	1,767		IV
9,18	7,43	7,57	1,620	1,809	8,37	1 288,9	1,872	2003	I
9,14	7,43	7,96	1,589	1,774	8,87	1 373,8	1,987		II
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001	tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607		helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611		maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617		huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586		touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550		kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569		heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586		elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593		syys
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640		loka
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625		marras
9,44	7,44	7,99	1,408	1,735	6,96	1 147,0	1,639		joulu
9,23	7,43	7,92	1,413	1,709	6,89	1 160,8	1,625	2002	tammi
9,18	7,43	7,79	1,388	1,696	6,79	1 147,2	1,594		helmi
9,06	7,43	7,72	1,390	1,669	6,83	1 157,3	1,602		maalis
9,14	7,43	7,62	1,401	1,654	6,91	1 163,2	1,619		huhti
9,22	7,44	7,52	1,421	1,666	7,15	1 150,1	1,651		touko
9,11	7,43	7,40	1,463	1,679	7,45	1 160,6	1,703		kesä
9,27	7,43	7,40	1,532	1,792	7,74	1 169,2	1,740		heinä
9,25	7,43	7,43	1,533	1,805	7,63	1 167,1	1,716		elo
9,17	7,43	7,36	1,543	1,793	7,65	1 182,6	1,732		syys
9,11	7,43	7,34	1,548	1,783	7,65	1 211,9	1,751		loka
9,08	7,43	7,32	1,574	1,785	7,81	1 208,2	1,767		marras
9,10	7,43	7,29	1,587	1,808	7,94	1 226,9	1,786		joulu
9,17	7,43	7,33	1,636	1,822	8,28	1 250,1	1,843	2003	tammi
9,15	7,43	7,54	1,630	1,811	8,40	1 282,8	1,880		helmi
9,23	7,43	7,84	1,594	1,795	8,43	1 335,4	1,895		maalis
9,15	7,43	7,83	1,585	1,781	8,46	1 337,4	1,928		huhti
9,16	7,42	7,87	1,602	1,787	9,03	1 390,0	2,007		touko
9,12	7,42	8,16	1,580	1,755	9,10	1 392,3	2,023		kesä
-0,4	0,0	3,7	-1,4	-1,8	0,7	0,2	0,8	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾	2003 kesä
0,0	-0,1	10,2	8,0	4,5	22,0	20,0	18,8	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾	2003 kesä

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto-velka, % BKT:stä	Valtion pitkä-aikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ euro	Vaihtotase ja uusi pääomataase, % BKT:stä	Yksikkötyökustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Tanska													
1999	2,1	3,3	53,0	4,91	7,44	1,8	2,4	2,6	0,1	4,8	-0,2	3,44	
2000	2,7	2,6	47,4	5,64	7,45	1,5	1,4	2,9	5,7	4,4	1,1	5,00	
2001	2,3	3,1	45,4	5,08	7,45	3,1	3,7	1,4	1,3	4,3	5,7	4,70	
2002	2,4	1,9	45,2	5,06	7,43	2,9	1,4	1,6	1,5	4,5	3,5	3,54	
2002	I	2,5	-	-	5,21	7,43	2,7	3,0	1,2	-0,6	4,3	2,3	3,63
	II	2,1	-	-	5,36	7,43	3,2	0,6	3,1	4,5	4,4	2,8	3,71
	III	2,4	-	-	4,92	7,43	3,8	1,0	1,1	0,9	4,6	2,6	3,57
	IV	2,7	-	-	4,74	7,43	2,1	1,0	1,0	1,1	4,7	6,1	3,27
2003	I	2,8	-	-	4,30	7,43	3,4	0,4	1,2	1,5	5,0	19,1	2,83
	II	.	-	-	4,12	7,43	2,48
2003	tammi	2,6	-	-	4,43	7,43	-	-	-	-0,5	4,9	17,7	2,97
	helmi	2,9	-	-	4,21	7,43	-	-	-	3,0	5,0	21,1	2,83
	maalis	2,8	-	-	4,26	7,43	-	-	-	2,1	5,0	18,5	2,67
	huhti	2,5	-	-	4,41	7,43	-	-	-	-0,1	5,0	20,6	2,67
	touko	2,1	-	-	4,09	7,42	-	-	-	-0,9	5,2	24,4	2,54
	kesä	.	-	-	3,85	7,42	-	-	-	.	.	.	2,22
Ruotsi													
1999	0,6	1,5	62,7	4,98	8,81	2,6	-1,2	4,6	2,2	6,7	6,8	3,32	
2000	1,3	3,4	52,8	5,37	8,45	3,8	5,0	4,4	6,3	5,6	6,2	4,07	
2001	2,7	4,5	54,4	5,11	9,26	3,8	5,8	1,1	-0,3	4,9	3,4	4,11	
2002	2,0	1,2	52,4	5,31	9,16	4,1	2,1	1,9	-1,2	4,9	5,3	4,24	
2002	I	2,9	-	-	5,42	9,16	5,5	4,7	0,8	-1,2	4,9	7,0	4,00
	II	1,9	-	-	5,64	9,16	5,3	0,8	3,1	0,1	4,8	5,3	4,43
	III	1,5	-	-	5,16	9,23	4,1	1,4	2,4	-1,1	4,9	5,8	4,41
	IV	1,6	-	-	5,00	9,09	1,8	1,7	1,3	-2,5	5,1	3,1	4,09
2003	I	2,9	-	-	4,59	9,18	5,5	-0,5	2,2	-1,9	5,3	5,6	3,72
	II	.	-	-	4,41	9,14	3,28
2003	tammi	2,6	-	-	4,71	9,17	-	-	-	1,5	5,4	5,2	3,83
	helmi	3,3	-	-	4,48	9,15	-	-	-	-2,4	5,2	5,7	3,75
	maalis	2,9	-	-	4,57	9,23	-	-	-	-4,4	5,3	5,9	3,56
	huhti	2,3	-	-	4,73	9,15	-	-	-	2,2	5,4	4,5	3,56
	touko	2,0	-	-	4,37	9,16	-	-	-	.	5,4	7,1	3,35
	kesä	.	-	-	4,12	9,12	-	-	-	.	.	.	2,93
Iso-Britannia													
1999	1,3	1,1	45,1	5,01	0,659	-2,1	2,9	2,4	0,8	5,9	5,5	5,54	
2000	0,8	3,9	42,1	5,33	0,609	-1,8	2,3	3,1	1,6	5,4	6,6	6,19	
2001	1,2	0,8	39,0	5,01	0,622	-1,1	4,1	2,1	-2,1	5,0	8,1	5,04	
2002	1,3	-1,4	38,6	4,91	0,629	-0,8	.	1,9	-3,5	5,1	6,0	4,06	
2002	I	1,5	2,8	37,7	5,13	0,615	-0,2	2,7	1,4	-5,9	5,1	6,1	4,08
	II	0,9	-3,6	38,1	5,28	0,629	-2,1	2,6	1,8	-4,3	5,1	5,7	4,17
	III	1,1	-0,7	37,7	4,71	0,635	0,0	1,5	2,3	-2,4	5,2	5,7	4,01
	IV	1,6	-3,0	38,3	4,52	0,636	-1,0	.	2,3	-1,2	5,0	6,3	3,98
2003	I	1,5	-1,2	37,6	4,34	0,670	1,8	.	2,1	-0,8	5,0	6,9	3,80
	II	.	.	.	4,35	0,702	3,64
2003	tammi	1,4	3,3	37,6	4,31	0,657	-	-	-	-0,7	5,0	6,7	3,98
	helmi	1,6	-1,4	37,3	4,29	0,670	-	-	-	-0,3	5,1	6,8	3,75
	maalis	1,6	-5,4	37,6	4,41	0,683	-	-	-	-1,2	5,0	7,2	3,66
	huhti	1,5	-2,3	37,5	4,56	0,689	-	-	-	-0,9	.	8,1	3,65
	touko	1,2	-6,9	37,9	4,31	0,713	-	-	-	-4,1	.	8,3	3,63
	kesä	.	.	.	4,19	0,702	-	-	-	.	.	.	3,64

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

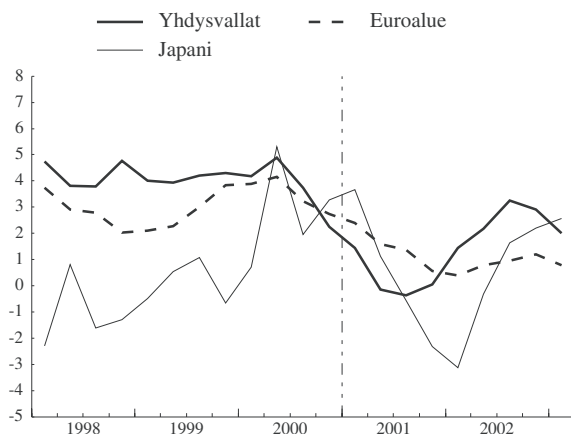
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ¹⁾	Työttö-myysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ²⁾	Pankkien välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta-kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/euro	Julkisen talouden rahoitus-asema alijäämä (-) ⁶⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1999	2,2	-1,1	4,1	5,0	4,2	8,7	5,42	5,64	1,066	0,7	49,6
2000	3,4	3,2	3,8	5,2	4,0	9,4	6,53	6,03	0,924	1,4	44,3
2001	2,8	0,7	0,3	-4,1	4,8	11,4	3,78	5,01	0,896	-0,5	44,0
2002	1,6	-1,1	2,4	-1,0	5,8	8,0	1,80	4,60	0,946	-3,4	46,2
2002	I	1,3	-0,8	1,4	-4,0	5,6	1,90	5,06	0,877	-3,0	44,3
	II	1,3	-1,5	2,2	-1,5	5,8	7,9	5,08	0,919	-3,3	44,6
	III	1,6	-1,9	3,3	0,5	5,8	7,2	4,25	0,984	-3,4	45,3
	IV	2,2	-0,3	2,9	1,1	5,9	1,55	3,99	0,999	-3,8	46,2
2003	I	2,9	1,2	2,0	0,4	5,8	1,33	3,90	1,073	-4,0	46,8
	II	6,2	1,24	3,61	1,137	.	.
2003	tammi	2,6	-	-	0,8	5,7	1,37	4,02	1,062	-	-
	helmi	3,0	-	-	0,5	5,8	1,34	3,90	1,077	-	-
	maalis	3,0	-	-	0,0	5,8	1,29	3,79	1,081	-	-
	huhti	2,2	-	-	-1,1	6,0	1,30	3,94	1,085	-	-
	touko	2,1	-	-	-1,3	6,1	1,28	3,56	1,158	-	-
	kesä	.	-	-	.	6,4	1,12	3,32	1,166	-	-
Japani											
1999	-0,3	-1,9	0,1	0,2	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-7,2	118,2
2000	-0,7	-6,2	2,8	5,7	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	-7,4	126,1
2001	-0,7	4,8	0,4	-6,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,7	-6,1	134,6
2002	-0,9	-3,0	0,1	-1,4	5,4	3,3	0,08	1,27	118,1	.	.
2002	I	-1,4	5,5	-3,1	-9,9	5,3	0,10	1,46	116,1	.	.
	II	-0,9	-1,5	-0,3	-3,8	5,4	0,08	1,37	116,5	.	.
	III	-0,8	-7,0	1,6	3,2	5,4	0,07	1,24	117,2	.	.
	IV	-0,5	-8,6	2,2	5,9	5,4	0,07	1,01	122,4	.	.
2003	I	-0,2	-7,4	2,6	5,6	5,4	0,06	0,80	127,6	.	.
	II	1,6	0,06	0,60	134,7	.	.
2003	tammi	-0,4	-9,5	-	8,2	5,5	0,06	0,84	126,1	-	-
	helmi	-0,2	-6,7	-	4,8	5,2	0,06	0,83	128,6	-	-
	maalis	-0,1	-5,6	-	4,1	5,4	0,06	0,74	128,2	-	-
	huhti	-0,1	-	-	3,3	5,4	0,06	0,66	130,1	-	-
	touko	-0,2	-	-	1,6	5,4	0,06	0,57	135,8	-	-
	kesä	.	-	-	.	.	1,8	0,06	138,1	-	-

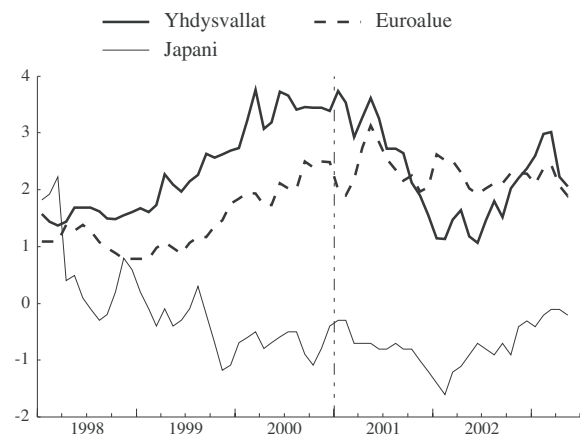
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarakeet 7 ja 8), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M3 Yhdysvaltojen osalta, M2 ja sijoitus-todistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

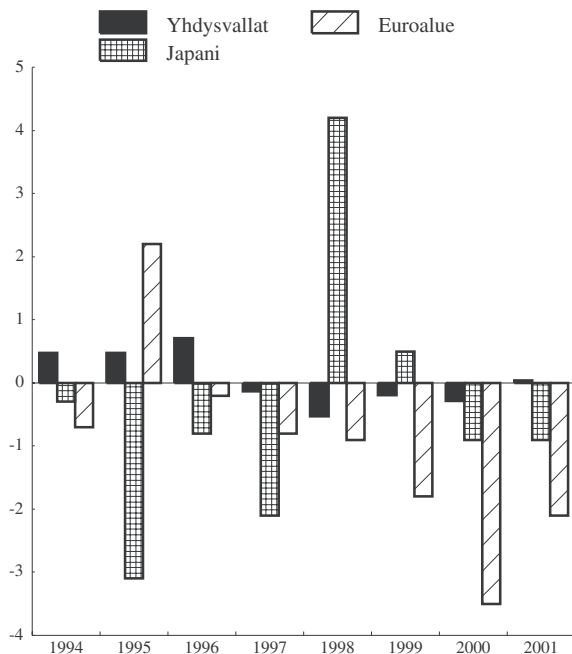
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1999	18,4	20,9	-3,0	9,5	8,9	10,5	8,2	10,6	2,9	12,4	4,5	11,2	6,2
2000	18,4	21,1	-4,0	9,7	9,1	12,3	7,5	12,6	2,7	12,5	3,0	11,5	5,7
2001	16,5	19,1	-3,7	7,9	8,5	1,9	7,7	1,8	2,1	13,0	5,9	11,6	5,8
2002	15,1	18,6	-4,7	7,7	7,6	1,6	7,7	1,8	0,3	12,8	6,6	12,5	7,0
2001 II	16,6	19,3	-3,8	8,1	8,6	1,4	7,4	1,7	2,8	12,9	6,0	11,2	6,7
2001 III	16,5	18,8	-3,5	7,7	8,3	0,1	7,8	0,3	0,9	12,9	8,9	12,8	9,1
2001 IV	15,9	18,2	-3,6	7,1	8,0	2,1	8,5	0,8	2,4	13,4	2,5	10,9	3,6
2002 I	15,5	18,6	-4,1	7,5	7,8	1,7	7,9	1,5	0,3	12,8	6,5	12,3	6,8
2002 II	15,5	18,7	-4,8	7,7	7,6	2,9	7,7	2,9	1,1	12,7	5,6	12,7	5,9
2002 III	14,6	18,6	-4,7	7,8	7,6	0,0	7,5	0,6	-1,4	12,9	4,7	12,5	6,6
2002 IV	14,6	18,7	-5,1	7,8	7,5	1,8	7,6	2,2	1,1	12,7	9,4	12,5	8,5
2003 I	14,2	18,5	-5,2	7,5	7,4	2,6	7,3	3,1	0,8	12,7	8,3	12,4	8,4
Japani													
1999	27,8	25,9	2,2	14,4	14,8	2,4	13,7	-3,5	1,7	5,2	5,1	11,5	0,2
2000	27,7	26,2	2,3	15,8	15,4	2,4	14,3	0,3	1,2	5,2	4,1	10,7	0,0
2001	26,4	25,6	2,0	15,7	15,2	-2,3	14,1	-5,7	1,7	4,9	3,0	8,6	-0,1
2002	.	23,7	.	.	.	-3,0	.	-6,6	-0,3	.	1,5	.	-2,1
2001 II	24,2	25,4	1,7	.	.	-26,7	.	-15,3	4,0	.	11,8	.	-4,5
2001 III	25,9	25,3	2,1	.	.	6,3	.	-8,9	-1,1	.	-5,2	.	2,6
2001 IV	25,5	25,5	2,0	.	.	2,3	.	3,2	1,5	.	8,8	.	-1,5
2002 I	29,6	22,8	3,4	.	.	10,0	.	-6,7	-2,5	.	-6,5	.	2,5
2002 II	.	22,7	.	.	.	-25,0	.	-19,0	2,0	.	7,4	.	-8,0
2002 III	.	23,7	.	.	.	-0,8	.	-7,5	-2,6	.	-4,3	.	-0,1
2002 IV	.	25,0	.	.	.	3,8	.	6,1	1,5	.	8,5	.	-2,5
2003 I	.	22,9	.	.	.	23,3	.	13,9	0,2	.	-6,9	.	2,7

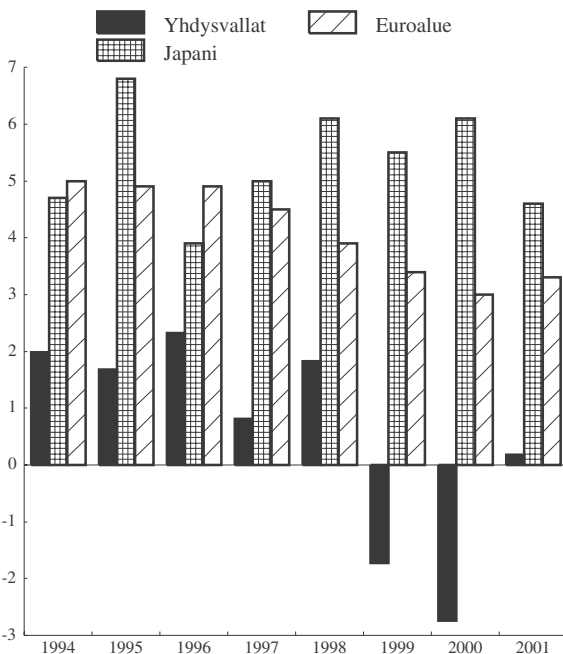
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Taulukot 2.3–2.7

Virtatilastojen laskeminen

Kuukausittaiset virtatilastot lasketaan kantojen kuukausierotuksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukaudessa t , E_t^M valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M arvostusmuutosten vaikutus, virtatilastot F_t^M kuukaudessa t lasketaan seuraavasti:

$$a) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvuosivirtatilastot F_t^Q kuukauden t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$b) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden $t-3$ lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauden t päättyvänä neljännesvuotena.

Taulukko 2.4

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$c) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanteen mukaan. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauden t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea joko seuraavasti:

$$d) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$e) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti prosenttimuutos a_t^M kuukautena t voidaan laskea seuraavasti:

$$f) a_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right) \times 100$$

$$g) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) kohdasta "Euro area statistics-download" CSV-tiedostona, josta taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut on mahdollista laskea.

Euroalueen raha-aggregaattien ja lainojen puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikaatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla.² M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät.³ Niillä muokataan

¹ Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

² Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12 Reference Manual, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C. Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös multiplikaatiivisia malleja TRAMO-SEATS-ohjelmista. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.

³ Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjaksoksi (joulukuun 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukautena.

kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostusmuutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppapäivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa.

Taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuun Kuukausikatsauksissa), joten niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$h) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanne. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksossa voidaan laskea joko seuraavasti:

$$i) a_t = \left[\prod_{i=0}^3 \left(1 + \frac{F_{t-3i}^Q}{L_{t-3(i+1)}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$j) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä a_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljänneksenä voidaan laskea seuraavasti:

$$k) a_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} - 1 \right) \times 100$$

$$l) a_t^Q = \left(\frac{I_t}{I_{t-3}} - 1 \right) \times 100$$

Pyöritysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) kohdasta ”Euro area statistics-download” CSV-tiedostona, josta taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset on mahdollista laskea.

Taulukko 3.7

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja siten ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen perusteella. Jos N_t^M kuvaa virtaa (nettoemissioita) kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$m) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanne. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea joko seuraavasti:

$$n) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$o) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Arvopaperien liikkeeseenlaskujen suhteellisten vuosimuutosten laskemisessa käytetään samaa metodologia kuin raha-aggregaattien suhteellisten

vuosimuutosten laskemisessa. Ainoa ero on, että kaavassa käytetään F-muuttujan tilalla N-muuttujaa. Syynä on se, että näin tehdään ero rahaaggregaattien virtatietojen ja arvopaperien liikkeeseenlaskuja koskevien nettomääräisten tilastojen välillä. Arvopaperitilastoissa EKP kerää erikseen bruttomääräisiä liikkeeseenlaskuja ja lunastuksia koskevat tiedot.

Taulukko 4.1

YKHI-tietojen puhdistaminen kausivaihtelusta⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskeamalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintoja koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekiöt tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää korjaukset työpäivien lukumäärän, karkausvuosien ja pääsiäispyhien vaikutuksista, palvelutaseessa pelkästään työpäivien lukumäärän vaikutuksista. Tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja koskevia tietoja ei korjata vastaavasti. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

⁴ Ks. alaviite 1.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksutasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkinatilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaisussa asiakirjassa ”Requirements in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuutena, EKP:n kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tietoja heti tuoreeltaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”(www.ecb.int). Näiden verkkosivujen osassa ”Statistics on-line” on käytettävissä hakutoiminto, niiden kautta voi tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value).

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuun, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuun tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 9.7.2003 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyörästysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen. Tämä tarkoittaa, että vuoden 2000 loppua edeltävät aikasarjat kattavat 11 maata käsittävän euroalueen ja vuoden 2001 alusta aikasarjat kattavat 12 maata käsittävän euroalueen. Poikkeukset tähän sääntöön ilmoitetaan erikseen.

Taulukoissa euroalueen laajeneminen esitetään viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Vuotta 2001 koskevissa absoluuttisissa ja prosenttimääräisissä muutoksissa on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon Kreikan liittyminen euroalueeseen.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen tilastot ovat ladattavissa (CSV-muodossa) EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int).

Ryhmään ”EU:hun liittyvät maat” kuuluvat Tšekki, Viro, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Slovenia ja Slovakia.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

¹ Euroopan tasolla raha-, pankki- ja rahoitusmarkkinatilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

Rahapolitiikkatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000.

Rahatalous ja sijoitusrahastot

Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisen ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut rahaaggregaatit ja joitakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään ”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the sta-

tistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annettua asetusta koskevissa ohjeissa ”Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien raha-laitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2003 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP:n asetuksen EKP/2001/13 voimaantulon myötä tase-erä ”Rahamarkkinapaperit” on yhdistetty erään ”Velkapaperit” rahalaitosten taseen sekä saamis- että velkapuolella.

Taulukossa 2.9 esitetään euroalueen sijoitusrahastojen (muiden kuin rahamarkkinarahastojen) neljännesvuositaseiden kantatiedot. Taseet on laskettu yhteen, ja siten velkoihin lasketaan mukaan hallussa olevat muiden rahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Sijoitusrahastojen varat/velat on jaoteltu rahaston sijoituspolitiikan (osakerahastot, pitkän ja keskipitkän koron rahastot, yhdistelmärahastot, kiinteistörahastot ja muut rahastot) ja sijoittajatyypin (yleisölle tarjottavat rahastot ja rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjotut rahastot) mukaan. Taulukossa 2.10 esitetään sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyypin mukaan ja taulukossa 2.11 sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan.

Rahoitusmarkkinat ja korot

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapapereiden) liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5, 3.6 ja 3.7. Tilastossa 3.8 esitetään noteerattujen osakkeiden kannat. Vel-

kapaperit on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen matu-riteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty. Euroalueella olevia velkapaperien liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisen arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi.

Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Taulukossa 3.7 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaot-

teltuna. Tilastot perustuvat sellaisiin rahoitus-trans-aktioihin, joissa institutionaalinen yksikkö ostaa tai myy rahoitusvaateita, jolloin otetaan velkaa tai maksetaan sitä pois. Vuotuiseen kasvuvauhtiin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamia eroja.

Taulukossa 3.8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kuukausitiedot vastaavat taulukossa 6.1 esitettyjä neljännesvuosisarjoja (Velat, sarake 20).

YKHI-inflaatio ja hinnat

Tämän osan ja reaalityökalouden tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIn sisältyvät kotitalouksien todelliset rahamääräiset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoaamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

Reaalitalous

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvatkaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokittukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Työttömyysasteen laskemisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat taulukossa 5.4 esitetyistä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyyslukuista.

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastot sisältävät kantatie-

dot ja EKT 95:n mukaiset taloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä.

Taulukossa 6.2 esitetään neljännesvuosittaiset vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen (S125) rahoitustilipidon tiedot. Kuten taulukossa 6.1, tilastot sisältävät kantatiedot ja rahoitustaloustoimet, ja niissä esitetään rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja.

Taulukkojen 6.1 ja 6.2 neljännesvuositiedot perustuvat kansallista tilipitoa koskeviin neljännesvuositietoihin, rahalaitosten taseisiin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Taulukon 6.1 tiedot perustuvat myös BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euroalueen tilastot perustuvatkin kaikkien euroalueen maiden rahalaitosten taseita ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.3 esitetään kaikkien euroalueen sektoreiden säästämistä, (rahoitusomaisuuteen ja muuhun kuin rahoitusomaisuuteen tehtyjä) investointeja ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen. Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta, ja ne ovat yhdenmukaisia taulukoissa 6.1 ja 6.2 esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jot-

ka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määreysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta (taulukot 8.8.1–8.8.4) koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2003 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2003/7) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuinä. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan seuraavan kuukauden päivityksen sekä yksityiskoh- taisten neljännesvuosittaisten maksutasetilasto- jen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin ja jos lähdeaineiston kokoa- mismetodeissa on tapahtunut muutoksia.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien ha- vaintojen kanssa. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulko- puolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin

sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomais- ten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien lii- keeseen laskemiin arvopapereihin ei toistaiseksi voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Metodologinen selvitys euroalueen maksutaseen rahataloudellisesta esittelystä (taulukko 8.7) on EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics” (www.ecb.int). Ks. myös kehikko 1 kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksessa.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat ti- lastot (taulukot 8.8.1–8.8.4) on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yh- tenä kokonaisuutena alkaen vuoden 1999 lopun tilanteesta. Siten euroalueen ulkopuoliset saa- miset ja velat on voitu tilastoissa eritellä (ks. myös joulukuun 2002 Kuukausikatsauksen talouske- hitys-osan kehikko 9). Vuoden 1997 ja vuoden 1998 lopun ulkomaista varallisuutta koskevat ti- lastot on saatu laskemalla yhteen kansalliset net- tomääräiset tiedot. Nettomääräinen menetelmä ja euroalueen ulkopuolisten tietojen yhteenlas- keminen eivät välttämättä tuota täysin vertailu- kelpoisia tietoja. Ulkomainen varallisuus on las- kettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liit- tyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttava- ranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulu- kossa 8.8.5., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n va- luuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeet- tin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavaranto- tilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilasto- jen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla (Statistical treatment of the Eurosystem’s international reserves. Lokakuu 2000).

Tavaroiden ulkomaankauppa

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu

Eurostatista. EKP laskee määraindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Valuuttakurssit

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaaliinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kol-

mansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekurssseja näille ja joillekin muille valuutoille. Lisätietoja ks. EKP:n Occasional Paper no. 2 (Buldorini L., Makrydakis S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002), joka on saatavissa EKP:n verkkosivuilta.

Talouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitys euroalueen ulkopuolella

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön ottaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

¹ Luettelot eurojärjestelmän rahapoliittisista toimenpiteistä vuosina 1999 ja 2000 löytyvät EKP:n vuosikertomuksista näiltä vuosilta.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4., 2.5., 6.6., 4.7.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

10.7.2002

EKP:n neuvosto päättää pienentää jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuoden 2002 jälkipuoliskolla toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa 20 miljardista eurosta 15 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuoden 2002 jälkipuoliskolla sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

1.8., 12.9., 10.10., 7.11.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

5.12.2002

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.12.2002. Lisäksi EKP:n neuvosto

päätää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,75 prosenttiin 6.12.2002 lähtien.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

9.1.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

23.1.2003

EKP:n neuvosto päättää seuraavasta kahdesta toimenpiteestä rahapolitiikan ohjausjärjestelmän kehittämiseksi.

Ensiksikin vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa aina perusrahoitusoperaation suorituspäivänä sellaisen EKP:n neuvoston kokouksen jälkeen, jossa ennakkotietojen mukaan arvioidaan rahapolitiikan viritystä. Myös maksuvalmiusjärjestelmän korkojen muutosten voimaantulo ajoitetaan uuden pitoajanjakson alkuun.

Toiseksi perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon.

Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä.

EKP:n neuvosto päättää myös, että vuonna 2003 toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan edelleen 15 miljardia euroa kussakin. Määrän muuttamisesta 15 miljardiksi euroksi kerrottiin lehdistötiedotteessa 10.7.2002. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2003 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.2.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

6.3.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 12.3.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,50 prosenttiin 7.3.2003 lähtien.

3.4.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

8.5.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

Se myös ilmoittaa tulokset EKP:n rahapolitiikan strategiaa koskevasta arvioinnistaan. Strategia julkistettiin 13.10.1998, ja se koostuu kolmesta osatekijästä, jotka ovat hintavakauden kvantitatiivinen määritelmä, rahan määrän merkittävä asema hintavakauteen kohdistuvien riskien arvioinnissa ja hintakehityksen laaja arviointi.

EKP:n neuvosto vahvistaa lokakuussa 1998 ilmoittamansa hintavakauden määritelmän: Hintavakaus on määritelty euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi, ja siihen pyritään keskipitkällä aikavälillä. Samalla EKP:n neuvosto sopii,

että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiovahdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto vahvistaa, että sen rahapoliittiset päätökset perustuvat vastakin hintavakauteen kohdistuvien riskien kattavaan analyysiin. Samalla se päättää selventää viestinnässään, mikä osuus taloudellisella analyysillä ja rahatalouden analyysillä on prosessissa, jossa neuvosto muodostaa lopullisen arvionsa hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

EKP:n neuvosto päättää myös luopua rahan määrän kasvulle annetun viitearvon vuosittaisesta tarkistuksesta korostaakseen, että viitearvo toimii vertailuarvona rahatalouden kehitykselle nimenomaan pitkällä aikavälillä. Neuvosto kuitenkin arvioi edelleen viitearvon taustalla olevia oletuksia ja olosuhteita.

5.6.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,0 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.6.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,0 prosenttiin 6.6.2003 lähtien.

10.7.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

Euroopan keskuspankin julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Vuosikertomus 2001. Huhtikuu 2002.

Vuosikertomus 2002. Huhtikuu 2003.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Lähentymisraportti 2002. Toukokuu 2002.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa.
Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa.
Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa.
Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset.
Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentymisen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaatioisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Taluspoliitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Osakemarkkinat ja rahapolitiikka. Helmikuu 2002.

Kansainvälisen yhteistyön kehitys viime aikoina. Helmikuu 2002.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella. Huhtikuu 2002.

Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät. Huhtikuu 2002.

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset. Huhtikuu 2002.

EKP:n likviditeetin hallinta. Toukokuu 2002.

Kansainvälinen valvontayhteistyö. Toukokuu 2002.

Käteisen euron käyttöönoton vaikutus liikkeessä olevien setelien ja kolikkojen määrään. Toukokuu 2002.

Euroalueen suhdannekierron piirteitä 1990-luvulla. Heinäkuu 2002.

Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden kanssa. Heinäkuu 2002.

Euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys. Heinäkuu 2002.

Hintojen lähentyminen ja kilpailu euroalueella. Elokuu 2002.

Euroalueen pankkisektorin viimeaikainen kehitys ja riskit. Elokuu 2002.

Euroalueen säästäminen, rahoitus ja investoinnit. Elokuu 2002.

Rahapolitiikan välittyminen euroalueella. Lokakuu 2002.

Euroalueen repomarkkinoiden pääpiirteitä. Lokakuu 2002.

EKP:n tilivelvollisuus. Marraskuu 2002.

EKP:n rahapolitiikan avoimuus. Marraskuu 2002.

Työllisyyden kasvu euroalueella viime vuosina. Marraskuu 2002.

Rahan kysyntä euroalueella ja käteisen euron käyttöönoton vaikutus. Tammikuu 2003.

CLS-järjestelmän tavoite, määritelmä ja vaikutukset. Tammikuu 2003.

Rahapolitiikan ja finanssipolitiikan suhde euroalueella. Helmikuu 2003.

Kehittyvien markkinatalousmaiden valuuttakurssijärjestelmät. Helmikuu 2003.

Väestön ikääntymisen edellyttämät laajat rakenteelliset uudistukset. Huhtikuu 2003.

Euroalueen yleisten taloustilastojen kehitys. Huhtikuu 2003.

Kyselytutkimus pankkien luotonannosta euroalueella. Huhtikuu 2003.

Asuntojen hintojen viimeaikainen kehitys euroalueella. Toukokuu 2003.

Maksujen elektronisoituminen Euroopassa. Toukokuu 2003.

Äänestysmenettelyn mukauttaminen EKP:n neuvostossa. Toukokuu 2003.

EKP:n arvio rahapolitiikan strategiasta. Kesäkuu 2003.

Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys euroalueella. Heinäkuu 2003.

Varhaisia kokemuksia euroseteleiden painannasta ja liikkeeseenlaskusta. Heinäkuu 2003.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
- 2 Buldorini L., Makrydakís S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002.
- 3 Brand C., Gerdesmeier D. ja Roffia B., Estimating the trend of M3 income velocity underlying the reference value for monetary growth. Toukokuu 2002.
- 4 Genre V. ja Gómez-Salvador R., Labour force developments in the euro area since the 1980s. Heinäkuu 2002.
- 5 Russo D., Hart T. L. ja Schönerberger A., The evolution of clearing and central counterparty services for exchange-traded derivatives in the United States and Europe: a comparison. Syyskuu 2002.
- 6 Cabral I., Dierick F. ja Vesala J., Banking integration in the euro area. Joulukuu 2002.
- 7 Mazzaferro F., Mehl A., Sturm M., Thimann C. ja Winkler A., Economic relations with regions neighbouring the euro area in the "Euro Time Zone". Joulukuu 2002.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.

- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Euro-system? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I.-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.

- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: a statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the United States. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.

- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: what can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.
- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.

- 86 Beeby M., Hall S. G. ja Henry S. B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M. P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villetelle J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour. Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilmunen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupias C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martínez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.
- 107 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- 108 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro econometric approach. Joulukuu 2001.
- 109 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- 110 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- 111 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.

- I 12 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- I 13 Bean C., Larsen J. ja Nikolov K., Financial frictions and the monetary transmission mechanism: theory, evidence and policy implications. Tammikuu 2002.
- I 14 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- I 15 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.
- I 16 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- I 17 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.
- I 18 Tomat G. M., Durable goods, price indexes and quality change: an application to automobile prices in Italy, 1988–98. Tammikuu 2002.
- I 19 Cassola N. ja Morana C., Monetary policy and the stock market in the euro area. Tammikuu 2002.
- I 20 Honkapohja S. ja Mitra K., Learning stability in economics with agents. Tammikuu 2002.
- I 21 Beyer A. ja Farmer R. E. A., Natural rate doubts. Helmikuu 2002.
- I 22 Vijselaar F. ja Albers R., New technologies and productivity growth in the euro area. Helmikuu 2002.
- I 23 Tabakis E. ja Vinci A., Analysing and combining multiple credit assessments of financial institutions. Helmikuu 2002.
- I 24 Evans G. W. ja Honkapohja S., Monetary policy, expectations and commitment. Helmikuu 2002.
- I 25 Manganelli S., Duration, volume and volatility impact of trades. Helmikuu 2002.
- I 26 Monnet C. ja Quintin E., Optimal contracts in a dynamic costly state verification model. Helmikuu 2002.
- I 27 Honkapohja S. ja Mitra K., Performance of monetary policy with internal central bank forecasting. Helmikuu 2002.
- I 28 Smets F. ja Wouters R., Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy. Maaliskuu 2002.
- I 29 Al-Nowaihi A. ja Stracca L., Non-standard central bank loss functions, skewed risks and certainty equivalence. Maaliskuu 2002.
- I 30 Diewert E., Harmonized indexes of consumer prices: their conceptual foundations. Maaliskuu 2002.
- I 31 Wynne M.A. ja Rodríguez-Palenzuela D., Measurement bias in the HICP: what do we know, and what do we need to know? Maaliskuu 2002.
- I 32 Arratibel O., Rodríguez-Palenzuela D. ja Thimann C., Inflation dynamics and dual inflation in accession countries: a "new Keynesian" perspective. Maaliskuu 2002.
- I 33 Mourougane A. ja Roma M., Can confidence indicators be useful to predict short-term real GDP growth? Maaliskuu 2002.
- I 34 Bode B. ja Van Dalen J., The cost of private transportation in the Netherlands, 1992–99. Maaliskuu 2002.
- I 35 De Fiore F. ja Teles P., The optimal mix of taxes on money, consumption and income. Huhtikuu 2002.
- I 36 De Bondt G., Retail bank interest rate pass-through: new evidence at the euro area level. Huhtikuu 2002.

- 137 Bindseil U., Equilibrium bidding in the Eurosystem's open market operations. Huhtikuu 2002.
- 138 Mongelli F. P., "New" views on the optimum currency area theory: what is EMU telling us? Huhtikuu 2002.
- 139 Fratzscher M., On currency crises and contagion. Huhtikuu 2002.
- 140 Casares M., Price setting and the steady-state effects of inflation. Toukokuu 2002.
- 141 Eschenbach F. ja Schuknecht L., Asset prices and fiscal balances. Toukokuu 2002.
- 142 Cabrero A., Camba-Mendez G., Hirsch A. ja Nieto F., Modelling the daily banknotes in circulation in the context of the liquidity management of the European Central Bank. Toukokuu 2002.
- 143 Blow L. ja Crawford I., A non-parametric method for valuing new goods. Toukokuu 2002.
- 144 Silver M. ja Heravi S., A failure in the measurement of inflation: results from a hedonic and matched experiment using scanner data. Toukokuu 2002.
- 145 Bussiere M. ja Fratzscher M., Towards a new early warning system of financial crises. Toukokuu 2002.
- 146 Carletti E. ja Hartmann P., Competition and stability: what's special about banking? Toukokuu 2002.
- 147 Casares M., Time-to-build approach in a sticky price, sticky wage optimizing monetary model. Toukokuu 2002.
- 148 Brousseau V., The functional form of yield curves. Toukokuu 2002.
- 149 Willman A. ja Estrada A., The Spanish block of the ESCB multi-country model. Toukokuu 2002.
- 150 Gropp R., Vesala J. ja Vulpes G., Equity and bond market signals as leading indicators of bank fragility. Kesäkuu 2002.
- 151 Canova F., G7 inflation forecasts. Kesäkuu 2002.
- 152 Camba-Mendez G. ja Lamo A., Short-term monitoring of fiscal policy discipline. Kesäkuu 2002.
- 153 Willman A., Euro area production function and potential output: a supply side system approach. Kesäkuu 2002.
- 154 Fratzscher M., The euro bloc, the dollar bloc and the yen bloc: how much monetary policy independence can exchange rate flexibility buy in an interdependent world? Kesäkuu 2002.
- 155 Jimeno J. F. ja Rodriguez-Palenzuela D., Youth unemployment in the OECD: demographic shifts, labour market institutions, and macroeconomic shocks. Kesäkuu 2002.
- 156 Pérez J. J. ja Hiebert P., Identifying endogenous fiscal policy rules for macroeconomic models. Heinäkuu 2002.
- 157 Nyborg K. G., Bindseil U. ja Strebulaev I. A., Bidding and performance in repo auctions: evidence from ECB open market operations. Heinäkuu 2002.
- 158 Sakellaris P. ja Wilson D. J., Quantifying embodied technological change. Heinäkuu 2002.
- 159 Monnet C., Optimal public money. Heinäkuu 2002.
- 160 Detken C., Dieppe A., Henry J., Marin C. ja Smets F., Model uncertainty and the equilibrium value of the real effective euro exchange rate. Heinäkuu 2002.
- 161 Stracca L., The optimal allocation of risks under prospect theory. Heinäkuu 2002.
- 162 Krogstrup S., Public debt asymmetries: the effect on taxes and spending in the European Union. Elokuu 2002.
- 163 Forsells M. ja Kenny G., The rationality of consumers' inflation expectations: survey-based evidence for the euro area. Elokuu 2002.
- 164 De Bondt G., Euro area corporate debt securities market: first empirical evidence. Elokuu 2002.

- 165 Peersman G. ja Smets F., The industry effects of monetary policy in the euro area. Elokuu 2002.
- 166 Beetsma R. M. W. J. ja Jensen H., Monetary and fiscal policy interactions in a micro-founded model of a monetary union. Elokuu 2002.
- 167 Faust J., Rogers J. H., Swanson E. ja Wright J. H., Identifying the effects of monetary policy shocks on exchange rates using high frequency data. Elokuu 2002.
- 168 Perotti R., Estimating the effects of fiscal policy in OECD countries. Elokuu 2002.
- 169 Onatski A. ja Williams N., Modelling model uncertainty. Elokuu 2002.
- 170 Mankiw G. ja Reis R., What measure of inflation should a central bank target? Elokuu 2002.
- 171 Smets F. ja Wouters R., An estimated stochastic dynamic general equilibrium model of the euro area. Elokuu 2002.
- 172 Jonker N., Constructing quality-adjusted price indices: a comparison of hedonic and discrete choice models. Syyskuu 2002.
- 173 De Fiore F. ja Liu Z., Openness and equilibrium determinacy under interest rate rules. Syyskuu 2002.
- 174 Sutherland A., International monetary policy co-ordination and financial market integration. Syyskuu 2002.
- 175 Gilchrist S., Hairault J. O. ja Kempf H., Monetary policy and the financial accelerator in a monetary union. Syyskuu 2002.
- 176 Corsetti G. ja Dedola L., Macroeconomics of international price discrimination. Syyskuu 2002.
- 177 Bacchetta P. ja van Wincoop E., A theory of the currency denomination of international trade. Syyskuu 2002.
- 178 Benigno P. ja López-Salido J. D., Inflation persistence and optimal monetary policy in the euro area. Syyskuu 2002.
- 179 Erceg C. J. ja Levin A. T., Optimal monetary policy with durable and non-durable goods. Syyskuu 2002.
- 180 Duarte M. ja Wolman A. L., Regional inflation in a currency union: fiscal policy versus fundamentals. Syyskuu 2002.
- 181 Coenen G. ja Wieland V., Inflation dynamics and international linkages: a model of the United States, the euro area and Japan. Syyskuu 2002.
- 182 Rünstler G., The information content of real-time output gap estimates: an application to the euro area. Syyskuu 2002.
- 183 Faia E., Monetary policy in a world with different financial systems. Lokakuu 2002.
- 184 Holthausen C. ja Rochet J.-C., Efficient pricing of large-value interbank payment systems. Lokakuu 2002.
- 185 Dorrucchi E., Firpo S., Fratzscher M. ja Mongelli F. P., European integration: what lessons for other regions? The case of Latin America. Lokakuu 2002.
- 186 Manna M., Using money market rates to assess the alternatives of fixed versus variable rate tenders: the lesson from 1989–98 data for Germany. Lokakuu 2002.
- 187 Uribe M., A fiscal theory of sovereign risk. Lokakuu 2002.
- 188 Grüner H. P., Should central banks really be flexible? Lokakuu 2002.
- 189 Hiebert P., Pérez J. J. ja Rostagno M., Debt reduction and automatic stabilisation. Lokakuu 2002.
- 190 Yates T., Monetary policy and the zero bound to interest rates: a review. Lokakuu 2002.
- 191 Schuknecht L. ja Eschenbach F., The fiscal costs of financial instability revisited. Marraskuu 2002.

- 192 Perez-Quiros G. ja Sicilia J., Is the European Central Bank (and the United States Federal Reserve) predictable? Marraskuu 2002.
- 193 Marín J., Sustainability of public finances and automatic stabilisation under a rule of budgetary discipline. Marraskuu 2002.
- 194 Manganelli S., Ceci V. ja Vecchiato W., Sensitivity analysis of volatility: a new tool for risk management. Marraskuu 2002.
- 195 Inoue A. ja Kilian L., In-sample or out-of-sample tests of predictability: which one should we use? Marraskuu 2002.
- 196 Gonçalves S. ja Kilian L., Bootstrapping autoregressions with conditional heteroskedasticity of unknown form. Marraskuu 2002.
- 197 Ewerhart C., A model of the Eurosystem's operational framework for monetary policy implementation. Marraskuu 2002.
- 198 Andersen A. B. ja Wagener T., Extracting risk-neutral probability densities by fitting implied volatility smiles: some methodological points and an application to the 3M EURIBOR futures option prices. Joulukuu 2002.
- 199 Werner T. ja Upper C., Time variation in the tail behaviour of bund futures returns. Joulukuu 2002.
- 200 Ehrmann M. ja Fratzscher M., Interdependence between the euro area and the United States: what role for EMU? Joulukuu 2002.
- 201 Batini N., Euro area inflation persistence. Joulukuu 2002.
- 202 Calza A., Manrique M. ja Sousa J., Aggregate loans to the euro area private sector. Tammikuu 2003.
- 203 Fielding D. ja Stracca L., Myopic loss aversion, disappointment aversion and the equity premium puzzle. Tammikuu 2003.
- 204 Cappiello L., Engle R. F. ja Sheppard K., Asymmetric dynamics in the correlations of global equity and bond returns. Tammikuu 2003.
- 205 Mercereau B., Real exchange rate in an inter-temporal n-country-model with incomplete markets. Tammikuu 2003.
- 206 Gerdesmeier D. ja Roffia B., Empirical estimates of reaction functions for the euro area. Tammikuu 2003.
- 207 Würtz F. R., A comprehensive model on the euro overnight rate. Tammikuu 2003.
- 208 Ang A. ja Maddaloni A., Do demographic changes affect risk premiums? Evidence from international data. Tammikuu 2003.
- 209 Cossin D., Huang Z., Aunon-Nerin D. ja González F., A framework for collateral risk control determination. Tammikuu 2003.
- 210 Schmitt-Grohé S. ja Uribe M., Anticipated Ramsey reforms and the uniform taxation principle: the role of international financial markets. Tammikuu 2003.
- 211 Michel P. ja Vidal J. P., Self-control and savings. Tammikuu 2003.
- 212 Glatzer E. ja Scheicher M., Modelling the implied probability of stock market movements. Tammikuu 2003.
- 213 Fabiani S. ja Morgan J., Aggregation and euro area Phillips curves. Helmikuu 2003.
- 214 Inoue A. ja Kilian L., On the selection of forecasting models. Helmikuu 2003.
- 215 Gleich H., Budget institutions and fiscal performance in central and eastern European countries. Helmikuu 2003.
- 216 Ca' Zorzi M. ja De Santis R. A., The admission of accession countries to an enlarged monetary union: a tentative assessment. Helmikuu 2003.
- 217 Messina J., The role of product market regulations in the process of structural change. Maaliskuu 2003.

- 218 Coenen G. ja Wieland V., The zero-interest-rate bound and the role of the exchange rate for monetary policy in Japan. Maaliskuu 2003.
- 219 Anderton B., Extra-euro area manufacturing import prices and exchange rate pass-through. Maaliskuu 2003.
- 220 Ruta M., The allocation of competencies in an international union: a positive analysis. Huhtikuu 2003.
- 221 Durré A., Evjen S. ja Pilegaard R., Estimating risk premia in money market rates. Huhtikuu 2003.
- 222 Adam K. ja Padula M., Inflation dynamics and subjective expectations in the United States. Huhtikuu 2003.
- 223 Adam K., Optimal monetary policy with imperfect common knowledge. Huhtikuu 2003.
- 224 Osbat C., Rüffer R. ja Schnatz B., The rise of the yen vis-à-vis the ("synthetic") euro: is it supported by economic fundamentals? Huhtikuu 2003.
- 225 Osbat C., Vijselaar F. ja Schnatz B., Productivity and the ("synthetic") euro-dollar exchange rate. Huhtikuu 2003.
- 226 Kilian L. ja Manganelli S., The central banker as a risk manager: quantifying and forecasting inflation risks. Huhtikuu 2003.
- 227 Monacelli T., Monetary policy in a low pass-through environment. Huhtikuu 2003.
- 228 Klaeffing M., Monetary policy shocks – a non-fundamental look at the data. Toukokuu 2003.
- 229 Surico P., How does the ECB target inflation? Toukokuu 2003.
- 230 Hartmann P., Maddaloni A. ja Manganelli S., The euro area financial system: structure, integration and policy initiatives. Toukokuu 2003.
- 231 Coenen G., Orphanides A. ja Wieland V., Price stability and monetary policy effectiveness when nominal interest rates are bounded at zero. Toukokuu 2003.
- 232 Castelnuovo E., Describing the Fed's conduct with Taylor rules: is interest rate smoothing important? Toukokuu 2003.
- 233 Giammarioli N. ja Valla N., The natural real rate of interest in the euro area. Toukokuu 2003.
- 234 León-Ledesma M. ja McAdam P., Unemployment, hysteresis and transition. Toukokuu 2003.
- 235 Cassola N. ja Morana C., Volatility of interest rates in the euro area: evidence from high frequency data. Kesäkuu 2003.
- 236 Rich G., Swiss monetary targeting 1974–1996: the role of internal policy analysis. Kesäkuu 2003.
- 237 Castrén O., Miller M. ja Stiegert R., Growth expectations, capital flows and international risk sharing. Kesäkuu 2003.
- 238 Anderton R., Baldwin R. E. ja Taglioni D., The impact of monetary union on trade prices. Kesäkuu 2003.
- 239 Denhaan W. J., Temporary shocks and unavoidable transitions to a high-unemployment regime. Kesäkuu 2003.
- 240 Angeloni I. ja Ehrmann M., Monetary policy transmission in the euro area: any changes after EMU? Heinäkuu 2003.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999.

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKPJ:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological Manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

EKP:n rahapolitiikka. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Accession countries: balance of payments / international investment position statistical methods. Helmikuu 2002.

List of Monetary Financial Institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2002.

Labour market mismatches in euro area countries. Maaliskuu 2002.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – joulukuu 2001. Maaliskuu 2002.

Evaluation of the 2002 cash changeover. Huhtikuu 2002.

TARGET: Annual Report 2001. Huhtikuu 2002.

Yhteinen rahapolitiikka euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Huhtikuu 2002.

Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toimintakertomus. Tammikuu 2001 – helmikuu 2002. Toukokuu 2002.

Developments in banks' liquidity profile and management. Toukokuu 2002.

Talletus- ja ottoautomaattien käyttöä koskevat eurojärjestelmän ohjeet luottolaitoksille ja muille euroalueella sijaitseville laitoksille, joiden toimintaan kuuluu seteleiden lajittelu ja jakelu suurelle yleisölle. Toukokuu 2002.

Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries. Kesäkuu 2002.

TARGET minimum common performance features of RTGS systems within TARGET as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking data dictionary as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking specification as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking user requirement as at November 2001. Kesäkuu 2002.

Task force on portfolio investment collection systems, Final Report. Kesäkuu 2002.

Measurement issues in European consumer price indices and the conceptual framework of the HICP. Heinäkuu 2002.

Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2000 figures. Heinäkuu 2002.

Financial Sectors in EU Accession Countries. Elokuu 2002.

Payment and securities settlement systems in accession countries. Elokuu 2002.

Target Interlinking specification. Marraskuu 2002.

Target Interlinking data dictionary. Marraskuu 2002.

Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI balance sheet statistics. Marraskuu 2002.

Structural analysis of the EU banking sector. Marraskuu 2002.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2002.

Review of the international role of the euro. Joulukuu 2002.

Euro Money Market Study 2001 (MOC). Joulukuu 2002.

EU banking sector stability. Helmikuu 2003.

Review of the foreign exchange market structure. Maaliskuu 2003.

List of Monetary Financial Institutions and institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2003.

Structural factors in the EU housing markets. Maaliskuu 2003.

List of Monetary Financial Institutions in the accession countries. Maaliskuu 2003.

Memorandum of Understanding on the exchange of information among credit registers for the benefit of reporting institutions. Maaliskuu 2003.

Memorandum of Understanding on Economic and Financial Statistics between the Directorate General Statistics of the European Central Bank and the Statistical Office of the European Communities (Eurostat). Annex 1: Share of responsibilities in the field of balance of payments and international investment position statistics. Maaliskuu 2003.

TARGET Annual Report 2002. Huhtikuu 2003.

Supplementary guidance notes concerning statistics on the holders of money market fund shares/units. Huhtikuu 2003.

Money, banking and financial market statistics in the accession countries. Methodological Manual. Vol. 1: The current definition and structure of money and banking statistics in the accession countries. Toukokuu 2003.

Money, banking and financial market statistics in the accession countries. Methodological Manual. Vol 2: Statistics on other financial intermediaries, financial markets and interest rates in the accession countries. Toukokuu 2003.

Accession countries: balance of payments/international investment position statistical methods. Toukokuu 2003.

Electronic money system security objectives according to the common criteria methodology. Toukokuu 2003.

The transformation of the European financial system. Second ECB Central Banking Conference, October 2002, Frankfurt am Main. Kesäkuu 2003.

Letter from the ECB President to the President of the Convention regarding the draft Constitutional Treaty. Kesäkuu 2003.

Developments in national supervisory structures. Kesäkuu 2003.

Oversight standards for euro retail payment systems. Kesäkuu 2003.

Towards a Single Euro Payments Area – progress report. Kesäkuu 2003.

Amendments to the risk control framework for tier one and tier two eligible assets. Heinäkuu 2003.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

EPM: the ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000 (painos lopussa).

TARGET. Elokuu 2000 (painos lopussa).

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

Euro. Yhteinen rahamme. Syyskuu 2002.

